

भ्रात्रीन स्तवनादि संग्रह

संख्या :
सा.श्री.श्री. ७२२३

પ્રાચીન સ્તવનાદિ સંગ્રહ

—*—

ચૈત્યવંદનો, સ્તવનો, સ્તુતિઓ, સજ્જાઓ,
ગહુળીઓ, છંદો, હરિયાળીઓ વિગેરે

પ્રગટ-અપ્રગટનો

સંગ્રહ કરનાર:—

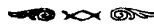
સાધવીજી ઉત્તમશ્રીજી

તેમના ઉપદેશથી મળેલી આર્થિક સહાયવડે
બનતા પ્રયાસે શુદ્ધ કરીને છપાવી

પ્રગટ કરનાર:—

શાહ કુંવરજી આણંદજી

ભાવનગર

વીર સં. ૨૪૬૩] : : [વિક્રમ સં. ૧૯૯૩

કિંમત આઠ આના.

આનંદ પ્રેસ—ભાવનગર.

સહાયકના નામોનું લીસ્ટ

- ૫૧) શેઠ ચુનીલાલ ડોસાયંદ—આકોલા.
- ૪૦) શેઠ લખમીચંદ રાયચંદ—આકોલા.
- ૪૦) જ્ઞાનખાતાના હા સીતાબાઈ—આકોલા.
- ૩૦) શાહખાતે હા છોટાલાલ—માંડવી.
- ૨૬) શાહખાતે હા. છગનલાલ મથુરદાસ—પાદરા.
- ૨૫) શેઠ ખાબુલાલ લાલચંદ—ખાલાપુર.
- ૨૫) શેઠ અંબાલાલ ભીખાશા—સીરસાળા.
- ૧૫) શેઠ સોનલાલ પોપટલાલ—ખાલાપુર.
- ૧૦) શેઠ દગડુચંદ ઉત્તમચંદ—સીરસાળા.
- ૫) શેઠ મોતીલાલ ખાગમલજી—પ્રતાપગઢ.

નિવેદન

ભાવનગર શ્રાવિકા સમુદાયના પરમ ઉપકારી ગુરુણીજી
 પ્રીલાલશ્રીજીની પ્રશિષ્યા સાધ્વી ઉત્તમશ્રીજીની ઈચ્છા એક
 ધર્મવંદન વિગેરેનો સંગ્રહ તૈયાર કરીને છપાવવાની થતાં
 મણે છપાયેલા ને વગર છપાયેલા, પ્રાચીન ને અર્વાચીન
 ધર્મવંદનો, સ્તવનો, સ્તુતિઓ, સન્ન્યાયો, ગહુ'ળીઓ,
 દો, હરિયાળીઓ વિગેરેની પ્રેસકોપી કરાવી. પછી તે છપાવવા
 શ્રાવક શ્રાવિકાઓ પાસેથી આર્થિક સહાય મેળવીને ગુરુ-
 જી લાલશ્રીને વિનંતિ કરી. તેમણે એ સંગ્રહ છપાવવાનું મને
 સામ્યું. તેનું પ્રથમ ફારમ છપાવતાં જ પ્રેસકોપી બહુ અશુદ્ધ
 લાગવાથી તે આખી ફરીને લખાવી તેમજ તેમાં બનતો સુધારો-
 વધારો કરી છપાવવાનું શરૂ કર્યું. ત્યારપછી પણ ઘણો સુધારો
 કરવામાં આવ્યો પરંતુ મનને શાંતિ થાય એવો સુધારો કે
 શુદ્ધતા થઈ શકી નહીં. સ્થૂળભદ્રની શિયળવેલ વિગેરે કેટલીક
 છાપેલી બુકોની સહાય મેળવીને પણ બની શકી તેટલી
 શુદ્ધતા કરી અને છપાવવાનું ચાલુ રાખ્યું. પ્રાંતે ગુરુણીજી
 લાલશ્રીએ ત્રણ હરિયાળીઓ કે જૈના અર્થ બહુ ગુપ્ત હતા તે
 પણ દાખલ કરાવી એકંદર રીતે અનુક્રમણિકામાં બતાવ્યા પ્રમાણે
 ૧૪૨ વસ્તુઓ, પરંતુ પેટાવિભાગ જુદા ગણતા બસો લગભગ
 વસ્તુઓ આ બુકમાં દાખલ કરવામાં આવેલ છે. એકંદર

૨

રીતે સંગ્રહ પણ મારો કરવામાં આવ્યો છે. તેની કરવા માટે અનુક્રમણિકા વાંચવાની ભલામણ કરવામાં આવે.

હમણા હમણા આવી સ્તવનાવળીઓ સાધ્વીઓ તરફ નાની મોટી ઘણી છપાવવામાં આવે છે, પરંતુ તેમાં શુ શુદ્ધની કે પ્રાચીન અર્વાચીનની અથવા કર્તાપુરુષની યોગ્ય અયોગ્યતાની વિચારણા કરવામાં આવતી નથી. આ બુ તેવું નથી બન્યું એ વાંચવાથી સહજ સમજી શકાશે.

બીજી જ્ઞાનમાં પડીને કાળક્ષેપ કરવા કરતાં સાધ્વી આવો પ્રયાસ કરે તો તે લાભકારક છે. બનતાં સુધી દરેક સા જીએ જ્ઞાનાભ્યાસ વધારવાની આવશ્યકતા છે એટલું સૂ આ ટૂંકી પ્રસ્તાવના સમાપ્ત કરવામાં આવે છે.

જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ ૧૫
વિ. સંવત ૧૯૯૩

કુંવરજી આણંદજી
ભાવનગર

विषयानुक्रमशुक्रिका

नं०	नाम	पृ०
१	श्री सिद्धयुक्तनां चैत्यवंदन (२)	१
२	श्री महावीर जिन चैत्यवंदन	२
३	श्री शांतिनाथ जिन चैत्यवंदन	३
४	श्री नवपद्मनी ओणीतुं स्तवन (ढाण ६)	४
५	श्री स्थूलिभद्रनी शिथणवेल (ढाण १८)	१४
६	श्री जंभूस्वामीना ढाणीया (ढाण ८)	४३

स्तवनो

७	श्री सीमंधर स्वामीना स्तवनो (४)	४६
८	श्री भीज तिथितुं स्तवन	५३
९	श्री सौभाग्य पंचमीतुं स्तवन (ढाण २)	५४
१०	श्री अष्टमीतुं स्तवन (ढाण २)	६०
११	श्री ऐकादशीतुं स्तवन	६२
१२	श्री नेमिनाथ जिनना स्तवन (२)	६४
१३	श्री पार्श्वजिन जन्मकल्याणुक स्तवन (ढाण २)	६६
१४	श्री अंतरिक्ष पार्श्वजिन लावणी	६८
१५	श्री अजररा पार्श्वनाथ स्तवन....	७०
१६	श्री उलोठमंडन लोठणु पार्श्वजिन स्तवन	७२
१७	सामान्य जिन स्तवन.	७३
१८	श्री महावीर जिन स्तवन	७४
१९	कुहपाकमंडन श्री माणुक प्रभुनां स्तवन (२)	७५
२०	श्री महावीर जिन स्तवन (३)....	७८
२१	श्री पद्मप्रभुनां स्तवन (२)	८१
२२	श्री महावीर जिन स्तवन (२)....	८३

: ૨ :

૨૩	શ્રી પર્યુષણ પર્વનું	સ્તવન	૮૫
૨૪	શ્રી મહાવીરસ્વામીનું	સ્તવન	૮૭
૨૫	શ્રી સંલવ જિન	સ્તવન	૮૮
૨૬	શ્રી સુપાર્શ્વ જિન	સ્તવન	૮૮
૨૭	શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્વામીનાં	સ્તવન (૨)	૮૯
૨૮	શ્રી ગૌતમસ્વામીનું	સ્તવન	૯૦
૨૯	શ્રી આદિ જિનનાં	સ્તવન (૨)	૯૧
૩૦	શ્રી શાંતિનાથ જિન	સ્તવન	૯૩
૩૧	શ્રી પુંડરીકસ્વામીનાં	સ્તવનો (૨)	૯૪
૩૨	શ્રી ચંદ્રપ્રભુ જિન	સ્તવન	૯૬
૩૩	શ્રી સુવિધિ જિન	સ્તવન	૯૭
૩૪	હુંઢક હિતશિક્ષા	સ્તવન (૨) (ખાસ વાંચો)	૯૭
૩૫	શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વ જિન	સ્તવન	૧૦૩
૩૬	શ્રી સંપ્રતિ રાજનું	સ્તવન	૧૦૪
૩૭	શ્રી શાંતિ જિન	સ્તવન	૧૦૫
૩૮	શ્રી મહાવીર જિન	સ્તવન	૧૦૭
૩૯	શ્રી સિદ્ધાચળનું	સ્તવન	૧૦૮
૪૦	શ્રી વીર પ્રભુનું	સ્તવન	૧૦૯
૪૧	શ્રી પાર્શ્વનાથ	સ્તવન	૧૦૯
૪૨	શ્રી મહાવીર સ્વામીકો	થાળ	૧૧૦
૪૩	શ્રી પ્રતિમા સ્થાપન	સ્તવન	૧૧૨
૪૪	શ્રી મિથ્યાત્વખંડન	સ્વાધ્યાય	૧૧૩

ગરબો

૪૫	શ્રી રાજમતી સતીનો	ગરબો	૧૧૬
૪૬	સતી કલાવતીનો	ગરબો	૧૧૮

સજ્જાચો

૪૭	શ્રી હરિશ્ચંદ્ર નૃપની	સજ્જાચ	૧૨૧
----	-----------------------	--------	------	------	------	-----

: ૩ :

૪૮	ભીલડીના સતીત્વની સજ્જાય૧૨૬
૪૯	કલાવતી સતીની સજ્જાય૧૨૮
૫૦	શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્વામીની સંસારાવસ્થાની સજ્જાય૧૩૦
૫૧	નાગીલા સતીની સજ્જાય૧૩૧
૫૨	શ્રી નવપદની સજ્જાય૧૩૩
૫૩	અભવ્યને ઉપદેશ ન લાગવાની સજ્જાય૧૩૫
૫૪	શ્રી એલાયચી કુમારની સજ્જાય૧૩૬
૫૫	શ્રી દીવાળી પર્વની સજ્જાય૧૩૭
૫૬	શ્રી પરદેશી રાજની સજ્જાય૧૪૦
૫૭	ઉત્તમ સાધુના સાત સુખ તથા પડવાઈ સાધુના સાત દુઃખની સજ્જાય૧૪૨
૫૮	શ્રી ધર્મ આરાધનની સજ્જાય૧૪૩
૫૯	મૂર્ખને પ્રતિબોધ ન થાય તે સંબંધી સજ્જાય૧૪૪
૬૦	હિંસા ન કરવાની સજ્જાય૧૪૫
૬૧	સત્યની સજ્જાય૧૪૫
૬૨	ચોરી ન કરવાની સજ્જાય૧૪૬
૬૩	શિયળની સજ્જાય૧૪૭
૬૪	લોભના ત્યાજ્યપણાની સજ્જાય૧૪૮
૬૫	માયાની સજ્જાય૧૪૯
૬૬	શ્રી દેવાનંદાની સજ્જાય૧૫૦
૬૭	નરકદુઃખસ્વરૂપસૂચક સજ્જાય૧૫૧
૬૮	શ્રી આનંદધનજીકૃત પદ૧૫૨
૬૯	શ્રી નેમિનાથની સજ્જાય૧૫૩
૭૦	ભવિષ્યમાં થવાનું હોય તે થાય તેની સજ્જાય૧૫૪
૭૧	નિદ્રાના ઉપદ્રવની સજ્જાય૧૫૫
૭૨	ચરખાના ઉપનયની સજ્જાય૧૫૬
૭૩	શ્રી શાલિભદ્રની સજ્જાય૧૫૭

: ૪ :

૭૪	શ્રી ચંદનબાળાની સજ્જાય૧૬૧
૭૫	શ્રી સીતા સતીની સજ્જાય૧૬૬
	હરિયાળી	૧૬૮

ચૈત્યવંદનો

૭૬	શ્રી પાર્શ્વજિન દશ ભવના નામનું ચૈત્યવંદન૧૬૯
૭૭	શ્રી પુંડરીકસ્વામીનું ચૈત્યવંદન૧૬૯
૭૮	શ્રી ગૌતમસ્વામીનું ચૈત્યવંદન૧૭૦
૭૯	શ્રી મહાવીરસ્વામીનાં ચૈત્યવંદનો (૫)૧૭૦
૮૦	શ્રી શેહિણી તપનું ચૈત્યવંદન૧૭૩
૮૧	શ્રી બીજનું ચૈત્યવંદન૧૭૪
૮૨	શ્રી જ્ઞાનપંચમીનું ચૈત્યવંદન....૧૭૫
૮૩	શ્રી અષ્ટમીનું ચૈત્યવંદન૧૭૬
૮૪	શ્રી મૌન એકાદશીનું ચૈત્યવંદન૧૭૬
૮૫	શ્રી પર્યુષણનાં ચૈત્યવંદનો (૨)....૧૭૮

થોથો-સ્તુતિઓ

૮૬	શ્રી વીર જિન સ્તુતિ૧૮૦
૮૭	શ્રી પંચપરમેષ્ઠી સ્તુતિ	---૧૮૦
૮૮	શ્રી આદિ જિન સ્તુતિ૧૮૦
૮૯	શ્રી શાંતિ જિન સ્તુતિ૧૮૧
૯૦	શ્રી પાર્શ્વ જિન સ્તુતિ૧૮૨
૯૧	શ્રી મહાવીરસ્વામીની સ્તુતિ....૧૮૩
૯૨	શ્રી સિદ્ધાચળની સ્તુતિ૧૮૩
૯૩	દીવાળીની થોથ૧૮૪
૯૪	શ્રી શાંતિ જિન થોથ૧૮૬
૯૫	શ્રી અરનાથ જિન થોથ૧૮૬
૯૬	શ્રી નેમિનાથ જિન સ્તુતિ૧૮૭

: ૫ :

૯૭	શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વ જિન સ્તુતિ	૧૮૭
૯૮	શ્રી સીમંધર પ્રમુખ વિહરમાન જિનની સ્તુતિ	૧૮૮
૯૯	ળીજની સ્તુતિ	૧૮૯
૧૦૦	પંચમીની સ્તુતિ	૧૯૦
૧૦૧	એકાદશીની સ્તુતિ	૧૯૦
૧૦૨	આઠમની સ્તુતિ	૧૯૧
૧૦૩	દીપમાલિકા(દીવાળી)ની સ્તુતિ....	૧૯૨
૧૦૪	શ્રી ઋષભદેવની સ્તુતિ	૧૯૩
૧૦૫	શ્રી શાંતિ જિન સ્તુતિ	૧૯૩
૧૦૬	શ્રી નેમિજિન સ્તુતિ	૧૯૪
૧૦૭	શ્રી પર્યુષણની થોય (૩)	૧૯૫
૧૦૮	શ્રી સિદ્ધપદની થોય	૧૯૭
૧૦૯	શ્રી આચાર્યપદની થોય	૧૯૮
૧૧૦	શ્રી ઉપાધ્યાયપદની થોય	૧૯૯
૧૧૧	શ્રી સાધુપદની થોય	૨૦૦
૧૧૨	શ્રી દર્શનપદની થોય	૨૦૧
૧૧૩	શ્રી જ્ઞાનપદની થોય	૨૦૧
૧૧૪	શ્રી ચારિત્રપદની થોય	૨૦૨
૧૧૫	શ્રી તપપદની થોય	૨૦૩
૧૧૬	શ્રી પુંડરીકસ્વામીની થોય	૨૦૪

ગહુંલીઓ

૧૧૭	શ્રી હરિભદ્ર સૂરિની ગહુંલી	૨૦૫
૧૧૮	ઉપાધ્યાય શ્રી વીરવિજયળની ગહુંલી	૨૦૬
૧૧૯	શ્રી બુદ્ધિવિજયળ (બુદેરાયળ) મહારાજની ગહુંલી	૨૦૭	૨૦૭
૧૨૦	શ્રી મનક મુનિની ગહુંલી	૨૦૯

: ૬ :

૧૨૧	શ્રી વિજયકમળસૂરીશ્વરજીની ગહુંલી૨૦૯
૧૨૨	શ્રી દેવધિઘંઘણિ ક્ષમાશ્રમણની ગહુંલી૨૧૧
૧૨૩	શ્રી આત્મારામજી મહારાજની ગહુંલી (૨)૨૧૨
૧૨૪	શ્રી કલ્પસૂત્રની ગહુંલી૨૧૪
૧૨૫	ગુરુમહારાજના વિહાર વખતની ગહુંલી (૨)૨૧૫
૧૨૬	ગુરુમહારાજ પધારે ત્યારે ગાવાની ગહુંલી૨૨૦
૧૨૭	જીવોના અલ્પબહુત્વની ગહુંલી૨૨૧
૧૨૮	ગુરુ મહાત્મ્યની ગહુંલી૨૨૨
૧૨૯	શ્રી ભગવતી સૂત્રની ગહુંલી૨૨૪
૧૩૦	શ્રી વિપાક સૂત્રની ગહુંલી૨૨૫
૧૩૧	ઘડીયાળને શિક્ષા૩૫ ગહુંલી૨૨૬

છંદ-પ્રભાતિયા

૧૩૨	શ્રી અંતરિક્ષ પાર્શ્વનાથનો મોટો છંદ (ગાથા ૪૫)૨
૧૩૩	ૐ શ્રી વિષ્ણુ પાર્શ્વનાથનો છંદ૩૫ મંત્ર૨
૧૩૪	શ્રી સરસ્વતીનો છંદ૨
૧૩૫	શ્રી નવકારનો છંદ૨૩
૧૩૬	શિયળવંતના નામોનું પ્રભાતીયું૨૩૭
૧૩૭	શ્રી મહાવીરસ્વામીના પંચકલ્યાણકનું ચોઢાળીયું૨૩૮
૧૩૮	શ્રી મહાવીરસ્વામીનું ચોઢાળીયું. બીજું૨૪૭
૧૩૯	શ્રી સીમંધરસ્વામીને વિનંતિ (દેવચંદ્રજીકૃત)૨૫૫

હરિયાળીઓ

૧૪૦	હરિયાળી (૩) અર્થ સહિત૨૫૮
૧૪૧	દશ સ્થાને દશ ચંદરવા આંધવાની સજ્જાય૨૭૧
૧૪૨	અસજ્જાય વર્ણન (ભાષામાં)૨૭૬

પ્રાચીન સ્તવનાદિ સંગ્રહ

શ્રી સિદ્ધચક્રનું ચૈત્યવંદન
(૧)

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધિયે, આસો ચૈતર માસ;
નવ દિન નવ આંબલ કરી, કીજે ઓળી ખાસ. ૧
કેસર ચંદન ઘસી ઘણા, કસ્તૂરી ખરાસ;
ભુગતે જિનવર પૂજિયા, મયણા મન ઉહ્લાસ. ૨
પૂજા અષ્ટ પ્રકારની, દેવવંદન ત્રણ કાળ;
મંત્ર જપે ત્રણ કાળ ને, ગણણું તેર હજાર. ૩
કષ્ટ ટળ્યું ઉખરતાણું, ધ્યાતા નવપદ ધ્યાન;
શ્રી શ્રીપાળ નરેંદ્ર થયા, વાઘ્યો ખમણો વાન. ૪
સાત સો મહીપતિ સુખ લહ્યા, પહોતા નિજ આવાસ;
પુન્યે મુક્તિવધૂ વર્યા, પામ્યા લીલ વિલાસ. ૫

(૨)

બાર ગુણ અરિહંતના, તેમ સિદ્ધના આઠ;
છત્રીશ ગુણ આચાર્યના, જ્ઞાનતણા ભંડાર. ૧

: ૨ :

પચવીશ ગુણ ઉપાધ્યાયના, સાધુ સત્તાવીશ;
 શ્યામ વર્ણ તનુ શાભતા, શાસનના તે ઇશ.
 નાણુ નમું એકાવને, દર્શન સડસઠ જાણુ;
 સિત્તર ગુણ ચારિત્રના, તપના બાર પ્રધાન. ૩
 એમ નવપદ જુગતે કરી, તિન શત અડ ગુણ થાય;
 પૂજે જે ભવિ ભાવશું, તેના પાતકે જાય. ૪
 પૂજ્યા મયજ્ઞાસુંદરી, તેમ નરપતિ શ્રીપાળ;
 પુન્યે મુક્તિમુખ લહ્યા, વરત્યો મંગલમાળ.

શ્રી મહાવીર જિન ચૈત્યવંદન

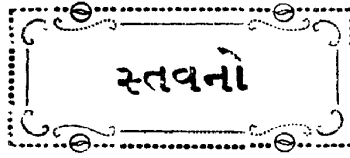
સિદ્ધારથમુત વંદિયે, ત્રશલાદેવી માત;
 ક્ષત્રિયકુળમાં અવતર્યાં, પ્રભુજી પરમ દયાળ. ૧
 ઉજળી છઠ અશાડની, ઉત્તરાફાલ્ગુની માર;
 પુખ્તોત્તર વિમાનથી, ચવિયા શ્રી જિન ભાણુ. ૨
 લક્ષણ અડહિય સહસ એ, કંચનવરણી કાય;
 મૃગપતિ લાંછન પાઉસે, વીર જિજ્ઞેશરસાય. ૩
 ચૈતર શુદ્ધિ તેરશ દિને, જન્મ્યા શ્રી જિનભાણુ;
 મુરનર મળી સેવા કરે, પ્રભુનું જન્મકલ્યાણુ. ૪
 મૃગશિર વદિ દશમી દિને, સિયે પ્રભુ સંજમભાર;
 ચઉનાણી જિનજી થયા, કરવા જગ ઉપકાર. ૫
 સાડાબાર વરસ લગી, સહ્યા પરિસહ જેણુ;
 ઘનઘાતિ ચઉ કર્મ જે. કરવા ચકચૂર તેણુ. ૬

: 3 :

- वैशाखशुद्ध दशमी दिने, ध्यान शुक्ल मन ध्याय;
 शालित्रक्ष तणे प्रभु, पाभ्या पंचम नाणु. ७
 संध यतुर्विधि थापवा, देशना हे महावीर;
 जातम आहे गणधरा, करवा डण्डुर वणुर. ८
 कार्तिक कृष्ण अभावस दिने, वीर लह्युं निरवाणु;
 परभाते छंदभूतिने, उपन्युं केवणज्ञान. ९
 ज्ञान गुणे हीवा कर्या, कीर्ति कमणा सार;
 पुन्ये मुक्तिवधू वर्या, वरती भंगणभाग. १०

श्री शान्तिनाथ जिन चैत्यवंदन

- शान्तिकरण प्रभु शान्ति, असीरा राणी नंद;
 असेन राय कुण्डलिक, अभियतणो अे कंद. १
 श्रुप याणीशनी हेडडी, लाण वरसनुं आय;
 गलंछन गिराजता, सोवन सम काय. २
 रणे आव्यो पारेवडो, ज्वदयाप्रतिपाण;
 राणराण तुं राजवी, मुजने सिंयाणो भाय. ३
 ज्वथी अधिको पारेवडो, राण्यो ते प्रभु नाथ;
 हेवभाया धारणु समे, न चण्यो मेघरथ राय. ४
 ह्यथी हो पदवी लडी, सोणमा शान्तिनाथ;
 पुन्ये सिद्धिवधू वर्या, मुक्ति लाथो लाथ. ५

શ્રી નવપદ્મની ઓળીનું સ્તવન

(દેશી—લલનાવી)

દેશ મનોહર માળવો, નિરૂપમ નયરી ઉજ્જેણુ: લલના
રાજ કરે તિહાં રાજ્યો, પ્રજાપાળ ભૂપાળ. લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીએ. એ આંકણી. ૧

તસ અંગજ બે બાલિકા, મયણા જગ વિખ્યાત; લલના
જિનમતી પાસે વિદ્યા ભણી, ચોસઠ કળા વિશાળ. લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર ૨

સાતશેં કોઠીનો અધિપતિ, શ્રી શ્રીપાળ નરિંદ: લલના
પરણાવી મયણા તેહને, કોઠીશુ' ધરતી નેહ. લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર ૩

પિયુ ચાલો દેવજીહારીએ, નરપલ જિણુંદ ઇષ્ટદેવ; લલના
પૂજ પ્રણમી આવીયા, ગુરુ પાસે સસનેહ. લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર ૪

કહે મયણા સુણો પૂજયજી, તુમ શ્રાવકનો ભોગ; લલના
કવણુ ઈર્મસંભોગથી, કેમ જાશે એ રોગ? લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર ૫

: ૫ :

ગુરુ કહે વત્સ સાંભળો, નહીં અમ અવર આચાર; લલના
સિદ્ધચક્ર જન્મ જોઈને, કરશું તુમ ઉપકાર. લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર ૬

આસો શુદ્ધિ સાતમ દિને, કીજે ઓળી ઉદાર; લલના
પાંચે ઈન્દ્રિય વશ કરી, કેવલ ભૂમિ સંથાર. લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર ૭

પડિકમણા હોય ટંકના, દેવવંદન ત્રણ કાળ; લલના
વિદિશું જિનવર પૂજ્યે, ગણુણું તેર હજાર. લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર ૮

એમ નવ દિન આંખિલ કરે, મયણા ને શ્રીપાળ; લલના
પંચામૃત નહવણે કરી, નવરાવે ભરથાર. લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર ૯

શ્રી સિદ્ધચક્ર સેવા કરી, પામ્યા સુખ શ્રીપાળ; લલના
પૂરવ પુન્યપસાયથી, મુક્તિ લહે વરમાળ. લલના
શ્રી સિદ્ધચક્ર ૧૦

લાળ બીજ

(દેશી-લાલ રે, ચતુર નર !)

શ્રી ગુરુવચણે તપ કરે રે લાલ, નારી ને ભરથાર રે,
ચતુર નર !

શ્રી સિદ્ધચક્ર સેવા કરે રે લાલ. એ આંકણી.
ભક્તિ મુક્તિ ઘણી સાચવે રે લાલ,
રહે સ્વામી આવાસ રે ચતુર નર ! શ્રી ૦ ૧

: ६ :

श्री अरिहंत पहेले पहे रे लाल

जीने सिद्धतुं ध्यान रे चतुर नर !

श्रीने आचारण उवआयने रे लाल,

सकण साधु प्रणमे पाय रे चतुर नर ! श्री० २

ज्ञान-दर्शन-चारित्रना रे लाल,

गुण स्तवे चित्त उदार रे चतुर नर !

नवमे तप पूरुं थयुं रे लाल,

इणिया वांछित कण रे चतुर नर ! श्री० ३

अेम नव दिन आंजिल करे रे लाल,

भयणा ने श्रीपाण रे चतुर नर !

दंपती सुभ लिये स्वर्गना रे लाल,

विलसे सुभ श्रीकार रे चतुर नर ! श्री० ४

सूध जिम होरा अते रे लाल,

आणी हीये कसिहे हाय रे चतुर नर !

भयणा जेड कुण उद्धर्या रे लाल,

श्री जिनधर्म पसाय रे चतुर नर ! श्री० ५

गुरु हीवो गुरु देवता रे लाल,

गुरु महीटा महीराणु रे चतुर नर !

लवोदधि पार उतारवा रे लाल,

जलधिये जेम नाव रे चतुर नर ! श्री० ६

जे नवपद गुरुण दिया रे लाल,

धरता तेडशुं नेड रे चतुर नर !

: ७ :

पूरव पुन्ये पाभिया रे लाल.

सुकित वर्या गुणु गेड रे यतुर नर ! श्री० ७

दाण त्रीण

(देशी-आछेलाहनी)

राजअही उद्यान. सभवर्या लगवान, आछेलाहल;

श्रेणिक वंदन आवियाण. १

हय गय रथ परिवार, मंत्री अलयकुमार; आछेलाहल

अहू परिवारे परिवर्याण. २

वांधा प्रभुणना पाय, जेही परपदा पार;

आ० जिनवाणी सुणुवा बाणीण. ३

देशाना हे जिनराज. सांभणे सौ नरनार;

आ० नवपद महिमा वरणुवेण. ४

आसो यधतर भास, डीजे जेणी उद्दास;

आ० शुद्धि सातमथी मांडीजेण. ५

पांच विषय परिवार. केवण भूमि संधार;

आ० जुगते जिनवर पूणजेण. ६

जपीजे श्री नवकार. देववंदन त्रणु काण;

तेरे हजर गणुणु गणुणु. ७

अम नव आंणिल सार, डीजे जेणी उदार;

आ० दंपती सुणु लह्या स्वर्गनाण. ८

करतां नवपद ध्यान, भयाणा ने श्रीपाण;

आ० अनुकमे सुकितपद वर्याण. ९

: ૮ :

ઢાજ યોથી

(દેશી-અવભેલાની)

આને ઓછવ છે રે અધિકો,
 જેવા દરિસણુ પ્રભુ મુખ મટકો;
 મટકે મોહ્યા રે ઇંદા, જાણું પ્રભુ મુખ પુનમચંદા,
 શ્રી સિદ્ધચક્રને રે સેવો-અ આંકણી. ૧
 કેસર ચંદન રે ઘસીએ, નવ અંગે પ્રભુજીની પૂજા રચીએ;
 પૂજના ફળ છે રે મીઠાં, તેતો મચણા પ્રત્યક્ષ હીઠાં. શ્રી૦
 પહેલે પદ અરિહંત હીજે, બીજે સિદ્ધ પદ ધ્યાન ધરીજે;
 ત્રીજે આચારજ થુણીજે, ઉવજાય પદને ચોથે ગુણીજે. શ્રી૦
 પાંચમે સાધુ રે પ્રણમે, છકું દરિસણુ જ્ઞાન સાતમે;
 આઠમે ચારિત્ર રે સાર, નવમે તપપદ ઉજજવળવાન. શ્રી૦૪
 એમ નવ આંખિલ કીજે, સ્વામીવત્સલ પારણું હીજે;
 રાત્રિજાગરણુ કીજે, સ્વામિભાઈને શ્રીફલ હીજે. શ્રી૦૫
 એકાદી આંખિલે તપ પૂરું, શક્તિસાર કરો ઉજમાણું;
 સિદ્ધચક્ર મહિમા છે રે રુડો. અષ્ટ કર્મ થાયે ચકચૂરો.
 એમ નવપદને રે ધ્યાતા, મચણા શ્રીપાજ જગવિખ્યાતા;
 પુન્યે સિદ્ધચક્ર રે સેવ્યા, ચાખે મુક્તિ શિવવધૂ મેવા. શ્રી૦૭

ઢાજ પાંચમી

(દેશી-ઝૂમખડાની)

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીએ રે, જેના ગુણ અનંત,
 જિનેશ્વર પૂજીએ;

: ૯ :

ડવિધ અડ પાંખડી કરી રે, નવમા સિદ્ધ નમંત,

જિનેશ્વર પૂજ્યે. ૧

કવાક ફીરે ચક્ર જ્યું રે, ફરતા પદ ઠવ્યા આઠ; જિં ૦

દેવ ભાગ વચ્ચે ઠવ્યા રે, રાતા સિદ્ધ ભગવંત. જિં ૦ ૨

જ્ઞાન દરિશણુ ચારિત્ર ગણે રે, ક્ષાયક સમકિતવંત; જિં ૦

કર્મપયડી અડ ક્ષય કરી રે, પંદર ભેદે સિદ્ધ. જિં ૦ ૩

લોકને અંતે જઈ વસ્યા રે, સાદિ અનંતમે ભાગ; જિં ૦

યોગીશ્વર પણ ધ્યાવતા રે, આણી ઠવ્યા નિજ ભાગ. જિં ૦ ૪

અરિહંત સિદ્ધ સૂરિ નમેા રે, ઉવગ્રાય ને સર્વ સાધુ; જિં

નાણુ દર્શન ચારિત્ર તપો રે, એમ નવપદ સંયુક્ત. જિં ૦ ૫

ભક્તિ કરો સિદ્ધચક્રની રે, જાપ જપો એકાન્ત; જિં ૦

નવ દિન નવ આંગેલ કયાં રે, મયણા ને શ્રીપાળ. જિં ૦ ૬

દંપતી નવપદ સેવતાં રે, પામ્યા નવમું સ્વર્ગ; જિં ૦

આત્મ અનુભવજ્ઞાનથી રે, ભક્ત લહે અપવર્ગ. જિં ૦ ૭

દાળ છઠી

(અંગવાની દેશી.)

સેવો રે ભવિ જન ભક્તિ ભાવ,

ધ્યાવો રે સિદ્ધચક્ર મન ઉભાય, ભવિ સાંભળો,

આસો માસે ચૈત્ર ઉમંગ;

કીજે ઓળી નવ અભંગ ભવિં આસોં ૧

ઉભય ટંક પડિક્કમાણું જાણુ,

દેવવંદન પૂજા ત્રણ કાળ; ભવિ સાંભળો.

: ૧૦ :

કેસર ચંદન મૃગમદ સાર,

પૂજા રચાવો થઈ ઉજમાળ. ભવિં ચાં ૨
મંગલ દીવા આરતિ શાળ,

અક્ષત ફળાદિક નૈવેદ્ય થાળ; ભવિ સાંભળો.
ચઉદ પૂર્વનો જે છે સાર,

તેણે કારણ સમરો નવકાર. ભવિં ચાં ૩
એ સિદ્ધચક્રની ભક્તિ નિત્ય,

નવપદ જપ જયો એકાન્ત; ભવિ સાંભળો.
જપતા નવપદ મયણા શ્રીપાળ,

ઉંખરરોગ ગયો તતકાળ. ભવિં ચાં ૪
સાત સો મહીપતિ નમણુ પ્રભાવ,

દેહી પામ્યા કંચનવાન; ભવિ સાંભળો.
બાંધી સંપદા જગજસનૂર.

પામ્યા મુક્તિ મુખ્ય ભરપૂર. ભવિં ચાં ૫
ઠાળ સાતમી

(દેશી-મનમોહન મેરે)

સિદ્ધચક્ર સેવા કરો, મનમોહન મેરે.

જે છે પરમ દયાળ, મનમોહન મેરે. એ ચાંકણી.

અસિય વિધન દૂરે કરે, મનં ઉતારે ભવપાર. મનં ૧

આસો શુદ્ધિ સાતમ દિને. મનં કીજે ચોળી ઉદાર; મં

ઉભય ટંક કાઉસગ કરો, મનં તજી વિષયપ્રમાદ. મં ૨

કેસર ચંદન ઘસી ઘણા, મનં પૂજા રચો શ્રીકાર; મં

ધ્યાન ફળાદિક ઠાંકિયે, મનં કુલે પગર ભરાવ મનં ૩

: ૧૧ :

શ્રી સિદ્ધચક્ર ભકિત કરે મનઠ મયણાને શ્રીપાળ; મઠ
દેવવાંદન કા ઉસગ્ગ કરે મઠ પૂરવ ભવ અભ્યાસ. મઠ ૪
એમ નવપદ વિદિ સાચવે, મનઠ ચાર વર્ષ ૫૮ માસ; મઠ
દંપતી નવપદ સેવતાં, મઠ લહે મુકિતમુખવાસ. મઠ ૫

ઢાળ આઠમી

(દેશી-ધૃતક્રોધ પાર્શ્વ આરા રે)

આસો ચૈતર માસે કરો, ઓળી મન ઉઠાસે રે,
ભવિયાઠ શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધો. એ આંકણી.

પૂર્વ દિશિ અરિહંત શ્રવેત,

આર ગુણે સોહંત રે, ભવિયાઠ શ્રી સિદ્ધઠ ૧
મધ્ય ભાગે સિદ્ધરાજ સોહે,

રકત વર્ણ ગુણ આઠ રે, ભવિયાઠ શ્રી સિદ્ધઠ
દક્ષિણે આચારજ હોયે,

પીત વાન છત્રીશ ગુણ શોભે રે. ભવિઠ શ્રીઠ ૨
પશ્ચિમે નીલા ગુણ પચવીશ,

વાચક દ્વાદશ અંગી રે, ભવિયાઠ શ્રી સિદ્ધઠ
ઉત્તર દિશે સોહે ઘનવાન,

ગુણ સત્તાવીશે તનુ તાપે રે. ભવિઠ શ્રીઠ ૩
નાણ નમુઠ અગ્નિ ખૂણે,

ભેદ એકાવન ઉલ્લવલ વર્ણ રે; ભવિઠ શ્રીઠ
નૈઋત્ય ખૂણે દર્શન રાજે.

ધ્રવણા સહસ્રઠ ભાજે રે. ભવિઠ શ્રીઠ ૪

: ૧૨ :

વાયુ ખૂણે ચારિત્ર ભલું,

સિતેર ગુણ પવિત્ર રે. ભવિં શ્રી સિદ્ધં
ઈશાન ખૂણે તપ તાપતાં,

પદ્મ બાહ્ય અભ્યાંતર વિરાજે રે. ભવિં શ્રીં ૫
એમ નવપદ જે પૂજે,

તેના રોગ સકળ તિહાં ધૂજે રે; ભવિં શ્રીં
દંપતી સાથે:નવપદ સેવ્યા,

ચાખે પુન્યે મુક્તિમેવા રે. ભવિં શ્રીં ૬

ઢાળ નવમી

(દેશી—અગ્નિત જિજ્ઞંદશું પ્રીતડી.)

નવપદમહિમા સાંભળો, વીર ભાખેહો જિનધર્મનોમમકે;
પર્ષદા બાર મળી તિહાં, દેવ દેવી હો નરનારીના વૃંદ કે.

નવં એ આંકણી. ૧

જૈનધર્મ જગ સુરતરુ, જે સેવે હો ધરી ચિત્ત ઉદાર કે;
આ ભવ પરભવ મુખ લહે, જેમ પામ્યા હો ઊંખરશ્રીપાળકે.

નવં ૨

પૂછે નૃપ પ્રણમી પ્રભુ, કોણુ નૃપતિ હો કુંવર શ્રીપાળકે;
એણે ભવે મુખસંપદા, કેમ પરભવે હો લહ્યા સ્વર્ગનિધાન

કે ? નવં ૩

કહે જૌતમ શ્રેણિક સુણો, તુમને દાખું હો શ્રીપાલચરિત્રકે;
નિદ્રા વિકથા પરિહરો, વળી સાંભળી હો કરો શ્રવણ

પવિત્ર કે—નવં ૪

: ૧૩ :

અંગ અનોપમ દેશમાં,
 નૃપ નામે હોં સિંહરથ ભૂપાળ કે;
 રાણી કમલપ્રભા દેવી,
 તસ અંગજ હો કુંવર શ્રીપાળ કે. નવ૦ ૫
 ગુરુમુખ નવપદ ઉચ્ચર્યા,
 નૃપ સેવે હો ધરી ચિત્ત ઉદાર કે;
 ભક્તિ કરે ગુરુદેવની,
 વ્રત પાળે હો સમકિતશું બાર કે. નવ૦ ૬
 પૂર્વે નવપદ આચર્યા,
 શ્રીકંત રાજા હો શ્રીકાંતા નાર કે;
 તેણે પુન્યે ઋષ્ઠિ રમણી મળી,
 વળી લીધો હો સ્વર્ગ નવમો સાર કે. નવ૦ ૭
 આઠ સખી શ્રીકાંતની,
 તે રાજે હો નવપદશું પ્રેમ કે;
 તે પુન્યે નૃપકુળ ઉપની,
 થઈ મયાણાની તે આઠે બહેન કે. નવ૦ ૮
 દેશના સુણી નૃપ રંજિયો,
 હરખિત થયા હો નગરીના લોક કે;
 ભક્તિ કરે સિદ્ધચક્રની,
 કહે ધન ધન હો શ્રી જૈનધર્મ યોતકે. નવ૦ ૯
 વાઘે કમળા કીર્તિ ને,
 જસ પસરે હો પુન્ય જોગે તેજ કે;
 ચરણકમળ નિત સેવતા,
 બાલાવે હો વળી સુકિતસેજ કે. નવ૦ ૧૦
 ૨ ઈતિશ્રી નવપદશ્ચ સ્તવન સંપૂર્ણ.

પંડિત શ્રી વીરવિજયજીકૃત
શ્રી સ્થૂલિભદ્રજીની શિયલવેલ

દુહા

સયલ સુહંકર પાસજી, શંખેશ્વર શિરદાર;
શંખેશ્વર કેશવ જરા—હરત કરત ઉપગાર. ૧
સરસ વચન રસ વરસતી, સરસતી ભગવતી જોહ;
શુભમતિદાયક શુભ ગુરુ, પ્રણમું ત્રિકરણુ ઝોહ. ૨
ભદ્રંકર સ્થૂલિભદ્રજી, સાધુ સકલ શિરદાર;
તાપ તપી કંચન યથા, ગુરુ કહે 'દુઃકરકાર. ૩
લલિત વચન પદ પદ્ધતિ, રચશું શિયલની વેલ;
૨બાળક બાહુ પસારીને, જલનિધિ માન કરેલ. ૪
સુણતાં સજ્જન સુખ લહે, દુર્જન મન ડોલાય;
પયપાને^૩ પુષ્ટિ વધે, ^૪વિષધરને વિષ થાય. ૫
વ્રતધારી નિશ્ચળ હોવે, ભદ્રકને ગુણુ રાગ;
વૈરાગી વૈરાગ્યતા, પંડિત વચનશું લાગ. ૬
જળધર જળ વરસે ભુવિ, ઇક્ષુ^૫ પ્રમુખ રસ જેમ;
ચતુર વિવેકી રીઝશે, રચશું રચના તેમ. ૭

૧ મહામુશ્કેલ કાર્ય કરનાર. ૨ બાળક હાથ લાંબા કરીને જેમ સમુદ્રતું માપ બતાવે તેમ. ૩ દૂધ પીવાથી. ૪ સર્પ. ૫ શેરડી.

: ૧૫ :

ઢાળ ૧ લી

(હરિ વેણુ વાય છે રે હો વનમાં—એ રાગ)

પાડલીપુરમાં રે ખ્યારે, નવ નવ રસ કૈતુક શણુ-
ગારે; સુખિયા પ્રાણી રે ઝાઝા, રાજ કરે છે શ્રી
નંદરાજ. પાડલી૦ ૧. સકડાલ મંત્રી રે જાણો, નાગર
જ્ઞાતિ સુજાત વખાણો; કમલસુખી કમલા અનુસરણી,
સુંદર લાછલદે^૧ તસ ઘરણી. પા૦૨. પુત્ર ભલેરા રે પામે,
શ્રી સ્થૂલિભદ્ર ને સિરિયા નામે; પુત્રી^૨ સાતે રે મળિયા,
નવનંદન^૩ તેહને અટકળિયા. પા૦ ૩. ચતુરાઈકેરા રે*
કહીએ, સ્થાનક નીતિશાસ્ત્રે એમ લહીએ; પંડિત
સાથે રે મળતાં, રાજસભાનિવેશે ભમતાં. પા૦ ૪.
શાસ્ત્રપઠન દેશાંતર ભમીએ, રહીએ નિત્ય વેશ્યા
મંદિરીએ; તેા ચતુરાઈ રે આવે, એમ સ્થૂલિભદ્ર
તિહાં દિલ ધ્યાવે. પા૦ ૫. તાતની આણુા રે માગી,
દ્રવ્ય સહિત ચાલ્યા વડલાગી; કોશ્યા દેખી રે થંભે,
શુભ શણુગાર શરીર અચંભે. પા૦ ૬.

૧ 'લાછલદે' નામની તેની સ્ત્રી હતી. ૨ સાત પુત્રી આ પ્રમાણે:—યક્ષા, યક્ષદિન્ના, ભૂતા, ભૂતદિન્ના, સેણુા, વેણુા, અને રેણુા. ૩ એ પુત્ર અને સાત પુત્રી મળી નવ સંતાનો.

* ચતુરાઈ પ્રાપ્ત કરવાના આ પાંચ સ્થાનક છે. અત્ર નીચેના સ્લોક પર વાર્તિક છે.

દેશાટનં પण्डितमित्रता च, वारांगना राजसभाप्रवेशः ।

अनेकशास्त्राणि विलोकनानि, चातुर्यमूलानि भवंति पंच ॥

: ૧૬ :

ઢાળ ૨ ૐ

(સોના રૂપાકે સોગઢે, સઘયાં ખેલત યાજી—એ રાગ)

વારવધુ^૧ સોહામણી, રૂપ રંગે સારી;
 સકળ સ્વરૂપ નિહાળતાં, સુરસુંદરી^૨ હારી. ૧
 શરદ પુનમનો અંદ્રમા, ^૩મુખ દેખી ^૪હરાવે;
 અધર^૫ અરુણ પરવાળની, પણ ઉપમા ન આવે. ૨
 દંત જીવ્યા દાઢમ કળી, ફૂલ વચણે ખરતાં;
 નાસા ઉપમ ન સંભવે, શુક અંચુક ધરતાં. ૩
 લોચનથી^૬ મૃગ લાજીયો, શશી મંડળ ખેઠો;
 સુંદર વેણી^૭ વિલોકીને, ફણિધર ભૂમિ પેઠો. ૪
 પાણી^૮ ચરણને ભેઠને, જળ પંકજ^૯ વસિયા;
 કળશ ઉરોજને^{૧૦} દેખીને, લવણોદધિ^{૧૧} ધસિયા. ૫
 લંક કટિતટ^{૧૨} કેશરી, ^{૧૩}ગિરિ કંદર નાસી;
 મોહનીમંત્રવશે ઘડી, ધાતે^{૧૪} ઇહાં વાસી. ૬
 દંતતણો ચૂડો ધર્યો, હૈયે મોતીનો હાર;
 કુંજરની ગતિ ચાલતી, ત્રણ રત્ન જ હાર. ૭

૧ વેશ્યા. ૨ ઇંદ્રાણી અથવા સામાન્ય દેવાંગના. ૩
 વેશ્યાનું મુખ. ૪ હારી જાય. ૫ હોહ. ૬ આંખો. ૭ આંખોડો.
 ૮ હાથ—પગ. ૯ કમળ. ૧૦ સ્તન. ૧૧ તેનું સ્તનમંડળ
 ભેઠને શરમને લીધે કળશે લવણસમુદ્રમાં ચાલ્યા ગયા. ૧૨
 કેડનો ભાગ. ૧૩ સિંહ. ૧૪ વિધાતાએ.

: ૧૭ :

ખેદે ભરાણા હાથીઆ, નાખે શિર છાર; ^૧	
અખળા તે સખળા થઈ, અમને ધિ:કાર.	૮
કંચુક કશખી કોરનો, હાથે સોનાનો ચૂડો;	
મોહનગારી પ્રેમમાં, રસ વાધ્યો છે રૂડો.	૯
ચીર તિલક વાળી સજી, સોળે શણગાર;	
સ્થૂલિભદ્ર તે દેખતાં, મોહ્યા તેણી વાર.	૧૦
તેહવે તે હરિણાક્ષીએ, આલિંગ્યો ધરી નેહ;	
પીનપયોધર ખાગમાં, ભૂલો પડ્યો તેહ.	૧૧
નિત્ય નવલી ^૨ ક્રીડા કરે, નિત્ય નવલા ભોગ;	
સરસ ભોજન અમૃત સમા, આરોગે સુરભોગ.	૧૨
પંચ વિપય સુખલીલામાં, ખાર વરસ નિગમીયા;	
સાડીખાર ધન કોડશું, શુભ રંગે રમિયા.	૧૩

ઢાળ ૩ જી

(હો જશોદાના જયા—એ રાગ.)

કાળ ગયો નવી જાણીયો રે, વેશ્યા વિલુક્ષી તેહ,
 છેલ ન છોડીયા રે; વરરુચિ આલણુને સંયોગે,
 સકડાલ મંત્રી જેહ, છેલ૦ ૧. નંદ નરેશ્વર
 કોપિયો રે, મંત્રી મરણુ લાહે તામ, છેલ૦ રાયે
 ષ્સિરિયાને તેડાવીયો રે, દીએ મંત્રીપદ કામ,
 છેલ૦ ૨. મુજ ખાંધવ વેશ્યા ઘરે રે, રંગે રમે એક

૧ હાથીઓ પોતાના મસ્તક ઉપર ધૂળ નાંખે છે. ૨ નવી નવી. ૩ પ્રેમમાં આસક્ત. ૪ સ્થૂલિભદ્રનો નાનો ભાઈ.

: ૧૮ :

ચિત્ત, છેલ્લું માંસ-નખ જળ-માછલી રે, તાસ
સરિખી પ્રીત, છેલ્લું ૩. મંત્રીપણુ દીઓ તેહને રે,
તેહાવી મહારાય, છેલ્લું નંદ કહે સિરિયા પ્રત્યે રે,
આણુ તું એણે રઠાય, છેલ્લું ૪. શીખ લાહી નરરાયની રે,
પહોતો સિરિયો ત્યાંહી, છેલ્લું બાંધવને પ્રણુમી
કહે રે, તેડે નરિંદ ઉચ્છાંહી, છેલ્લું ૫. સાંભળી
કોશ્યાને કહે રે, જઈ આવું એક વાર, છેલ્લું હવે
વળતું વેશ્યા કહે રે, સુણુ શુભવીર કુમાર, છેલ્લું ૬.

ઢાળ ૪ થી

(તમે વસુદેવ દેવકીના જ્ઞયા જી, લાલાજી લાડકડા—એ રાગ.)

કોશ્યા વેશ્યા કહે રાગી જી, મનોહર મનગમતા.
કીડાં જશો પિયુ સોભાગી જી, મનોહર મનગમતા;
નહિ જવા દઉં નિરધાર જી, મનં આપણે શો નૃપ
દરબાર જી ? મનં ૧. કરી ચતુરાઈ ચિત્ત ચાલો જી,
મનં જાઓ મુજને દેલે ગાળો જી, મં એવડી શી
કરવી આળો જી, મં એહ પુરુષને પાછો વાળો જી,
મં ૨. પ્રીતમ પ્યારા તુમ ઢાળી જી, મં નહીં કોઈની
હું આશીઆળી જી, મં આવશે જે અવની ધશ જી, ૪,
મં તેહને પણ ઉત્તર દઈશ જી. મં ૩. એમ કરતાં

૧. એની પ્રીતિ એવી જાતની છે કે જેવી માંસને અને
હાથના નખને હોય અથવા જળને અને માછલીને હોય.
૨. આ સ્થાનકે. ૩. દરકાર. ૪. પૃથ્વીપતિ રાજ.

: ૧૯ :

જો તમે હિંડો જી, મં તો મુજને સાથે તેડો જી, મં
 નવિ છંડું^૧ તુમચો કેડો જી, મં પૂરવ પ્રીતે રસ
 રેડો જી, મં ૪. વન ફરતાં અમૃત ફળ હીકું જી, મં
 ચાખતાં લાગ્યું મીકું જી, મં કોઈ દેખણુ તિહાં
 રદ^૨ માંડે જી, મં પાણુ તે કરથી નવિ છાંડે જી, મં ૫.
 તેમ તુમ સમ હીરો પાચો જી, મં લાછલ દેવીનો
 જાયો જી, મં તુમે મોહનીમંત્ર^૩ જ સાધ્યો જી, મં
 તુમશું મુજ પ્રેમ તે વાધ્યો જી^૪, મં ૬. રસીયા સહ
 હું રંગ રાતી જી, મં પિયુ વિરહે ફાટે છાતી જી, મં
 આ ઊભી પાલવ^૫ આલી જી, મં હું તમને અંતર
 વહાલી જી, મં ૭. સ્થૂલિભદ્ર કહે હઠ મેલો જી, મં
 નૃપ ભેટી આવીશ વહેલો જી, મં તારા સમ^૬ જો
 કીહાં રાચું જી? મં શુભવીર વચન છે સાચું જી. મં ૮.

ઢાળ પ મી

(મન મંદિર આવો રે, કહું એક વાતલડી—એ રાગ)

કરકોલ^૧ કરીને રે, ચાલ્યા ગુણુ ભરીયા;
 ધરી વિનય વિવેકે રે, જઈ નૃપને મળીયા. ૧
 ભૂપાળના મુખથી રે, વાત સકળ નિસુણી;
 સંસાર સ્વરૂપને રે, ચિંતે શિર ધૂણી. ૨

૧. તમારો. ૨. આગ્રહ. ૩. કામદેવનો મંત્ર. ૪. થયો,
 વધ્યો. ૫. છેડો. ૬. સોગન. ૭. હાથેથી કોલ આપવો,
 વચન આપવું.

: ૨૦ :

મેં વાત ન જાણી રે, વેશ્યા ઘર રમતાં;	
આતમ ગુણુહાણી રે, ભૂલાં ભવ ભમતાં.	૩
કહે અવનીસ્વામી રે, શી ચિંતા કીજે,	
સકડાલની પાટે રે, મંત્રીપણું લીજે.	૪
સ્થૂલિભદ્ર કહે તવ રે, આલોચી ^૧ આયું;	
આલોચ્યે આગળ રે, સુખસંપદ પાવું.	૫
પ્રણામ કરીને રે, અશોક વન જાવે;	
સમતત્ત્વ ^૨ વિચારી રે, લોચ કર્યો ભાવે.	૬
રતનકંબલનો રે, તિહાં ઓઘો કીધો;	
જઈ રાજસભામાં રે, ધર્મલાલ જ દીધો.	૭
આ લોચ્યું ^૩ રાજ રે, મસ્તક મેં ધહાં;	
મહાવ્રત ઉચ્ચરવા રે, જઈશું ગુરુ જીહાં.	૮
કોશ્યાઘર બુદ્ધે રે, નૃપ જોવા ઉઠ્યો;	
શબગંધ ^૪ સુનિ સમ રે, દેખી દિલ તુઠ્યો.	૯
સ્થૂલિભદ્ર સુનીશ્વર રે, પંથશિરે ^૫ ચલિયા;	
સંભૂતિવિજયજી રે, મારગમાં મળિયા.	૧૦
ગુરુ પ્રણમી બોલે રે, મુજ દીક્ષા દીજે;	
વઢે સૂરિ સગાની રે, તો અનુમતિ ^૬ લીજે.	૧૧

૧. વિચાર કરીને. ૨. સમતાભાવ. ૩. લોચ કર્યો. ૪. શબની ગંધ આવતી હોય તે તરફ જેમ ન જુએ તેમ કોશ્યાના ઘર તરફ પણ તેમણે ન જોયું. ૫. રસ્તે. ૬. રજા.

: ૨૧ :

સરૈયાકેરી રે, તિહાં આણા માગી;	
આચારજ પાસે રે, લીયે વ્રત વૈરાગી.	૧૨
સૂરિ સાથ વિહારી રે, શ્રુત નિત્ય અભ્યાસી;	
આતમ સુવિલાસી રે, રહે ગુરુકુળવાસી.	૧૩
સંજમશું રમતા રે, નિશદિન સુનિરાયા;	
નહિ મોહ ને મમતા રે, રંક સમા રાયા.	૧૪
ઇચ્છાદિક દશવિધ રે, વળી સમાચારી ^૧ ;	
ઓમાસા ઉપર રે, ગુરુ અભિગ્રહ ધારી.	૧૫
કૂપાંતર ^૨ જાવે રે, એક ઝડરિકંદરીએ;	
^૩ અહિબીલ સ્થૂલિભદ્ર રે, વેશ્યા મંદિરીએ.	૧૬
ગુરુ આણુ વિહારી રે, પાતકડાં ધુવે;	
શુભવીર વિવેકી રે, વેશ્યા વાટ જીવે.	૧૭

ઢાળ ૬ ઠી

(હે સાહેબજી, પરમાતમ પૂજનું ક્ષણ મને આપો—એ રાગ.)

હો સજની રે, પ્રીતમજી પ્યારો રે, હજીય ન આવીયો,
હો સજની રે, ચાતુર રે નર, ખખર ન કાંઈ લાવીયો;
હો સં આદ્યો રે સુજ કરી ^૧અવધિ ઘડી ચારની,
હો સં સુખીયો તે શું જાણે ^૨વેદના નારની ? ૧

૧. ઇચ્છા, મિચ્છા વિગેરે દશ પ્રકારની સુનિમાર્ગરૂપ સમાચારી. ૨. કુવા ઉપર ભારવટ મૂકેલો હોય તેની ઉપર ચાર માસ કાઉસગ્ગ ધ્યાને રહેવા એક શિષ્ય ગયા. ૩. સિંહ ગુફાને મોઢે. ૪. સર્પના રાકડા પાસે. ૫. વખતની હદ. ૬. વિરહદુઃખ.

: ૨૨ :

હો સ૦ એક વિરહ દુઃખ બીજું^૧ ધન જળ ગડગડે,
 હો સ૦ દુઃખીયાના શિર ઉપર દુઃખ આવી પડે;
 હો સ૦^૨ પાવસ માસે જળ વરસે ધન ઘોરીયો,
 હો સ૦ માહરે રે^૩ કંદર્પતણો વન^૪ મોરીયો. ૨
 હો સ૦ અંગ^૫ વિનાનો પંદર સ્થાનકને દહે,
 હો સ૦^૬ અંગુઠે^૭ ઘુંટી રે, અંગાએ રહે;
 હો સ૦ જાનુ^૮ ને સાથળ^૯ રે, ભગ^{૧૦} નાલી^{૧૧} ફરે,
 હો સ૦ અંધ^{૧૨} ને છાતી^{૧૩} રે, ઉરોજ અધરે.^{૧૪} ૩
 હો સ૦ ગણસ્થળ^{૧૫} લોચન^{૧૬} રે, નિલાડે^{૧૭} શિરે,^{૧૮}
 હો સ૦^{૧૯} વિષધરનું વિષ વ્યાપ્યું મણિમંત્રે હરે;
 હો સ૦ વિષયા ઉરગ ડંસે મુજ કાયા ગળી,
 હો સ૦^{૨૦} લાછલહેજાયા વિણ નહીં કોઈ અંગુલી. ૪
 હો સ૦ એણીને વેળા રે પિયુ આવી મળે,
 હો સ૦ શ્રેણીયો શણગાર રે તો મુજને ફળે;
 હો સ૦ અપૈયાને વાર રે કેમ પિયુ પિયુ કરે ?,
 હો સ૦ પાંખોને છેદીને ઉપર^{૨૧} ભૂણુ ધરે. ૫
 હો સ૦ પિયુ માહરો હું પિયુની પિયુ પિયુ કરું,
 હો સ૦ વેશ્યાને વળનું સા ભાખે^{૨૨} મુંદરી;
 હો સ૦ અપૈયો પિયુ પિયુ કરતો તમને^{૨૩} લવે,
 હો સ૦ થોડે થોડે દુઃખડે જગ દાધું^{૨૪} સવે. ૬

૧ વાદળાં. ૨ અશાડ માસ. ૩ કામદેવ. ૪ કાલ્યો. ૫
 કામદેવ. ૬ સપ્. ૭ સ્થૂલિભદ્રજી. ૮ ગારુડી. ૯ બોલતો
 અટકાવ. ૧૦ પાંખ છેદીને મીઠું ભર જેથી તે બોલી શકે જ
 નહિ. ૧૧ તેની સખી. ૧૨ કહે છે. ૧૩ બળી રહેલું છે.

: ૨૩ :

હો સ૦ અપાઠે જળ વરસે ગાળે વીજળી,
 હો સ૦ વડાલેશ્વર વિણ શી સોપારી ઉજળી ?,
 હો સ૦ ^૧કાળાંતરે શુભવીર મુનિવર આવીયા,
 હો સ૦ કોશ્યાએ મુક્તાફળશું રે વધાવિયા. ૭

ઢાળ ૭ મી

(પંદર તિથિ.)

(સનેહી ! વીરજી જયકારી રે-એ રાગ.)

વેશ્યાએ વધાવ્યા સ્વામીરે, ઊભી આગળ સા શિરનામીરે;
 કહે સાંભળો અંતરજમી, વડાલાની વાટડી અમે
 જ્ઞેતાં રે. ૧. વિરહાનલે દાધી દેહ રે, ઘણાં વરસ
 રહી હું ગેહ રે; પણ નાવ્યો નગીનો નેહ, વડાલા૦ ૨.
 કામી ^૨સમરે ^૩નિશિ ઘોરા રે, જેમ ^૪જલધર અંખે
^૫મોરા રે; જળ ચાતુક ચંદ ચકોરા, વડાલા૦ ૩.
 જેઠ માસ તો જેમ તેમ કાઠયો રે, મને ^૬મયણુ તે
 વ્યાખ્યો ગાઠો રે; વળી આવ્યો તે માસ આપાઠો,
 વડાલા૦ ૪. પડવે દિન પિયુ સાંભરતા રે, નિશિ
 મોર તે ટહુકા કરતા રે; આઠ પહોર ગયા દુઃખ
 ધરતાં, વડાલા૦ ૫. બીજે બીજીએને નિહાળી રે,
 હું આગપણાની ^૭ખાળી રે; મેહી મુજને શું
 ઠાળી ? વડાલા૦ ૬. ત્રીજે ઠીખળ એક જગ્યું રે,

૧ ચોમાસામાં. ૨ ઇચ્છે. ૩ અંધારી રાત્રિ. ૪ વરસાદને.
 ૫ મોર. ૬ કામદેવ. ૭ સખી. ૮ ઉવેખી. ૯ તોફાન.

: ૨૪ :

ચિત્રશાળીએ તુમ રૂપ રાગ્યું રે; જોતાં મનહું તિહાં
લાગ્યું, ૦હાલા૦ ૭. ચોથે અવધિ ઘડી ચાર રે, કરી
ચાલ્યા ચતુર તજી નાર રે; હોય ચાર વરસની
વાર, ૦હાલા૦ ૮. પાંચમે પાંચામૃત ખાધો રે, ૧પંચ-
ખાણુતણો રસ વાધ્યો રે; ૨જોયો જીવન ક્રીહાં નવી
લાધો, ૦હાલા૦ ૯. છઠ્ઠે ચટકીને મેલી રે, જુઓ
ચહુટે નાથ ૫સાહેલી રે; હું ધરતી દુઃખ અકેલી,
૦હાલા૦ ૧૦. સાતમ દિન શરયા ઢાળી રે, દીપ
ધૂપ કુસુમને ટાળી રે; ક્રીધું શયન તે પાસું વાળી,
૦હાલા૦ ૧૧. આઠમે ઉઠી પરભાતે રે, સંભાર્યો
પિયુ વરસાંતે રે; નિશિનાથ^૧ નડયો ઘણું રાતે,
૦હાલા૦ ૧૨. નવમે નિદ્રા દિલ નાઈ રે, જેમ રંગ
પતંગ રચાઈ રે; ધસી નાગર જાતિ સગાઈ, ૦હાલા૦
૧૩. દશમે દેવળ બહુ માન્યા રે, શુકનાવળીએ જોવ-
રાવ્યા રે; એમ ક્રીધા ઘણા મેં છાયા, ૦હાલા૦ ૧૪.
અગ્યારશે અંગ નમાવી રે, જોઈવાટ વાતાયને આવી રે;
મને કામ નહુએ નચાવી, ૦હાલા૦ ૧૫. બારશ દિન
બાર ઉઘાડી રે, ઘેર આવી ગ્રહી કર નાડી રે; સ્વપ્નાંતર
પિયુડે જગાડી, ૦હાલા૦ ૧૬. આજ તેરશનો દિન
મીઠો રે, પ્રાણજીવન નયણે હીઠો રે; આજ અમૃત

૧ કામદેવનો. તેનાં પાંચ ખાણુ છે. ૨ શોધ્યો. ૩ મજ્યો.
૪ દાસીને. ૫ હે સખી ! ૬ ચંદ્રમા. ૭ પતંગના રંગની
જેમ મારી નિદ્રા પણ અસ્થિર થઈ ગઈ. ૮ ગોખે.

: ૨૫ :

રસ ૧ ઘન વુઠો, વહાલાં ૧૭. ચૌદશ દિન ચિંતા
ટળશે રે, હૈહું ઘાણું હેજે હળશે રે; મારો પ્રેમ તે તુમશું
મળશે, વહાલાં ૧૮. શણુગાર સજી સંચરશું રે,
દુર્જનીયાથી નવિ ડરશું રે; પૂનમ દિન પૂરા ઠરશું,
વહાલાં ૧૯. તમે રસ પહેલાનો જગાવો રે, તિથિ અર્થ
કરી ઘેર આવો રે; શુભવીર વચનશું મિલાવો, વહાલાં ૨૦

ઢાળ ૮ મી

(સાંભળ રે તું સજની મેરી, રજની કીલાં રમી આવીજરે-એ રાગ)

રાજ પધારો મેરે મંદિર, શરયા પાવન કીજેજી રે;
દાસી તુમારી અરજ કરે છે, નરભવ લાહો લીજે,
રસભર રમિયેજી રે. ૧
પૂરવ નેહ નિહાળી, રસભર રમિયેજી રે. એ આંકણી.
૨સાન કરતાં સામું જોશું, તુમ આણા શિર ધરશુંજી રે;
કોઈ દિવસ તમને અણુગમતું, કારજ કોઈ ન કરશું.
રસ૦ ૨. સ્થૂલિભદ્ર કહે કોશ્યાને, તથ્ય પથ્ય મિત
વાણીજી રે; પાણી વિના શી પાળ કરે છે? ભોજન
વિણુ ઉભણી. રસ૦ ૩. ઉઠ^૩ હાથ તું અળગી રહીને,
દિલ ચાહે તે કરજેજી રે; નાટક નવ નવ રંગે કરજે,
વળી શણુગારને ધરજે. રસ૦ ૪. પડ્ રસ ભોજન
તુમ ઘેર વહોરી, સંચમ અર્થે ખાશુંજી રે; એમ
પરઠીને^૪ રહ્યા ચોમાસું, કોશ્યા કરે હવે^૫ હાંસું.

૧. વરસાદ. ૨. નિશાની. ૩. સાડાત્રણ હાથ. ૪. નક્કી
કરીને. ૫. મશ્કરી.

: ૨૬ :

રસ૦ ૫. વિણુપૂછયા સંયમ આચરીઓ, પણ તે
 વ્રત નવી પળિયોજી રે; તો અમ ઘેર આવ્યા છો
 પાછા, તુમ વ્રત અમને ફળીઓ. રસ૦ ૬. બાર
 વરસ પ્રેમે વિલસ્યા પણ, એવડો અંતરન દાખ્યોજી રે;
 યોગારંભ તજી મુજ સાથે, રંગ હતો તે રાખ્યો.
 રસ૦ ૭. નિર્લોભી ^૧નિર્મોહીપણાશું, મુણ કોશ્યા
 અમે રહીશુંજી રે; યોગવશે શુભવીર જિનેશ્વર,
 આણા મસ્તક વહીશું. રસ૦ ૮.

ઢાળ ૯ મી

(તેં તારી વિના મુખ ખોલું રે, સુંદર શામળીયા—એ રાગ.)

મેં જોગ તુમારો જાણ્યો રે, પ્રીતમ પાતળીયા;
 શી કરવી તાણાતાણો રે? પ્રીતમ પાતળીયા.
 તે જોગતણું ફળ લેવે રે, પ્રીં જે જોગી જંગલ
 સેવે રે, પ્રીં વેશ્યામંદિર તજી ભોગ રે, પ્રીં
 પૂરવે^૨ કેણે સાધ્યો જોગ રે? પ્રીં ૧. આ ચિત્રશાળી
 મનમાની રે, પ્રીં ^૩પંચબાણતણી રાજધાની રે,
 પ્રીં જોતાં રઢ^૪ લાગશે તમને રે, પ્રીં જોગ મેલી
 મનાવશે અમને રે, પ્રીં ૨. પડવાઈ^૫ કહી લોકગાશે રે,
 પ્રીં ત્યારે જોગ તણાણો જાશે રે, પ્રીં તે માટે
 વચન મુજ માનો રે, પ્રીં હમણા જોગ છાંડો છાનો રે,

૧. મોહરહિતપણે. ૨. અગાઉના કાળમાં. ૩. કામદેવની.
 ૪. મોહ. ૫. સ્થાનબ્રહ્મ થઈ નીચે પડનાર.

: ૨૭ :

પ્રીં ૩. રમો રંગભર તમે તજી ઝાંટી રે, પ્રીં મને
 મોટી પ્રેમની ઘાંટી રે, પ્રીં ચોમાસું અને ચિત્ર-
 શાળી રે, પ્રીં તુમ ભાગ્યે મળી લટકાળી રે, પ્રીં ૪.
 રસ પ્રેમ હીડોળે હીંચો રે, પ્રીં તરુણી ^૧તનુવેલડી
 સીંચો રે, પ્રીં ધરી પ્રેમ પીતાંબર પહેરો રે, પ્રીં
 રસદીપક ખોલો ^૨દોહરો રે, પ્રીં ૫. સુજ બાંહી ગ્રહીને
 લીજે રે, પ્રીં કરી પ્રેમને અંતર ન ફીજે રે, પ્રીં
 પ્રેમ પૂરણુ શો દિલ ગાંઠો રે, પ્રીં જોધ લેજો શેલડી
 સાંઠો રે, પ્રીં ૬. રજની ગઢ સૂની સજ્જ રે, પ્રીં આ-
 વડી કયાં શીખ્યા લજ્જ રે ? પ્રીં અભિમાને ચઢયા છો
 બળિયા રે, પ્રીં રામારસે ^૩ કોણુ નવી ચળિયા રે ?
 પ્રીં ૭. ઇદ્રાદિક જે લોકપાળા રે, પ્રીં સખળા અખળા
 ઓશીઆળા રે, પ્રીં રહી ખોલી બે કર જોડી રે, પ્રીં
 કાંઈ કોશ્યા સુહ મચકોડી રે, પ્રીં શુભવીર વચન
 મુનિ ખોલે રે, પ્રીં ઋષિ રામા ^૪ પટંતર ખોલે રે, પ્રીં ૮.

ઢાળ ૧૦ મી

(દેવરીયા ! રમો રમણી રસ મેલીને-એ રાગ.)

રમણીશું રંગ રસે રમતાં, સાધુનું સંયમ જાય, રંગીલી !
 રમો મારગડો મેલીને, પ્રમદા ^૫પરહરવી મુનિવરને,
 એકાંત કહે જિનરાય, રંગીલી ! રમો મારગડો ૧.
 જેમ ગુણુ જાએ કસ્તૂરીનો, જે દીજે હિંગનો વાસ

૧. શરીરરૂપી વેલ. ૨. કામોદીપક કવિતા, દુહા-દોહરા.
 ૩ સ્ત્રીના મોહમાં. ૪ પડદો. ૫ તજવી. ૬ નિશ્ચયપૂર્વક.

: ૨૮ :

રંગીલી; કપૂરતણો ગુણુ જેમ રંગે, ધરીએ જે
 લક્ષણની પાસ, રં રમો ૨. વર પંડિત મૂરખને
 સંગે, રવાયસ ટોળામાં હંસ રંગીલી; પાપીષ્ઠ અના-
 ચારી સંગે, ધર્મીષ્ઠપણું કુળ વંશ, રં રમો ૩.
 અલક^૩ વહુએ રસોઇતણો, જાંબુ સંગે જેમ દ્રાક્ષ
 રંગીલી; ગળી પાસે ઉજ્જવલ વર્ણુ ઘટે, ચોરી સંગે
 ગુણુ લાખ, રં રમો ૪. તેમ માનિની સંગે સુનિ-
 વરા, સ્થૂલિભદ્ર કહે ગુણુ નાર રંગીલી; ક્ષણુમાત્ર
 મહિલાશું ^૪મહાલે, હોય દુર્ગતિ દુઃખદાતાર, રં
 રમો ૫. તું વ્યાકુળ થઈ વિરહિણી, મેં વશ કીધો
 છે કામ રંગીલી; શુભવીર વચનની ચાતુરી, કોશ્યા
 વેશ્યા કહે તામ, રં રમો ૬

ઢાળ ૧૧ મી

(રાજકુળે રહી રાજ્યા, પાતળીયાજી-એ રાગ.)

જોઈ જોઈ રે જોગતણી દશા,	અલખેલાજી,
તમે નારીની નિધે ^૫ વસ્યા,	અલખેલાજી;
મનગમતા ભૂપણુ લાવતા,	અલખેલાજી,
સુંદર શણુગાર ધરાવતા,	અલખેલાજી, ૧
કર આલીને ખેસારતા,	અલખેલાજી,
કરતા વહીલ વારતા,	અલખેલાજી;

૧ ઉતરી જાય. ૨ કાગડા. ૩ લક્ષણુ વિનાની.
 ૪ આનંદ કરે. ૫. નિધામાં-નજરમાં.

: ૨૯ :

વર ^૧કવળ કરી ઘૃત લેળિયા, અલખેલાજી,
 મેં તુમ મુખમાંહે મેલિયા. અલખેલાજી. ૨
 વળી ^૨તુમચે હાથે હું જમી, અલખેલાજી,
 તુમ ઉત્સંગે રંગે રમી; અલખેલાજી;
 હવે ^૩ઉપરાંઠા તમે કેમ થયા ?, અલખેલાજી,
 તે દિવસ તુમારા કીહાં ગયા ? અલખેલાજી. ૩
^૪દોષાંતર ^૫દુહિતા કેમ કહો ?, અલખેલાજી,
 કાંઈ પ્રીતની વાત નવિ લહો; અલખેલાજી;
 હોય કાન સુરત એક રીતડી, અલખેલાજી,
 હોય નયન જ્યોતિ સમ પ્રીતડી. અલખેલાજી. ૪
 આ ભવ ^૬વિણુસે સંજમ વરી, અલખેલાજી,
 ગુણ ગણ ^૭વિધટે ગરવે કરી; અલખેલાજી;
 દારિદ્ર દશા સુરૂપ હરે, અલખેલાજી,
 બહુ તપ વિણુસે કોધ જ કરે. અલખેલાજી. ૫
 રજલેપ^૮ વિણુસે હેહને, અલખેલાજી,
 તેમ વિરહ નસાડે સ્નેહને; અલખેલાજી;
 જગ દાનથકી કીતિ રહે, અલખેલાજી,
 ગુણી વિનય કરંતા ગુણ લહે. અલખેલાજી. ૬

૧ કોળિયા. ૨ તમારે. ૩ વિરુદ્ધ વર્તન કરનારા. ૪ દોષ
 વગર. ૫ પુત્રી. ૬ સંયમ લેવાથી આ ભવના ભોગોપભોગ
 નાશ પામે છે. ૭ જેમ ગર્વથી ગુણનો સમૂહ નાશ પામે છે.
 ૮ ધૂળનો સમૂહ.

: 30 :

શશી-દર્શને સાયર ^૧સઘે,
 ઉદ્ધમ કરતાં લક્ષ્મી વઘે,
 લજ્જા રહે આચારથી,
 નર રાગ વઘે ^૨શણુગારથી.
 હુવે ધાન્ય યથા વૃષ્ટિથકી,
 તેમ પ્રેમ વઘે દૃષ્ટિથકી;
 આ દીન વચન નારી વઘે,
 નવિ ભેદે કેમ તુમચે હૃદે ?
 નિશિ ચાર પહોર વાટી જળે,
 પણ લોક કહે દીવો ^૩બળે;
 શુભવીર ધીર મુનિ તો પડે,
 જો પાવધને^૪ પાનો ચડે.

અલખેલાજી,
 અલખેલાજી;
 અલખેલાજી,
 અલખેલાજી. ૭
 અલખેલાજી,
 અલખેલાજી;
 અલખેલાજી,
 અલખેલાજી. ૮
 અલખેલાજી,
 અલખેલાજી;
 અલખેલાજી,
 અલખેલાજી. ૯

ઢાળ બારમી

(હવે નિદ્રા પાંચ નીકેટી રે, મોહરાયતણી એ ચેટી રે-એ રાગ.)

સ્થૂલિભદ્ર કહે સુણુ બાબા રે ! તું શાને કરે છે
 ચાળારે?; વનિતાશુ^૧ જસ વિલાસ રે, તે નર દુનિ-
 યાના દાસ રે. ૧. જોબનિયાનો જે લટકો રે, તે તો
 ચારઘડીનો ચટકો રે; પછે કાચનો સીસો ભટક્યો
 રે, કાંઈ કામ ન આવે કટકો રે. ૨. જુગટીયાનો
 અલંકાર રે, નાટકીયાનો શણુગાર રે; ધનવંત હુઓ

૧ ભરતી આવે. ૨ સ્ત્રીના શણુગારથી પુરુષનો રાગ
 વઘે છે. ૩ વાટ બળે છે છતાં લોકો કહે છે કે દીવો બળે
 છે. ૪ પાવૈયાને.

: ૩૧ :

નિર્ભાંગ રે, જોહવો^૧ સંધ્યાનો રાગ રે. ૩. કુંપળા
 પીપળનું પાન રે, કપટી નરનું જેમ ધ્યાન રે; ભૂપા-
 ણતાણું સનમાન રે, ચળ^૨ કુંજરકેરો કાન રે. ૪.
 ચપળા નારીનાં નયણાં રે, દુર્જનનાં મીઠાં વચણાં રે; ઘડી
 ચારતણી ચાંદરણી રે, પછી ઘોર અંધારી^૩ રચણી રે. ૫.
 સંસારસ્વરૂપને દેખી રે, મેં મેલી તુજને ઉવેખી રે;
 કોઈ વાયુને ત્રાજવે તોલે રે, પવને કનકાચળ^૪ ડાલે
 રે. ૬. રવિ ચંદા ચરને ચૂકે રે, જલધિ^૫ મયાંદા
 મૂકે રે; અલોકમાંહે હોય જાણું રે, પણ હું તુજ^૬
 હાથ ન આવું રે. ૭. પૂરવે રમિયા રંગ રોલે રે,
 આજ તું પગ મોજડી તોલે રે; પહેલાં તો કાંઈ ન
 હીકું રે, હવે સંયમ લાગ્યું છે મીકું રે. ૮. માથ
 આપને મેં પરહરિયા રે, માત તાત^૯ નવા મેં
 કરિયા રે; તજ આંધવકેરી સગાઈ રે, મેં કીધ
 નવા^૯ દશ ભાઈ રે. ૯. દોય^{૧૦} નામે છે ચિત્રશાલી રે,
 પરણી^{૧૧} ઘરણી લટકાળી રે; વિણ તેલ દીપક અણુ-

૧ સાંજ સમયનો આકાશનો રંગ. ૨ હાથીનો. ૩ રાત્રિ.
 ૪ મેરુપર્વત. ૫ સમુદ્ર. ૬ શ્રી સ્થૂલિભદ્ર કહે છે કે—“ અશક્ય
 વસ્તુ કદાચ શક્ય થાય તો પણ હું તારી સાથે હવે સંસાર
 સુખ ભોગવવાનો નથી.” ૭ પાંચ સમિતિ અને ત્રણ ગુમ્ફા
 રૂપ આઠ પ્રવચનમાતા. ૮ સંયમરૂપી પિતા. ૯ દશવિધ
 ચતિધર્મરૂપ દશ આંધવ. ૧૦ દેશવિરતિ-સર્વવિરતિરૂપ ચિત્ર-
 શાળી. ૧૧ સુમતિરૂપ પત્ની.

: ૩૨ :

આળે રે, ચાર શર્યા તે નિત્ય ઢાળે રે. ૧૦. નિત્ય
અમૃત ભોજન કરીએ રે, રસ રંગભરે ઘેર રમીએ
રે; શુચિ ધૂપઘટી પ્રગટાવે રે, તિહાં તાહરું કાંઈ
ન ફાવે રે. ૧૧. નવ^૧ કોટ વચ્ચે એક ગામ રે, નિત્ય
રહીએ છીએ તેણે ઠામ રે; સ્વામી બળિયા શિર
તાળ રે, શુભવીર પ્રભુજી રાળ રે. ૧૨.

ઢાળ તેરમી

(ચેતન ચતુર થઈ ચૂક્યો—એ પૂજનો રાગ)

(બાર મહિના)

કેશ્યા કહે સુણુને સુમને, આશ નિરાશ કર્યા અમને;
પ્રીતમજી નવ ઘટે તુમને, રસીલા સાથે અમે રમશું. ૧
ઉઠી પ્રભાતે સદા નમશું, નિત્ય જમાડી પછે જમશું;
રસીલા સાથે૦૨
એહ સગાઈ નવિ કરવી, પિયુ ન ઘટે મતિ એ ધરવી;
પૂરવ નારી પરિહરવી, રસીલા૦ ૩
બાર વરસ સુખ સાંભરતાં, સાલે હઠડામાં બળતાં;
આંખે આંસુડાં ઝરતાં, રસીલા૦ ૪
માસ અશાહે અનેક ફળે, દેવ દાદેલ તરુ વેલ વળે;
વહ્નલ વિરહે દેહ બળે, રસીલા૦ ૫
શ્રાવણીયો સીંચે ધરતી, મોરલડી ટહુકા કરતી;
વાદળી કામવશે ઝરતી, રસીલા૦ ૬

૧ બ્રહ્મચર્યાની નવ વાડ. ૨ દાવાનળ. ૩ પૃથ્વી ઉપર
વરસાદ પડે.

: 33 :

ભાદરવે ભરજળ વરસે, પંખી-યુગલ માળે ઠરશે;
 વિરહી નારી કીશું કરશે?, રસીલા૦ ૭
 આસો માસે દીવાળી, સાકર સેવ ને 'સુંઆલી;
 છાંડી થાળી પિયુ ભાળી, રસીલા૦ ૮
 દૂધ રસીતા શશી-ભોજનમાં^૩, કાતિકે કેલીતણા વનમાં;
 દેખી સાલે ઘણું મનમાં, રસીલા૦ ૯
 માર્ગશિરે 'મનમથ જાગે, મોહનાં બાણુ ઘણાં વાગે;
 દુઃખ મોહન મળતાં ભાંગે, રસીલા૦ ૧૦
 પોસ તે શોષ કરે 'ધાન, શું કરે સોપારી પાન ?
 વહલ વિણુ ન વળે વાન, રસીલા૦ ૧૧
 માહ માસે ટાઢો પડશે, શીતલ વાયુ 'વપુ ચઢશે;
 કામ અનંગ ઘણું નડશે, રસીલા૦ ૧૨
 ફાગુણે ખડખડતી હોળી, પહેરી 'ચરણા ને ચોળી;
 કેશર ઘોળી મળી ટોળી, રસીલા૦ ૧૩
 લોક વસંત મધુ^૪ રમશે, કોયલ 'અખવને ભમશે;
 તે દિન મુજ શાથી ગમશે?, રસીલા૦ ૧૪
 વૈશાખે સરોવર જઈશું, કેતકી ચંદન વન રહીશું;
 દેખી ચંદ્ર શીતળ થઈશું, રસીલા૦ ૧૫
 પંથી પશુ પ્રેમદા મેળા, જાણીએ મધ્ય નિશિ વેળા;
 જેઠ ખપોરે મળી ભેળા, રસીલા૦ ૧૬

૧ પુરી. ૨ સાકર. ૩ રાત્રિભોજનમાં. ૪ ઠામદેવ. ૫
 આઘેલું ધાન્ય પશુ કામવિરહથી સૂકાઈ જાય. ૬ શરીરે.
 ૭ વાઘરો. ૮ ચૈત્ર માસે. ૯ આંખાનું વન.

: ૩૪ :

મોહન મહાલો મહેર કરી, દયિતા^૧ દેખી દુઃખ ભરી;
 ખારે માસ વિલાસ ધરી, રસીલા૦ ૧૭
 નાટક રંગ રસે કરશું, દાવ લહી દિલડું હરશું;
 કહે શુભવીર નવિ ચળશું, રસીલા૦ ૧૮

ઢાળ ચૌદમી

(આવો આવો જશોદાના કંત અમ ઘેર આવો રે-એ રાગ)

સ્થૂં મુનિરાજ કહે મુણુ વેશ્યા !, હાવ ન ભાવ્યા રે;
 દેવા તુમને ઉપદેશ, અમે ઇહાં આવ્યા રે. ૧
 વેશ્યા૦ ગયો એટલો કાળ વિશેષ, કદા નવિ કરિયો રે;
 સાહેબીયાનો^૨ ઉપદેશ, સદા અનુસરિયો રે. ૨
 સ્થૂં જૈન ધર્મ^૩ વિશે શિવ-નારીનાં મુખ ચાખે રે;
 કાંઈ એ સંસાર અસાર, ગયો વ્રત પાખે રે. ૩
 વેશ્યા૦ સંસારમાંહે એક સાર, વહ્નલ નારી રે;
 છાંડે તેહને ધિક્કાર, ગયા ભવ હારી રે. ૪
 સ્થૂં મેં ધ્યાનની તાલી લગાઈ, નિશાન ચઢાયા રે;
 શીલ સાથે કીધી સગાઈ, તજી ભવમાયા રે. ૫
 વેશ્યા૦ વહાલા એક દિવસ રીસાણી, હતી તુમ સાથે રે;
 કેમ ખોલાવી^૬ ચીર તાણી ? તદા હોય હાથે રે. ૬
 સ્થૂં સુરાપાને^૭ ભવિ ભવચોક, શું શું ન કરતા રે ?;
 કિંપાક^૭ ફલાશી લોક, પછી દુઃખ ધરતા રે. ૭

૧ આનંદ કરો. ૨ કૃપા. ૩ સ્ત્રી, પત્ની. ૪ આપનો.
 ૫ વસ્ત્ર. ૬ મદિરાપાન કરીને. ૭ કિંપાક ફળ ખાનારા.

: ૩૫ :

વેશ્યા૦ મને વિરહતણી ક્ષણુ જાય, વરસ સમાણી રે;
 ઘણી મોહતણી લૂ વાય, વલોવ્યું પાણી રે. ૮
 સ્થૂ૦ તહારા 'મોહજનક રસ ખોલે, યોગ ન છૂટે રે;
 મંજરી^૨ તલપને તોલ, શીંકુ ન ત્રૂટે રે. ૯

વેશ્યા૦ નાગરની નિર્દય જાત, ખોલે મીકું રે;
 કાળજમાં કપટની ધાત, મેં પ્રત્યક્ષ દીકું રે. ૧૦

સ્થૂ૦ શું કહીએ ^૩અનાણી લોકને, દુઃખ લાગે રે;
 ગ્રહી સાધુના તરુ શોક, કહ્યું વીતરાગે રે. ૧૧

વેશ્યા૦ વીતરાગ શું જાણે રાગ-રંગની વાતે રે ?

આવો દેખાડું રાગનો લાગ, પૂનમની રાતે રે. ૧૨
 સ્થૂ૦ શાણુગાર તજી અણુગાર, અમે નિર્લોભી રે;

નવકદપી કરશું વિહાર, મેલી તને ઊભી રે. ૧૩
 વેશ્યા૦ વહાલા ખાર વરસ લગે ઠેઠ, લાડ લડાવી રે;

કેમ નાંખો ^૪ધરણી હેઠ ? મેરુએ ચઢાવી રે. ૧૪
 સ્થૂ૦ કાકતાલીને^૫ દષ્ટાંત, નરભવ લાધો રે,

થઈ પંચ મહાવ્રતવંત, મેરુ પરે વાધો રે. ૧૫
 વેશ્યા૦ જીઓ નાટક જો એક વાર, નયન ^૬વિકાસી રે;

પછી સંયમ લેજો સાર, વિચારી વિમાસી રે. ૧૬
 શુભવીર સહેલી ખહુતર, નાટક નયણાં રે;

એક એક જ ગાથા અંતર, ખેહનાં વચણાં રે. ૧૭

૧ તું તો મોહ ઉત્પન્ન કરે તેવા રસથી ખોલે છે, પણ
 મારો યોગ છૂટે તેમ નથી. ૨ ખીલાડી. ૩ અજાની.

૪ પૃથ્વી. ૫ મહામુશ્કેલીથી. ૬ ઉઘાડી.

: ૩૬ :

ઢાળ પંદરમી

(શ્રી જિનરાજ જગત હિતકારી, મૂરતિ મોહનગારી રે-એ રાગ)

મજ્જન ચીર તિલક આઘંત, ચતુર શણુગાર
 સફાર ધરી; મનોહર શિરવર ચીવર ચંલી, કૌશાંબીકી
 શોભ કરી. ૧. ચિહું દિશી ભાળી રૂંલકી જાળી,
 દીપકમાળી જ્યોત વરી; ધુર પરિણામ ^૧સકામહ
 રામા, શામા રંગે ગેલ કરી. ૨. નવ નવ રંગે છંદ
 ખપૈયા, ઉચ્ચરિયા રસ ગુણ ભરિયા; ઠમક ઠમક
 પગ ભૂતળ ઠમકે, ઝમકે રમઝમ ઝાંઝરિયા. ૩ હૃદયા-
 નંદન કેતકી ચંદન, ફૂલ અમૂલક મહમહકે; ખલક
 ખલક કર કંકણ ખળકે, ઝળક ઝળક ટીકે ઝળકે. ૪.
 ઝરમર ઝરમર મેહુલો વરસે, જળસેં ભરિયાં વાદળિયાં;
 ઘનન ઘનન ઘન ઘોર અંધારું, ગાળે રાળે વીજળિયાં. ૫.
 દુહુક દુહુક અવિવેકા નેકા, લેકા^૨ સોચ ^૩સળેર ઘને;
 કહુક કહુક રસીલા નીલા, કોકીલા સહકાર વને. ૬.
 ખહુત પિપાસી મેઘજળાશી, ફળી વનવાસી વેલડિયાં;
 પ્રેમતણા રસ રેલા ચાલ્યા, પણ સ્થૂલિભદ્ર નવિ
 પડિયાં. ૭. ટહુક ટહુક ગિરિ કેકા છેકા, કરતા કેકી
 મહાલે છે; વૈરીની પરે એ વરસાળો, વિરહીને ઘણું
 સાલે છે. ૮. ધપમપ માદલકે ઘાંકારા, કંસતાળ
 વીણા સખરી; તાયેઈ તતથેઈ તાન ન ચૂકે, મૂકે નેત^૪

૧ કામવશ થયેલી. ૨ દેડકાનો શબ્દ. ૩ ભેરથી. ૪ નેત્ર.

: २७ :

सहित धरी. ८. करसीत भीष्म तरु कुंतल^१ भूतण,
 चंचण अंचण कर लेती; गीत रीत भद भोद विनोद,
 करक करक कुदडी हेती. १०. ललक ललक ढणकंती
 काया, काय ढणायामें छाया; ज्वनके परिनेड
 उपाया, अचनवहे धम करी माया. ११. प्रीतम प्रेमकी
 आत विचारो, लमत लमत रोतो लमरो; दग्ध
 केतकी लसमे लोटत, पांडित पूछत कांछ करे. १२.
 अमर कहे भोय हेड दडे अेक, विरहे केतकी नारी-
 तणे; तस रक्षायें विरहे समशुं, रमशुं नडि मरुये
 दमणे. १३. कहे कवि शामणता है सण तनु, पीणी
 पुंठ कीशुं कीधी ?; प्रेमकी चोट लगी भोय अडुकी,
 तास उपर उलही हीधी. १४. करी चित्त अदने लटके
 अटके, मटके नवि अटके रागे; प्रीतकी रीत अनोपम
 नाटक, करती प्रेमदान मागे. १५. कहे मुनि डेकी
 सुणो अलयेकी, नाटक नवि करतां आवे; श्री शुभ-
 वीर वज्जर पसाये, लव-नाटक सुणुजे लावे. १६.

दाण सोणभी

(प्रभु पडिया पूजने पोसल करीअे रे—अे पूजनेो राग)

मेघराग^२ उर बैरव रागे करीअो रे,
 उदयनी वेणा रे मालवकौशिका;

१ केशपास. २ द्विवसना कया काणमां कया राग
 गवाय ते कहे छे.

: ૩૮ :

પહોર સમે મધ્યાહ્ને હીડાલો દીપક રે,
 પાછલે પહોરે શ્રી ઉપદેશિકા;
 નાટક મેં ન દીકું એ તોલે સિકા. ૧
 સંસારે વસિયો રાગે તાણીયો,
 વ્યવહારે રસિયો જાતે વાણીયો;
 વગડાનો વાસી આશી પ્રાણીયો,
 અવિનાશી નિરાશી ધર્મ ન જાણીયો. એ આંકણી.
 ચઉદ^૧ રાજ ચૌટામાં વેશ બનાવે રે,
 મિથ્યાત્વે પૂરી રાત અંધારીયો;
 સૂક્ષ્મ બાદર પજ્જ^૨ અપજ્જ^૩ નિગોદે રે,
 નાટકમાં ભૂલ્યો મોહે મારીયો;
 નાઠાની ન દીઠી એકે બારીયો. સંવ્યવચ્ચંચ
 વિગલેદ્રિય પંચેંદ્રી થયો અનુક્રમે રે,
 રૂપ ધની દુર્ભાગી વળી સોભાગીઓ;
 બાળ કદા વિકરાળ કદા ભૂપાળ રે,
 અવિવેકી પંડિત રસનો રાગીઓ;
 રમણીને રંગે કોઈ દિન લાગીઓ. સંવ્યવચ્ચંચ
 જનરંજન ઉપદેશે ઉદરને ભરીયો રે,
 ભોગી ને જોગી વેશ બનાવીયો;
 નાગર ને ચંડાળ ચઢ્યો વરઘોડે રે,

૧ ચૌદ રાજલોકમાં ભટકતાં આવી આવી વિચિત્ર
 દશાઓ થઈ. ૨ પર્યાપ્ત. ૩ અપર્યાપ્ત.

: ૩૯ :

દોડે રે આગે દાસ કહાવીયો;
 સિદ્ધિનો વેશ કદા નવિ લાવીઓ. સંવ્યવચ્ચ૦૪
 માત ને બહેન થયાં નારી તેમ માતો રે,
 ભ્રાત ને તાત હુઆ સંતાનમાં;
 ભૂમંડળ ઠાકુરિયો થઇને બેઠો રે,
 સુણજો રે સાને કોશ્યા કાનમાં;
 એકલહો રોયો કોઇ દિન રાનમાં. સંવ્યવચ્ચ૦૫
 ચઉદ પૂરવધર પહોતા જે સુરલોકે રે,
 પૂરવ શ્રુત દેશથકી સંભારતાં;
 ચરણ^૨ ધરમ ધરવાની તાસ ન શક્તિ રે,
 વિષયાકુળ ચિત્તે સુખને સેવતા;
 અનુગામી અવધિનાણી દેવતા. સંવ્યવચ્ચ૦૬
 લિંગ અનંતા ધરિયા કામ ન કરીયા રે,
 હોળીનો રાજ ગુણ વિણ સંજમી;
 નવવિધ જીવની હિંસા નિર્દય કીધી રે,
 વાસુદેવ ચકી ચઉદ રતન વમી;
 નારકીમાંહે પહોતા ગુણીજનને દમી. સંવ્યવચ્ચ૦૭
 જાતિસમરણ નાણે નારકી જાણે રે,
 પૂરવ ભવકેરી સુખની વારતા;
 દશવિધ વેદન છેદન ભેદન પામી રે,
 આયુને પાળી રે તિય^૩થે જતા;
 માતા ને પુત્ર વિવેક ન ધારતા. સંવ્યવચ્ચ૦૮

૧ જંગલમાં. ૨ ચારિત્ર.

: ૪૦ :

શ્રી શુભવીર ગુરુનાં વચણ રસાળા રે,
 સાંભળતાં વેશ્યા ચિત્ત 'ઉપશામિયું';
 ત્રણ^૨ કરણશુ^૩ ગ્રંથીલેદ કરંતી રે,
 મિથ્યાત્વ અનાદિકેરું વામિયું;
 કોશ્યાએ^૪ સુધું^૫ સમકિત પામિયું. સંવ્યવચંચં
 ઠાળ સત્તરમી

(કૃષ્ણ સલ્લા નાથ મોરે ઘેર આવોને—એ રાગ.)

મિથ્યાત્વ વામી કોશ્યા સમકિત પામી રે, હર્ષ થયો
 અતિરેક, વાલાં પારસ^૪ લોહવિવેક, વાલાં વચન
 કહે સા છેક; વાલાં આશ્રવ તે સંવર થયો રે,
 માહરે સુણો મુનિરાય !, વાલાં લાછલદે ધન્ય માય,
 વાલાં ધન્ય ધન્ય તુમ ગુરુરાય, વાલાં ૧. ધન્ય ધન્ય
 એ ચિત્રશાળી રસાળ જ મારી રે, સમકિત મૂળ વ્રત
 ખાર, વાલાં ઉચ્ચરિયા ધરી પ્યાર, વાલાં સાધુજી
 પાસે સાર; વાલાં કરે સામાયિક નિત્ય પ્રત્યે રે,

૧ શાંત પડયું. ૨ યથાપ્રવૃત્તિકરણ, અપૂર્વકરણ અને
 અનિવૃત્તિકરણ—એ ત્રણ કરણ કરવાવડે રાગદ્વેષની નિમિત્તગ્રંથીને
 લેદી અનાદિ મિથ્યાત્વનો નાશ કર્યો. ૩ શુદ્ધ. ૪ પારસમણિના
 સ્પર્શથી લોહું જેમ સોનું થઈ જાય છે તેમ શ્રી સ્થૂલિભદ્ર
 મુનિના સંયોગથી કામાસક્ત વેશ્યા પણ કામવિકાર રહિત
 થઈ અને મિથ્યાત્વને વામીને સમકિત પામી કૃતાર્થ થઈ.
 ૫ કર્મબંધના કારણ. ૬ કર્મને રોકનારા કારણ.

: ૪૧ :

ચોમાસું વહી જાય, વાલાં સાધુ વિહાર કરાય, વાલાં
 કોશ્યાને દુઃખ થાય, વાલાં ૨. જીવે ગુરુજી વાટ અમે
 હવે જઈશું રે, પૂજાને જિન જયકાર, વાલાં પાળાને
 તમે વ્રત ખાર, વાલાં ટાળાને તસ અતિચાર; વાલાં
 એમ શિખામણુ દેઈ કરી રે, ચાલંતા અણુગાર,
 વાલાં કોશ્યા આંસુ ધાર, વાલાં ધર્મ^૨ સ્નેહનો ખ્યાર,
 વાલાં ૩. દુઃકર^૩ દુઃકરકાર કહે ગુરુરાયા રે, સિંહ-
 ગુફા મુનિ ખેદ, વાલાં દુઃકરકાર ઉમેદ, વાલાં
 ચાહ્યા ગુરુ વચ છેદ; વાલાં કામણુગારી વિકોકતાં
 રે, ચલિયા કામરુ દેશ, વાલાં કોશ્યાને ઉપદેશ,
 વાલાં સ્થિર કીધો મુનિવેશ, વાલાં ૪. રથકારક
 પ્રતિબોધ લહ્યો કોશ્યાથી રે, પંચ^૪મહાવ્રત ધાર,
 વાલાં પામ્યો સુર અવતાર, વાલાં કોશ્યાનો ઉપ-
 ગાર; વાલાં કોશ્યા ધર્મ^૫ કરી ગઈ રે, શુભ ગતિ
 અવતાર; વાલાં અહપ કર્યો સંસાર, વાલાં ધન્ય ધન્ય
 એ જગ નાર, વાલાં ૫. આઠ વરસમાં આઠ પૂરવ

૧ સાધુ. ૨ ચોમાસાની શરૂઆતમાં વિષયસ્નેહ હતો
 તે અંતમાં ધર્મસ્નેહ થયો. સ્તસંગતિની આ શુભ અસર
 વિચારવા જેવી છે. ૩ જ્ઞાની ગુરુએ ત્રણ અન્ય મુનિને
 દુઃકર કાર્ય કર્યું એમ કહ્યું, પણ શ્રી સ્થૂલિલદ્રને દુઃકર-
 દુઃકર કાર્ય કર્યું છે તેમ કહ્યું. છતી ભોગવાઈએ તેમાં
 રાચવું નહિ તેમાં મનની બહુ દ્રઢતા ભોગ્યે છીએ.
 ૪ સાધુપણું.

: ૪૨ :

મુનિ ભણ્યા રે, એમ નિત્ય નિત્ય અભ્યાસ, વાલાં
ભદ્રબાહુ ગુરુ પાસ, વાલાં રહેતાં ગુરુકુળવાસ; વાલાં
અર્થઠકી ચઉદ પૂરવ ભણ્યા રે, કોઈ કહે દશ સાર,
વાલાં સૂત્રે અંતિમ ચાર, વાલાં શ્રુતકેવળી નિરધાર
વાલાં ૬. ત્રીશ વરસ ઘરવાસે વસ્યા રે, વરસ તતે
ચોવીશ, વાલાં યુગપદે^૧ પીસ્તાળીશ, વાલાં આયુ
નવાણું^૨ વરીશ; વાલાં શ્રી શુભવીરથકી પ્રભુ રે, વરસ
પંદર^૩ શત હોય, વાલાં સુરલોકે સુર હોય, વાલાં
એ મુનિ સમ નહિ કોય વાલાં ૭.

ઠાળ અઠારમી

(ગ્જિનવર અંગે પૂજા ધૂપ, ધૂપગતિ જાંચે ભાવી-એ રાગ.)

ગાયો ગૌતમ ગોત્ર મુણીંદ, રસ વૈરાગ્ય ઘણો
આયો; મુનિવર તારકમાં એ ચંદ, થુણિયો
લાછલહે જયો. ૧. ચોરાશીમી ચોવીશીએ એક,
મુનિ સ્થૂલિભદ્ર સમ થાશે; તાસ પટંતર તતની
ટેક, ગુણીજન જિનમુખથી ગાશે. ૨. તપગરછમાં
કેશરીયો સિંહ, સિંહ સૂરિ શ્રુતજ્જ દરિયા;
સત્યવિજય સંવેગ નિરીહ, કપૂર સમ ઉજ્જવલ મુણુ-
ભરિયા. ૩. ખીમાવિજય વસી ઉપશાંત, મુયશવિજય

૧ યુગપ્રધાનપદે. ૨ '૨૧૫' વરસ પછી. ૩ પંડિત
શ્રી વીરવિજયજીકૃત ચોસઠ પ્રકારી પૂજામાં ગોત્રકર્મની
ચોથી પૂજા.

: ૪૩ :

અંતેવાસી; પંડિત શ્રીશુભવિજય મહાંત, જગ
જિનમત ધિરતા વાસી. ૪. તાસ વિનેયે એ અધિકાર,
શાસ્ત્રતણી શાખે ધ્યાયો; સહસ્ર અઢાર શીલાંગના
ધાર, ઢાળ અઢાર કરી ગાયો. ૫. અઢારશેં ખાસઠ
શુદ્ધિ પોષ, ખારશ ગુરુવારે ધ્યાઇ; રાજનગર મુનિવર
નિર્દોષ, શિયલવેલી પ્રેમે ગાઇ. ૬. ધર્મ ઉત્સવ સમે
ગાશે જેહ, નરનારી સુણુશે ભણુશે; કહે કવિ વીર-
વિજય નિત્ય તેહ, શુચિ વિમળા કમળા વરશે. ૭.

શ્રી જંખૂસ્વામીના ઢાળિયા

ઢાળ પહેલી

(જીરે નયા પરણ્યા રાજમતી નેમ રે, પારસનાથ પરણ્યા
પ્રભાવતી—એ દેશી)

જંખૂસ્વામી જ્યારે ગર્ભાવાસ રહ્યા,
જહેનો કનકની કોરમાં મૂકો મોહ;
તિહાં અંતર માતાજી ઘણા તપ કરતાં,
તિહાં દોય ઉપવાસ આંખેલ કરતાં. ૧
તિહાં જનમિયા તેહ જંખૂસ્વામી રહ્યા,
જંખૂસ્વામીનું નામ છે રહું;
એ તો પરભાતે ઉઠી લેશે આસ્થિ રહું,
જયા ! જન્મથકી રે તમને ધર્મ બહાણું. ૨

૧ શિષ્યે.

: ૪૪ :

જાયા ! એક વાર પરણોને આઠ નારી,
 જાયા ! કોટે શોભે વરમાળ સારી;
 જાયા ! ઢોલ દદામણુ વાજીત્ર વાગે,
 ત્યારે મારા મનમાં હર્ષ જ જાગે. ૩

ઢાળ બીજી

(ઢો સાહેબ ! પદ્મપ્રભુ તુજને સ્તવું—એ દેશી)

કુંવર કહે સુણો માતાજી !, અમને પરણ્યાનો
 નહિં અભિલાષજી; મેં તો બાળપણે વ્રત આદર્યાં. ૧.
 ત્યારે માતા રોવંતા એમ કહે, પુત્ર પરણાવું ગુણ-
 વંતીજી; પરણાવીને પાય નમાવું જી. ૨.

ઢાળ ત્રીજી

(દ્રેપ ન ધરીએ લાલન ! દ્રેપ ન ધરીએ—એ દેશી)

કુંવર કહે માજી ! જેમ હોય સારું, કાંઈ લગન
 લખાવો માજી; લગન જોવરાવો લાલ, કુંવર કહે માજી
 જેમ હોય સારું. આંકણી ૧. કાંઈ લગનીયો જઈ
 વેવાઈને બારણે ઊભો, કાંઈ સુવાસન ગાવે મધુરા નવા
 નવા ગીતો લાલ; કુંવર કહે માજી જેમ હોય સારું. ૨.
 રાવજી દરબારમાંથી ઘરે રે આવિયા, કાંઈ કાગળિયા
 વાંચી રાવજી ઢસ ઢસ રોહ્યા લાલ; કુંવર કહે માજી
 જેમ હોય સારું. ૩. કાંઈ કાગળિયા વાંચી રાવજી
 માથું ધુણાવ્યું, કાંઈ પરણીને લેશે જાણૂ સંજમ
 ભાવો લાલ; કુંવર કહે માજી જેમ હોય સારું. ૪.

: ૪૫ :

તાત કહે રે પુત્રી જેમ હોય સારું, પછી નહિ કાઢશો પુત્રી વાંક અમારો; કોઈ રોતાં ન આવશો પુત્રી ઘરે અમારે લાલ, તાત કહે પુત્રી જેમ હોય સારું. ૫. કન્યાના બાપ રે લગન આઘા ઠેલાવે, કાંઈ તેમ તેમ કન્યા લગનને રે ચોરા બોલાવે લાલ; તાત કહે રે પુત્રી જેમ હોય સારું. ૬. ચતુર કન્યા રે બાઈ ચેતન બોલો, કાંઈ એક એકને લીધે એવી આઠ જ દીધી લાલ; તાત કહે રે પુત્રી જેમ હોય સારું. ૭. ચતુર કન્યા રે આઠ પરણી ઘરે આવ્યા, કાંઈ થાળ ભરી સાસુએ મોતીડે વધાવ્યા લાલ; તાત કહે રે પુત્રી જેમ હોય સારું. ૮. સાસુને પાય પડામણુ શું શું રે લાવ્યા ?, કાંઈ સવાલાખ સોનૈયાલાવી ભંડારે નાખ્યા લાલ; તાત કહે રે પુત્રી જેમ હોય સારું. ૯. કાંઈ સાસુનો છેડો આલી મલપતી બોલે, કાંઈ એક એકને આપે અઠાણુ બોલ લાલ; તાત કહે રે પુત્રી જેમ હોય સારું. ૧૦. સાસુ શિખ હે છે રે વહુરો ! કરોને સતાબી, જેમ તેમ કરી તમારા પિઉને પતલાવો લાલ; તાત કહે રે પુત્રી જેમ હોય સારું. ૧૧.

ઢાળ ચોથી

જેમ તેમ કરી તમારો પિઉ પતલાવો, હું મતિ બાણું તમારી રે; મારી વહુરો રે ! વશ કરો વાલમ તારો—એ આંકણી. ૧. પહેર્યા પટોળા તે અનુભવસારાને, સજ્યા

: ૪૬ :

તે સોળ શણુગાર; કદલા કાંળી ઝાંઝર ઝમકે ને,
 ઝમઝમ કરતા મહેલે ચડયા ત્યારે મોં મરડવા લાગ્યા
 રે. મારી૦ ૨. આઠ આઠ બારીએ બેઠી, ને વચમાં
 વાલમ ઘેર્યા; મુખથકી તમે કાંઈક બોલો, અમોએ
 શ્રોગટ તો ફર્યા ફેરા રે. મારી૦ ૩. વળી વળી કામિની
 એમ જ કહે છે, શું શરમ ધરી રહ્યા શેઠ?; નરભવની
 ચતુરાર્ધ શીખો, શું બુઓ દિલની હેઠ રે ? મારી૦ ૪.
 વળી વળી કામિની એમજ કહે છે, કેમ સહો છો
 દુઃખ અપાર ?; દુનિયા તમને ઠપકો દેશે, કહેશે મૂરખ
 ગમાર. મારી૦ ૫. માણેક મોતી છે મુદ્રિકા ને, છતી
 ઋધિ શું છંડો ?; દેવાંગનાઓ સમ કન્યા તજ,
 તમે કોની સાથે રઠ મંડો ? મારી૦ ૬.

ઢાળ પાંચમી

(જેમ જેમ એ ગિરિ ભેટીએ ર-એ દેશી)

સુન સુન વાલમ વાત બડાલા, તુમ ઉપર મારે મોહ
 ને માયા; તુમ ઉપર મારે આશ ને વાસ, તુમ વિના
 મારે સુનો ઘરવાસ; ખમણી રમણી ને મનગમતી,
 અમે આઠે જોખનવંતી; તમો નજરમાં લાવો બડાલા,
 તુમ ઉપર મારે મોહ ને માયા. એ આંકણી. ૧. સુન સુન
 નણુદીવીર નગીના, તુમ વિના મારે સુનો સંસાર;
 એક બાળક જે થાશેજી અમને, શીખ આપશું
 સાહેબ તમને; એક શુંકડું પડશે તમારું, ત્યાં તો
 લોહડું પડશે અમારું; તુમ ઉપર મારે મોહ ને માયા. ૨.

: ૪૭ :

ઢાળ છઠી

(પહેલા સમઠું રે પાસ પંચાસરો-એ રાગ.)

હવે સાંભળો મેરુ સરીખા ઓ સ્વામ ! રાખો દિલ
 ઠેકાણે કરો ઘરકામ; ન લઘએ કાંઈ સ્વામી તમારા
 નામ, રુઠયા ને તુઠયા રે કહોને કયાં ઊભા રહીએ રે ?
 સાંભળો પ્રીતમ પ્યારા માહરી વાત, નિરખો એક વાર
 નવલી નાર; મ કરો કાંઈ કઠણુ સુખત, રુઠયા ને૦ ૧.
 અમે રે માવીતરના છોરુડા રે, જોડ યની કંઈ હોય;
 હોય ચાર મળીને આઠ; કાંઈ કરે અરદાસ.
 રુઠયા ને૦ ૨. તોયે છે તમારા કુળની એ લાજ, નાવ-
 લીયા વરંધી રે ખોળો પાથરી; કુણુ સાંભળશે
 અંતરગતની વાત ? રુઠયા ને૦ ૩. કઠણુ સાસુડી તારી
 કુખ, નણુદીના વીરે અમને દીધાં દુઃખ; કઠણુ
 સાસુડી રે કઠણુ વાલેસર જનમિયાજી. રુઠયા ને૦ ૪.

ઢાળ સાતમી

(હવલ હાવવા રે મહાવીર પારણીયામાં પોઢ્યા-એ દેશી.)

ઘણી થઈ ઘણી થઈ વહાલા મોરે, જોલો એક સુખ-
 થકી જોલ; સર્વે હેત તુમ પાસે રહો રે, વાત કરો દિલ જોલી.
 સુણો એક વાલમા રે વરાંસો કાંઈ એણીવાર. ૧
 અમે માવીતરના છોરુડાં રે, નહોતા આવ્યા તુમ પાસ;
 હાથ ઝાલીને શીદ લાવિયા રે? આઠ મળી તુમ લાઠ. સુ૦૨

:૪૮:

આઠ મળી હળવી ફળી રે, દશદપરિ^૧ ધરણી હેઠ રે;
 છાતી તે લાગી ફાટવા રે, હૈયું તારું કઠણુ નીઠાર. સુ૦૩
 સોળ વરસની આઠ બાળિકા રે, ઝાંકો લાગ્યો સહુ સાથ;
 એક એકને બેઠી કરે રે, અમને મળીને સુમેળ. સુ૦૪
 જંબૂ કહે સુણ કામિની રે, સુણ એક માહરી વાત;
 તુમડહાપણુ છે અતિઘણું રે, આઠેમળી રાખો મારીલાજ;
 મેં અધિર જાણ્યો સંસાર, બૂઝી આઠે નાર. સુ૦ ૫
 તેણે સમે તિહાં આવિયા રે, પાંચશેં ચોર સંગાથ;
 ધનના તે બાંધ્યા ગાંસડા રે, ધન લીધું નવિજય. સુ૦ ૬
 ઉત્તર પરિઉત્તર સાંભળી રે, પ્રભવો^૨ રહ્યો પગ ઠોર;
 ઘેર જવું જુગતું નથી રે, સંયમ લાહીશું સૌ સાથ. સુ૦૭

ઢાળ આઠમી

ધન ધન ધન જંબૂસ્વામીને, બુઝવ્યા માય ને બાપ;
 સાસુ સસરાને બુઝવ્યા, બુઝવી આઠ જ નાર. ધ૦૧
 પાંચ સો સત્તાવીશ^૩ આવિયા, સુધર્માસ્વામી જની પાસ;
 સંજમ લેવાને કાજ, ધન ધન ધન જંબૂ૦ ૨
 પાંચશેં સત્તાવીશ વિચરંતા, વિચરંતા મનને ઉદ્ધાસ;
 કર્મ બપાવી થયા કેવળી, જંબૂ નામે જયજયકાર. ધ૦૩

॥ ઈતિશ્રી જંબૂસ્વામીના ઢાળિયા ॥

૧ પથ્થરની જેમ. ૨ પ્રભવ નામનો ૪૯૯ ચોરનો નાયક.

૩ જંબૂસ્વામી, આઠ સ્ત્રીઓ ને તે મંવે જણના માતાપિતા
 એમ ૨૭ તથા પ્રભવ વિગેરે ૫૦૦ ચોર મળીને ૫૨૭ જાણવા.

સ્તવનો

શ્રી સીમંધર સ્વામીનાં સ્તવનો

: ૧ :

ક્યા રે ગુના મેં ક્રિયા પ્રભુજી?, હજી દરિશણુ
 મોય નાહીં દિયા. શ્રી સીમંધર વિચરે મહાવિદેહમાં,
 કોડાઈ કૌશલી કચ્છ પાયા; ક્યા રે ગુના મેં ક્રિયા
 પ્રભુજી?, હજી દરિશણુ મોય નાહીં દિયા. ૧.
 ભટકતાં ભટકતાં નરભવ પાચે, ધણુ કુણુ જગમેં
 જન્મ લિયે; ક્યા રે ગુના મેં ક્રિયા પ્રભુજી?,
 હજી દરિશણુ મોય નાહીં દિયા. ૨. પ્રભુજી-
 કી સેવા નિત્ય ઉઠી મેવા, જિનજીકી સેવા
 નિત્ય ઉઠી મેવા; જળ જીવન મેરા સફળ ભયા,
 ક્યા રે ગુના મેં ક્રિયા પ્રભુજી? ૩. પ્રભુજીકી વાની
 અમીચ સમાની, જિનજીની વાની અમીચ સમાની;
 જાણું અમૃત રસ પિયા, ક્યા રે ગુના મેં ક્રિયા
 પ્રભુજી? ૪. દીનદયાળ હોઈ કયું તરસાવો?, દીના-
 નાથ હોઈ કયું તરસાવો? ઐસા ગુના મેં ક્યા રે
 ક્રિયા? ક્યા રે ગુના મેં ક્રિયા પ્રભુજી? ૫. જળ
 જિનરાજકા દર્શન હો, જળ મહારાજકા દર્શન હો
 તળ; તન મન ઉલસિત બહોત હુવા, ક્યા રે ગુના
 મેં ક્રિયા પ્રભુજી? ૬. સંવત અઠોતેર ને અઠયાસી,

: ૫૦ :

રત્ન મુનિ ગુરુ વર્ણન ક્રિયા; કયા રે ગુના મેં ક્રિયા
પ્રભુજી ?, હજી દરિશણ મોય નાહીં દિયા. ૭.

: ૨ :

(સુણો ચંદાજી ! સીમંધર પરમાત્મ પાસે જાને—એ રાગ.)

સુણો 'સવિતાજી ! સીમંધર જિનરાજ સમીપે જાને;
વળી પ્રણામ કરી, કર જોડીને પ્રભુને સુજ સંભળાવજો.
સુર અસુર મનુજનો સ્વામી છે, કેવળકમલા કર પામી છે;
જે સદાય આતમરામી છે, સુણો ૧
જેણે કામ કપાયને ટાળ્યા છે, ઘનઘાતી ચારને ખાળ્યા છે;
જડ ચેતન ભાવને ભાળ્યા છે, સુણો ૨
જે સમવસરણુ ખિરાજે છે, કેવળ છત્ર ચામર જસ છાજે છે;
દુંડુલી આકાશે ગાજે છે, સુણો ૩
જે સમવસરણુ શોભાવે છે, નર દેવ પશુ જ્યાં આવે છે;
શુદ્ધાતમ ગુણુ ખતલાવે છે, સુણો ૪
જે સુવર્ણકમળ પર ચાલે છે, અપ્રમત્તદશા જે પાળે છે;
ચૌ વદને દેશના ચાલે છે, સુણો ૫
જે ચોત્રીશ અતિશયધારી છે, વાણી પાંત્રીશ ગુણુ સારી છે;
ભવિ જીવ સદા ઉપકારી છે, સુણો ૬
એવા જે જિનવર રાયા છે, ભવિ જીવ હૃદયને ભાયા છે;
ક્ષાયિક નવર લખિધ પાયા છે, સુણો ૭
ત્યાં જઈ સન્મુખ ઊભા રહેજો, કર જોડી સુજ કથની કહેજો;
આપે તે લાવી સુજ દેજો, સુણો ૮

૧ સૂર્ય. ૨ કેવળજ્ઞાન, કેવળદર્શન, ક્ષાયિકસમકિત, યથા-
ખ્યાત ચારિત્ર, દાન, લાભ, ભોગ, ઉપભોગ ને વીર્ય.

: ૫૧ :

હું તૃષ્ણાસુંદરીને વરિયો છું, અભિલાષ અનેકે ભરિયો છું;
 અવગુણ અતિશયનો દરિયો છું, સુણો ૦ ૯
 હું ભવઅટવી ભટકથી ભારી, મેં દુઃખ વેઠયાં અપરંપારી;
 ક્રીરતાર સહાય કરો મારી, સુણો ૦ ૧૦
 સંસાર અનંતો ભમિયો છું, પરભાવ દશામાં રમિયો છું;
 કુમતિ કુલટાને ગમિયો છું, સુણો ૦ ૧૧
 હું વિષયારસ બહુ લીનો છું, પદ્મમા' રમણીમાં લીનો છું;
 સમકિત સંબંધથી લીનો છું, સુણો ૦ ૧૨
 હું પંચાશ્રવનો આકર છું, વળી ચાર કષાયનો આકર છું;
 અજ્ઞાન દશા રત્નાકર^૨ છું, સુણો ૦ ૧૩
 બસ મુજ અવગુણનો પાર નથી, કેવળનાણી ન શકે જ કથી;
 સઘળો ભવજો તે સહેજ મથી, સુણો ૦ ૧૪
 અરજી સ્વામી ઉરમાં ધરશો, આવા પાપીને ઉદ્ધરશો;
 મોટો જશ જગમાં તો વરશો, સુણો ૦ ૧૫
 પ્રભુ પ્રહસમય વંદના મારી, જો ભક્તિ મળે સુંદર તારી;
 તો ચરણ મહોદય સુખકારી, સુણો ૦ ૧૬

: ૩ :

શ્રી સીમંધર સ્વામી માહરા, અવર નહીં
 યુગનાથ; મારે આંગણીએ આંખો ફળ્યો, કોણ ભરે રે
 બાવળકેરી બાથ રે ? સલુણા હેવ ! સ્વામી સીમંધર
 હેવ, કોઈ મળે બલિહારનો^૩ સાથ રે. સલુ ૦ ૧. મેં

૧ લક્ષ્મી. ૨ દરિયો. ૩ ઉત્તમ પુરુષનો.

: ૫૨ :

જાણ્યું હું આવું તુમ પાસે, વિષમ વિષમ પંથ દૂર;
 આડા ડુંગર અને દરિયા ઘણાં, વચમાં નદીઓ
 આવે ભરપૂર રે. સલુ૦૨. આડા સાયર રે
 જળે ભર્યા રે, વચમાં મેરુપર્વત હોય; 'કોશ
 કંઈકને આંતરે, ત્યાંઆવી શકે નહિ' કોય રે. સલુ૦૩.
 મુજ હૈયું સંશયભર્યું, કો આગળ કહું દિલની
 વાત ? એક વાર જિનજી જો આવે, જોઈ જોઈ રે
 વંદનાકેરી વાટ રે. સલુ૦૪. કોઈ કહે રે સ્વામીજી
 આવિયા, આપું લાખ પસાય; જીલ ઘડાવું સોના-
 તણી, તેડના દૂધડે પખાણું પાય. સલુ૦૫. સ્વામીજી
 સ્વપ્નમાં મેં પેખિયા, હૈયડે હરખ ન માય; વાચક
 ગુણસુંદર ધમ ભણે, મેં ભેટયા સીમંધરરાય. સલુ૦૬.

: ૪ :

શ્રી સીમંધર મુજ મન સ્વામી, તુમે સાચા છો
 શિવપુરગામી; કે ચંદા ! તુમે જઈ કહેજો, જો
 એક વાર તુમે ધડાં આવો; મિથ્યાત્વીને ઘણું
 સમજવો કે, જઈ કહેશો મહારા વહાલાને; કહેજો
 જિનરાજને, તુમે ભરતક્ષેત્રમાં આવો રે, કે ચંદા ! ૧.
 ભરતક્ષેત્રના જે ભવિ પ્રાણી, જિનની વાણી મુણ-
 વાની ઘણી આણી; મહાવિદેહ ક્ષેત્રના જે ભવિ
 પ્રાણી, નિત્ય મુણે તુમચી વાણી, કે ચંદા ! ૨.
 શાંતિ હોતે જિનજી જિનવર જ દીકે, જિનના ગુણ

૧ ગાઉ. ૨ કોની પાસે. ૩ દાન. ૪ મુશ્કેલી.

: ૫૩ :

ગાવાને મન રીઝે; મનહું તો માહરું તુમ પાસે
 રહે છે, કે ચંદા ! ચરણે ચિત્ત ચહે છે. ૩. અનુભવ
 અમૃત ભેળીને લેભે, કે ચંદા ! રતિ એક દરિશન
 દેશો; ભે જિનજી એણે ક્ષેત્ર ભે લહીએ, કે ચંદા !
 તો અમે તમને શેનું કહીએ ? ૪. તુજ પદપંકજ
 જિનવિજયના, કે ચંદા ! ચરણે આવ્યાની ઘણી
 હોંશ; પંડિત લક્ષ્મીવિજયના શિષ્ય, કે ચંદા !
 નિર્મળ બુદ્ધિ જગીશ, કે ચંદા ! ૦ ૫.

શ્રી બીજ તિથિનું સ્તવન

(બલિહારીની દેશી)

મંગળકારા, મંગળકારા, મંગળકારા મહાવીર
 મંગળકારા; બીજના તપનો મહિમા, મહેરથી દાખી-
 એજી. આંકણી. એણીપરે શિરનામી, પૂછે ગૌતમસ્વા-
 મી, ઇંદ્રભૂતિ નામ અણુગારા. મહાં ૧. ગગને ગર્ભવી
 ગિરા, વચને વર્ષાવી નીરા, કહે સ્વામી સૃષ્ટિ શણુગારા.
 મહાં ૨. દુળે દુવિધ ધર્મ, આરાધી કાપે કર્મ,
 સાધુ શ્રાવક ન્યારા ન્યારા. મહાં ૩. નિરયાવલી સૂત્ર
 સાખે, બીજ તપ ફળ આખે, બંધાય આયુષ્ય ઉદારા.
 મહાં ૪. મહાશુદિ બીજ દિને, કેવળ વાસુપૂજ્યજીને,
 તેમ અભિનંદન જિન અવતારા. મહાં ૫. ફાગણ
 શુદિ બીજ સારી, અર જિનવર અવધિધારી, ચવિયા
 ચતુર ચમકારા. મહાં ૬. માધવ વદિ બીજ આવે,

૧ કહે. ૨ જ-મ.

: ૫૪ :

શીતલ જિન મોક્ષે જાવે, શૈલેશી સમેતશિખર ધારા.
 મહાં ૭. માતા મંગળા કુખે, શ્રાવણુ શુદ્ધિ બીજે
 સુખે, સુમતિ જિન ચવિયા જંગહારા. મહાં ૮.
 જિનવર જન્મે અંજવાણું, પ્રાંતે અંધારું કાણું,
 થાય સ્થિતિ અનુસારા. મહાં ૯. તે કારણુ શ્રમણુ
 શ્રમણી, શ્રાવક ને શ્રાવકરમણી, આરાધી પામે
 ભવપારા. મહાં ૧૦. આદિજિનમંડળ ગાવે, બીજ-
 નું સ્તવન ભાવે, હૈયે ધરી હર્ષ અપારા. મહાં ૧૧.
 બીજના ચંદ્ર જેવા, તપગુણ મુક્તાકૃણ મેવા,
 પ્રતિદિન હંસ ચાહે ચારા. મહાં ૧૨.

શ્રી સૌભાગ્ય પચમીનું સ્તવન

(સેવો સેવો સકલ સુખ કાળ, સુગુણ નર આળ,
 શ્રામાન ધૃતકલ્પોલ પાર્શ્વનાથ મહારાજ-એ ચાલ)

ઢાળ ૧ લી

પાળો પાળો પંચમી તપ પંચ વર્ષ પંચ માસ;
 પંચ જ્ઞાન સહિત પંચમીગતિ પામવા ખાસ. પાળો૦૧
 પંચમી આરાધનથી પંચ જ્ઞાનની શુદ્ધિ;
 પંચાચારે વળી થાય ધીરતા બુદ્ધિ. પાળો૦૨
 વરદત્તાદિ વૃતાંત ઘણાં છે તાંડિ;
 સુણો ભવિષ્યદત્ત સંબંધ તથાપિ ઉચ્છાંડી. પાળો૦૩
 કુરુમંડળમાં^૧ ગુરુ^૨ શહેર હસ્તિનાપુર સારું;
 થયા શાન્તિ કુંથુ અર તીર્થ^૩કર ચક્રધારું. પાળો૦૪

૧ કુરુદેશમાં. ૨ મોટું. ૩ ચક્રવર્તી.

: ૫૫ :

તિહાં ચંદ્રપ્રભુ તીર્થકર તીર્થમાં સારા;
 શ્રેષ્ઠી ધનપતિ શેઠાણી કમળશ્રી પ્યારા. પાળો૦૫
 સિંહ સ્વપ્નથી ભવિષ્યભાખી મુનિ સારા;
 થયો ભવિષ્યદત્ત સુત રાજને પણ પ્યારો. પાળો૦૬
 તસ બંધવ બંધુદત્ત નામે નઠારો;
 રૂપવંતી માતથી થયો કુળકુઠારો. પાળો૦૭
 સાથે બે બાંધવ હેશાંતર સધાવે;
 વનમાં વૃદ્ધ મૂકી લઘુ સસાથ પલાવે. પાળો૦૮
 હવે ભવિષ્યદત્તનો ભવિષ્ય ઉપર આધાર;
 સિંહાદિ ભયાનક વનમાં ગણે શ્રીનવકાર. પાળો૦૯
 ફરતાં ફરતાં એક નગર નજરમાં આવે;
 ધનધાન્યથી પૂર્ણ છતાં કોઈ જન ન દિખાવે. પાળો૦૧૦
 તે શૂન્ય નગરમાં ફરતાં ફરતાં દેવળ દીકું;
 શ્રીચંદ્રપ્રભુ જિન દર્શન લાગ્યું મીકું. પાળો૦૧૧
 નમી પૂજી સ્તુતિ કરી બહાર જઈ સૂતો;
 બારમા દેવલોકે ધર્મમિત્ર તસ હતો. પાળો૦ ૧૨
 તે યશોધર કેવળીને પૂછી તિહાં આવે;
 શ્રી ચંદ્રપ્રભુ જિન ચરણે શિશ નમાવે. પાળો૦ ૧૩
 નિદ્રાનો છેદ ન થાય એમ વિચારી;
 ભીંતે અક્ષર-પંક્તિ લખી દીધી સારી. પાળો૦ ૧૪
 તસ રક્ષા માણિભદ્ર યક્ષને ભળાવી;
 સુર સ્વસ્થાને પહોંચ્યો શુભ ભાવના ભાવી. પાળો૦ ૧૫

૧. ચાલ્યો બય.

: ૫૬ :

નિદ્રા—છેદે અક્ષર—પંક્તિ અનુસાર;
 ગયો કનક મહેલમાં ભવિષ્યદત્ત કુમાર. પાળો૦ ૧૬
 તે શૂન્ય મહેલમાં કન્યા એકાકી ભેદ;
 પૂછ્યું આ શહેરમાં કેમ ન દિસે કોઈ ? પાળો૦ ૧૭
 કન્યા કહે રાક્ષસે કરી નગરમાં 'મારી;
 જીવતી રાખી ભવદત્તતણી હું' રકુમારી; પાળો૦ ૧૮
 તેટલામાં આવ્યો રાક્ષસ મહા વિકરાળ;
 શ્રેષ્ઠીસુત સામે થયો કાઠી કરવાલ. પાળો૦ ૧૯
 અવધિજ્ઞાને સુજ ઉપગારી છે જાણી;
 રાજ્ય આંપી ભવિષ્યાને રૂપા કરી તસ રાણી. પાળો૦ ૨૦
 રાજ રાણી તિલકદ્વીપમાં રાજ્ય કરે છે;
 હંસ પરે ચંદ્રપ્રભુ ચરણકમળમાં ઠરે છે. પાળો૦ ૨૧

ઢાળ ખીજ

(આવો આવો જસોદાના કંત અમ ઘર આવો રે—એ દેશી)

હેખો હેખો પંચમીનો પ્રભાવ, પ્રેમથી પ્રાણી રે,
 જેથી પુત્રવિયોગ પલાય, થાય સુખખાણી રે;
 માતા કમળશ્રી ચિંતવે એમ, પુત્ર ન આવ્યો રે,
 બાર વર્ષ થયાં કોઈ ક્ષેમ-પત્ર ન લાવ્યો રે. હેખો૦૧
 રુદતી રુદતી આકંઠ, કરતી નિવારી રે,
 શ્રુતહેવી સમા સુત્રતા, સાધવીએ ઠારી રે;
 કહે શેઠાણી પુત્ર-વિયોગ, કહો કેમ જાવે રે ?
 ગુરુણી કહે પંચમીથી, સકળ સુખ થાવે રે. ૨

૧ મરકી. ૨ પુત્રી. ૩ તલવાર.

: ૫૭ :

ચોથને દિન એકાસણું, કરી શીલ પાળો રે,
 ઉપવાસ પ્રભુ પૂજી, પાંચમ અભુઆળો રે;
 છઠને દિન હેઠ ગુરુદાન, એકાસણું કરીએ રે.
 મત્સર મૂકી ભવસાગર, પાર ઉતરીએ રે. દેખો ૦ ૩
 ગુરુ પાંચમી તપ પાંચ વર્ષ, પાંચ માસ જાણું રે,
 પાંચ પક્ષે થાય વ્રત પૂરું, શાસ્ત્રથી વખાણું રે;
 જો શક્તિ ન હોય તો, ભક્તિ સહિત તપ કીજો રે,
 લઘુ પાંચમી વ્રત પાંચ માસ, કરી સુખ લીજો રે. દેખો ૦ ૪
 સુવ્રતા વચનથી પાંચમી, તપ સ્વીકાર્યો રે,
 તસ સાથે દેવ ગુરુ વાંદી, પ્રશ્ન ઉચ્ચાર્યો રે;
 મમ પુત્ર પરદેશથી, આવશે કે નહિં સ્વામી રે?,
 જ્ઞાનતણા તુમે ભંડાર, નથી કાંઈ ખામી રે. દેખો ૦ ૫
 સુનિ ભાષે પરદેશમાં, તારો પુત્ર છે રાજ રે,
 ધંહાં અર્ધ રાજ્યને પામશે, પુષ્પ છે તાજ રે;
 એવું તત્ત્વજ્ઞાનીનું વચન, સુણીને ઉલસતી રે,
 દીનને નિત્ય દેતી દાન, સુખે તે વસતી રે. દેખો ૦ ૬
 એક દિન ભવિષ્યાનુરૂપા, કહે સુણો સ્વામી રે!,
 સંભળાવો નિજ વૃત્તાંત, કહું શિર નામી રે;
 તવ ભવિષ્યદત્તે કરી વાત, પોતાની વીતી રે,
 વિરહે પીડાતી માત, ઉપર થઈ પ્રીતિ રે. દેખો ૦ ૭
 જ્ય મળવા માતને, સસુદ્રતટે રાણી સાથે રે,
 સિંધુએ મોતીડે વધાવ્યો, તરંગરૂપ હાથે રે;

૧. દરિયો.

: ૫૮ :

ખૂરા બંધુદત્તના વડાણુ, આવ્યા ખૂરા હાલે રે,
 લીખારી વેશે આવતા, બાંધવને નિહાળે રે. દેખો૦૮
 વસ્ત્રાભૂષણાદિકથી, યોતા સમો કર્યો તેણે રે,
 કહે રાણી ભરોંસો ન કરીએ, દ્રોહ કર્યો જેણે રે;
 તથાપિ વડાણુમાં બેઠો, સરળ તસ સંગે રે,
 નામ સુદ્રા ઝાડ તળે ભૂટી, ભામિની તે મંગે રે. દેખો૦૯
 ગયો લેવા ભવિષ્યદત્ત, એકલડો તત્કાળે રે,
 વડાણુ હંકારી દીધા દુષ્ટે, મૂકી નહીં ચાલ^૧ રે;
 વળી ભવિષ્યદત્ત થયો, એકલડો નિરાધારે,
 રાણી રુવે બુએ ને, ઘણા કરે પોકાર રે. દેખો૦૧૦
 ભાલી પાસે ભડવા પરે, આવ્યો ભામટો મળવા રે,
 સતી કહે નથી દેવર, સુવર સમો તું છે છળવા રે;
 આ વેળાએ વડાણુમાં, થયો ઘણો ઉત્પાત રે,
 વડાણુવટીયા ખમાવે સતીને, થઈ સુખસાત રે. ૧૧
 માણિમદ્ર વિમાને બેસાડી, ભવિષ્યદત્તને લાવે રે,
 નિજ માતાના ચરણુકમળમાં, શિર નમાવે રે;
 ભૂપાળે સુમિત્રા પુત્રી, તિહાં પરણાવી રે,
 અર્ધ રાત્ર્ય આપીને, પ્રીતિ પૂર્ણ જણાવી રે. દેખો૦૧૨
 બંધુદત્ત બાંધી મંગાવી, ભવિષ્યા^૨ અપાવે રે,
 વિયોગતણા દુઃખ ધર્મ-પસાયે ખપાવે રે;
 રાત્ર્યે બંધુદત્ત, મારવા હુકમ કીધો રે,
 પણ વૃદ્ધ રાત્ર્યે મનાવી, છોડાવી દીધો રે. દેખો૦૧૩

૧ દુષ્ટ ચાલ છોડી નહી. ૨ ભવિષ્યાનુરૂપા સ્ત્રી.

: ૫૯ :

તથાપિ રાજ તસ માત, સાથે નીકાલે રે,
 નિજ દેશથકી પરદેશ, અનીતિ ન ચાલે રે;
 માતા કમળશ્રી વિઘ્ન, વિલય થયા એમ વિચારે રે,
 પાંચમી તપનો પ્રભાવ, પ્રેમથી ઉચ્ચારે રે. દેખો૦૧૪
 હવે ઉજમણે પાંચ, ચૈત્ય^૧ નવા નીપજવે રે,
 પાંચવર્ણી પ્રતિમા પાંચ, તિહાં પધરાવે રે;
 ઇત્યાદિક બહુ વિસ્તાર, ઉજમણાકેરો રે,
 કરો અનુમોદનાની સાથ, ટળે ભવરેરો રે. દેખો૦૧૫
 ભવિષ્યદત્તે ભણાવી રાજ્ય, પુત્રને મોડું રે,
 દીધી દીક્ષા જાણી સંસાર-સુખ સ્વિ ખોડું રે;
 પહેલી પ્રિયા અને માત સાથ, પ્રવ્રજ્યા પાળી રે,
 દશમે સ્વર્ગે થયા દેવ, ત્રણે ભાગ્યશાળી રે. દેખો૦૧૬
 ત્યાંથી ચ્યવી માતાનો જીવ, થયો ચક્રવર્તી રે,
 વસુંધર નામે ધરાપાળ^૨, શ્રેજ તસ ફરતી રે;
 ભવિષ્યાનુરૂપાનો જીવ, થયો તસ બેટો રે.
 નંદિવર્ધન નામ કુમાર, જેવો વડ-ટેટો રે. દેખો૦૧૭
 શ્રી ભવિષ્યદત્તનો જીવ, થયો લઘુ ભ્રાતા રે,
 શ્રીવર્ધન નામે કુમાર, જીવોને ચહાતા રે;
 ચક્રવર્તી અને જે પુત્રાએ, દીક્ષા પાળી રે,
 કેવળી થઈ મોક્ષમાં ગયા, જ્યાં નિત્ય દીવાળી રે. ૧૮
 શ્રી વિજયાનંદ સૂરિરાજ, થયા ભાગ્યશાળી રે,
 જેનું વચન જગતમાં ગવાય, ઘણું ટકશાળી રે;

૧ જિનમંદિર. ૨ રાજ.

: ૬૦ :

તસ પ્રથમ શિષ્ય, શ્રી લક્ષ્મીવિજય ગુરુ મળિયા રે,
 કહે હંસ પસાયે તાસ, મનોરથ ફળિયા રે. દેખો૦૧૯
 તેણે પંચમી તપનું સ્તવન, કયું શુભ ભાવે રે,
 શ્રી આદિજિનમંડળ, અરજ કરીને કરાવે રે;
 આ મંડળ સુંદર શહેર, વડોદરે રંગે રે,
 કરેભક્તિ પ્રભુની, સંગીતથી મન ચંગે રે. દેખો૦૨૦

શ્રી અષ્ટમીનું સ્તવન

(બલિહારી, બલિહારી, બલિહારી-એ દેશી)

ઢાળ પહેલી

રઢીઆલી રઢીઆલી રઢીઆલી, જગનાથ લાગે
 બહાલી આઠમ તપ સેવા સેવકને સદાજી૦ આંકણી.
 રત્નશેખર મંત્રી, મતિસાગર તંત્રી, દેવ થયો અન-
 શન પાળી. જગ૦ ૧. બ્રહ્મલોકથી આવે, સીમંધર
 પાસ જાવે, વાણી સુણી સુરસાળી. જગ૦ ૨. સર્વ
 સુખનું મૂળ, કાઢે કર્મનું શૂળ, પર્વતિથિ પુણ્ય
 પ્રણાળી. જગ૦ ૩. સુરવર પૂછે સ્વામી, છે કોઈ દઢ-
 નામી, પર્વ પાળક ભાગ્યશાળી. જગ૦ ૪. પ્રભુ કહે
 તેમાં સાખી, જેણે ન ખામી રાખી, તે સુણી ચાલો
 શુભ ચાલી. જગ૦ ૫. રત્નશેખર રાજ, રાણીસંગ થઈ
 સાજ, છળે ન દેવ કે ડાળી. જગ૦ ૬. સ્વસ્વામી
 નામ સુણી, આવ્યો સુર સામે ગુણી, શ્રેજ શ્રેલાવી

૧ તે નામની મિથ્યાત્વી દેવી.

: ૬૧ :

અતિ શ્રેણી. જગ૦ ૭. પોસાતી લોક નાઠા, રાજ તે રહ્યા કાઠા, દેવ મળ્યો હાથ ઝાલી. જગ૦ ૮. ધન્ય ધન્ય મારા સ્વામી, પ્રભુ પ્રશંસા પામી, એમ કહી ગયો દેવશાળી. જગ૦ ૯. પર્વ પળાવે પ્રેમે, દેશમાં કુશળ ક્ષેમે, ઘોષણા જાય નહીં ખાલી. જગ૦ ૧૦. પૃથ્વી મંડિત કરી, જિનપ્રાસાદે ભરી, વચ્છલ કચુર્ ગર્વ ગાળી. જગ૦ ૧૧. ખાર ત્રત ધરી, ખારમે સ્વર્ગે ઠરી, હંસ રહ્યો તસ ખાલી. જગ૦ ૧૨.

ઢાળ ખીજ

(મુજે ઢોડ ચલે વણઝારા—જે દેશી)

જિન કદયાણુક શણુગારી, આઠમ તિથિ લાગે સારી—એ આંકણી. રાણી રત્નવતી સતી ભાવે, આઠમ દિન પોસહ ઠાવે રે, તવ રત્નશેખર રૂપધારી. ૧. માયાવી રાય કહે રાણી!, શું જીવે છે આંખો તાણી રે?, રમવા આવ્યો પ્રાણુખ્યારી. ૨. તું કામરાય રાજ-ધાની, મારું કહું તું લેને માની રે, નહીં તો શોક લાવીશ તારી. ૩. ન ચળી ચતુરા તસ વયણે, કામરાગ રતિ^૧ નહીં નયણે રે, ત્રિયાને સુરી સુખકારી. ૪. રત્નપુરમાં વળી અવતરશે, રાજકુળમાં જન્મ ધરશે રે, જે જણુ વરશે શિવનારી. ૫. એમ આઠમ દિન જે પાળે, તે અષ્ટ કર્મ નિજ ખાળે રે, ઢાળે દુનિયા નઠારી. ૬.

૧ લેશ પણ.

૫

: ૬૨ :

ધનાઢય નામે શેઠ સારો, પણ આઠમ વિરાધનારો રે,
 થયો વ્યંતર સુગતિ હારી. ૭. કલ્યાણુક તિથિ એ
 કહીએ, દશ જિનનાં એકાદશ લહીએ રે, ચ્યવન
 મોક્ષ અણુગારી. ૮. આઠમ તપ સ્તવન કરવા,
 આદિજિન મંડળ પાપ હરવા રે, કરે વિનાંતિ વિનય
 વિચારી. ૯. ઓગણીશે ઝોંતેર સાલે, દીવાળી પર્વ
 શુભ ચાલે રે, મન્દસોરમાં રહી માસચારી. ૧૦.
 શ્રી વિજયાનંદસૂરિ રાજ, ગુરુ લક્ષ્મીવિજય મહા-
 રાજ રે, હતા જ્ઞાનદાન દાતારી. ૧૧. તસ હંસ શ્રી
 તપગુણુ ગાવે, પ્રતિદિન થવાને ચહાવે રે, જગજીવન
 જિન આભારી. ૧૨.

શ્રી એકાદશીનું સ્તવન

(અનિત જિણુંદશું પ્રીતડી—એ દેશી.)

અવિચળ વ્રત એકાદશી, એમ ભાષે હો શ્રી
 જિન વર્ધમાન કે; ગૌતમ ગણુધર સાંભળો, એ
 તિથિનો મોટો મંડાણુ કે. અવિં આંકણુ. ૧.
 માગશર શુદિ એકાદશી, મલ્લિ જિનનાં હો વ્રણુ
 કલ્યાણુ કે; જન્મ અને દીક્ષા ગ્રહી, વળી પામ્યા
 હો પ્રણુ કેવળનાણુ કે. અવિં ૨. શ્રી અરજિને વ્રત
 આદર્યું, નમિ જિણુંદે હો લહું કેવળજ્ઞાન કે; પાંચ
 કલ્યાણુક પ્રગટિયા, તેણે દિવસે હો હુવા પાંચ
 પ્રધાન કે. અવિં ૩. પંચ ભરત પંચ ઐરવતે,

૦૧ ચોમાસું.

: ૬૩ :

દશ ક્ષેત્રે હો ગણવા પચાસ કે; અતીત અના-
 ગત કાળના, કલ્યાણક હો દોઢસો ઉદ્ધાસ કે. અવિં
 ૪. અનંત ચોવીશી એણી પરે, હોવે તપના હો
 ઉપવાસ અનંત કે; ક્રીધે લાભ ઘણો હોવે, તે
 દિવસ હો સહુમાંહે મહંત કે. અવિં ૫. મૌન વ્રત
 પાળ્યું ભલું, ગ્રહી સંજમ હો પ્રભુ મલ્લનાથ કે;
 મૌન એકાદશી તિણે થઈ, તપ કરતાં હો લહીએ
 શિવપુર સાથ કે. અવિં ૬. જેણે દિન લીજે એકાદશી,
 જ્ઞાનપૂજા હો ક્રીજીએ વિધિ જાણુ કે; દેહરે સ્નાન જ
 ક્રીજીએ, ગુરુસુખથી હો લીજીએ પરચખ્યાણુ કે.
 અવિં ૭. અહોરત^૧ પોસહ ક્રીજીએ, શુભ ભાવે હો
 તજ ચારે આહાર કે; ગુણુ ગણીજે ભાવશું,
 રાત્રિજગરણુ હો આજસ પરિહાર કે. અવિં ૮.
 વરસ અગિયાર ક્રીજીએ, જવજીવ હો એ તપને
 સાધ કે; ઉજમણું એમ ક્રીજીએ, ઘર સારું હો લહીએ
 ધર્મ સમાધ કે. અવિં ૯. જ્ઞાનતણા ઉપકરણુ ભલાં,
 શુભ ભાવે હો અગિયાર અગિયાર કે; દાન સુપાત્રે
 દીજીએ, સ્વામીવત્સલ હો ક્રીજીએ વિધિસાર^૨ કે.
 અવિં ૧૦. એણી વિધિપૂર્વક ઇહ વ્રતે, પાળંતા હો
 લહીએ સુખ પર્મ^૩ કે; સુવ્રત શ્રાવકની પરે, પાળંતા
 હો ટળે આઠે કર્મ^૩ કે. અવિં ૧૧. વીરતણી વાણી
 સુણી, પ્રતિબુઝયા હો ભવિ જીવ અનેક કે; વ્રત

૧ રાત્રિદિવસનો. ૨. વિધિ પ્રમાણે. ૩ ઉત્કૃષ્ટ.

: ૬૪ :

આરાધન કેઈ કરે, થયો તિથિનો હો મહિમા અતિ-
રેક કે. અવિ૦ ૧૨. સંવત સત્તર પંચોતરે (૧૭૦૫),
સંઘ આગ્રહેહો કિયો સ્તવન આણુંદ કે; નગર સભાઅલ-
ખાનમાં, એ પ્રભણે હો શ્રીજિનેંદ્રસૂરીંદ્ર કે. અવિ૦૧૩.

શ્રી નેમિનાથ જિનનું સ્તવન

(વીરા વેશ્યાના ચારી, ઊભા અટારી—એ રાગ.)

સુણો સહીયર મારી, જુઓ અટારી, આવે છે નેમજી
શ્યામ. શિવાદેવીનો નંદ છે વડાલો, સમુદ્રવિજય
છે તાત; કૃષ્ણ મોરારીનો બંધુ વખાણું, યાદવકુળ
મોઝાર રે; પ્રભુ નેમ વિહારી, બાળબ્રહ્મચારી,
જુઓ અટારી, આવે છે નેમકુમાર. ૧. અંગ ફરકે
છે જમણું બહેની!, અપશુકન મને થાય; જરૂર
વડાલો પાછો વળશે, નહીં ગ્રહે મુજ હાથ રે; મન
થાય દુઃખ ભારી, કહું શું આ વારી, જુઓ
અટારી, આવે છે નેમકુમાર. ૨. પરણું તો બહેની!
તેહને પરણું, અવર પુરુષ ભાઈ બાપ; હાથ ન ગ્રહે
મારો તો તેમનો, મૂકાવું મસ્તકે હાથ રે; હું થાઉં
વ્રતધારી, બાળકુંવારી, જુઓ અટારી, આવે છે
નેમકુમાર. ૩. સંજમ ધારી રાજુલ નારી, ચાલ્યા
છે ગઢ ગિરનાર; માર્ગે જતાં રમેઘજી, વરસ્યો,
લીંજાણા સતી ચીર રે; ગયા ગુફા મોઝારી, મનમાં
વિચારી, જુઓ અટારી, આવે છે નેમકુમાર. ૪.

૧ વખતે. ૨ વરસાદ.

: ૬૫ :

ચીર સૂકાવે છે સતી રાજુલ, નગ્નપણે તે વાર; રહનેમિ ત્યાં કાઉસગ્ગે ઊભા, રૂપે મોહ્યા તેણી વાર રે; સુણો ભાલી અમારી, થાઓ ધરખારી, સુખ વિચારી, આવે છે નેમકુમાર. ૫. વમેલાં આહારને શું કરવા છે ? સુણો દેવર આ વાર; મને વમેલી જાણી દેવરજી !, શાને ખોવો વ્રત ભાર ? સંયમ સુખકારી, દૂષણ ટાળી, પાળો આ વારી, આવે છે નેમકુમાર. ૬. રહનેમિ સુનિવર રાજીમતીને, પ્રગટ્યું કેવળજ્ઞાન; ચરમશરીરે મોક્ષે પધાર્યા, સાર્યા આતમકાજ રે; વીરમંડળ આ વારી, ગુણ ગાય ભારી, અતિસુખકારી, આવે છે નેમકુમાર. ૭.

: ૨ :

(સુણો અજી ! સીમંધર પરમાતમ પાસે જાગે—એ દેશી)

શામળિયા લાલ ! તોરણથી રથ દ્રેયોં કારણુ કહો ને ? ગુણ ગિરુઆ લાલ ! મુજને મૂકી ચાલ્યા દરિશણુ ઘોને—એ આંકણી. હું રાજુલ છું નારી તમારી, તુમે શેં પ્રીતિ મૂકી અમારી ?; તુમે સંયમ—સ્ત્રી મનમાં ધારી. શામળિયાં ૧. તુમે પશુઆ ઉપર કિરપા આણી, તુમે મારી વાત કો નવ જાણી; તુમ વિણુ પરણું નહિ કો પ્રાણી. શામળિયાં ૨. આઠ ભવોની પ્રીતલડી, મૂકીને ચાલ્યા રોતલડી; નહી સજ્જનની એ રીતલડી. શામળિયાં ૩. નવિ

૧ ગૃહસ્થી.

: ૬૬ :

ક્રીધો હાથ ઉપર હાથે, તો કર મૂકાવું હું માથે;
 પણ જાવું પ્રભુજીની સાથે. શામળિયાં ૪. ધમ કહી
 પ્રભુ-હાથે વ્રત લીધો, પોતાનો કારજ સીધો; પકડ્યો
 મારગ એણે સાધ સીધો. શામળિયાં ૫. ચોપન
 દિન પ્રભુજી તપ કરીઓ, પણપન્ને કેવળ વર ધરીઓ;
 પણ શત છત્રીશશુ^૨ શિવ વરીઓ. શામળિયાં ૬.
 એમ વ્રણ કહ્યાણુક ગિરનારે, પામ્યા તે જિન ઉત્તમ
 તારે; જો પદ પદ તસ શિર ધારે. શામળિયાં ૭.

શ્રી પાર્શ્વજિન જન્મકહ્યાણકનું સ્તવન

હુંહા

સુપનપાઠક બોલાવિયા, રવિ ઉદયે ઘર ભૂપ;
 સુન ફળ સુપન વિદા કિયે, દઘ દાન અનુરૂપ. ૧
 તીન જ્ઞાનશું ઉપને, તેવીસમા અરિહંત;
 વામા ઉરસર હંસલો, દિન દિન વૃદ્ધિ લહંત. ૨
 ભૂપતિ પૂરે દોહલા, સખિયાં વૃંદ સમેત;
 પ્રભુ પૂજે અક્ષત ધરી, ચામર પાંખા લેત. ૩

ઢાળ પહેલી

(તુમ ચિદ્ધનચંદ આનંદ લાલ, તોરે દર્શનકી બલિદારી—એ ચાલ)

પ્રભુ પારંસનાથ જિનચંદ તોરે, જનમતણી બલિ-
 હારી, નાથ ! તોરે જનમતણી બલિહારી. આંકણી.
 લીલવિલાસે પૂરણુ માસે, દશમી ચોપ વદિ

૧ પંચાવનમેદિવસે. ૨ પાંચશી છત્રીશની સાથે મોક્ષે ગયા.

: ६७ :

सारी, नाथ तोरे० १. वनवासी पशु पंथी प्राणी,
 उनको सुभ समकारी, नाथ तोरे० २. धणु रजनी
 धरधरमां ओरछव, जगमे सुभी नरनारी, नाथ
 तोरे० ३. उत्तम अड विशाभा योगे, जन्मे प्रभु
 जयकारी, नाथ तोरे० ४. सातो नरकमे हुआ अज-
 वाणा, थावरको सुभकारी, नाथ तोरे० ५. मात नमी
 आठो दिङ्कुमरी, अधोलोकनी वसनारी, नाथ तोरे० ६.
 सूति धर धशाने करती, ओउ योजन अशुचि टाणी,
 नाथ तोरे० ७. आतम लक्ष्मी शिवसाधनको, वदल
 वीर विचारी, नाथ तोरे० ८.

इडा

कुमरी आठ अध्वलोकडी, वरसावे जण रूल;
 आतम निर्माण निज करे, भिटे जन्मकी लूल. १

ढाण भीण

(कुमरी. गिरनारकी पडाडी पर कैसे गुजरी ?-ओ देशी)

करे ओरछव मिल कुमरी सारी. आंकणी.
 पूर्व रुचक अठ दर्पण धरती, दक्षिणकी अठ कल-
 शाणी, करे० १. पंथा धरती अठ पश्चिमकी, आठ
 उत्तर व्यामरधारी, करे० २. हीप धरती चार विदि-
 शाकी, रुचक द्वीप देवी चारी, करे० ३. केणीधर करके
 तिग उत्तम, महान स्नान अलंकारी, करे० ४. रक्षा
 पोटली आंधके होनो, भेले जिन गृह शणुगारी, करे० ५.
 प्रभु माता तुं जगतकी माता, जगहीपकडी

: ૬૮ :

ધરનારી, કરે૦૬. માતા તુજ નંદન બહુ જીવો,
ઉત્તમ જીવકે ઉપકારી, કરે૦ ૭. છપત્ર દિક્કુમરી
ગુણુ ગાતી, વીર વચનકે અનુસારી, કરે૦૮. આતમ
આનંદ હર્ષ ધરંતી, વલ્લભ પ્રભુકી બલિહારી, કરે૦૯.

શ્રી અંતરીક્ષ પાર્શ્વજિન સ્તવન

(ભાષા મરાઠી)

(ભજ ભજ ગુરુચે પાય, શિષ્યા ભજ ભજ ગુરુચે પાય-એ ચાલે)

સેવા કરાવી સાર પ્રભુચી સેવા કરાવી સાર;
શ્રીઅંતરીક્ષ પાસ પ્રભુજીએ, દેહિલ પહા સુખકાર. પ્ર૦૧
તિકકે જાઉની દર્શન ધ્યાવે, પાય પહુની વારંવાર. પ્ર૦૨
કેસર ચંદન ચચુ અંગે, ચંપકહાર ચડાવું. પ્ર૦૩
રાયપસેણી જ્ઞાતા અંગ હૈ, એકુની કરા સુવિચાર. પ્ર૦૪
પૂજેચે કૃણ આહે સાંગીતલે, હિતસુખ મોક્ષ ઉદાર. ૫
રોગ શોક ભય ત્રાસ ન ત્યાલા, ઉતરાવે ભવપાર. પ્રભુ૦૬
હંસ સાંગતો સેવે વાંચુની, કોણુ તુમ્હાં આધાર? પ્રભુ૦૭

શ્રી અંતરીક્ષ પાર્શ્વનાથની લાવણી.

શ્રી અંતરીક્ષ મહારાજ ગરીબનિવાજ સુણો જિનવરજી;
સેવક શિર નામી તને ગુજરે છે અરજી. એ આંકણી.
વીશમા તીર્થ કર સુનિસુવ્રતના વારે,
લકાપતિ રાવણુ રાજ્ય કરે છે ત્યારે;
તસ ભગિનીપતિ ખર રાજ્યએ વ્રત લીધો,
જિનભક્તિ વિના નવિ જમવું સર્વ પ્રસિદ્ધો. શ્રી અંત૦૧

૧ બનેવી.

: ૬૯ :

એક દિન જંગલમાં નૃપ જઇ ચડ્યો જેવારે,
 સેવાને^૧ અવસરે જિનપ્રતિમા સંભારે;
 તવ વિસરી પ્રતિમા સેવક સુખથી જાણી,
 મંત્રીશ્વર આવી વિનવે ગુણની ખાણી. શ્રી અંત૦૨
 તિહાં છાણુ વેણુની પ્રતિમા કરી જિન પૂજે,
 નદી ખાડો ગાળી યુક્તિશું માંહે મૂકે;
 પછી દેવ અધિષ્ઠિત પ્રતિમા તે તિહાં થાવે,
 નદી સૂકાતા પણ પાણી અધિક તિહાં આવે. શ્રી અંત૦૩
 હવે એલચપુરનો રાજા એલચ નામે,
 કોઇ કારણુ યોગે આવી ગયો તે ઠામે;
 તે રાજા કુષ્ટ રોગે અતિ પીડાણો,
 તિહાં પાણી લેવા આવ્યો મંત્રી શાણો. શ્રી અંત૦૪
 તે પાણી લઇને પીધું રાચે જેવારે,
 તવ રોગ ગયો ને શાંતિ થઇ તેવારે;
 પછી રાણી વચને રાજા પ્રતિમા લાવે,
 કાચા તંતુથી આકડગાડી^૨ જોડાવે. શ્રી અંત૦૫
 એક દિવસના જન્મેલા વત્સ^૩ બે લાવે,
 કાચા તંતુથી ગાડી સાથે જોડાવે;
 સંવત પાંચશે પંચાવનમાં પ્રભુ આવ્યા,
 પછી દેશ વરાડે શિવપુર નગર સોડાવ્યા. શ્રી અંત૦૬
 જિહાં લઇ જાઓ તિહાં પાછું વાળી ન જોશો,
 નહીં તો તે પ્રતિમા અધર આકાશે રહેશે;

૧ પૂજને. ૨ આકરાની ગાડી. ૩ વાછરડા.

: ૭૦ :

ઇમ સુપનમાંહી કીધેલ વાત વિસારી,
 પાછું વાળી નૃપ જીવે હૃદય વિચારી. શ્રી અંત ૦ ૭
 ગાડુ ચાલ્યું પ્રભુ અંતરીક્ષમાં રહિયા,
 છ માસ સુધી ઇમ આકાશે ગહગહિયા;
 ઘોડેસ્વાર પણ નીચે થઇને જાત,
 તેથી અંતરીક્ષ એ નામ જગત વિખ્યાત. શ્રી અંત ૦ ૮
 અબ પંચમ કાળમાં અંગલુહલું નીકળે;
 તે મહિમા દેખી ભવિયણુના મન ઉછળે;
 અબ દેશ ખરાડે શિરપુરનગર મોઝાર,
 પ્રભુપડિમા દેખી વસ્ત્રો જ્યજ્યકાર. શ્રી અંત ૦ ૯
 સંવત ઓગણીશે ચોસઠ (૧૯૬૪) સાલ વખાણો,
 ચૈતર શુદ્ધ અષ્ટમી ગુરુવારનો ટાણો;
 પ્રભુ પાર્શ્વનાથની યાત્રા કીધી ભારી,
 કહે કમળવિજય મુજ હોજો ભવનિસ્તારી.
 શ્રી અંતરીક્ષ મહારાજ ગરીબનિવાજ સુણો
 જિનવર ૭૦ ૧૦

શ્રી અબ્જરા પાર્શ્વનાથ સ્તવન

(શી કહું કથની મારી રાજ ! શી કહું કથની મારી—એ રાગ)

પ્રતિમાની ખલિહારી મહારાજ ! પ્રતિમાની
 ખલિહારી; શ્રી અબ્જરા પાર્શ્વ તુમારી મહારાજ !
 પ્રતિમાની ખલિહારી. જિનાનગર જીહાં હીરસૂરી-
 શ્વર, પાદુકા પવિત્ર ખિરાજે; તસ નીકટે

૧ નજીકમાં.

: ૭૨ :

અજરો ગામમાં, દેવળ ગગનમાં ગાળે. મહારાજ !
 ૧. ચૌદ વાર ઉદ્ધાર થયો તસ, શિલાલેખથી
 બાણું; તેમાં સંવત હજાર ચૌદનો, ઘંટ પુરાણો
 વખાણું. મહારાજ ! ૨. તે દેવળમાં મૂર્તિ
 અનુપમ, અતિશય^૧ તાસ અપાર; જશ તેહનો
 બ્રહ્માંડ સકળમાં, વિસ્તરીયો શ્રીકાર. મહારાજ !
 ૩. ક્યાંથી મૂર્તિ આવી તિહાં પર?, કોણ તેને લઈ
 આવ્યું?; કોણે નગર નીપાવ્યું સુંદર?, દેવળ કોણે
 બનાવ્યું? મહારાજ ! ૪. તે કહું છું હવે રામ-
 લક્ષ્મણના, પૂર્વજ થયા અજ રાજ; એક સો સાત
 રોજે પીડાણા, પણ દિલ્લડામાં તાજ. મહારાજ ! ૫.
 સેંકડો રાજને જીતીને, શ્રી સિદ્ધાચળ આયા; યુગાદિ
 દેવને નમન કરીને, દેવમંદિરમાં ઠાયા. મહારાજ ! ૬.
 સાંયાત્રિક^૨ વાણીયાએ લાવી, પાર્શ્વનાથની સારી;
 પ્રતિમા આપી અપૂરવ તેહને, રોગ સકળ ક્ષયકારી.
 મહારાજ ! ૭. પદ્માવતીએ કહું હતું તસ, આકાશ-
 વાણી સુણાવી; દરિયામાંથી પ્રતિમા કઢાવી,
 આપના દિલ્લમાં આવી. મહારાજ ! ૮. ધરણેદ્રે
 લાખ વર્ષ પૂજી છે, છસો વર્ષ કુબેરે; સાત લાખ
 વર્ષો સુધી તો, વરુણદેવ તે સેવે રે. મહારાજ ! ૯.
 હવે અજરાજના ભાગ્યથી, પ્રતિમા અહીંયાં તે
 આવી; એ પ્રમાણે વહાણવટીયાએ, કરી વાત થઈ

૧ ચમત્કાર. ૨ વહાણવટી.

: ૭૨ :

ચાવી. મહારાજ!૦૧૦. પારસમણિ સમ પાર્શ્વનાથના,
દરિશણુથી અતિ ચારુ; લોખંડ સમ હતું તે સોના
સમ, રાજનું અંગ થયું સારું. મહારાજ!૦ ૧૧.
શેઠને શિરપાવ આપી;રાજાએ, અજપુર નગર વસાવ્યું;
દહેરું કરાવી ગામ દશ આપી, રાજાએ પાપ નસાડ્યું.
મહારાજ!૦ ૧૨. પાર્શ્વ પ્રભુ પધરાવી ત્રિકાળે, પૂજા
કરવા લાગ્યો; શ્રી સિદ્ધાચળ યાત્રા કરીને, ત્રત
આરાધવા લાગ્યો. મહારાજ!૦ ૧૩. સ્વર્ગગમન કર્યું
તેને વરસો, આઠ લાખ થયા પ્રાયે; પ્રથમ સંખ્યા સાથે
ગણુતાં, સોળ લાખ થઈ જાયે. મહારાજ!૦ ૧૪. સોળ
લાખ વરસો પહેલાંની, પ્રતિમા એહ છે સારી; પૂજશે
તેનર હંસતણી પરે, ઉતરશે ભવ પારી. મહારાજ!૦૧૫.

શ્રી ઉભોઈમંડન લોઠણુ પાર્શ્વજિન સ્તવન

(શી કહું કથની મારી નજ ! શું કહું કથની મારી-એ રાજ)

પ્રભુ લોઠણુ પાર્શ્વજી તારી રાજ ! મૂરતિ મન
હરનારી; જાણે અમૃતરસ ઝરનારી રાજ ! મૂરતિ મન
હરનારી. એ આંકણી. નિરંજન નિરામય નિર્મમ,
નિરુપાધિક નિરાધાર; નિર્ભય નિર્મદ નિષ્કળ નિર્ભળ,
નયનિધિ નિર્વિકાર. રાજ ! મૂરતિ૦૧. ભવભયવારણુ
શિવસુખકારણુ, વારણુ દિન દુઃખદવના^૧; ચિંતાચૂરક
ચિંતિત દાતા, ત્રાતા સકળ જગજનના. રાજ ! મૂરતિ૦
૨. યોગયોગેશ્વર દેવદેવેશ્વર, રાજરાજેશ્વર સ્વામી;

૧ દુઃખરૂપી દાવાનલના.

: ૭૩ :

ભક્તિ મુક્તિ પરમાનંદદાતા, શિવરમણીના કામી.
રાજ ! મૂરતિ૦ ૩. ગુણી જનને તું તારે પ્રભુજી, તેમાં
અધિકતા શું તહારી ? મુજ સરિખા પાપીને જો
તારે, તો તાહરી યલિહારી. રાજ ! મૂરતિ૦ ૪.
નેહ નજરથી નાથ નિહાળી, મુજ મંદિરમાં મહાલો;
વિજય મુક્તિપદ અર્પણ કરવા, ગુલાબ મુનિ કર
આલો. રાજ ! મૂરતિ૦ ૫.

સામાન્ય જિન સ્તવન

પ્રભુજી ! પટા લખાઈ હો મેરા, મેં સરચા નોકર
તેરા, પ્રભુજી ! પટા લખાઈ હો મેરા, મેં દિનભર
નોકર તેરા, પ્રભુજી ! પટા લખાઈ હો મેરા, મેં
હુકમી ચાકર તેરા. દૌત મંગાઈ હેઉં કલમ મંગાઈ
હેઉં, પાના મંગાઈ હેઉં કોરા; મુક્તિપુરીકી જગીર
લખાઈ હો, મસ્તક મુજરા મેરા. પ્રભુજી ! ૧.
જ્ઞાન-ધ્યાનકા મહેલ ળનાચા, દરવાજે રખો પોરા;
સુમતિ સીપાઈ નોકર રાખા, ચોર ન પાવે ઘેરા.
પ્રભુજી ! ૨. પંચ હથિયાર જતન કરી રાખો, મનમાં
રાખો ધીરા; ક્ષમા અડ્ડગ લઈ પાર ઉતર જઈ,
જખ તક મુજરા મેરા. પ્રભુજી ! ૩. કોડી કોડી
માયા જોડી, માલ ભર્યા સખ તેરા; જમકા હૂત
પકડનેકું લાગ્યા, લુટ લિયા સખ ડેરા. પ્રભુજી ! ૪.
મન વચ તન દરિયાવ ભર્યા હૈ, નાવે આવે જે ઠેલા;
કહે કાન્તિવિજય કર જોડી, અંતપંતકા ઘેલા. પ્રભુજી ! ૫.

: ૯૪ :

શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન.

(રાગ ઉપરનો)

હું સાચો શિષ્ય તમારો પ્રભુજી! પટો લખી ઘો મેરો.
 એ આંકણી. લાવું લેખણ લાવું શાહી, લાવું કાગળ
 સારો; મુક્તિપુરીનું રાજ્ય લખાવું, મુજરો માનો મારો.
 હું સાચો ૧. સગાંસંબંધી સર્વ ત્યજીને, આપની
 સેવા કીની; માત્ર એટલી આશ પૂરીને, જિંદગી
 સોંપી દીની. હું સાચો ૨. અનાયઃ આર્દ્રક^૧ પાપી
 અર્જુન-માળી ઉદાયી રાજ; શું કયું બાળક અર્ધ-
 મત્તે કે, આપ્યું શિવનું રાજ ? હું સાચો ૩.
 મંકાતી આદિ નૃપ-પુત્રો, થાય સાત સો સિદ્ધ;
 તો શું હું પણ મુક્તિ ન પામું, મેં શી ભૂલ જ કીધ ?
 હું સાચો ૪. ગોશાળે લેશ્યાને મૂકી, આપને પીડા
 કીધ; બીજપુર^૨ પાક વહોરાવે રેવતી, તેને નિજ
 પદ દીધ. હું સાચો ૫. ચંદનબાળા બાકુલ આપીને,
 ઘરે મુક્તિનો તાજ; શ્રેણિક-પત્ની ત્રેવીશ શિવપદ,
 ચૌદ સો નારી સમાજ. હું સાચો ૬. અષ્ટાપદ પર્વત
 જઈ આવ્યા, પંદર સો અબધૂત; તેને પણ તેં
 મોક્ષમાં સ્થાપ્યા, પ્રભુ ન્યાય અદ્ભુત. હું સાચો ૭.
 ગૌતમ ગણધર મહામુનિવર, મોક્ષતાન લયલીન; શાંતિ
 પામે વીર વચનથી, દર્શન પાઠ અદીન. હું સાચો ૮.

૧ આર્દ્રકુમાર. ૨ બીજેરાપાક.

: ૬૫ :

કુલ્પાકમંડન શ્રી માણેકપ્રભુનું સ્તવન

માણેક પ્રભુ સ્વામી, આપ બિરાળે કુલ્પાક શહેરમેં;
 હાં હાં રે કુલ્પાક શહેરમેં, મહારાજ કુલ્પાક શહેરમેં;
 જિનરાજ તાજ, આપ બિરાળે કુલ્પાક શહેરમેં.
 દેશ-દેશકે જાત્રીઓ આવે, પૂજા સરસ રચાવે;
 માણેક પ્રભુજી નામ સમરતાં, મનવંછિત ફળ પાવે રે;
 જિનરાજ તાજ, હાં હાં રે જિનરાજ તાજ. માણેક૦ ૧
 ચાર વર્ણુકી નર-નારી મળી, મંગળ ગીત કરાવે;
 જય જયકાર પંચ ધુની વાગે, શિરપર છત્ર ધરાવે રે. માં૨
 હિંસક હિંસા તજને પૂજે, ચરણે શિશ નમાવે;
 તું બ્રહ્મા તું હરિ શિવશંકર, અવર દેવ ન ભાવે રે. માં૩
 કરુણા રસભર નયણ કચોગે, અમૃતરસ વરસાવે;
 વદન ચંદ્રચક્રચું નીરખી, તન મન અતિ ઉલ્લાસાવે રે. માં૪
 આતમ રાજ ત્રિભુવન તાજ, ચિદાનંદ મન ભાવે;
 માણેક પ્રભુજી મનહર સ્વામી, તેરા દર્શન સોહાવે રે.
 જિનરાજ તાજ, આપ બિરાળે કુલ્પાક શહેરમેં. માં૫

: ૨ :

(પુનમ ચાંદની પૂરી ખીલી રહી રે—એ રાગ)

જઘએ જુગતે તેલંગ દેશમાં રે.
 જ્યાં મણિમય આદિનાથ દેવ;
 પૂજા કરીએ આંગી રચી,
 સુંદર વેશમાં રે—એ આંકણી.

: ૭૩ :

સાખી:--

ભરતરાય અષ્ટાપદે, સ્થાપે શ્રી જિનચંદ;
વિદ્યાધર આવી કરે, દર્શન હર્ષ અમંદ.
મૂર્તિ લઈ જાવે ત્યાંથી નિજ ધામમાં રે,
કરે પૂજન પ્રભુજનું ત્રણ કાળ. જઈએ૦ ૧

સાખી:--

નારદ મુનિ એક દિવસે, વિદ્યાધરની પાસ;
અદ્ભુત પ્રતિમા દેખીને, વહે ધરી ઉદ્વાસ.
મૂર્તિ સંબંધી વાત કરે તે ઇંદ્રને રે,
મૂર્તિ જાણે તે ઇંદ્રકેરી પાસ. જઈએ૦ ૨

સાખી:--

સૌધર્મ દેવલોકમાં, માણિક્યસ્વામી દેવ;
પધરાવી પૂજન કરે, શક-શકી તત્પેવ.
ઘણા કાળ પૂજઈ મૂર્તિ સુરધામમાં રે,
નારદમુખે સાંભળ્યું મંદોદરીએ એમ. જઈએ૦ ૩

સાખી:--

પૂજવા લલચાઈ ગયું, મંદોદરીનું મન;
પ્રતિમા ન મળે ત્યાંલગી, લેવું ન મારે અન.
એવો ગાઠ અભિગ્રહ લીધો ત્યારે રાવણે રે,
આરાધન કર્યું ઇંદ્રનું રે ખાસ. જઈએ૦ ૪

સાખી:--

તુષ્ટમાન થઈને દીએ, ઇંદ્ર મૂર્તિ કરી ખ્યાલ;
મંદોદરી હર્ષિત થઈ, પૂજન કરે ત્રણ કાળ.

૧ ઇંદ્ર-ઈંદ્રાણી.

: ૭૭ :

એવો અભિગ્રહ પૂર્ણ થયો આકરો રે,
 પ્રભુભક્તિતણો એહ પ્રભાવ. જઈએં ૫
 સાખી:—

રામ અને રાવણતાણું, યુદ્ધ થયું અતિ ઘોર;
 ત્યારે દરિયામાં ધરી, પ્રતિમા ન લીએ ચોર.
 લવણાધિપ તિહાં પૂજે પ્રભુ પ્યારથી રે,
 ઘણા કાળ સુધી સમુદ્રની માંહે. જઈએં ૬
 સાખી:—

શ્રી કણાંટક દેશમાં, કલ્યાણી કહેવાય;
 નગરી રાજ્ય કરે તિહાં, શંકર નામે રાજ્ય
 મહામારી રોગ ઉપન્યો તે દેશમાં રે,
 ત્યારે પદ્માવતીએ સુપન હીધું ગાય. જઈએં ૭
 સાખી:—

મંદોદરી મહારાણીએ, મૂર્તિ અતિ મનોહાર;
 સાગરમાં પધરાવી છે, કાઠો ત્યાંથી બહાર.
 પૂજે પ્રભુ સાથે પ્રતિમા પૂરણ પ્રેમથી રે,
 થાશે સુખશાંતિ દેશમાંહી અપાર. જઈએં ૮
 સાખી:—

લવણાધિપ આરાધવા, સમુદ્રતટે ગયા રાજ્ય;
 પુણ્યે પ્રસન્ન થઈ દેવતા, આપે પ્રતિમા તામ.
 રસ્તે તેલંગ દેશે કુલપાક ગામે આવતાં રે,
 પ્રતિમા સ્થિર થઈ ગઈ તત્કાળ. જઈએં ૯

૬

: ૬૮ :

સાખી:—

તિહાં જિનભુવન કરાવીને, ભરાવી મુક્તા થાજ;
 પધરાવે પ્રભુ પ્યારથી, મહોત્સવ કરી ભૂપાજ.
 આપે પૂજા માટે બાર ગામ તો ભાવથી રે,
 થાયે રોગશાંતિ દેશમાંહી તેવાર. જઘઝે૦ ૧૦

સાખી:—

અગિયાર લાખ એંશી હજાર, નવશે' પાંચ ગણાય;
 સ્વર્ગથી મનુષ્યલોકમાં, આવ્યે વર્ષ મનાય.
 ત્યારપછી કુલ્પાક ગામમાં તે રહી રે,
 એહ ચૂરણે સૌ જનથી વખણાય. જઘઝે૦ ૧૧

સાખી:—

તરણુતારણુ માણિક્ય પ્રભુ, મહિમા જગ મશહૂર;
 યાત્રાળુ યાત્રા કરી, કરે કર્મ ચકચૂર.
 ધર્મ દોલત દાતાર પ્રભુને ઓળખી રે,
 નમે હંસ ગુરુતણે શિષ્ય સુનિ કપૂર. જઘઝે૦ ૧૨

શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન

માતા ત્રિશલા નંદકુમાર, વીર ઘણું જીવો રે;
 મારા પ્રાણુતણા આધાર, જગતનો હીવો રે. વીર૦૧
 આમલકી કીડાએ રમતાં, હાર્યો સુર પ્રભુ પામી રે;
 સુણુજે ને સ્વામી આતમરામી, વાત કહું શિર નામી
 રે. વીર૦ ૨
 સુધર્મ સુરલોકે રહેતો, અમર મિથ્યાત્વે ભરાણો રે;
 નાગદેવની પૂજા કરતાં, શિરે ન ધરી પ્રભુ આણો રે
 વીર૦ ૩

: ૭૯ :

એક દિન ઈદ્રસભામાં બેઠા, સોહમપતિ એમ બોલે રે;
ધીરજ બાહ્ય ત્રિભુવનમાં નાવે, ત્રિશલાબાળક' તોલે રે.

વીર૦ ૪

સાચું સાચું સહુ સુર બોલ્યા, પણ એકે વાત ન માની રે;
ફણિધર ને બાળકરૂપે, રમત રમ્યો તે છાની રે. વીર૦ ૫
વર્ધમાન તુમ ધીરજ મોટી, અને બળમાં નહીં કાચું રે;
ગિરુઆના ગુણ ગિરુઆ ગાવે, હવે મેં જાણ્યું સાચું

રે. વીર૦ ૬

એક સુષ્ટિ-પ્રહારના મારે, મિથ્યાત્વ ભાગ્યો જાય રે;
કેવળ પ્રગટે મોહરાયને, રહેવાનું નહીં થાય રે. વીર૦ ૭
આજથકી તું સાહેબ મારો, હું છું સેવક તારો રે;
ક્ષણ એક સ્વામી ગુણ ન વિસારું, પ્રાણુથકી પ્રભુ
ખારો રે. વીર૦ ૮

મોહ હરાવે સમકિત પાવે, તે સુર સ્વર્ગે સીધાવે રે;
મહાવીરસ્વામી નામ ધરાવે, ઈદ્રસભા ગુણ ગાવે રે.

વીર૦ ૯

પ્રભુ મહાપંતા નિજ ઘેર આવે, હરખ્યા માત સ્વભાવે રે;
શ્રી શુભવીરનું મુખડું દેખી, માતાજી સુખ પાવે રે.

વીર૦ ૧૦

: ૨ :

સિદ્ધારથ કુળકમળ દિવાકર, સોવન વાન શરીર;
રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૧

૧ વીર પ્રભુ.

. ૮૦ :

થા થા થૈ થૈ નાટક કરતાં, ભરી નવરાવે નીર;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૨
 ઇંદ્ર તે જિનના ઓછવ કરતાં, મેરુશિખર ભરે નીર;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૩
 આણ્યા ઇંદ્રથી આનંદ પામ્યા, ધરતા મુનિ મન ધીર;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૪
 ભરનિદ્રામાંથી ત્રિશલા રે જાગ્યા, ખેઠા હરખ ધરી ધીર;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૫
 મુર લોકો સહુ જોવા રે મળ્યા, દેવે પહેરાવ્યા ચીર;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૬
 દીવાળી દિન પોસહ કરીએ, રાજ્યે ઢાળ્યા નીર;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૭
 આસો વદિ અમાવાસ્યાની રાતે, પાછલી ઘડી એક ચાર;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૮
 ગુણુ ગણીએ ને વીર સમરીએ, હણીએ પાપ અઠાર;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૯
 મહાવીરસ્વામી મુકતે રે પહોત્યા, ગૌતમ કેવળજ્ઞાન;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૧૦
 પંડિત લક્ષ્મીવિમળ પલણે, દેવે વખાણ્યા ધીર;
 રાણી તાહરો ચિરંજીવો મહાવીર. ૧૧

: ૩ :

પ્રભુ અરજ કરું ઉર ધારી, મહાવીર પ્રભુ જયકારી;
 તારું નામ છે મંગળકારી, વીરપ્રભુજી ! તુમે ઉપકારી. ૧

: ૮૧ :

ચઘતર શુદ્ધિતેરશે જાયા, ત્રિશલા માતા કુખે આયા;
 ઇદ્ર ઇદ્રાણી હુલરાયા, અંગુઠે મેરુ કંપાયા. પ્રભુ૦ ૨
 કળશા સહસ ને આઠ ભરીને, ઇદ્ર ચોસઠ નવરાવે પ્રભુને;
 પૂજનઅર્ચન પ્રભુનું કરીને, કરે ચોચ્છવ નંદીશર^૧ જઈને.
 ક્રીડા કરવા પ્રભુજી જાવે, એક^૨ અહીરૂપ ધરીને આવે;
 મુદિપ્રહાર પ્રભુજી લગાવે, આથી મહાવીરનામ ધરાવે.
 ગર્ભે માતાના પ્રેમથી, અભિગ્રહ લીધો વીરે આજથી;
 સંયમ નહિં લેવું જીવતાં સુધી, માતાપિતાના સમક્ષ થકી.
 દાન સંવચ્છરી પ્રભુજી દેવે, કલ્પતરુ પેરે વાંછિત આપે;
 છઠ્ઠ કરીને સંયમ લેવે, પ્રથમ પારણું વિપ્ર કરાવે. ૬
 ખીર રાંધી પગ પર જેને, ખીલા ઠોક્યા ગોપે કાને;
 ઘાતિ કરમ દૂર કરીને, પ્રભુજી વચાં સુક્રિપુરીને. ૭
 ગુણ તમારા અનંતા ગાઉં, તુમ ચરણોની પાસે જાઉં;
 હૃદયકમળમાં તુમને ધ્યાઉં, કર્મના પાશ તોડવા ચાહું.
 પાનસર ગામે આપ સોહાયા, ચમત્કાર બહુત બતાયા;
 આતમ-લક્ષ્મી ચરણે આયા, વલ્લભ પડે છે પાયા. ૯

શ્રી પદ્મપ્રભુનું સ્તવન

મારી સહાય કરો હે સ્વામી!, જીવન જાય જાય
 જાય; જગજીવન અંતરજામી, ચિત્તહું ચહાય ચહાય
 ચહાય. મારી૦ ૧. મેં ધર્મ કર્મ નવિ જાણ્યા,
 મેં મમત ગમતમાં માણ્યા; વળી પક્ષ જગતમાં
 તાણ્યા, હવે શું થાય થાય થાય ? મારી૦ ૨.

૧ નંદીશ્વરદ્વીપ. ૨ સર્પ. ૩ ગોવાલીયાએ.

: ૮૨ :

છે નામ તમારું સાચું, આ વિશ્વ બધું છે કાચું;
 હવે આપ ચરણમાં રાચું, પ્રીતિ બહુ થાય થાય
 થાય. મારીં ૩. છે દેવળ દિવ્ય તમારું, અતિ
 પૂરણ લાગે પ્યારું; હું હરદમ નામ ઉચ્ચારું, ગુણ
 મન ગાય ગાય ગાય. મારીં ૪. છે સાબરમતીનો
 આરો, અતિ પાવન છે કિનારો; મારા મનડાકેરો
 ધસારો, તનમાં ધાય ધાય ધાય. મારીં ૫. વીર
 ઘંટાકંઈ સમીપે, બુદ્ધિસાગરળ પણ દીપે; જ્ઞેતાં
 તૃષા^૧ નવિ છીંપે, લાગું પાય પાય પાય. મારીં ૬.
 અમે દાસ તુમારા છીએ, અમે આપ ચરણમાં
 રહીએ; વળી દર્શન નિત્ય ચહીએ, પાવન થાય
 થાય થાય. મારીં ૭. મધુપુરી ગામ મળનું, પ્રભુ
 પદ્મનાથ ત્યાં માનું; નહિં સૃષ્ટિમાંહે છાનું, મહિમા
 ન માય માય માય. મારીં ૮. સૂરિ અજિતસાગર
 વિનવે છે, સ્તુતિ ગુર્જરમાંહિ સ્તવે છે; મારાં
 સ્વીકારો કોટી પ્રણામ, કરજો સહાય સહાય
 સહાય. મારીં ૯.

: ૨ :

(કચ્વાલી)

પદ્મપ્રભુ પ્રાણુથી પ્યારા, છોડાવો કર્મના ભારા;
 ભમ્યો કાળચક્રના આરા, મીટયા નહિં ભવ હજુ મારા. ૧

૧ તરસ, ઇચ્છા.

: ૮૩ :

હવે તો આશરો ત્હારો, કૃપાનાથ ! સ્વામી તું મારો;
 કરુણા લાવી પ્રભુ મારા, ગતિ માઠીથી ઉગારો. ૨
 તમે છો સર્વ જીવત્રાતા, વળી શિવપંથના દાતા;
 ક્ષમાનિધિ દયાસાગર, મને દુઃખમાંથી ઉગારો. ૩
 કરો છો સર્વને શાતા, વળી છો અલયદાન દાતા;
 આપીને ધર્મની નૌકા, ભવોદધિ પાર ઉતારો. ૪
 તારકતા સાંભળી તુજની, આવ્યો છું આશરે તારે;
 બિરુદ છે દુઃખભંજનનું, પ્રભુ ! તો થાઓને વ્હારે. ૫
 અનંતા ગુણ છે તુજમાં, તેમાંથી અંશ આપોને;
 સેવક શિર હસ્ત મૂકીને, ચરણમાં આપ સ્થાપોને. ૬
 પ્રભુજી ! આપને છોડી, બીજા દેવો નહીં ચાચું;
 મારે તો આપનું શરણું, બીજામાં હું નહીં રાચું. ૭
 મને તો કર્મરાજાએ, કર્યો છે કાંકણી તોલે;
 બચાવો ભવોદધિમાંથી, પડ્યો છું આપને ખોળે. ૮
 દયાસિંધુ ! દયા લાવો, નોધારાની દયા લાવો;
 વ્હારે પ્રભુ માહરી આવો, દુરિત-પંજથી મૂકાવો. ૯
 સંકટથી દાસ છોડાવો, બચાવો દુઃખ દરિયાથી;
 ઉદય નીતિ સૂરીશ્વરનો, કરીને ખેંચો ભવમાંથી. ૧૦

શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન

(મથુરામાં ખેલ ખેલી આવ્યા-એ રાગ)

વીર તારું નામ વ્હાલું લાગે હો સ્વામ ! શિવસુખદાયા.

૧ નિરાધાર.

: ૮૪ :

ક્ષત્રિયકુંડમાં જન્મ્યા જિણુંદજી,
 દિક્કુમરી હુલરાયા હો સ્વામ ! શિવસુખદાયા. ૧
 માથાના મુગટ છો આંખોના તારા,
 જન્મથી મેરુ કંપાયા હો સ્વામ ! શિવસુખદાયા. ૨
 મિત્રોની સાથે રમત રમતાં,
 દેવે 'લુજંગ રૂપ ઠાયા હો સ્વામ ! શિવસુખદાયા. ૩
 નિર્ભય નાથે લુજંગ શેંકી,
 આમલકી કીડાને સોહાયા હો સ્વામ ! શિવસુખદાયા. ૪
 મહાવીર નામ 'દેવનાથે ત્યાં હીધું',
 પંડિત વિસ્મય પામ્યા હો સ્વામ ! શિવસુખદાયા. ૫
 ચારિત્ર લઈ પ્રભુ કર્મો હઠાઈ,
 કેવળજ્ઞાન પ્રભુ પ્રગટાવી હો સ્વામ ! શિવસુખદાયા. ૬
 હિંસા મૃષા^૩ ચોરી મૈથુન વળી,
 પરિગ્રહ બરા બતાયા હો સ્વામ ! શિવસુખદાયા. ૭
 આત્મકમળમાં શૈલેશી સાધી,
 શિવસુખલઙ્ઘિ ઉપાયા હો સ્વામ ! શિવસુખદાયા. ૮

: ૨ :

(ભારતકા ડેંગ આલમમે—એ રાગ)

ભવપાર કરી ભવિ ભાવ ધરી, ભજીએ નિત્ય
 મહાવીરસ્વામીકો; જસ ગુણગણકા કહ્યુ પાર નહી,
 દેખા નહી એસા નામીકો. ભવ૦ ૧. ત્રિશલાસુત
 મહાવીર નામ બહા, જપતા જો નહીં ભવકૂપ પહા;

૧ સર્પ. ૨ ઈંદ્ર. ૩ જૂહું.

: ८५ :

इस प्रभुशुकी मोडे धून लगी, पाभरता मोरी
 जय लगी. लव० २. सिद्धार्थ नंदन इंद्र डरो, निज
 दासको लवणण पार करे; तुम नाभरटाणु दिन-रात
 करे, निज दिलमें भूष आनंद धरे. लव० ३.
 संगम^१ आदि उपसर्ग करे, मनमें नडिं जिन जरी
 लेह धरे; शुद्ध द्वादशांगीका ज्ञान दिया, द्रव्य गुण
 पर्याय विकास किया. लव० ४. लंग सात स्याद्धाह
 सार दिया, लटके नडीं हृदये स्थाप दिया; नव
 तत्त्वज्ञान प्रकाश किया, तस द्वारा समकित दान
 दिया. लव० ५. चरणानुयोग तस लाव लरा, पाया
 सो शिवधूको वरा; लेते शिव आनंद नित्य नरा,
 ओ स्थान सारमें सार पारा. लव० ६. तुज सेवक
 यड आनंद चडे, मुज आत्मकमण शुभ रेड लडे;
 सूरि लजिध सार हीयो मुजको, ओ हेता वार नडीं
 तुजको. लव० ७.

श्री पर्युषणु पर्वणुं स्तवन

(श्री कणुं कथना मारी राज !-ओ राज)

पर्व पणुसणु लारी राज, पर्व पणुसणु लारी;
 सेवो लर्ष वधारी राज, पर्व पणुसणु लारी. पुन्य
 उदयथी पर्वने पामी, धर्म करे सुणकारी; इरी
 इरी मानव लवनी आशा, राणशो नडिं नरनारी
 राज. पर्व० १. प्रणण प्रमाह दशा परिहारी, ज्ञान

१ ते नामनेो मिथ्यात्वी हेव.

: ૮૬ :

વિવેક વધારી; સમ્યગ્દર્શન ગુણ પ્રગટાવી,
 મિથ્યા ભાવ વિહારી રાજ. પર્વં ૨. વિષયાદિ આશ્રવ
 અપહારી, સંવર ભાવ સ્વીકારી; નિંદા વિકથા
 દૂર નિવારી, વૈર-વિરોધ વિસારી રાજ. પર્વં ૩.
 કષાય ભાવની વાસના વારી, માયા મમતા મારી;
 અનુપમ શાંત દશા ગુણ લાવી, આતમ તત્ત્વ વિચારી
 રાજ. પર્વં ૪. જીવહિંસા તજીએ નરનારી, ભાષા
 દોષ નિવારી; આતમ નિર્માળ કરવા કાજે, સુણો
 આગમ અવિકારી રાજ. પર્વં ૫. અઠાઈધર દિન
 પોસહ લીજે, શોક સંતાપ સંહારી; આઠ દિવસ
 લગી અમર પળાવો, જીવોને આનંદકારી રાજ.
 પર્વં ૬. છઠ્ઠ અઠ્ઠમ અઠાઈ તપસ્યા, કર્મ કલંક
 હરનારી; આદરી શુદ્ધ પરિણતિ ધારી, મંગળ પદ
 દેનારી રાજ. પર્વં ૭. વિનય કરી ગુરુ પાસથી
 લાવી, કલ્પને ચિત્ત સુધારી; પધરાવો શુભ ભાવ
 વધારે, ઘરમાં મંગળકારી. રાજ પર્વં ૮. જીવન-
 ચરિત્ર પ્રભુ વીરનું સુણીએ, જગજીવને હિતકારી;
 દુઃખ દળનારી વીર જિન વાણી, નિત્ય ઉદય
 કરનારી રાજ. પર્વં ૯. તેલાધર દિન પ્રણ
 કલ્યાણક, ગણધર વાદ વિસ્તારી; ત્રીજને દિન પ્રભુ
 પાસ નેમીશર, ઋષભ-કથા મનોહારી રાજ. પર્વં ૧૦.
 ખારસા સુણીએ સંવચ્છરી દિન, મોહની શ્રેણ
 નિવારી; પ્રતિકમણુમાં સૌ સંઘની સાથે, ખમાવીએ

: ૮૭ :

નર-નારી રાજ. પર્વં ૧૧. પધરામણી કરો સંઘની
 ઘરમાં, પહેરામણી કરો સારી; સ્વામીવત્સલ ગુરુ-
 દેવપૂજા, કરો આનંદ વધારી રાજ. પર્વં ૧૨. ચાર
 નિકાયના દેવો મળીને, ભક્તિભાવ વધારી; આઠ
 દિવસ લગી નંદીશ્વર જઈ, ઓચ્છવ કરે વિસ્તારી
 રાજ. પર્વં ૧૩. કલ્યાણકારી પર્વને ધારી, સેવો તુમે
 સુવિચારી; સૂરિ નીતિના ચરણુસેવનથી, પામો
 ઉદય નરનારી રાજ. પર્વં ૧૪.

શ્રી મહાવીરસ્વામીનું રતવન

(ગિરિવર દરિશણ વિરલા પાવે-એ દેશી)

વીર વિના વાણી કોણ સુણાવે ?

કોણ સુણાવે કોણ ખતાવે ? ટેક.

જખ યે વીર ગયે શિવમંદિર,

તખ મેરી સાંસો^૧ કોણ મીટાવે, મીટાવે ? વીરં ૧

તુમ વિના ચઉવિહ સંઘ કમલદલ,

વિકસિત કોણ કરાવે, કરાવે ? વીરં ૨

કહે ગૌતમ ગણધર તુમ વિરહે,

જિનવર દિનકર જાવે, જાવે. વીરં ૩

મોકુ^૨ સાથ લઈ કયું ન ચલે ?

ચિત્ત અપરાધ ધરાવે, ધરાવે. વીરં ૪

ઈમ પરભાવ વિચારી અપના,

ભાવશું ભાવ મીલાવે, મીલાવે. વીરં ૫

૧ સંશયો-શંકાઓ. ૨ મને.

: ૮૮ :

સમવસરણુમેં ખેઠે તખ્ત ^૧ પર,	
હુકમ કોણુ ફરમાવે, ફરમાવે ?	વીર૦ ૬
વીર વીર લવતે વીર અક્ષર,	
અંતર તિમિર હરાવે, હરાવે.	વીર૦ ૭
સકલ સુરાસુર હર્ષિત હોવે,	
જીહાર કરણુકું આવે, આવે.	વીર૦ ૮
ઇંદ્રભૂતિ અનુભવકી લીલા,	
જ્ઞાનવિમલ ગુણુ ગાવે, ગાવે.	વીર૦ ૯

શ્રી સંભવનાથ જિન સ્તવન

(ભૂલ્યો મન ભમરા ! તું ક્યાં ભમ્યો ?—એ દેશી.)

શ્રી સંભવ જિન સેવીએ, આણી ઉલટ અંગ;
 સફળ થાય મનકામના, વ્યાપે પુન્ય અભંગ. શ્રીસં૦૧
 સેવાથી સુખ સંપન્ને, જાયે દારિદ્ર્ય દૂર;
 તાપ ટળે ઇહ ભવતણો, વાર્ધે નિત્ય નિત્ય નૂર. શ્રી સં૦૨
 શુદ્ધ સમ્યક્ત્વ પામીએ, સંભવનાથ પસાય;
 મિથ્યા તિમિર નિવારીએ, પાપ દૂરે પલાય. શ્રીસં૦૩
 સંભવસ્વામી સુખ કરો, વારો દુર્ગતિ ફંદ;
 તુજ પદકજની સેવના, કલ્પતરુકેરો કંદ. શ્રી સં૦૪
 વિજય ગુલાખને તારજો, ધરજો હૃદય મોઝાર;
 મણિવિજયની વિનતિ, એ છે વારંવાર. શ્રી સં૦૫

શ્રી સુપાર્શ્વ જિન સ્તવન

અહા ! મુંદર શી છળી તારી, શ્રીસુપાર્શ્વજિણુંદ
 ૧ સિંહાસન.

: ૮૯ :

મનોહારી રે. તુજ ચોત્રીશ અસિશય છાજે, ગુણ પાંત્રીશ
 વાણીએ ગાજે રે; તુજ અદ્ભુત કાન્તિ સારી, અહા !૦ ૧.
 પ્રભુ આંખડી કામણુગારી, અતિ હર્ષને ઉપભવનારી રે;
 સંસારને છેદનકારી, અહા !૦ ૨. પ્રભુ માયામાં મનહું
 લાગ્યું, મહારું ભવનું દુઃખહું ભાગ્યું રે; હું ભક્તિ
 કરું નિત્ય તારી, અહા !૦ ૩. હું વિષયારસમાંહે રાચ્યો,
 આઠે મદમાંહિ માચ્યો રે, આવ્યો શરણે દ્યો
 ઉગારી, અહા !૦ ૪. તુજ પદકજ સેવા પામી, વિજય
 ગુલાખ સવિ દુઃખ વામી રે; મણિવિજયને આનંદ
 ભારી, અહા !૦ ૫.

શ્રી વાસુપૂજ્યસ્વામીનું સ્તવન

નાયક મોહે નચાવિયો, હું નાચ્યો દિનરાતો રે;
 ચોરાશી લાખ ચોલના, પહેર્યાં નવનવી ભાતો રે.

નાયક મોહે નચાવિયો. ૧

કાંખ કપટ મદ ઘુઘરી, કંઠ વિષય વરમાળો રે;
 નેહ નવલ શિર સેહરો, લોભ તિલક દેઈ ભાળો રે. ના૦૨
 ભરમ ભુવન મદ માદલી, કુમત કદાચહ ટાળો રે;
 કોધનો કટિતટિ ખંધને, ભવમંડપ ચઉશાળો રે. ના૦૩
 મદન શબ્દ વીચી ઉગટી, ઓઢયા માયા ચીરો રે;
 નવનવ ચાલ દીખાવતો, કાંઈ કરી તકસીરો રે. ના૦૪
 થાક્યો હું હવે નાચતો, મહેર કરો મહારાજો રે;
 ખારમા જિનવર આગળે, એમ જંચે જિનરાજો રે. ના૦૫

: ૯૦ :

૨ :

(ગરુડે ચડી આવજો ગિરધારી—એ દેશી.)

વાસુપૂજ્યસ્વામીની ખલિહારી, અમને ભક્તિ ગમી છે તમારી. વાસુપૂજ્યં એ ટેક. શુભ સૂર્યાતણું રૂપ જોયું, આપ પદમાંહિ મુજ મન પ્રોયું; ત્યારે ખલક-તણું દુઃખ જોયું. વાસું ૧. સાચા સ્નેહતણા તમે સાખી, આપ માટે આ જિંદગી આખી; મીઠી મૂર્તિ હૃદયમાંહિ રાખી. વાસું ૨. કલ્પવૃક્ષની ઉપમા અધૂરી, વૃક્ષે જડતા પેખાય છે પૂરી; આપ ચેતન મૂર્તિ મધુરી. વાસું ૩. કામક્રોધના કાપણહારા, ગતિ ઉત્તમ આપણહારા; સ્થિર જ્ઞાનના સ્થાપનહારા. વાસું ૪. આપ ભક્તિના પ્રગટાવો ભાનુ, પડયું આપ સાથે મારું પાનુ; સ્વામી કમકરી રાખું છાનુ? વાસું ૫. મારા વિમલ મંદિરમાંહિ વસજો, દાસ સામું દેખી હેતે હસજો; વહાલમ વહાલ કરીને વિલસજો. વાસું ૬. પ્રભુ ભજવાથી મોહ મટે છે, સ્વામી સેવ્યાથી ક્રોધ ઘટે છે; રુદું નામ અજિત રટે છે. વાસું ૭

શ્રી ગૌતમસ્વામીનું સ્તવન

(રાગ પ્રભાતી, શ્રી રે સિદ્ધાચળ ભેટવા.—એ રાગ)

વહાલા ગૌતમ! તારા નામની, લગની મને લાગી; લગન મંગળ તહારી લાગતાં, જ્યોતિ અંતર જાગી. હાં હાં રે જ્યોતિં ૧. મંગળકારક નામ છે, મંગળ મુખ દેનાર; મંગળ તારી મૂરતિ, પ્રગટે મંગળ પ્યાર.

: ૯૧ :

હાં હાં રે પ્રગટે૦ ૨. મંગળ પુત્રો આપતો, મંગળ છે તુજ ધ્યાન; મંગળ સારા હેશમાં, દેલો મંગળ દાન. હાં હાં રે દેલો૦ ૩. મંગળ નર ઉપભવલો, મંગળ નિપલો નાર; મંગળ તારા ભક્ત છે, મંગળ ઘા વ્યાપાર. હાં હાં રે મંગળ૦ ૪. મંગળ દૃષ્ટિ આપલો, મંગળ પકવલો ધાન; મંગળ ગૌતમદેવનું, મંગળ ગંભીર જ્ઞાન. હાં હાં રે મંગળ૦ ૫. મંગળતા મુજ વાણીમાં, આપો મંગળ દેવ; મંગળ મુજ સેવકપણું, મંગળ તહારી છે સેવ. હાં હાં રે મંગળ૦ ૬, પવિત્રતા મુજ હેશની, મંગળકારી સદાય; મંગળ સમરણુ આપનું, કરતાં મંગળ થાય. હાં હાં રે મંગળ૦ ૭. મંગળ મુજ મનમાં વસો, મંગળ આપલો માન; મંગળ ભેષ નિભાવશો, મંગળ ભાવિક ભાન. હાં હાં રે મંગળ૦ ૮. અજિત સ્તવે મંગળ મને, મંગળ-કારી મહેશ; મંગળ કરો મુજ દેહને, મંગળ કરો પ્રદેશ. હાં હાં રે મંગળ૦ ૯.

શ્રી આદિ જિન સ્તવન

(મને મૂકીને ગયો છે મારો છેલડો રે—એ રાગ.)

આદિનાથની અલખેડી મૂર્તિ મળી જો;
પાર પહોંચી મહારી જેથી ભવ ખેડલી જો. આદિ૦ ટેક.
જોધ મુખડું શરદના શશિ^૧ સમું જો;
હું તો હેતે પ્રભુના ગુણમાં રમું જો. આદિ૦ ૧

૧. ચંદ્ર.

: ૬૨ :

ભાળી ભ્રમર ભ્રગુટી મનડું હળ્યું જો; આદિ૦ ૨
 દુઃખ આજથી હવે તો સઘળું ટળ્યું જો.
 રંગરસિયા ! રસીલી તવ^૧ આંખડી જો; આદિ૦ ૩
 જાણે જળમાં વસી કમળ પાંખડી જો.
 દાંત દીપતા દાડમના દાણા સમા જો; આદિ૦ ૪
 મરુદેવીના નંદનને ઘણી ખમા જો.
 અમૃતરસથી ભરેલી કોમળ કાય છે જો; આદિ૦ ૫
 જેને નમતાં દુઃખો દૂર જાય છે જો.
 નાથ^૨ નગરી અયોધ્યાતણા તમે જો; આદિ૦ ૬
 પ્રભુ ! દર્શન તમારું મને બહુ ગમે જો.
 દેઈ દર્શ^૩ ધન્ય હર્ષ તારી માતને જો; આદિ૦ ૭
 ભજીએ ભરત^૪ ભૂપતિના તાતને જો.
 રસ શેલડીના દાનથી સુખી કર્યાં જો; આદિ૦ ૮
 ભાવે શ્રેયાંસ અમર સુખને વર્યાં જો.
 સિદ્ધક્ષેત્રમાં સુધામ પ્રભુજીતાણું જો; આદિ૦ ૯
 ભાવે ભેટી થયું દિલડું ખુશી ઘણું જો.
 અજિત આશરો અખંડ એક આપનો જો; આદિ૦ ૧૦
 મેવો મીઠો દીઠો પ્રભુજીના જાપનો જો.

: ૨ :

ઋષભ જિનેશ્વર સ્વામી કે, અરજી મારી અવ-
 ધારો, કાંઈ ત્રિભુવનના દેવ જો; કરુણાનંદ અખંડ
 રે, જ્યોતિ સ્વરૂપ જો, એહવા જોઈને મેં આદરી તુમ

૧ તમારી. ૨ રાજ.

: ૯૩ :

સેવ જો. ૧. લાખ ચોરાશી ચોનિ રે, વારંવાર હું
 ભમ્યો, ચોવીશે દંડકે ઉભગ્યું મારું મન જો; નિગો-
 દદિક ફરશી રે, થાવર હું થયો એમ રે, ભમતો
 આવ્યો વિગલોંદ્રિ ઉત્પન્ન જો. ૨. તિર્યાંચ પંચેંદ્રિય-
 તણા રે, ભવ મેં બહુ કર્યા, ફરશી ફરશી ચઉદ
 રાજ મહારાજ જો; દશ દષ્ટાંતે હોહિલો રે, મનુષ્ય-
 જન્મ અવતર્યો, એમ રે ચડતો આવ્યો શેરીએ
 શિવકાજ જો. ૩. જગતતણા બંધવ રે, જગ-
 સત્થવાહ^૧ છો, જગતગુરુ જગરખખણુ એ દેવ જો;
 અજરામર અવિનાશી રે, જ્યોતિસ્વરૂપ છો, સુરનર
 કરતા તુજ ચરણની સેવ જો. ૪. મરુદેવીના નંદન
 રે, વંદના માહરી, અવધારો કાંઈ પ્રભુજી મહારાજ
 જો; ચૌદ રાજનો ઉદ્દિષ્ટ રે, પ્રભુજી ! તારીએ, દીજીએ
 કાંઈ વાંછિત ફળ જિનરાજ જો. ૫. વંદના માહરી સુણી
 રે, પરમ સુખ દીજીએ, કીજીએ કાંઈ જન્મ-મરણ
 દુઃખ દૂર જો; પદ્મવિજયજી સુપસાયે રે, ઝપલ જિન
 ભેટિયા, જીત વહે કાંઈ પ્રહ ઉગમતે સૂર જો. ૬.

શ્રી શાંતિનાથ જિન સ્તવન

(પ્રથમ ગોવાલીયાતણે ભવેજી-એ રાગ.)

ગજપુર નયણે અવતર્યોજી, વિશ્વસેન કુળ ભાણુ;

૧ સાર્થવાહ-ઠાફલાનો નાયક. ૨ સૂર્ય.

: ૯૪ :

શાણી અચિરા ઉર ધર્યોજી, ચાલીશ ધનુષ પ્રમાણ.
 ભવિકબન! વંદો શાંતિજિણુંદ, જિમ હોય પરમાનંદ. ભ૦૧
 લાંછન હરણ સોહામણુંજી, કંચન વરણ શરીર;
 સુર^૧ લોકાંતિક વિનવેજી, તીર્થ પ્રવર્તય ધીર. ભવિક૦૨
 સંયમ ગ્રહી એક સહસશુંજી, કરે ભવભ્રમણુની હાણુ;
 યોષ શુદ્ધિ નવમી દિનેજી, ઉપન્યું કેવળનાણુ. ભવિક૦૩
 જ્ઞેય ભાવ જાણે સદાજી, જે સામાન્ય વિશેષ;
 આત્મસ્વભાવે રમણુતાજી, નહિં પુદ્ગળ સંકલેશ. ભ૦૪
 લાખ વરસ પરિમાણુનુંજી, પાળી પૂરણ આય;
 સમેતશિખર મોક્ષે ગયાજી, સુરકિન્નર ગુણુ ગાય. ભ૦૫
 સહસ ઇગસઠી છશે^૨ સાહુણીજી, મુનિળીસઠી હજાર;
 નિર્વાણી^૩ સેવા કરેજી, યક્ષ ગરુડ ઉદાર. ભવિક૦ ૬
 મૂરતિ સયળ ગુણુ ભરીજી, કામિત સુરતરુ વેલ;
 કહે માન મુજ દીજીએજી, શાશ્વત મુખ રંગરેલ. ભ૦ ૭

શ્રી પુંડરીકસ્વામીના સ્તવનો

(રહો રહો ગુરુ ઢાગણુ ચોમાસું રે-એ રાગ)

શ્રી પુંડરીક ગિરિવર ધ્યાવો રે, જે હોય મુક્તિમાં
 જાવો રે, શ્રી પુંડરીક૦ આંકણી. શ્રી ઋષભ જિણુંદ
 જયકારી રે, તેહના પ્રથમ પદધારી રે; પૂછે પુંડરીક
 ગણુધારી રે, શ્રી પુંડરીક૦ ૧. કહો સ્વામી ઋષભ
 જિણુંદ રે, તુમ શરણુથી અમંદ આનંદ રે; ક્યારે

૧ દેવતા. ૨ સાધ્વી. ૩ તે નામની ચક્ષિણી.

: ૯૫ :

પામીશ પરમાનંદ રે ? શ્રી-પુંડરીકં ૨. તવ^૧ બોલે
 પ્રભુજી વાણુ^૨ રે, ઇહ ગિરિવર સુણો સુજાણુ રે;
 તમે પામશો જ્ઞાન નિર્વાણુ રે, શ્રી પુંડરીકં ૩.
 સુણી પુંડરીક ગણુધારી રે, સુનિ પંચ કોડી પરિ-
 વારી રે; ઇહાં આબ્યા વેગેદમિતારી રે, શ્રી પુંડરીકં ૪.
 ધ્યાન-ધારામાં ચિત્ત જોડે રે, કઠિન કર્મ બંધનને
 છોડે રે; ભવભયના પાસને તોડે રે, શ્રી પુંડરીકં ૫.
 ચૈત્રી પુનમ દિન સારા રે, જ્ઞાન વરિયા ટળ્યાઅંધકારા
 રે; હુવા શિવરમણી ભરથારા રે, શ્રી પુંડરીકં ૬.
 કહે મણિવિજય શુભ ભાવે રે, જે પુંડરીક ગિરિવર
 ધ્યાવે રે; તે નિશ્ચય શિવસુખ પાવે રે, શ્રી પુંડરીકં ૭.

: ૨ :

(રાગ ધનાશ્રી, વસરું નલિં પ્રભુનામ—એ દેશી)

પુંડરીકગિરિ અભિધાન, પ્યારું લાગે પુંડરીકગિરિ
 અભિધાન; જિહાં પુંડરીક ભગવાન, પ્યારું લાગે
 પુંડરીકગિરિ અભિધાન. ઋષભદેવના પ્રથમ ગણુધર,
 ઋષભસેન પુંડરીક; પ્યારું શિવમંદિરનું સ્થાન
 મળે તો, ન રહે ભવની બીક. પ્યારું ૧. એક દિન
 પ્રભુને આવી પૂછે, પોતાના મનનો વિચાર; પ્યારું
 કેવળજ્ઞાન દિવાકર સાથે, ક્યારે પામીશ ભવપાર ?
 પ્યારું ૨. આદિ જિણુંદણુ ઉત્તર આપે, જોધને
 જ્ઞાનનો ભાણુ; પ્યારું : સિદ્ધગિરિ તીર્થે પામશો

૧ ત્યારે. ૨ વાણી.

: ૯૬ :

પદવી, જ્ઞાન અને નિર્વાણ. પ્યારું ૩. ગિરિવર મહિમા અધિક ફેલાશે, થાશે પુંડરીકગિરિ નામ; પ્યારું ૪. પ્રભુની વાણી સુણી હૃદયમાં, આનંદ હર્ષ ઉદામ. પ્યારું ૫. પંચ કોટિ પરિવારની સાથે, આવ્યા તીર્થ મોઝાર; પ્યારું ૬. ચૈત્રી પુનમદિન શૈલેશીકરણે, છોડયા કર્મના ભાર. પ્યારું ૭. પંચ કોટિ આણુગારની સાથે, પામ્યા પદ નિર્વાણ; પ્યારું ૮. તે દિન તપ જપ ધ્યાન પૂજનું, ફળ છે અતિ ગુણખાણુ. પ્યારું ૯. પુંડરીક પદનું સમરણ કરવું, પુનમ દિન સુખકાર; પ્યારું ૧૦. નીતિ સૂરિનો ઉદય મનોહર, પામે ભવનો પાર. પ્યારું ૧૧.

શ્રી ચંદ્રપ્રભુજિન સ્તવન

(દર્શન તારા દષ્ટિમાં, મનમોહન મેરે-એ રાગ)

ચંદ્રપ્રભુ જિન સાહેબા, મનમોહન મેરે, તુજ સમ અવર ન કોય, મનમોહન મેરે; ગુણ અનંતાનંત છે, મનં સુજ મન અચરિજ હોય. મનં ૧. સુંદર અમૃતપાનની, મનં જોહને પિપાસા હોય, મનં તે નવિ રાચે મોહથી રે, મનં તુરછ ઉદકને જોય, મનં ૨. મધુકર અતિ આનંદથી, મનં ચાખે મકરંદ સ્વાદ, મનં તુજ સુખકમળે પ્રેમથી, મનં નયન કરે મમ વાદ, મનં ૩. અવર દેવ માનું નહિ, મનં તાહરું વચન પ્રમાણુ, મનં વાસ કરો.

૧ પાણી. ૨ ભ્રમર.

: ૯૭ :

મહારા ઉરમાં^૧, મન૦ પાસું ગુણુમણિ ખાણુ, મન૦૪.
કૃપા કરો મુજ ઉપરે, મન૦ ઘો દરિશણુ પ્રભુ આજ,
મન૦ ગણિ ગુલાખના ખાલની, મન૦ રાખો મણિની
લાજ, મન૦ ૫.

શ્રી સુવિધિજિન સ્તવન

(જ્ઞાની વયજ્ઞથી વાહ રે બહેની !-એ રાગ)

સુવિધિ જિનેશ્વર સાહેબ વંદો, અનુભવરસનો
કંદો રે, જગજીવન સ્વામી. આંકણી. રાજ્યઝકઢિ
રમણી સુખ ત્યાગી, લય વૈરાગ્યશું લાગી રે,
જગજીવન સ્વામી. ૨. અવર દેવ રામાવશ^૨ રમિયા,
તે તો ભવ-અટવીમાં ભમિયા રે, જગજીવન સ્વામી.
૩. વિષયને વારી કેવળ વરિયા, અનંત ચતુષ્ટયી
ભરિયા રે, જગજીવન સ્વામી. ૪. ગુણુ ગિરુઆ
શિવસાધક રસિયા, ક્ષણુ ક્ષણુ મુજ મન વસિયા રે,
જગજીવન સ્વામી. ૫. અવ્યય અવ્યાખાધ સુખ ભોગી,
અચળ ખેઠા થઈ ભોગી રે, જગજીવન સ્વામી. ૬.
વિજય ગુલાખ ચરણુમાં લીનો, મણિ તુજ ભક્તિ-
લીનો રે, જગજીવન સ્વામી. ૭.

શ્રી ઢુંઢક હિતશિક્ષા સ્તવન

શ્રી શ્રુતદેવીતણે સુપસાય, પ્રણુમી સદ્ગુરુ
પાયા રે; શ્રી સિદ્ધાંતતણે અનુસાર, શિખ કહું
સુખદાયા રે. ૧. કુમતિ ! કાં જિનપ્રતિમા ઉથાપે ?

૧ હૃદયમાં. ૨ સ્ત્રીને વશ.

: ૯૯ :

મુઘ્ધ લોકને ભરમે પાડી, તું પિંડ ભરે કાં પાપે
 રે ? કુમતિ ! કાં જિનપ્રતિમા ઉથાપે ?
 ૨. સિદ્ધાંતતણે પદે અક્ષર અક્ષર, પ્રતિમાનો
 અધિકાર; તુમે જિનપ્રતિમા કાં ઉથાપો ?
 જશો નરક મોઝાર રે. કુમતિ ! ૩. દ્રવ્યપૂજનો
 ફળ શ્રાવકને, કહિયો છે બહુ મોટો; પૂર્વાચાર્યે
 પ્રતિમા માની, તો થાહરો^૧ મત ખોટો રે. કુમતિ !
 ૪. દેશવિરતિથી હોયે દેવગતિ, તિહાં પ્રતિમા પૂજેવી;
 તે તો ચિત્ત તુમારે નાવે, તો તુમે દુરગતિ લેવી
 રે. કુમતિ ! ૫. શ્રાવક અંબડ પ્રતિમા વંદે, જુઓ
 સૂત્ર ઉવાઘ; સૂત્ર અરથના અક્ષર મરડો, એ મતિ
 થાને^૨ કિમ આઈ રે ? ૬. જંઘાચારણુ વિદ્યાચારણુ,
 પ્રતિમા વંદન ચાલ્યા; અધિકાર એ ભગવતી ખોલે,
 થેં મૂરખ મુંહ કાળા રે. કુમતિ ! ૭. શ્રાવક આનં-
 દને આલાવે, પ્રતિમા વંદે કર જોડી; ઉપાસકે વિચારી
 જોજો, થેં કુમતિ હિયાથી^૩ છોડી રે. કુમતિ ! ૮.
 શ્રી જિનવરના ચાર નિક્ષેપા, માને તે જગ સાચા;
 થાપનાનો ઉથાપ કરે જે, ખાળબુદ્ધિ નર કાચા રે.
 કુમતિ ! ૯. લબ્ધિ પ્રયુજને અવિધિ આવશે, જિમ
 ગોચરીએ ધરિયા; શુદ્ધ સંયમ આરાધક ખોલ્યા, ગુણુ-
 મણિકેરા દરિયા રે. કુમતિ ! ૧૦. ઋષભાદિક જિન
 નામ લઈ શિવ, ઠવણા જિન આકારે; દ્રવ્ય જિના તે

૧ તારો. ૨ તને. ૩ હૃદયથી.

: ૯૯ :

અતીત અનાગત, ભાવે વિહરતા સાર રે. કુમતિ ૧૧.
 દ્રવ્ય સ્થાપના જો નવિ માનો, તો પોથી મત ઝાલો;
 ભાવશ્રુત સુખકારણુ ઝાલો, તો થાહરો સુખ કાળો
 રે. કુમતિ ! ૧૨. જિનપ્રતિમા જિન કહી ઝાલાવે,
 સૂત્ર સિદ્ધાંત વિચારો; જિનવર સિદ્ધાયતનના કહિયા,
 સત્યભાષી ગણુધારો રે. કુમતિ ! ૧૩. જિનપ્રતિમા
 પ્રત્યેકે સેવે, દ્રૌપદી સૂરિયાભ દેવા; જ્ઞાતા રાય-
 પસેણીમાંહિં, એ અક્ષર જોયેવા રે. કુમતિ !
 ૧૪. નમુશ્ચુણું કહી શિવસુખ માગે, નૃત્ય કરી
 જિનની આગે; સમકિતદષ્ટિ જિનગુણુ રાગે, કાં
 તુજ કુમતિ ન ભાગે રે ? કુમતિ ! ૧૫. સુરિયાભ
 દેવ નાટક કરતાં, વચન વિરાધક ન થયો; 'આણુ-
 બાણુહ ભયવં' ધણે અક્ષર, આણુરાધક સદહ્યો રે.
 કુમતિ ! ૧૬. જળચર થળચર રૂંદના પગર,
 બનુ' પ્રમાણુ સમાર; જોયણુ લગે એ પ્રગટ અક્ષર,
 સમવાયાંગ મોઝાર રે. કુમતિ ! ૧૭. પહિલેહણુ
 કરતાં પ્રમાદી, કહ્યા છકાય વિરાધક; ઉત્તરાધ્યયનમાં
 છવીશમે, કુણુ દયાધર્મનો સાધક. કુમતિ ! ૧૮.
 નદી રનાળાં ઉતરી ચાલો, દયા તિહાં નવ રાખે; થેં
 દયાધર્મનો મર્મ ન જાણ્યો. રહેશે સમકિત પાખે
 રે. કુમતિ ! ૧૯. સાધુ અને સાધ્વીએ વળી, ઘડી
 છમાંહિં ન ફરવું; સુષિમ^૩ જળ વરપા તિહાં હોયે,

૧ ઠીચણુ. ૨ ચાણીના માર્ગ. ૩ સૂક્ષ્મ.

: ૧૦૦ :

ભગવતી સૂત્ર સદહલું રે. કુમતિ ! ૨૦. પરિપાટી
 જે ધર્મ દેખાડે, તે કહ્યા ધર્મ આરાધક; ખસો વરસ
 પહિલો ધર્મ વિચ્છેદે, જિનવચન વિરાધક. કુમતિ !
 ૨૧. અત્તાગમ અનંતરાગમ વળી, પરંપરાગમ જાણો;
 એ તીને^૧ મારગને લોપે, તેં તો મૂઠ અજાણો
 . કુમતિ ! ૨૨. તુંગયા^૨ નગરીના શ્રાવક દાતા,
 પુણ્યવંત ને સોભાગી; ધરાધર વિરાધો એ
 મારગ, એ કુમતિ કીડાંથી લાગી રે ? કુમતિ ! ૨૩.
 યોગ ઉપધાન વિના શ્રુત ભણતાં, એ કુબુદ્ધિ તિડાં
 આધ; તપ જપ સંયમ કિરિયા છાંડે, પૂર્વ કમાધ
 ગમાઈ રે. કુમતિ ! ૨૪. ચોવીશ દંડક ભગવતી
 ભાખ્યા, પંદર દંડક જિન પૂજે; શુભ દષ્ટિ શુભ
 ભાવી શુભ ફળ, દેખી કુમતિ મન ધ્રૂજે રે. કુમતિ !
 ૨૫. બેંદ્રિય ત્રિંદ્રિય ચઉરેંદ્રિય, પાંચ થાવર નરક-
 નિવાસી; જે જિનખિંબનું દરિશન ન કરે, તે દંડક
 નવમાં જાસી રે. કુમતિ ! ૨૬. વ્યંતર જ્યોતિષ ને
 વૈમાનિક, તિર્યંચ મનુષ્ય એ જાણી; ભુવનપતિના
 દશ એ દંડક, ઇડાં જિનપૂજા ગવાણી રે. કુમતિ !
 ૨૭. શ્રી જિનખિંબ સેવ્યા સુખસંપત્તિ, ઇદ્રાદિક
 પદ રુડા; વંદન પૂજન નાટક કરતાં, પામે શિવ-
 સુખ ઊંડા રે. કુમતિ ! ૨૮. કાનો માત્ર એક પદ
 ઉથાપે, તે કહ્યા અનંત સંસારી; તું તો આખા

૧ ત્રણે. ૨ તુંગિયા નામની નગરી.

: ૧૦૧ :

અંથ જ લોપે, તાહરી ગતિ છે ભારી રે. કુમતિ !
 ૨૯. કુવા અવાડાના પાણી પીઓ, કહો અમે દયા
 અધિકારી; એ એકવીશ પ્રાણીમાંહે કહ્યા, થેં તો
 બહુલસંસારી. કુમતિ ! ૩૦. શ્રી મહાવીરના ગણુધર
 બોલે, પ્રતિમા પૂજન ફળ રુડા; વંદન પૂજન નાટક
 કરતાં, નિંદા કરે તે બુડયા રે. કુમતિ ! ૩૧. આદિ
 યુગાદિસેં ચલ આવે, દેવળના કમઠાણુ; ભરત ઉદ્ધાર
 શત્રુજય કીધો, થેં છો સહુએ અબાણુ રે. કુમતિ !
 ૩૨. આર્દ્રકુમાર શર્યંભવભટ્ટ, પ્રતિમા દેખી બૂઝયા;
 ભદ્રબાહુ ગણુધર ઇણી પરે બોલે, કઠિન કર્મશું
 બૂઝયા રે. કુમતિ ! ૩૩. શ્રાવકને એ સુકૃત કમાઈ,
 પ્રતિમાપૂજ અધિકાઈ; જિનપ્રતિમાની નિંદા કરતાં,
 મતિ બુદ્ધિ શુદ્ધિ ગમાઈ રે. કુમતિ ! ૩૪. કઠોળ
 ધાન્ય કાચે ગોરસ^૧ જમ્યા, જીવદયા કિમ હોય ?
 બેઈદ્રિયની વિરાધના કરતાં, પૂર્વ કમાઈ ખોય રે.
 કુમતિ ! ૩૫. સુવિહિત સમાચારીએ ટળિયા, રતિ
 વિના રડવડિયા; કુમત કદાચહ ભાવે રાતા,
 ધરમથકી તે પડિયા રે. કુમતિ ! ૩૬.

: ૨ :

કયું જિનપ્રતિમા ઉથાપે રે કુમતિ ! કયું જિન-
 પ્રતિમા ઉથાપે ? અભયકુમારે જિનપ્રતિમા લેજી,
 આર્દ્રકુમારે દેખી; જાતિસમરણુ તતક્ષણુ ઉપનો,

૧ ટાઠા હૂધ, દહીં ને છાશની સાથે.

: ૧૦૨ :

સુયગડાંગ સૂત્ર છે સાખી રે. કુમતિ ! ૧. સૂત્ર ઠાણાંગે
 ચોથે ઠાણે, ચઉ નિક્ષેપા દાખ્યા; શ્રી અનુયોગદ્વારે
 તે પિણુ, ગૌતમ ગણુધર ભાખ્યા રે. કુમતિ ! ૨.
 ભગવંદ અંગે શતક વીશમે, ઉદ્દેશે નવમે આનંદે;
 જઘાચારણુ વિદ્યાચારણુ, જિનપડિમા જઘ વંદે રે.
 કુમતિ ! ૩. છઠે અંગે દ્રૌપદી કુમારી, શ્રીજિન-
 પ્રતિમા પૂજે; જિનવર સૂત્રે પ્રગટ પાઠ એ, કુમતિને
 નહીં સૂઝે રે. કુમતિ ! ૪. ઉપાસક અંગે આનંદ
 શ્રાવક, સમકિતને આલાવે; અન્નઉત્થિયા પ્રગટ પાઠ
 એ, કુમતિ અરથ ન પાવે રે. કુમતિ ! ૫. દશમે અંગ
 પ્રશ્નવ્યાકરણે, સંવર તીજે ભાખ્યો; નિર્જરા અર્થે
 ચૈત્ય કહ્યું છે, સૂત્રે ધણીપરે દાખ્યો રે. કુમતિ ! ૬.
 સૂરિયાભે જિનપ્રતિમા પૂજી, રાયપસેણી ઉવંગે;
 વિજય દેવતા જીવાભિગમે, સૂત્ર અર્થે જોવો રંગે રે.
 કુમતિ ૭. અરિહંત ચૈત્ય ઉવાઈ ઉપાંગે, અંબડને
 અધિકાર; વંદન કરે છે પાઠ નિહાળી, કુમતિ !
 કુમત નિવાર રે. કુમતિ ! ૮. આવશ્યક ચૂર્ણિ
 ભરત નરેશર, અષ્ટાપદ ગિરિ આવે; માનોયેત
 પ્રમાણે જિનના, ચોવીશ ણિંબ ભરાવે રે. કુમતિ !
 ૯. શાંતિ જિનેશર પડિમા દેખી, શર્યંભવ
 પ્રતિભૂઝે; દશવૈકલિક સૂત્ર ચૂલિકા, કુમતિ
 અરથ ન સૂઝે રે. કુમતિ ! ૧૦. શુભ અનુબંધ
 નિર્જરા કારણુ, દ્રવ્યપૂજા ફળ દાખ્યો; ભાવપૂજા-

: ૧૦૩ :

ક્રુણ સિદ્ધિનું કારણ, વીર જિનેશ્વર ભાખ્યો રે. કુમતિ !
 ૧૧. કુમતિ મદ મિથ્યામતિ ભુંડો, આગમ અવળો
 ખોલે; જિનપ્રતિમાશું દ્વેષ ધરીને, સૂત્ર અરથ નહીં
 ખોલે રે. કુમતિ ! ૧૨. જે જિનખિંબતણાં ઉત્થાપક,
 નવ દંડકમાંહે જાવે; જેહને તેહશું દ્વેષ થયો તે,
 કિમ તસ મંદિર આવે રે ? કુમતિ ! ૧૩. સૂત્ર નિર્યુક્તિ
 ભાષ્ય ચૃણિએ, ઠામ ઠામ આલાવે; જિનપડિમા પૂજે
 શુભ ભાવે, મુક્તિતણા ક્રુણ પાવે રે. કુમતિ ! ૧૪.
 સંવેગી ગીતારથ મુનિવર, જશવિજય હિતકારી;
 સૌભાગ્યવિજય મુનિ ઈણી પરે પભણે, જિનપૂજા
 મુખકારી રે. કુમતિ ! ૧૫.

શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વજિન સ્તવન

ભવિકા ! શ્રીજિનખિંબ જુહારો, આતમ પરમ
 આધારો રે; ભવિકા ! એ ટેક. જિનપ્રતિમા જિન
 સરખી જાણો, ન કરો શંકા કાંઈ; આગમવાણીને
 અનુસારે, રાખો પ્રીત સવાઈ રે. ભવિકા ! ૧. જે
 જિનખિંબ સ્વરૂપ ન જાણે, તે કહિયે કિમ જાણુ ?
 ભૂલા તેહ અજ્ઞાને ભરિયા, નહીં તિહાં તત્ત્વ પીછાણુ
 રે. ભવિકા ! ૨. અંબડ શ્રાવક શ્રેણિક રાજ,
 રાવણ પ્રમુખ અનેક; વિવિધ પરે જિનભક્તિ કરતાં,
 પામ્યા ધર્મવિવેક રે. ભવિકા ! ૩. જિનપ્રતિમા બહુ
 ભગતે જોતાં, હોય નિશ્ચય ઉપગાર; પરમારથ ગુણ
 પ્રગટે પૂરણુ, જે જે આર્દ્રકુમાર રે. ભવિકા ! ૪. જિન-

: ૧૦૪ :

પ્રતિમા આકારે જળચર, છે બહુ જલધિ મોઝાર; તે દેખી બહુલા મચ્છાદિક, પામ્યા વિરતિ પ્રકાર રે. ભવિકા ! ૫. પાંચમા અંગે જિનપ્રતિમાનો, પ્રગટ-પણે અધિકાર; સૂરિયાલ સુરે જિનવર પૂજ્યા, રાય-પસેણી મોઝાર રે. ભવિકા ! ૬. દશમે અંગે અહિંસા દાખી, જિનપૂજા જિનરાજ; એહવા આગમ અર્થ મરોડી, કરિયે કિમ અકાજ રે ? ભવિકા ! ૭. સમકિતધારી સતી ય દ્રૌપદી, જિન પૂજ્યા મનરંગે; જો જો એહનો અર્થ વિચારી, છઠે જ્ઞાતા અંગે રે. ભવિકા ! ૮. વિજય સુરે જિમ જિનવર પૂજા, કીધી ચિત્ત ચિર રાખી; દ્રવ્ય ભાવ બિહુ ભેદે કીની, જીવાભિગમ તે સાખી રે. ભવિકા ! ૯. ઈત્યાદિક બહુ આગમ સાખે, કોઈ શંકા મત કરજો; જિન-પ્રતિમા દેખી નિત નવલો, પ્રેમ ઘણો ચિત્ત ધરજો રે. ભવિકા ! ૧૦. ચિંતામણિ પ્રભુ પાસ પસાયે, શ્રદ્ધા હોજો સવાઈ; શ્રી જિનલાલ સુગુરુ ઉપદેશે, શ્રી જિનચંદ્ર સવાઈ રે. ભવિકા ! ૧૧.

શ્રી સંપ્રતિ રાજનું સ્તવન

(રાગ આશાવરી)

ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રાજ, જેણે કીધા ઉત્તમ કામ રે; સવાલાખ પ્રાસાદ કરાવી, કલિયુગે રાખ્યો નામ રે. ધન૦ ૧. વીર સંવત્સર સવત્ ખીજે, તેરો-

૧ જિનમંદિર.

: ૧૦૫ :

ત્તર રવિવાર; મહા શુદ્ધિ આઠમે બિંબ ભરાવી,
 સફળ ક્રિયો અવતાર રે. ધન૦ ૨. શ્રી પદ્મપ્રભુ
 મૂરતિ થાપી, સકળ તીરથ શાણુગાર રે; કલિયુગ
 કલ્પતરુ એ પ્રગટ્યો, વાંછિત ફળ દાતાર રે. ધન૦
 ૩. ઉપાશ્રય બે હજાર કરાવ્યા, દાનશાળા ૧૨૫
 સાત રે; ધર્મતણા આધાર આરોપી, ત્રિજગ હુઓ
 વિખ્યાત રે. ધન૦ ૪. સવાલાખ પ્રાસાદ કરાવ્યાં,
 છત્રીશ સહસ્ર ઉદ્ધાર રે; સવાકોટી સંખ્યાએ પ્રતિમા,
 ધાતુ પંચાણુ હજાર રે. ધન૦ ૫. એક પ્રાસાદ નવો
 નિત નીપજે, તો મુખશુદ્ધિ હોય રે; એહ અભિગ્રહ
 સંપ્રતિએ કીધો, ઉત્તમ કરણી જોય રે. ધન૦ ૬.
 આર્યસુહસ્તિ ગુરુ ઉપદેશે, શ્રાવકનો આચાર રે;
 સમકિત મૂળ બાર વ્રત પાળી, કીધો જગ ઉપકાર રે.
 ધન૦ ૭. જિનશાસન ઉદ્ધોત કરીને, પાળી વ્રણ
 ખંડ રાજ રે; એ સંસાર અસાર જાણીને, સાધ્યા
 આતમકાજ રે. ધન૦ ૮. ગંગાણી નયરીમાં પ્રગટ્યા,
 શ્રી પદ્મપ્રભુ દેવ રે; વિબુધ કાનજી શિષ્ય કનકને,
 દેજો તુમ પયસેવ^૩ રે. ધન૦ ૯.

શ્રી શાંતિજિન સ્તવન

શાંતિ જિનેશ્વર સાહેબ વંદો, અનુભવરસનો
 કંદો રે; મુખમટકે લોચનને લટકે, મોહ્યા સુરનર
 વંદો રે. શાંતિ૦ ૧. આંબે મંજરી કોયલ ટહુકે,

૧ સાત સો. ૨ છત્રીશ હજાર. ૩ ચરણોની સેવા.

: ૧૦૬ :

જલદ ઘટા જિમ મોરા રે; તેમ જિનવરને નિરખી
હું હરખું, વળી જેમ ચંદ ચકોરા રે. શાંતિં ૨.
જિનપડિમા શ્રી જિનવર સરખી, સૂત્ર ઘણા છે
સાખી રે; સુરનર મુનિવર વંદન પૂજા, કરતા શિવ
અભિલાષી રે. શાંતિં ૩. રાયપસેણીમાં પડિમા
પૂજા, સૂર્યાલ સમકિતધારી રે; જીવાલિગમે પડિમા
પૂજા, વિજયદેવ અધિકારી રે. શાંતિં ૪. જિનવર
ખિંખ વિના નવિ વંદું, આણુંદજી એમ ખોલે રે;
સાતમે અંગે સમકિત મૂળે, અવર કહ્યા તસ તોલે
રે. શાંતિં ૫. જ્ઞાતાસૂત્રમાં દ્રૌપદી પૂજા, કરી શિવ-
સુખ માગે રે; રાય સિદ્ધારથ પડિમા પૂજા, કલ્પસૂત્રમાં
રાગે રે. શાંતિં ૬. વિદ્યાચારણ મુનિવર વંદી,
પડિમા પંચમે અંગે રે; જંઘાચારણ વીશમે શતકે,
જિનપડિમા મન રંગે રે. શાંતિં ૭. આર્યસુહસ્તિસૂરિ
ઉપદેશે, સાચો સંપ્રતિ રાય રે; સવા કોડ જિન-
ખિંખ ભરાવ્યા, ધન ધન તેહની માય રે. શાંતિં
૮. મોકલી પ્રતિમા અભયકુમારે, દેખી આર્દ્રકુમાર
રે; જાતિસ્મરણે સમકિત પામી, વરિયા શિવવધૂ
સાર રે. શાંતિં ૯. ઇત્યાદિક ખહુ પાઠ કહ્યા છે,
સૂત્રમાંહિં સુખકારી રે; સૂત્રતણો એક ચરણ
ઉત્થાપે, તે કહ્યા ખહુલસંસારી રે. શાંતિં ૧૦. તે
માટે જિન આણુધારી, કુમતિ કદાગ્રહ વારી રે;
ભકિતતણા ફળ ઉત્તરાધ્યયને, ખોધિખીજ સુખકારી

: ૧૦૭ :

રે. શાંતિ૦ ૧૧. એક ભવે હોય પદવી પામ્યા,
સોળમા શ્રી જિનરાય રે; મુજ મન-મંદિરિયે પધ-
રાવું, ધવળ મંગળ વર્તાવું રે. શાંતિ૦ ૧૨. જિન
ઉત્તમ પદ રૂપ અનુપમ, કીર્તિ કમળાની શાળા રે;
જીવવિજય કહે પ્રભુજીની ભક્તિ, કરતાં મંગળ-
માળા રે. શાંતિ૦ ૧૩.

શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન

(એ ગુણુ વીરતણો ન વિસારું, સંભારું દિનરાત રે-એ રાગ)

ૐ અહીં મહાવીર જિનેશ્વર, જાપ જપું દિન-
રાત રે; પ્રભુ વિણુ બીજું કાંઈ ન ઇચ્છું, માત-
પિતા તું જાત રે. ૐ અહીં ૦ ૧. પરા પરચાંતિ
મધ્યમા વૈખરી, જાપે ટળે સહુ પાપ રે; રાગ-દ્વેષ
ન પાસે આવે, જાપ જપતા અમાપ રે. ૐ અહીં ૦ ૨.
જ્યાં ત્યાં અંતર બહિર ધારણા, ત્રાટકે તુજ ઉપ-
યોગે રે; જીભ ન હાલે માનસજાપે, પ્રગટે આનંદ
ભોગ રે. ૐ અહીં ૦ ૩. જડ ચેતન સહુ વિશ્વમાં
પ્રભુની, સત્તા ધારણા યોગ રે; આત્મ મહાવીર
સત્તા પ્રગટે, થાતાં કર્મ વિયોગ રે. ૐ અહીં ૦ ૪.
પ્રભુ તુજ જાપના ધૂપથી નાસે, દુર્ગુણિ દુર્ગંધ રે;
ક્ષણ ક્ષણ આતમશુદ્ધિ વૃદ્ધિ, આતમ થાય અગંધ
રે. ૐ અહીં ૦ ૫. પ્રભુ જાપે ઘટમાં પ્રકાશ્યા, પ્રગટી
મુખની ખુમારી રે; બુદ્ધિસાગર લગન પ્રગટી, ન
ઉતરે ઉતારી રે. ૐ અહીં ૦ ૬.

: ૧૦૮ :

શ્રી સિદ્ધાયણનું સ્તવન

(ખુને જીગરકો પીતે હૈ હમ—એ રાગ.)

વિમળાચલથી મન મોહું રે, મને ગમે ન ખીજે
 ક્યાંય; મનમોહનમાં સુખ જોયું રે, મુજ આતમ
 સુખની છાંય. વિમળાં આંકણી. સમરું સિદ્ધાચળ
 સ્વામી, લળી લળી વંદું ગુણરામી; મુજ જીવન
 અંતરયામી રે, અનુભવથી અનુભવાય. વિમળાં ૧.
 મનમોહન લાગ્યા મીઠા, આદીશ્વર નયણે દીઠા; હવે
 રહ્યા ન લખવા ચીઠા રે, મન મસ્તીથી મલકાય.
 વિમળાં ૨. સિદ્ધયા તુજ પ્રેમે અનંતા, વળી સિદ્ધશે
 ભવિજન સંતા; થયા સિદ્ધ બુદ્ધ ભગવંતા રે, જ્ઞાની
 તુજ ગુણને ગાય. વિમળાં ૩. તુજ સાથે લગની લાગી,
 મુજ ભવની ભાવઠ ભાગી; મુજ અંતરચેતના જાગી
 રે, મુજ મનહું તુજને ચહાય. વિમળાં ૪. આનંદ
 જ્ઞાને ઉલસિયો, મુજ હૃદયકમળમાં વસિયો; શ્રદ્ધા
 પ્રીતિએ વિકસિયો રે, ઘટ સુખસાગર ઉભરાય.
 વિમળાં ૫. તુજ શરણે નિર્ભય થઈયો, આતમ જીવન
 ગહગહિયો; મરજી વો થઈ તુજ લહિયો રે, તું આપો-
 આપ સુહાય. વિમળાં ૬. વિમલાચલવાસી મારા
 વહાલા, મુજ સુણજો કાલાવાલા; બુદ્ધિસાગર ધમ
 ભાખ્યા રે, નિત્ય રહેજો હૈડામાંય. વિમળાં ૭.

: ૧૦૯ :

શ્રી વીર પ્રભુ સ્તવન

(ઉત્તમ ક્ષણપૂજા કીર્ત્તિ—એ રાગ.)

ધન્ય મહાવીર ઉપગારી, ત્રિશલાનંદન જ્યકારી;
 સિદ્ધારથ કુળ મનોહારી રે, લગની તુજ સાથે લાગી. ટેક.
 ભાગ્યદશા પૂરણુ જાગી રે, લગની તુજ સાથે લાગી;
 તુજ રૂપે થઈએ રાગી રે, લગની તુજ સાથે લાગી. ૧
 પૂરણુ રાગે ઘટ ધાર્યો, નાઠો મોહ ઘણું ઢાર્યો;
 મરું ન હવે કો'થી માર્યો રે, લગનીં ૨
 ક્ષણપૂજા કરતાં ભાવે, ઉપયોગે શિવક્રુણ પાવે;
 ભક્તિ નકામી નહિં જાવે રે, લગનીં ૩
 સમકિતવંતની સહુ કરણી, મોક્ષમહેલની નીસરણી;
 પૂજાદિક નિજ'ર વરણી રે, લગનીં ૪
 તુજ શ્રદ્ધા પ્રીતિ સાચી, જડની માયા સહુ કાચી;
 માચી રહ્યા તુજમાં રાચી રે, લગનીં ૫
 નિષ્કામે સેવા-ભક્તિ, કરતાં પ્રભુ પ્રગટે શક્તિ;
 ભુક્ષિસાગર પ્રભુ વ્યકિત રે, લગનીં ૬

શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્તવન

ॐ નમઃ પાર્શ્વ પ્રભુ તુને, વિશ્વચિંતામણિ રત્ન રે;
 ॐ હ્રીં ધરણેંદ્ર પદ્માવતી, વૈરુટ્યા કરે સુયત્ન રે. ૧.
 ॐ અમોને શાંતિ મહાપુષ્ટિ દે, ધૃતિ કીર્તિ કાંતિ
 વિધાયિને; ॐ હ્રીં અક્ષર શબ્દથી, સર્વ આધિ-

: ૧૧૦ :

વ્યાધિ વિનાશિને. ૨. જયા અજિતા વિજયા તથા,
પરાજિતા વિજયાન્વિતા દેવી રે; દશ દિશાપાળ
બ્રહ્મો યક્ષો, વિદ્યાદેવી પ્રસન્ન હોય સેવી રે. ૩. ઐ
અસિયાસાય નમો નમઃ, તુંડી ત્રિલોકનો નાથ રે;
ચોક્કડ ઈંદ્ર ટોળે મળી સેવે, પ્રભુને જોડી હાથ રે. ૪.
ઐ હ્રીં શ્રી પ્રભુ પાસજી, મૂળ મંત્રનું બીજ રે;
ભાવથી દુરિત દૂરે રહે, આય મિલે સવિ ચીજ રે. ૫.
ગોડી પ્રભુ પાર્શ્વ ચિંતામણિ, શામળો અહિછતા દેવ
રે; જગવહ્નલ જગતમાં જગતો, અંતરીક્ષ અવંતી
કરું સેવ રે. ૬. શ્રી શંખેશ્વર મંડણો, પાર્શ્વ જિન
પ્રભુત તરુકંઠ્ય રે; ચૂરચ દુષ્ટ સૌ વ્રાતને, પૂરચ
સુજસ સુખ તંઠ્ય રે. તું નય સૌભાગ્ય સુખ કંઠ્ય રે. ૭.

શ્રી મહાવીર સ્વામીકો થાળ

માતા ત્રિશલા બુક્કાવે જીમવા કારણે, તુમે ચાલો
પ્રભુ વીર જિજ્ઞંદ થારા પિતાજી હો ઊભા વાટ નિહા-
ળતા, ભોજન ટાઢા હોવે આવો પરમાનંદ. માતા ૦ ૧.
પ્રભુજી આમલકી કીડા કરવા નીકળ્યા, માતા ઊભી
જોવે વીરકુંવરની વાટ; સખીઓને ઈચ્છાજલા દે રહી
રે, તુમે વેગે ચાલો ત્રણ ભુવનના નાથ. માતા ૦ ૨. પ્રભુજી
દેવતાએ પિશાચ રૂપ બનાવીઓ, પ્રભુજીને ખાંધે લઈ
ઊડી જાય; પ્રભુએ સુષ્ટિબળે પટકીને પછાડિયો, ભોરિંગ ૨

૧ ઠંપકો. ૨ સપ્ત.

: ૧૨૨ :

ખેંચી નાખ્યો રમણભૂમિની બાહ્ય. માતા૦ ૩. પ્રભુજી ન્હાઈ ઘોઈ માતા પાસે આવિયા, આવી બેઠા રાજા સિદ્ધાર્થ ખોળા માંચ; પછી લેઈ ખોળે માતાએ હુલરાવિયા, મુખડું ભેઈ ભેઈ આનંદ આનંદ થાય. માતા૦ ૪. માતાજીએ ભુગતીશું બાલેઈ બીછાવિયો, તેની ઉપર થાળ દિયા ધરવાય; વિવેક વાટકિયા તેો રખ દીની તે ઉપરે, તુમે બેઠો બેઠો તીન ભુવનના નાથ. માતા૦ ૫. યહ તેો લલિધકા લાડુ મંગાવિયા, વળી પુન્યના પેંડા પરમાણુ; યહ તેો પાપકા પાપક ચૂરતા, તુમે જીમો જીમો શ્રી જગનાથ. માતા૦ ૬. શીલકી શેલકી મંગાવીને, મહાસંતોષ સીતાફળ જાણુ; જીહાં મુક્તિકો મગજ મંગાવિયો, માતા ત્રિશલા પીરસે હિતકાજ. માતા૦ ૭. ચે તેો જ્ઞાનકા ગુંબકીણી જાણિયા, ચે તેો કર્મ કંસાર કિયો દૂર; વળી તપસ્યાકો દૂધપાક જાણિયે, તુમે જીમો જીમો આતમ ભરપૂર. માતા૦ ૮. ચે તેો સોનાકી ઝારી જળ નિર્મળો, યશોદા રાણી ઊભી હાજર લઈ આપ; પ્રભુ ! પીવો પીવો ગંગાજળ નિર્મળો, સુખસેજ પીવો જગજીવોના નાથ. માતા૦ ૯. બીહા પાન સોપારી ઇલાયચી, દયો શ્રી વીરકુંવરતંબોજ; સુખમેં ધરો સંતોષશું, હાજર યશોદા કરે રંગરોજ. માતા૦ ૧૦. ઇણી પરે ગાયો માતા ત્રિશલાસુનનો થાલ, ભે કોઈ ગાવે સુણે લેશે પુત્રતણે તે લાલ; શ્રી બીઝવાડા નગરમેં વણુવ્યો

: ૧૧૨ :

વીરનો થાળ, ગાવે તેને હોળે મંગળમાળ, રતનલાલ
ગુણ ગાવીએ શોભા જેવે અપરંપાર. માતા૦ ૧૧.

શ્રી પ્રતિમા સ્થાપન સ્તવન

ભરતાદિકે ઉદ્ધાર જ કીધો, શત્રુજય મોઝાર; સોના-
તણા જેણે દેહરાં કરાવ્યા, રતનતણા ખિંબ સ્થાપ્યાં
હો. કુમતિ ! કાં જિનપ્રતિમા ઉત્થાપી ? આંકણી.
વીર પછી બસેં નેલું વર્ષે, સંપ્રતિ રાય સુભણુ;
સવા લાખ જિન દેહરાં કરાવ્યા, સવાકોડી ખિંબ
સ્થાપ્યા હો. કુમતિ ! ૨. દ્રૌપદીએ જિનપ્રતિમા
પૂજી, સૂત્રમેં શાખ ઠરાણી; છઠ્ઠે અંજે વીરે ભાખ્યું,
ગણુધર પૂરે સાખી હો. કુમતિ ! ૩. સંવત્ નવશેં
ત્રાણુ વરસે, વિમળ મંત્રીશ્વર જેહ; આખૂતણા જેણે
દેહરાં કરાવ્યા, પાંચ હજાર ખિંબ સ્થાપ્યા હો.
કુમતિ ! ૪. સંવત્ અગિયાર નવાણુ વર્ષે, રાજ
કુમારપાળ; પાંચ હજાર પ્રાસાદ કરાવ્યા, સાત હજાર
ખિંબ સ્થાપ્યા હો. કુમતિ ! ૫. સંવત્ બાર પંચાણુ
વર્ષે, વસ્તુપાળ તેજપાળ; પાંચ હજાર પ્રાસાદ કરાવ્યા,
અગિયાર હજાર ખિંબ સ્થાપ્યા હો. કુમતિ ! ૬.
સંવત્ બાર બહોંતેર વર્ષે, ધન્નો સંઘવી જેહ;
રાણુકપુર જિન દેહરા કરાવ્યા, કોડ નવાણુ દ્રવ્ય
ખરચ્યું હો. કુમતિ ! ૭. સંવત્ તેર એકોતર વર્ષે,
સમરોશા રંગ શેઠ; ઉદ્ધાર પંદરમે શત્રુજય કીધો,
અગિયાર લાખ દ્રવ્ય ખરચ્યું હો. કુમતિ ! ૮.

: ૧૧૩ :

સંવત્ પંદર સત્યાશી વર્ષે, બાદશાહને વારે;
 ઉદ્ધાર સોળમો શત્રુજય કીધો, કર્માશાએ જશ
 લીધો હો. કુમતિ ! ૯. જિનપ્રતિમા જિન સરખી
 જાણી, પૂજે ત્રિવિધે પ્રાણી !; જિનપ્રતિમામાં સંદેહ
 ન રાખો, વાચક જશની એ વાણી હો. કુમતિ ! ૧૦.

શ્રી મિથ્યાત્વખંડન સ્વાધ્યાય

કુહા

પૂર્વાચારજ સમ નહિં, તારણતરણ જહાજ;
 તે ગુરુપદ સેવા વિના, સખ હી કાજ અકાજ. ૧
 ટીકાકાર વિશેષ જે, નિર્ચુકિત કરનાર;
 ભાષ્ય અવચૂરી ચૂર્ણિથી, સૂત્ર સાથ મન ધાર. ૨
 જેહથી અરથપરંપરા, જાણત જે મુનિરાજ;
 સૂત્ર ચોરાશી વર્ણવ્યા, ભવિયણ તારક જહાજ. ૩
 નિજ મતિ કરતા કલ્પના, મિથ્યામતિ કેઈ જીવ;
 કુમતિ રચીને ભોળવે, નરકે કરશે રીવ. ૪
 બાળ અજાણ જે જીવડા, મૂરખ ને મતિહીન;
 નગુરાંને ગુરુ માનશે, થાશે દુઃખિયા હીન. ૫

હાળ

પ્રણમી શ્રીગુરુના પદપંકજ, શિખામણ કહું
 સારી; સમકિતદષ્ટિ જીવને કાળે, સુણજીને નર
 ને નારી. ભવિયણ સમજીને હૃદય મઝારી. ટેક. ૧.
 અત્તાગમ અરિહંતને હોવે, અણુંતર શ્રુત ગણધાર;
 આચારજથી પૂર્વપરંપર, શો સંદેહ તેહ મોઝાર

: ૧૧૪ :

રે. ભવિયણુ ૨. ભગવદ્ પંચમ અંગે ભાખ્યો, શ્રી
 જિન વીર જિનેશ; દ્વેષ ધરીને અવળો ભાખે, કરી
 કુલિંગનો વેશ રે. ભવિયણુ ૩. બહાર વ્યવહારે
 પરિશ્રદ્ધત્યાગી, બગલાની પરે જોડ; સૂત્રનો અર્થ જે
 અવળો મરડે, મિથ્યાદષ્ટિ કહ્યા તેહ રે. ભવિયણુ ૪.
 આચારજ ઉવઆયતણો જે, કુળ ગરબનો પરિહાર;
 તેહના અવર્ણવાદ લપંતો, હોશે અનંત સંસાર
 રે. ભવિયણુ ૫. મહામોહની કર્મનો બંધક, સમ-
 વાયાંગે ભાખ્યો; શ્રુતદાયક ગુરુને ઓળવતો, અનંત-
 સંસારી તે દાખ્યો રે. ભવિયણુ ૬. તપ કિરિયા
 બહુવિધની ક્રીધી, આગમ અવળો ભાખ્યો; સુર
 કિંવ્વીષિયો થયો જમાલી, પંચમે અંગે દાખ્યો
 રે. ભવિયણુ ૭. જ્ઞાતા અંગે સેલગ સૂરિવર,
 પાસથ્યા થયા જોડ; પંચક મુનિવર નિત નિત
 નમતાં, શ્રુતદાયક ગુણુજોડ રે. ભવિયણુ ૮.
 કુળ ગણુ સંઘતણી વૈયાવચ્ચ, કરે નિર્જરા કાજ;
 દશમે અંગે જિનવર ભાખે, કરે ચૈત્યની સાજ રે.
 ભવિયણુ ૯. આરંભ પરિશ્રદ્ધના પરિહારી, કિરિયા
 કઠોરના ધાર; જ્ઞાનવિરાધક મિથ્યાદષ્ટિ, લહે નહીં
 ભવપાર રે. ભવિયણુ ૧૦. ભગવતી અંગે પંચમ
 શતકે, ગૌતમ ગણુધર સાખે; સમકિત બિન કિરિયા
 નહિ લેખે, વીર જિણુદં ઇમ ભાખે રે. ભવિયણુ ૧૧.
 પૂર્વપરંપર આગમ સાખે, સદ્દહણા કરો સૂધી;
 પરિત્તસંસારી તેહને કહીએ, ગુણુ શ્રદ્ધવા જસ યુક્તિ

: ૧૧૫ :

૨૨. ભવિયણુ ૧૨. નથ સાતના ભેદં છે બહુલા, તેહના ભંગ ન જાણે; કદાગ્રહથી કરી કદપના, હઠ મિથ્યાત્વ વખાણે ૨૨. ભવિયણુ ૧૩. સમ્યગ્દષ્ટિ દેવતણા જો, અવર્ણવાદને કરીએ; ઠાણાંગે ઘણી પરે ભાખ્યો, દુર્લભબોધિ લહીએ ૨૩. ભવિયણુ ૧૪. દેવવંદનના ટીકાકારી, હરિભદ્ર સૂરિરાયા; ચાર થુધ કરી દેવ વાંદીજો, વૃદ્ધ વચન સુખદાયા ૨૪. ભવિયણુ ૧૫. વયાવચ્ચ શાંતિ સમાધિના કરતાં, સુર સમકિત સુખકારી; પ્રગટ પાઠ ટીકા નિરધાર્યો, હરિભદ્રસૂરિ ગણધારી ૨૫. ભવિયણુ ૧૬. બારે અધિકારે ચૈત્યવંદનનો, ન કચું કહો હવે તેહ; ટીકાકારે થુધ કહી છે, સુર સમ્યક્ત્વ ગુણુગેહ ૨૬. ભવિયણુ ૧૭. ક્ષેત્રદેવ શર્યાતરાદિક, કાકિસગ્ગ કહ્યો હરિભદ્ર; નિર્ચુકિતમેં પ્રગટ પાઠ એ, દેખો કરી મન ભદ્ર ૨૭. ભવિયણુ ૧૮. શ્રાવક સૂત્ર કહ્યું વંદિત, પૂરવધર મુનિરાય; બોધિ સમાધિકારણ વાંછે, સુર સમકિત સુખદાય ૨૮. ભવિયણુ ૧૯. વૈશાલા નગરીનો વિનાશક, ચૈત્યથભનો ઘાતી; કુલવાળુઓ ગુરુનો દ્રોહી, સાતમી નરક સંઘાતી ૨૯. ભવિયણુ ૨૦. ઇત્યાદિક અધિકાર ઘણેરા, નિરપક્ષી થઇ દેખો; દષ્ટિરાગને દૂર ઉવેખી, સુખ કારણ સુવિવેકો ૩૦. ભવિયણુ ૨૧. પંડિતરાય શિરોમણિ કહીએ, માનવિજય ગુરુરાયા; જશવિજય ગુરુ સુપસાયે, પરમાનંદ સુખદાયા ૩૧. ભવિયણુ ૨૨.

श्री राजमती सतीना गरभो

(मने संसार शरी विस्सरी रे दोल-अे दृशी.)

स्वामीनाथ साथ साहेलडी संचरी रे दोल,
 लेवा संजम राजुल नार,
 सुखो सज्जनो सौ विनति रे दोल. अे आंकणी.
 गौरवणी गुणवन्ती गजगाभिनी रे दोल;
 लकी अगुटी कोटंड समान. सुखो० १
 पाय लक्षणी यतुर चारु चंद्रिका रे दोल;
 जेनो कंठ कोयल सम लण. सुखो० २
 अेनी आंभडी ते आंभुज^१ पांभडी रे दोल;
 रुडी कटि^२ छे केसरी समान. सुखो० ३
 गोरी गिरनार लय गुंझांमं रडेवा रे दोल;
 सड नेमि जिणुंठ मडाराज. सुखो० ४
 वाटे^३ मेड सुशणधार वरसियो रे दोल;
 लीना थया सतीना सर्व शरीर^४. सुखो० ५
 शीर भोऊणा करे सती लीला परे रे दोल;
 अति उज्जवण काय^५ हीचेसार. सुखो० ६
 गगनाइड लणु भीजे चंद्रमा रे दोल;
 तेम उली शिला तणे सुनार. सुखो० ७

१ कमण. २ केड. ३ रस्तामां. ४ लुगडां. ५ शरीर, देड.

: ૧૧૭ :

તેણી પાસે રહનેમિ^૧ કાઉસગ્ગ કરે રે લોલ;
 જોઈ રાજુલ રૂપ મોહ્યા સંત. સુણો૦ ૮
 કહેવા લાગ્યા તે રાજુલ સતી પ્રત્યે રે લોલ;
 શાને કષ્ટ સહો છો સુઘડ નાર? સુણો૦ ૯
 નેમિનાથ દિલમાંથી કાઠી પરિહરો રે લોલ;
 ઊભેલાને ધરો તેને સ્થાન. સુણો૦૧૦
 એવું સુણીને રાજુલ સતી ખોલિયા રે લોલ;
 આ શું ખોલો દીયર બુદ્ધિમાન? સુણો૦૧૧
 હું સંજમી ને તમે મહાવ્રતધારી^૨ રે લોલ;
 કામે હારી જશો મહાવ્રત નામ. સુણો૦૧૨
 વમ્યા આહારનું લોજન તે કોણુ કરે રે લોલ?
 ખાઈ ખીર કોણુ જમે ઘેંસ રાજ? સુણો૦૧૩
 રુઘિર^૩ માંસથી છાયું ખોળિયું^૪ રે લોલ;
 તેમાં રાચી શું માનો સુખ સાજ? સુણો૦૧૪
 ક્ષણુભંગુર સંસારના સૌ સુખ છે રે લોલ;
 જાણો ઇંદ્રજાળ સરખા સુજાણ. સુણો૦૧૫
 સૂધા વેણુ એમ કહી સંજમે દ્રઢ કર્યો રે લોલ;
 રહનેમિને ભૂલાવ્યો સંસાર. સુણો૦૧૬
 ધન્ય ધન્ય શિયલવંતી રાજુલ માવડી રે લોલ;
 દૂર કીધો દીયરનો પકામ. સુણો૦૧૭

૧ રાજમતીના દીયર. ૨ સાધુ. ૩ લોહી. ૪ શરીર.
 ૫ વિષયવાસના.

: ૧૧૮ :

લઘ સંવેગ અનુક્રમે શિવ ગયા રે લોલ;
 તેમ રાજુલ રહનેમિ મહાભાગ. સુણો૦૧૮
 ઊઠી પ્રભાતે સમરું સતી રાજુલને રે લોલ;
 કહે સેવક થાશે મંગળભાળ. સુણો૦૧૯

સતી કલાવતીનો ગરબો

હાં રે સતી કલાવતી કુળવંતી, હાં રે જેનું વદન
 વિલોકિક અતિ. હાં રે કોમળાંગી કૃપાવતી નારી,
 હાં રે શુદ્ધ સમકિતને સેવનારી; હાં રે માનુષી
 મોહનગારી રે. સતી૦ ૧. હાં રે સતીપતિ શકિત
 હુઓ ભારી, હાં રે એક દિન ઉપર તે નારી; હાં રે
 વન મોકડી તે ગર્ભવાળી રે. સતી૦ ૨. હાં રે ક્રીધું
 શંખે^૨ બહુ અવિચારી, હાં રે સતીકર^૩ છેદાવ્યા તે
 વારી; હાં રે સતી ક્રીધી અતિ દુઃખિયારી રે. સતી૦ ૩.
 હાં રે નદીતટે^૪ ઊભી રહી નારી, હાં રે આંખે
 આંસુ વહે ચોધારી; હાં રે પ્રસવકાળે ઘણાં તે નારી
 રે. સતી૦ ૪. હાં રે પુત્ર રક્ષવા નહિં કોઈ માળી, હાં રે
 કરે રુદન આંસુડાં ઢાળી; હાં રે કેવી દશા દેવીની
 તે વારી રે? સતી૦ ૫. હાં રે ધીરવીર ધૃતિ મન ધારી,
 હાં રે ધર્મું ધ્યાન ત્રિલોકી તે વારી; હાં રે વનદેવી
 આવી તે વારી રે. સતી૦ ૬. હાં રે આપી સહાય અતિ
 સુખકારી, હાં રે ક્રીધી તાપસે બહુ^૫ સારવારી; હાં રે

૧ મનુષ્યની સ્ત્રી. ૨ શંખ રાજા. ૩ હાથ. ૪ નદીને
 કાંઠે. ૫ સારવાર.

: ૧૧૯ :

કુળપતિ રહેઠાણે લાવી રે. સતી૦ ૭. હાં રે કેવો શિયળપ્રભાવ ભારી ?, હાં રે અગ્નિ થાયે શીતળ વારિ^૧; હાં રે પૂર્ણાંગી દેહ તે પાવી^૨ રે. સતી૦ ૮. હાં રે કુળપતિએ હેતને લાવી, હાં રે સતીપુત્રને લાડ લડાવી; હાં રે શાંતિ સતી દિલે વરતાવી રે. સતી૦ ૯. હાં રે જીઓ કર્મકળા કેવી ન્યારી ?, હાં રે કુણુ નારી અને કયાં ભારી ?; હાં રે વિધિ^૩ વઢે ત્યાં હદ વાળી રે. સતી૦ ૧૦. હાં રે સતીએ સહ્યાં દુઃખો ભારી, હાં રે વાગ્યા હૃદયે ઘા બહુ કારી; હાં રે શેષ સહ્યાં સંતોષ ધારી રે. સતી૦ ૧૧. હાં રે એ શિયળવંતી સતી ચારી, હાં રે તેથી પરતાયો શંખ તે વારી; હાં રે બળી મરવા કરે તૈયારી રે. સતી૦ ૧૨. હાં રે યોધ મુનિએ દીધો ભારી, હાં રે કીધું સ્ત્રી મળશે તને તારી; હાં રે એવું મુણી હરખ્યો તે વારી રે. સતી૦ ૧૩. હાં રે દત્તે^૪ યોળી લાવી નિજ ભગિની રે, હાં રે શંખને સોંપી તે ગજગમની રે; હાં રે પુનઃ દંપતી મળ્યા સજની ! રે. સતી૦ ૧૪. હાં રે ધન્ય ધન્ય પતિવ્રતા નારી રે, હાં રે તારા મુખડા ઉપર જાઉં વારી રે; હાં રે તારા નામની જાઉં બલિહારી રે. સતી૦ ૧૫. હાં રે ગુણુ-ગ્રામી નૃપાંગના નારી, હાં રે આવે આનંદ અતિ ભારી રે; હાં રે તુજ નામ લેતાં સન્નારી રે. સતી૦ ૧૬.

૧ પાણી. ૨ પામી. ૩ નસીબ, દૈવ. ૪ કલાવતીનેા ભાઈ.

: १२० :

डां रे ङनवचने द्रढता वाणी, डां रे युद्धिवंत मडा-
 लाग्यशाणी; डां रे ज्ञानवंत गौरी गुणुवाणी रे. सती०
 १७. डां रे दीक्षा योग्य वये ञेजे दीधी, डां रे राज्य-
 पदवी पुत्रने दीधी; डां रे सर्वे सुणे ने तण ऋद्धि रे.
 सती० १८. डां रे प्रांते प्रीते अणुशन करी, डां रे
 समाधिमां साथे भरी; डां रे पडोंच्या दपती देव-
 लोकभोजारी रे. १९. डां रे सुणे सज्जन सौ नर नारी,
 डां रे छडी सवारे नाम द्यो धारी; डां रे कडावती
 कड्याणी नारी. सती० २०.

સજ્જાયો

શ્રી હરિશ્ચંદ્ર નૃપની સજ્જાય

દુહો

શ્રી ગુરુપદપંકજ નમી, સમરી શારદા માય;
સત્યવાદી હરિશ્ચંદ્રની, ઉત્તમ કહું સજ્જાય.

ઢાળ

સત્વશિરોમણિ હરિશ્ચંદ્ર પૃથ્વીપતિ,
નગરી અયોધ્યા જેની સ્વર્ગ સમાન જો;
સુરગુરુ^૧ સમ વસુભૂતિ મંત્રી જોડનો,
રાણી સુતારા ને કુમાર દેવ સમાન જો. સ૦ ૧
અવસર જાણી સુરપતિ એક દિન ઉચ્ચરે,
હરિશ્ચંદ્રના ગુણ દેવને કરે જાણુ જો;
પ્રાણુ જતાં પણ સત્યપણું છોડે નહિ,
મનુષ્ય છતાં પણ કેટલા કરું વખાણુ જો? સ૦ ૨
સ્વામીવચને શ્રદ્ધા નહિં જો દેવને,
તેણે વિકુર્વ્યા તાપસો પુરની^૨ બાહ્ય જો;
સુવર થઇને નાશ કર્યો^૩ આરામનો,
પોકાર કરતો ગયો તાપસ પુરમાંહ્ય જો. સ૦ ૩
સાંભળી નૃપતિ ચાલ્યો તાપસ આશ્રમે,
હાથમાં લઇને ખેંચ્યું તાણી તીર જો;

૧ બૃહસ્પતિ. ૨ નગર. ૩ બગીચો.

: ૧૨૨ :

ગભિર્ણી હરણીને વચમાં લાગી ગયું,
 હરણી મરતાં કુળપતિ કૂટે શિર જો. સં ૪
 પશ્ચાત્તાપની સીમા ન રહી રાયને,
 કુળપતિ પાસે નૃપ નમાવી કાય જો;
 પ્રાયશ્ચિત્ત માટે રાજપાટ દઉં આપને,
 પાપ હત્યા જો લાગેલી મુજ જાય જો. સં ૫
 ઉપર લાખ સોનૈયા આપું પુત્રીને,
 પોષેલી મૃગલી જેણે દિવસને રાત જો;
 કુળપતિ કહે હું રાજ આજથી પુરનો,
 લાખ સોનૈયા ઘો વેચી તુમ જાત જો. સં ૬
 રાજ્યને ત્યજતાં આડો મંત્રી આવિયો,
 ત્યારે તાપસે કીધો મંત્રી કિર' જો;
 કપિંજલ અંગરક્ષક વચમાં યોલિયો,
 તેને પણ કીધો જલુક^૨ છાંટી નીર જો. સં ૭
 કસોટી કીધી દેવે રાજ્ય તજવિયું,
 તે પણ સત્યમાં અડગ રહ્યો છે ભૂપ જો;
 કાશી નગરીમાં જઇ ચૌટામાં રહી,
 વેચાણ માટે વ્રણે ઊભા ચૂપ જો. સં ૮
 વેચાણ લીધી રાણીને એક આજણે,
 કુમારને પણ વેચ્યો આજણુ ઘેર જો;
 પોતે પણ વેચાણો ભંગીને ઘરે,
 કર્મરાજએ કીધો કાળો કેર જો. સં ૯

૧ પોપટ. ૨ શિયાળ.

: ૧૨૬ :

જળ વહન કર્યું ખાર વરસ લગે નીચનું,
 નોકર થઈને વર્ત્યો ચંડાળ ઘેર ભેઃ
 દુઃખ સહન કરવામાં મણા રાખી નહિ,
 તો પણ કર્મે જરા ન કીધી મહેર ભે. સ૦ ૧૦
 રાક્ષસી રૂપ કરાવી કીધી વિટંબના,
 તારામતીને ભરી સલાની માંહ ભેઃ
 નાગ ડસાવી મરણુ પમાડ્યો શેહિતાશ્વને,
 વિખૂટો કર્યો તારામતીથી રાય ભે. સ૦ ૧૧
 મૃતક અંબર^૧ લેવા પ્રેતવને^૨ ગયો,
 ચંડાળના કહેવાથી નોકર રાય ભેઃ
 આવી સુતારા કુમાર મૃતકને ઊંચકી,
 દહનક્રિયા કરવા મૂકી કાય ભે. સ૦ ૧૨
 રુદન કરતી છાતી શટ ને કૂટતી,
 ખોળામાં લઈને ખાળક ઉપર પ્રેમ ભેઃ
 એટલામાં હરિ^૩ આવ્યો દોડતો આગળે,
 એાળખી રાણીને પૂછે કુશળક્ષેમ ભે. સ૦ ૧૩
 સુતારા કહે પુત્રમરણની આ દશા !
 ચંડાળ થઈને મને વેચી દ્વિજ ઘેર ભેઃ
 રાજપાટ ગયું કુડુંબ-કબીલો વેગળો,
 પુત્ર મરણથી વર્ત્યો કાળો કેર ભે. સ૦ ૧૪
 ખાર વરસ લગે ભંગીપણું આપે કર્યું,
 ચાકરડીપણું થયું મારે શિર તેમ ભેઃ

૧ વસ્ત્ર, લુગડું. ૨ સ્મશાન. ૩ હરિશ્ચંદ્ર રાજા.

: ૧૨૪ :

કુંવર ડસાવ્યો વનમાં કાષ્ટ^૧ લેવા જતાં,
 સ્વામી ! હવે શું પૂછો છો કુશળક્ષેમ જો ? સં ૧૫.
 પ્રભુ ! હવે તો દુઃખની હદ આવી રહી,
 શિરયેં ઊગવા બાકી છે હવે તૃણ જો;
 દુઃખ લખ્યું હશે કેટલું આપણા રાજામાં ?
 નાથ ! હવે તો માગું છું હું મરણ જો. સં ૧૬
 ગભરાયો નૃપ રાણીની વાતને સાંભળી,
 ધીરજ ધારી ક્યું હૃદય કઠિન જો;
 સહન કરીશ હું જેટલું જે દુઃખ આવશે,
 પણ સૂર્યવંશી થાશે નહિ કદી દીન જો. સં ૧૭
 આટલું બોલી પ્રેમનું બંધન તોડીને,
 મુખ ફેરવીને માગ્યું મૃતકનું વચ્ચ જો;
 રાયની સમસ્યા સુતારા સમજી નહિં,
 ફરી ફરી નૃપના હાથમાં દે છે પુત્ર જો. સં ૧૮
 પુત્રના શબનું કામ નથી હવે માહરે,
 ત્યારે શું કહો છો બોલો થઈ સન્મુખ જો;
 લજ્જા મૂકી અશ્રુથી નેત્રો ભરી નૃપે,
 માગ્યું અંબર મૃતકનું કરી ઉન્મુખ જો. સં ૧૯
 એટલામાં તો દેવે વૃષ્ટિ કરી પુષ્પની,
 સત્યવાદી તમો જય પામો મહારાજ જો;
 કસોટી કીધી દુઃખમાં નાંખી આપને,
 ક્ષમા કરો તે સત્વતણા શિરતાજ જો. સં ૨૦

૧ લાકડા. ૨ કપાળ (નસીબ).

: ૧૨૫ :

દીધું વરદાન હેવે રાજ્ય આખાદીનું,
 સજીવન કરી પુત્ર ગયા હેવલોક જો;
 અંગરક્ષક મંત્રીશ્વર બને આવીયા,
 પ્રલાદ્યા થઈ છે નૃપની ત્રણે લોક જો. સ૦ ૨૧
 ધન્ય ધન્ય છે સન્વશિરોમણિ રાયને,
 જેમ જેમ કરીએ તેમ તેમ કંચનવાન જો;
 સુરપતિ આગળ સ્તુતિ કરે હરિશ્ચંદ્રની,
 દીઠો ન જગમાં ધૈર્યમાં મેરુ સમાન જો. સ૦ ૨૨
 વિચરંતા પ્રભુ શાંતિ જિનેશ્વર આવીયા,
 રાય ને રાણી વંદન અર્થે જાય જો;
 દેશનાંતે હરિશ્ચંદ્રે પૂર્વભવ પૂછીયો,
 શા કારણથી ભંગીપણું મુજ થાય જો? સ૦ ૨૩
 બાર વરસ લગે દુઃખનાં ડુંગર દેખીઆ,
 સુતારા શિર પર આવ્યું મહાન કલંક જો;
 વિખૂટો કર્યો પુત્ર ને રાણીથી મુજને,
 કારણ વિણ કદી કાર્ય બને ન નિઃશંક જો. સ૦ ૨૪
 પ્રભુ કહે તમે રાય-રાણી પૂર્વે હતા,
 સાર્થ સાર્થે બે મુનિ આવ્યા તમ ગામ જો;
 રૂપ દેખીને રાણી વીંધાણી કામથી,
 બોલાવે દંભથી દાસીદ્વારા ભીડી હામ જો. સ૦ ૨૫
 હાવભાવ દેખાડયા બહુ એકાન્તમાં,
 પણ મુનિ કહે છે ભરમ થયો છે અમ કામ જો;

: ૧૨૬ :

તેથી કામ અમારો હવે નથી જાગતો,
 વળી મળ-મૂત્રની કૂડી કાયા છે ઉદ્દામ જો. સં ૨૬
 નિરાશ થઈને રાણી નૃપ કને જઈ,
 આજ ચઢાવે મુનિ ઉપર નિરધાર જો;
 તાડનાપૂર્વક બંદીખાને નખાવીયા,
 માસાંતે રાય કરે પસ્તાવો અપાર જો. સં ૨૭
 દોષ ખમાવી મુનિથી સમકિત પામીયા,
 મુનિવર બંને કાળ કરી પહોતા દેવલોક જો;
 કસોટી મિષથી વેર પૂર્વ તેણે વાળીયું,
 મુખ-દુઃખ નિમિત્ત કર્મ જાણી તલે શોક જો. સં ૨૮
 રાય ને રાણી જાતિસમરણ પામીયા,
 અદ્ય નિદાને દીઠો મહાવિપાક જો;
 જગતની વિચિત્રતા સર્વે અનુભવી,
 કર્મ-બંધન છોડયા સકળ નિદાન જો. સં ૨૯
 સાકેતપુરનું રાજ્ય દઈ શોહિતાશ્વને,
 દીક્ષા લીધી સોળમા જિનવર પાસ જો;
 કેવળ પામી શિવપુરમાં સિધાવીયા,
 નીતિ ઉદયનો કરજો શિવપુર વાસ જો. સં ૩૦

લીલીની સજ્જાય

સરસ્વતી સ્વામીને વિનવું, માગું એક પસાય;
 સતીય શિરોમણિ ગાઘશું, ધીંગડમલ રાય. તે વન છે
 અતિ રુચ્છું. આંકણી. ૧. લીલી કહે સુણો સ્વામીજી!,
 મારો વચન આધાર; ફળ ખાવા અમે જાઈશું, એહ

: ૧૨૭ :

વન રે મોઝાર. તે વન૦ ૨. લીલ કહે સુણો ગોરડી !,
 મારા વચન કહાય; અવર પુરુષ તમને દેખશે, ધીંગ-
 ડમલ રાય. તે વન૦ ૩. લીલી કહે સુણો સ્વામીજી !,
 મારા વચન કહાય; અવર પુરુષ ભાઈ ખાંધવા, મારે
 લીલ જ રાય. તે વન૦ ૪. આજ્ઞા લઈ સ્વામીતણી,
 લીલી રમવાને ચાલ્યા; દીકું વન રળિયામણું, લીલી
 ખેલવા મહાલ્યા. તે વન૦ ૫. ધીંગડમલ પુઠે હુવો, જળ
 લીલી દીઠી; કોમળ કાયા ગુફામહિં, લીલી લીતર
 પેઠી. તે વન૦ ૬. ગજગતિ ચાલે ચાલતી, તારું
 ઊંચું છે ભાળ; નારી પદ્મભણી વાલહો, પહેરણુ પહેર્યા
 છે છાલ. તે વન૦ ૭. રાય કહે પ્રધાનજી સુણો,
 લીલી રૂપે છે રુડી; ભોળ કરીને ભોળવો, જેવી રુડી
 છે સુડી. તે વન૦ ૮. પ્રધાન ચઠીને આવિયો, લાગ્યો
 લીલીને પાય; રાય કહે પ્રાણુ જ તણું, શું કરું
 મોરી માય ? તે વન૦ ૯. કહે તું અચળ દેવકન્યકા,
 કહે તું દેવતાજનન; એક અચંભો મુને પડયો, પહે-
 રણુ પહેર્યાં છે પાન. તે વન૦ ૧૦. નહિં હું અચળ
 દેવકન્યકા, નહિં હું દેવતાધાર; જન્મ દિયો મુજ
 માવડી, રૂપ દિયા કિરતાર. તે વન૦ ૧૧. શાલ
 દાલ ઘૂત જીમણાં, નિત નિત નવાં રે તંબોલ;
 પહેરણુ ચીર પટોલિયાં, ખેસો રુડા હીડોલ. તે વન૦ ૧૨.
 ભોજન કંઈક કરાવીએ, રાજ અરથ ન જાણુ; ભોજન
 અમે કંઈ જાતનાં, ખાધા તેહ તું જાણુ. તે વન૦ ૧૩.

: ૧૨૮ :

લોજન કંઈક કરાવીયા, રાજ અરથ તો જાણુ; પહેરણુ ચીર પટોળીયા, તુમને તેના જહુમાન. તે વન૦ ૧૪. મેરુ ડગે તો હું ડગું, ઊગે પશ્ચિમે ^૧લાણુ; શિયલ ખંડિત મારું નવિ કરું, જો જાયે મુજ પ્રાણુ. તે વન૦ ૧૫. રાજ તુરગથી^૨ ઉતર્યો, લાગ્યો લીલીને પાય; વચન કુવચન કીધાં ઘણાં, ખમજો^૩ મોરી રે માય. તે વન૦ ૧૬. લેરી વાગે ભુંગળ વાગે, વાગે નવરસ તાલ; લીલી પધાર્યા મંદિરે, વરત્યો જય જયકાર. તે વન૦ ૧૭. ઉદયરત્નની વિનતિ, આ ઢાળ છે પૂરી; નરનારી તમે સાંભળો, એ સતી ન અધૂરી. તે વન૦ ૧૮.

કલાવતી સતીની સજ્જાય

નગરી કૌશાંબીનો રાજ કહીએ, નામે જેસંગ રાય; જેન જાણી રે જેણે જેરખડા^૪ મોકલ્યા, કરમે ભાઈના કહેવાય રે. કલાવતી સતીય શિરોમણિ નાર. ૧. પહેલીને રચણીએ^૫ રાજ મહેલે પધાર્યા, પૂછે જેરખડાની વાત; કહોને સ્વામી તમે જેરખડા ઘડાવ્યા ? સરખી ન રાખી નાર રે. કલાવતી૦ ૨. બીજીને રચણીએ રાજ મહેલે પધાર્યા, પૂછે જેરખડાની વાત; કહોને તમને કેણે જેરખડા ઘડાવ્યા ?, તું નથી શિયલવંતી નાર રે. કલાવતી૦ ૩. ઘણું જીવો રે જેણે

૧ સૂર્ય. ૨ ઘોડા ઉપરથી. ૩ માફ કરજો. ૪ એક જાતનું ઘરેણું-ખાનુખંધ જેવું. ૫ રાત્રિએ.

: ૧૨૯ :

ઁરખડા ઘડાવ્યા, અવસર આવ્યા ઁહ; અવસર
 જાણીને જોણે ઁરખડા મોકલ્યા, અમે પહેર્યા છે આજ
 રે. કલાવતીં ૪. ચીરામન ઁહને તેહને મન, તેણે
 મોકલ્યા છે ઁહ રે; રાતદિવસ મારા હૈયડે ન
 વિસરે, દીઠે હરખ ન માય રે. કલાવતીં ૫. તેણે
 અવસરે રાજ રોષે ભરાણો, તેડાવ્યા સુભટ ઁ ચાર; સૂકી રે
 નદીમાં છેદન કરાવ્યા, કર^૧ લઘ વહેલો રે
 આવ રે. કલાવતીં ૬. ઁરખડાં જોધને રાજ મનમાં
 વિમાસે, મેં કીધો અપરાધ; વિણ અપરાધે છેદન
 કરાવ્યા, મેં કીધો અન્યાય રે. કલાવતીં ૭. તેણે
 અવસરે રાજ ધાન ન ખાધું, તેડાવ્યા મંત્રી ઁ ચાર;
 રાતદિવસ રાજ મનમેં વિમાસે, જો આવે શિયળ-
 વંતી નાર રે. કલાવતીં ૮. સૂકું સરોવર લહેરે રે
 જાએ, વૃક્ષ નવપલ્લવ થાય; કર નવા આવે ને ખેટડો
 ધવરાવે, તે શિયળતણો પ્રભાવ રે. કલાવતીં ૯. તેણે
 અવસર મહાવીરજી વધાર્યા, પૂછે પૂરવલવની વાત;
 શ્યા શ્યા અપરાધ કીધા પ્રભુજી, તે મને કહો આજ
 રે. કલાવતીં ૧૦. તું રે હતી ખાધ રાજની કુંવરી,
 ઁ હતો સૂડાની તે જાત; સહેજે સહેજે તેં તો ખાણુ
 જ નાખ્યું, ભાંગી સૂડાની તે પાંખ. કલાવતીં ૧૧.
 તમે તમારા વારસને સંભાળો, મારે સંજમકેરો ભાવ;
 દીક્ષા લઘશું મહાવીરજીની પાસે, પહોંચશું મુક્તિ

૧ હાથ-કાંડા.

: ૧૩૦ :

મહેલ રે. કલાવતી૦૧૨. પુત્ર હતો તે તો રાયને સોંપ્યો,
પોતે લીધો સંયમભાર રે; હીરવિજય ગુરુ ઈમ ભણે
રે, સ્વામી આવાગમન નિવાર રે, મુજને ઉતારો ભવ-
પાર રે, કલાવતી સતીય શિરોમણિ નાર રે. ૧૩.

શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્વામીની સજ્જાય

ઋતુ વસંત આવે થકેજી રે, વાસુપૂજ્ય ભગવંત;
કીડંતા જન દેખીને જી રે, ચિંતે એમ ગુણવંત રે.
આ તે કેવો મોહવિકાર? ૧. પણ મોહ અંધા
પ્રાણિયા જી રે, પાશ બંધની રે માંહિ; શિક્ષા સરખી
શોભીતી જી રે, માને નહી કહો કાંહિ રે. આ તે ૦ ૨.
મોહે મુંઝાયા માનવી જી રે, હીંડોળે રહી નાર;
દેખી દેખી ચિંતવે જી રે, બેઠી વિમાને સાર રે.
આ તે ૦ ૩. નિજ હીંડોળે દેખીને જી રે, હરખે મૂઠ
અપાર; પુણ્ય-પાપનું ત્રાજવું જી રે, માને નહી
ગમાર રે. આ તે ૦ ૪. પ્રમાદ અગ્નિથી બળેલા જી
રે, પુણ્ય મહેલની રે આળ; વિષયતપ્ત શરીરમાં
જી રે, કેમ નહીં માને ઢામ રે? આ તે ૦ ૫. જળકણુ
કીડા ભેદને જી રે, મુક્તાકુંજ કહેનાર; પણ તેને માને
નહીં જી રે, શા થાશે મુજ હાલ રે? આ તે ૦ ૬.
જળકીડા કરતાં થઇજી રે, આંખ પ્રિયાની લાલ રે;
રાગ-સમુદ્ર તરંગના જી રે, માને મનમાં ફાલ રે.
આ તે ૦ ૭. અદ્વયબુદ્ધિ^૧ જન ગીતને જી રે, કામ-

૧ આછી બુદ્ધિવાળા.

: ૧૩૧ :

શસ્ત્ર ટંકાર; માને પણ દુર્ગતિતણા જ રે, ઉઘડયા
 એહ કમાડ રે. આ તે૦ ૮. ગીત ગાનના તાનથી
 જ રે, જડ^૧ કંપાવે શરીર; પણ તેહને મહાપ્રમાદના
 જ રે, નિષેધ ન માને ધીર રે. આ તે૦ ૯. ત્રિભુવનની
 ઋદ્ધિથકી જ રે, મનુષ્યજન્મ નહી પાય; તે ચિંતા-
 મણિ સારિખો જ રે, ફેગટ એણી પરે જય રે.
 આ તે૦ ૧૦. એમ ચિંતવી ઘરે આવીયા જ રે,
 દીધા વરસી રે દાન; દીક્ષા લીધી રુચડી જ રે,
 મનપર્યાવ થયું નાણુ રે. આ તે૦ ૧૧. કર્મ ખપાવી
 કેવળી જ રે, છ સો મુનિવર સાથ; ચંપાપુરી ચંપક
 તળે જ રે, શિવસુખ પામ્યા નાથ રે. આ તે૦ ૧૨.
 વિજયાનંદ સૂરીશનો જ રે, સેવક કહે કર જોડ;
 વાસુપૂજ્ય પ્રભુ ખારમા જ રે, પ્રભુ મુજ મોહ
 વિછોડ રે. આ તે૦ ૧૩.

નાગીલા સતીની સજ્ઞાય

ભવદેવ ભાઈ ઘરે આવિયા રે, પ્રતિખોધવા મુનિ-
 રાજ રે; હાથમાં તે દીધું^૨ ઘૃતનું પાતરું રે, ભાઈ
 મને આધેરો વળાવ રે; નવપરણીત ગોરી^૩
 નાગીલા રે. ૧. ઇમ કરી ગુરુજી પાસે લાવિયા રે,
 ગુરુજી પૂછે દીક્ષાનો કાંઈ ભાવ રે; લાજે નાકારો
 તેણે નવિ કર્યો રે, દીક્ષા લીધી ભાઈની પાસ રે.
 નવ૦ ૨. ખાર વર્ષ સંજમમાં રહ્યા રે, હૈયે ધરતાં

૧ મૂર્ખ. ૨ ધીતું. ૩ નવી પરણેલી સ્ત્રી..

: ૧૩૨ :

નાગીલાનું ધ્યાન રે; હું મૂરખ મેં આ શું કર્યું
 રે ?, તજી નાગીલા જીવનપ્રાણુ રે. નવ૦ ૩. માત
 પતા એને નહીં રે, એકલી અખળા નાર રે; તાસ
 ઉપર કમળા કરી રે, હવે તેની કરવી સંભાળ રે.
 નવ૦ ૪. શશિવયણી મૃગલોચણી રે, વલવલતી મેલી
 ઘરની નાર રે; સોળ વરસની એ સુંદરી રે, સુંદર
 તનુ સુકુમાળ રે. નવ૦ ૫. ઉમર કૈફળ સમ વત
 જે, હરખે ગ્રહી કરમાંહિ રે; પામે શુભ મતિ જેહની
 રે, હું તો પડીઓ દુઃખ જંજળ રે. નવ૦ ૬. ભવ-
 દેવ ભાંગે ચિત્તે આવિયા રે, અણુઓળખી પૂછે
 ઘરની નાર રે; કોઇએ દીડી તે ગોરી નાગીલા રે,
 અમે છીએ વત છોડણુહાર રે. નવ૦ ૭. નારી કહે
 સુણો સાધુજી રે!, વમ્બો ન લીએ કોઇ આહાર રે;
 હસ્તી^૨ લહીને ખર^૩ પર કોણુ ચઢે રે?, તમે છો
 કાંઈ જ્ઞાનભંડાર રે. નવ૦ ૮. એકીને વમ્બો આહાર
 જે કરે રે, તે નવિ માનવી આચાર રે; જે તમે ઘર-
 ઘરણી તબ્યા રે, હવે તેની કરો શી સંભાળ રે?
 નવ૦ ૯. ધન્ય બાહુબલિ ધન્ય શાલિભદ્રજી રે. ધન
 ધન મેઘકુમાર રે; સ્ત્રી તજીને સંયમ જેણે લીયો રે,
 ધન્ય ધન્ય તેહ અણુગાર રે. નવ૦ ૧૦. દેવકી સુલસા-
 સુત સાગરુ રે, નેમતણી સુણી વાણી રે; ખત્રીશ
 ખત્રીશ પ્રિયાતણા રે, પરિહર્યા ભોગવિલાસ રે. નવ૦

૧ શરીર. ૨ હાથી. ૩ ગધેડો.

: ૧૩૩ :

૧૧. અંકુશ વશ ગજ આણીઓ રે, રાજીલમતિ રહનેમ રે; વચન અંકુશે તિહાં વારીઓ રે, નાગીલા ભવહેવ તેમ રે. નવ૦ ૧૨. નારી તે નરકની આણુ છે રે, નરકની હેવણુહાર રે; તેહ તમે તજ્જે સુનિરા-જી રે, જિમ પામે ભવજલપાર રે. નવ૦ ૧૩. નાગીલાએ નાથને સમજાવીઆ રે, પછી લીધો સંજમભાર રે; કર્મ ખપાવી સુક્રિા ગયા રે, હુવા શિવસુંદરી ભરતાર રે. નવ૦ ૧૪. પાંચમે ભવે જાંબુ-સ્વામીજી રે, પરણ્યા પદ્મણી નાર રે; કોહ નવાણુ કંચન લાવિયા રે, કલ્પસત્રમાંહે અધિકાર રે. નવ૦ ૧૫. પ્રભવા સાથે ચોર પાંચશેં રે, પદ્મણી આઠે નાર રે; કર્મ ખપાવી સુક્રિા ગયા રે, સમયસુંદર સુખકાર રે. નવ૦ ૧૬.

શ્રી નવપદની સજ્ઞાય

શ્રી સુનિચંદ્ર સુનીશ્વર વંદીએ, ગુણુવંતા ગણુ-ધાર, સુજ્ઞાની; દેશના સરસ સુધારસ વરસતા, જિમ પુષ્કર જળધાર, સુજ્ઞાની. શ્રી સુનિં ૧. અતિશય જ્ઞાની પરઉપકારીઆ, સંયમ શુદ્ધ આચાર, સુજ્ઞાની; શ્રી શ્રીપાળ ભણી જાપ આપીઓ, કરી સિદ્ધચક્ર ઉદ્ધાર, સુજ્ઞાની. શ્રી સુનિં ૨. આંખિલ તપ વિધિ સાથે આરાધીઓ, પડિક્કમણુ હોય વાર, સુજ્ઞાની; અરિહંતાદિ પદ એક એકેકનું, ગુણુજી હોય હોય હજાર, સુજ્ઞાની. શ્રી સુનિં ૩.

: ૧૩૪ :

પડિલેહણુ હોય ટંકની આદરે, જિનપૂજા ત્રણ કાળ,
 સુજ્ઞાની; બ્રહ્મચારી વળી લોંચસંથારે, વચન ન
 આળપંપાળ, સુજ્ઞાની. શ્રી મુનિં ૪. મન એકાગ્ર
 કરી આંખિલ કરે, આસો ચર્ધતર માસ, સુજ્ઞાની;
 શુદ્ધિ સાતમથી નવ દિન ક્રીજીએ, પૂનમે ઓરધવ
 ખાસ, સુજ્ઞાની. શ્રી મુનિં ૫. એમ નવ ઓળી
 એકાશી આંખિલે, પૂરી પૂરણ હર્ષ, સુજ્ઞાની; ઉજ-
 મણું પણ ઉઘમથી કરે, સાડાચાર રે વર્ષ સુજ્ઞાની.
 શ્રી મુનિં ૬. એ આરાધનાથી સુખ-સંપદા, જગમાં
 કીર્તિ રે થાય, સુજ્ઞાની; રોગ ઉપદ્રવ નાશે એહથી,
 આપદા દૂર પલાય, સુજ્ઞાની. શ્રી મુનિં ૭. સંપદા
 વાધે અતિ સોહામણી, આણા હોય અખંડ,
 સુજ્ઞાની; મંત્ર જંત્ર તંત્ર સોહતો, મહિમા જાસ
 પ્રચંડ, સુજ્ઞાની. શ્રી મુનિં ૮. ચક્રેશ્વરી જેની
 સેવા કરે, વિમળેશ્વર વળી દેવ, સુજ્ઞાની; મન
 અભિલાષ પૂરે સવિ તેહના, જે કરે નવપદ સેવ,
 સુજ્ઞાની. શ્રી મુનિં ૯. શ્રીપાળે તેણી પરે આરા-
 ધીયો, દૂર ગયો તસ રોગ, સુજ્ઞાની; રાજઋષિ
 દિન દિન પ્રત્યે વાધતી, મનવંછિત લલ્યો ભોગ,
 સુજ્ઞાની. શ્રી મુનિં ૧૦. અનુકંમે નવમે ભવ સિદ્ધિ વર્યા,
 સિદ્ધચક્ર સુપસાય, સુજ્ઞાની; એણી પરે જે નિત
 નિત આરાધશે, તસ જશવાદ ગવાય, સુજ્ઞાની.
 શ્રી મુનિં ૧૧. સાંસારિક સુખ વિલસી અનુકંમે,

: ૧૩૫ :

કરીએ કર્મનો અંત, સુજ્ઞાની; ઘાતી અઘાતી ક્ષય કરી ભોગવો, શાશ્વત સુખ અનંત, સુજ્ઞાની. શ્રી સુનિં ૧૨. એમ ઉત્તમ ગુરુવચણ સુણી કરી, પાવન હુવા બહુ જીવ, સુજ્ઞાની; પદ્મવિજય કહે એ સુર-તરુ સમો, આપે સુખ સદૈવ, સુજ્ઞાની. શ્રી સુનિં ૧૩.

અભવ્યને ઉપદેશ ન લાગવાની સજ્ઞાય

ઉપદેશ ન લાગે અભવ્યને, બહુવિધશું બુઝવે કોય રે; ગંગાજળ નવરાવીએ, પણ વાયસ^૧ હંસ ન હોય રે. ઉપદેશ૦ ૧. જેમ જેમ તાસ પ્રતિ-બોધીએ, તેમ તેમ બમણો થાય રે; કુટિલ અશ્વ-તણી પરે, આડોઅવળો તે જાય રે. ઉપદેશ૦ ૨. પય^૨ને સાકર પાતા થકાં, વિષધરને^૩ વધે વિષપૂર રે; હાણુ કરે હિત દાખતાં, તે માટે વસ્તીએ દૂર રે. ઉપદેશ૦ ૩. અજાણુ દુઃખે સમજાવીએ, સુજાણુ ઘણું સુલભ રે; ^૪દાધારંગા માનવી, બુઝવવા મહાદુલભ રે. ઉપદેશ૦ ૪. મારક ઉદાયી રાયનો, નમુચી નામે પ્રધાન રે; બાર વરસ લગે બુઝવ્યો, પણ ન વળી તસ સાન રે. ઉપદેશ૦ ૫. શિખામણુ દેતાં થકાં જે, સમજે નહીં કલ્યાંત રે; અવગુણુકારી તે જાણુવો, સુગ્રહી વાનર દષ્ટાંત રે. ઉપદેશ૦ ૬. કુસંગી સંગ ન કીજીએ, ધરીએ નવપદ ધ્યાન રે; ઉદય સદા સુખ

૧ કાગડો. ૨ દૂધ. ૩ સર્પ. ૪ હઠીલા.

: ૧૩૬ :

સંપન્ને, ઉત્તમ સંગ નિદાન રે. ઉપદેશ૦ ૭.

શ્રી એલાયત્રી કુમારની સજ્ઞાય

નામ એલાયત્રીપુત્ર જાણીએ, ધનદત્ત શૈઠનો પુત્ર;
 નટવી હેખીને મોહીએ, નવી રાખ્યું ઘરસૂત્ર.
 કર્મ ન છૂટે રે પ્રાણીયા ! આંકણી. ૧. પૂરવ નેહ
 વિકાર, નિજ કુળ છંડી રે નટ થયો; નાણી શરમ
 લગાર, કર્મ ન છૂટે રે પ્રાણીયા. ૨. માતપિતા
 કહે પુત્રને, નટ નવિ થઈએ અમ જાત; પુત્ર પરણાવું
 તને પદ્મણી, સુખ વિલસો તે સંઘાત. કર્મ૦ ૩.
 કહેણુ ન માન્યું રે તાતનું, પૂરવ કર્મ વિશેષ; નટ
 થઈ શિખ્યો રે નાચવા, ન મટે લખીયા રે લેખ.
 કર્મ૦ ૪. એક પુર આવ્યો રે નાચવા, ઊંચો વંશ^૧
 વિશેષ; તિહાં રાય જોવાને આવિયો, મળિયા લોક
 અનેક. કર્મ૦ ૫. ઢોલ બજાવે રે નટવી, ગાવે કિત્તર
 સાદ; પાયતળ ઘુઘરા ઘમઘમે, ગાજે અંબર નાદ.
 કર્મ૦ ૬. હોય પગ પહેરી રે પાવડી, વંશ ચડ્યો
 ગજગેલ; નોધારો થઈ નાચતો, ખેલે નવા નવા ખેલ.
 કર્મ૦ ૭. નટવી રંભા રે સારિખી, નચણુ દેખે રે જામ;
 જો અંતઉરમાં^૨ એ રહે, જન્મ સફળ સુજ તામ.
 કર્મ૦ ૮. તવ તિહાં ચિંતે રે ભૂપતિ, લુખ્ધ્યો નટ-
 વીની સાથ; જો નટ પડે રે નાચતો, તો નટવી

૧ વાંસડો. ૨ અંત:પુર.

: ૧૩૭ :

મુજ હાથ. કર્મં ૯. કર્મવશે રે હું નટ થયો, નાચું છું નિરધાર; મન નવિ માને રે રાયનું, તો કોણ કરવો વિચાર ? કર્મં ૧૦. દાન ન આપે રે ભૂપતિ, નટે જાણી તે વાત; હું ધન વાંછું છું રાયનું, રાય વંછે મુજ ઘાત. કર્મં ૧૧. દાન લહું જો હું રાયનું, તો મુજ જીવિત સાર; એમ મનમાંહિ રે ચિંતવી, ચઢિયો ચોથી રે વાર. કર્મં ૧૨. થાળ ભરી શુદ્ધ મોદકે, પદ્મણી ઊભી છે ખાર; લ્યો લ્યો કહે છે લેતા નથી, ધન ધન મુનિ અવતાર. કર્મં ૧૩. એમ તિહાં મુનિવર વહોરતાં, નટ દેખ્યા મહાભાગ; ધિગ્ ધિગ્ વિષયા રે જીવને, એમ નટ પામ્યો વૈરાગ. કર્મં ૧૪. સંવર ભાવે રે કેવળી, થયો તે કર્મ ખપાય; કેવળમહિમા રે સુર કરે, લખિધવિજય ગુણ ગાય. કર્મં ૧૫.

દીવાળી પર્વની સજ્ઞાય

વંદી વીર જિનેશ્વર પાય, ગુરુ ગોયમ ગણધર-રાય; તસ નિર્વાણ અને વળી નાણ, તે આરાધો શ્રાવક જાણ. ૧. મુકતે પહોતા વીર જિણુંદ, આરછવ કરે સુરાસુર વૃંદ; કલ્યાણકે દિન ભણી એહ, તપે કરી આરાધો તેહ. ૨. શ્રાવક મળિયા રાય અઢાર, આરાધે પોસહ આચાર; સોળ પહોર સાંભળે વખાણ, છાંડે રંગ ભોગ તે જાણ. ૩. જિણ રાતે જિન મુક્તિ ગયા, અણઉઠ્ઠરી કુંથુવા બહુ થયા;

: ૧૩૮ :

તિણે કારણે ।ગરુઆ ઋષિરાજ, અણુશણુ લઈને
 સાચાં કાજ. ૪. જિનવર સાધુ સાધવીતણો, પડચો
 વિયોગ તે કારણે ઘણો; તેહ દિવસ આવે જિણુ
 વાર, કહો કિમ થાયે હરખ અપાર? ૫. તિણે કાજે
 કીજે તપ ઘણો, સંભારીને કુળ આપણો; પૂજા
 કરીએ ધરીએ ધ્યાન, રાગ ભોગ પરિહરિયે પાન. ૬.
 કેઇક જીવ અજ્ઞાની જાણુ, હરખ ધરે શોકને ઠાણુ;
 માંડે મૂળથકી આરંભ, ખાવાપીવાનો પ્રારંભ. ૭.
 ઘઉં પલાળી વણાવે સેવ, દીવાળી આવે છે હેવ;
 કરી લાડુઆ ને સાંકળી, ઇંદ્રિય રસ વાહ્યો હલફ્લી. ૮.
 રાતે મસળે માટી છાણુ, જગન્નાથની ભાંજે આણુ;
 ખાંડે દળે નવિ જયણુ કરે, ખાટકીઆળા પાંચે
 વાવરે. ૯. ચોમાસામાંહિ બહુલા જીવ, નીલ કુલ
 કુંથુવા અતીવ; કંસારી કીડી કરોળીયા, રાતે
 અંધારે રોળિયા. ૧૦. નાઠી સાન વાસીએ કરે,
 સામાયિક પોસહ પરિહરે; પાન ફળ સાડી શણુગાર,
 અધિકેરા તે કરે ગમાર. ૧૧. ધનતેરસના ભણી
 ઉદ્ધાસ, જીવ હણીને ખાંધે પાસ; સેવ લાડવા હરખે
 જમે, શીલ ન પાળે જુગટે રમે. ૧૨. ઘર લીંપે કાઢે
 સાથીઆ, તાવી તળે ને કરે આથીઆ; પર્વતણો નવિ
 લાભે સાર, ચઉદશ અમાવાસે ધર્મ સંભાળ. ૧૩.
 વળી જુઓ અધિકેરો પાપ, કુલકુતને કરે સંતાપ;
 ભાજી દાળ કરે તે ગેળ, અગ્નિ પ્રજાળી માંગે તેલ. ૧૪.

: ૧૩૯ :

ઘર ઘર દીવા લઇને ફરે, બહુલા જીવ તેહમાંહિ મરે;
 મેરાધ્યાનું મહેલે નામ, ઘર ઘર ફરતો કરે પ્રણામ. ૧૫.
 પાખી પડિકમણાનો કાળ, તે વિસારે મૂર્ખ ને બાળ;
 મુખે કહાવે શ્રાવક નામ, નવિ જાણે શાસન દુર્લભ
 ઠામ. ૧૬. જલજલ દીવા પછિમ રાત, કાઠે અલચ્છી
 જીમે પ્રભાત; ચઉલાકુલ વિના નવિ જમે, દેખો
 લોક અજ્ઞાને ભમે. ૧૭. ગૌતમસ્વામી પામ્યા જ્ઞાન,
 તેહતણો તજીને નામ; જીહાર ભટારાં કરતો ફરે,
 સાંજે સાજન ભણી સંચરે. ૧૮. પહેરે ઝોઢે બહુ
 શણગાર, કામભોગ પૂર્યા પરિવાર; હાંસી બાજી
 કરે ટટોલ, બાંધે કર્મ જાય દ્રહ બોલ. ૧૯. પછી
 વળી કરે ભાઇબીજ, ખાતાંપીતાં આવે રીઝ; મૂળ
 મંત્ર ઘણા સાધે જેહ, ધર્મ ન આરાધે પ્રાણી તેહ.
 ૨૦. દીવાળીનું કદપી નામ, સગાંસંબંધી જમાડે
 તામ; અન્ન કેળવી કરે આહાર, જો જો લોકતણો
 વ્યવહાર. ૨૧. આન્યો ધર્મતણો દિન એહ, પાપ
 કરી વિરાધે તેહ; કર્મ નિકાચિત બાંધે બાળ, એણી
 પરે રુલે અનંતો કાળ. ૨૨. જેહને મુક્તિ અછે
 હુકડી, તેહની મતિ સંવરમાં ચડી; સંસારી મુખ-
 દુઃખ સ્વરૂપ, અહર્નિશ ભાવે આતમભૂપ. ૨૩.
 દોહિલો દીસે નરભવ જેહ, તેહમાંહિ દુર્લભ જિન
 ધર્મ તેહ; જિનવાણી દુર્લભ તે સુણે, મિથ્યામતિને
 સહેજે હણે. ૨૪. તપગચ્છ ગયણુ વિભાસણુ ભાણુ,

: ૧૪૦ :

શ્રીહીરવિજયસૂરિ જાણુ; વાચકે ભાનુચંદ્રનો શિષ્ય,
હેવચંદ્ર પ્રણમે નિશદિન. ૨૫.

શ્રી પરદેશી રાજની સજ્ઞાય

જ હો પરમપુરુષ પરમેશ્વરે રે લાલા, પુરુષાદાણી
રે પાસ; જ હો ચરણકમળ નમી તેહના રે લાલા, પૂરે
વાંછિત આશ. સુગુણુ નર! સાંભળો સુગુરુ ઉપદેશ,
જ હો ટાળે ભવના કલેશ. આંકણી. જ હો મોહ
મિથ્યાત્વ અજ્ઞાનનો રે લાલા, ભરીઓ રોગ અથાગ;
જ હો વૈદ્યરાજ ગુરુવચનથી રે લાલા, ઔષધ જ્ઞાન
વૈરાગ. સુગુણુ ૨. જ હો ગુરુ કારીગર સારીખા રે
લાલા, ટંકણુ વચન વિચાર; જ હો પત્થરસેં પડિમા
કરે રે લાલા, લહે પૂજ અપાર. સુગુણુ ૩. જ હો
ચોથા પટ્ટધર પાર્શ્વના રે લાલા, કેશી નામે કુમાર;
જ હો ચાર મહાવ્રત આદરે રે લાલા, કરે બહુ જીવ
ઉપગાર. સુગુણુ ૪. જ હો વિચરંતા મુનિ આવિયા
રે લાલા, શેતાંબી નયરી મોઝાર; જ હો તિહાં પરદેશી
રાજિયો રે લાલા, અધરમી તેનો આચાર. સુગુણુ ૫.
જ હો ચિત્ર સારથિ લઈ આવિયો રે લાલા, જિહાં
કેશી ગણધાર; જ હો વંદના રહિત બેઠો તિહાં રે
લાલા, પૂછે પ્રશ્ન ઉદાર. સુગુણુ ૬. જ હો દાદો પાપી
પ્રશ્ન ઉપરે રે લાલા, સૂરિકાંતાનો ન્યાય; જ હો દાદી

૧ મૂર્તિ, બિંબ.

: ૧૪૧ :

ધરમી દેવ ઉપરે રે લાલા, જિમ તું ભંગી ધર ન જાય.
 સુગુણું ૭. જ હો કોઠીથી નીકળ્યો રે લાલા, તે
 કૂટશાળાનો ન્યાય; જ હો જીવ કોઠીમાંહે ઉપન્યા રે
 લાલા, જિમ અગ્નિ પેઠી લોહમાંય. સુગુણું ૮.
 જ હો ખાળક ખાણુ ચલે નહીં રે લાલા, તટે
 જિમ કમાન; જ હો બુઢાશું ભાર વહે નહીં રે
 લાલા, જૂની કાવડ જ્યું જાણુ. સુગુણું ૯. જ હો
 જીવ મારીને તોળિયો રે લાલા, દીવડી ન ઘટે રે
 જેમ; જ હો પુરુષ મારી જીવ જોધએ રે લાલા, તે
 કઠિયારા એમ. સુગુણું ૧૦. જ હો આમળા પ્રમાણે
 જીવ પૂછીઓ રે લાલા, વૃક્ષ પાનકો ન હલાય; જ હો
 કુંજર કુંથુઆ ઉપરે રે લાલા, દીવાનું દ્રષ્ટાંત લગાય.
 સુગુણું ૧૧. જ હો મુજથી લીધો મત છૂટે નહી રે
 લાલા, તે લોહવાણીયા જેમ; જ હો પછે પસ્તાવો
 કર્યો રે લાલા, અગિયારમો દ્રષ્ટાંત એમ. સુગુણું
 ૧૨. જ હો ઉત્તર અગિયારે સાંભળી રે લાલા, બુઝ્યો
 પરદેશી રે રાય; જ હો શ્રાવકના ત્રત આદરી રે લાલા,
 નિલોંભી નિર્માય. સુગુણું ૧૩. જ હો સૂરિકાંતા
 નિજ નારીએ રે, ઉપસર્ગ કીધો અપાર; જ હો
 ક્ષમાએ કર્મ ખપાવીને રે લાલા, ઉપન્યો દેવ મોઝાર.
 સુગુણું ૧૪. જ હો ચાર પલ્યોપમ આઉખે રે લાલા,
 સૂરિયાલ સુર સુખદાય; જ હો ધર્મશાસ્ત્ર વાંચી

: ૧૪૨ :

અહો રે લાલા, ધર્મતણો વ્યવસાય. સુગુણું ૧૫. જી હો ત્યાં જિનપડિમા પૂજને રે લાલા, કરે જિન-ભક્તિ ઉદાર; જી હો ચ્યવી મહાવિદેહે ઉપજશે રે લાલા, પામશે ભવનો પાર. સુગુણું ૧૬. જી હો સંક્ષેપે સજ્જાય કહી રે લાલા, રાયપસેણી સૂત્રે વિસ્તાર; જી હો પદ્મવિજય સુપસાયથી રે લાલા, જિત કહે જીઓ અધિકાર. સુગુણું ૧૭.

શ્રી સાધુના સાત સુખ તથા સાત દુઃખની સજ્જાય

સુદેવ સુગુરુના પ્રણમી પાય રે, કરું સજ્જાય અધિક ઉચ્છાહ રે; વીતરાગ દેવનાં કહ્યાં કરશે રે, તે ભવસાયરને તરશે રે. ૧. વીરનિર્વાણથી નવ સો એંશી વરસ ગયા રે, શ્રી સિદ્ધાંત પુસ્તકા૩૬ થયા રે; સાધુશિરોમણિ દેવર્દિ ગણધાર રે, સાતે સુખે પૂરા અણુગાર રે. ૨. પહેલું સુખ જે સંયમ લીયો રે, બીજું સુખ જે નિર્મળ પડિયો રે; ત્રીજું સુખ કરે ત્રિહાર રે, ચોથું સુખ વિનીત પરિવાર રે. ૩. પાંચમું સુખ ભણવું જ્ઞાન રે, છઠું સુખ ગુરુનું બહુમાન રે; નિરવઘ પાણી ને ભાત રે, એટલા મિલિયા સુખ સાત રે. ૪. સાધુ થઈને સાવઘ કામ કરે રે, તે તો સાતે દુઃખ અનુસરે રે; પહેલું દુઃખ જે કોધી ઘણો રે, બીજું દુઃખ જે મૂરખપણો રે. ૫. ત્રીજું દુઃખ જે લોભી બહુ રે, ચોથું દુઃખ ખીજવે સહુ રે; પાંચમું

૧ અંતઃકરણ.

: ૧૪૩ :

દુઃખ નહીં વિનય લગાર રે, છઠું દુઃખ અભ્યંતર ખાર રે.
 ૬. રોગાંગી ને અભિમાની પણો રે, એ સાતે દુઃખ
 સુનિના ભણો રે; એ સાતે દુઃખ તજે અણુગાર રે,
 જિતવિજય વંદે વારોવાર રે. ૭.

શ્રી ધર્મ આરાધનની સજ્ઞાય

સરસ્વતી સ્વામીને વિનવું સુણ પ્રાણીજી રે, સુગુ-
 રુના પ્રણમી પાય, અતિ ઉચ્છાહ, સું ધર્મનો મહિમા
 વર્ણવું, સું જોડથી શિવસુખ થાય, પાપ પલાય.
 સુણ૦૧. સુમતિ નારી એમ વિનવે રે, સું ધર્મ કરો
 સહુ કોય, જિમ સુખ હોય, સું ધર્મથી સાતે સુખ
 લહે સું સંપત્તિ સુકુલીની નાર, હેહ કરાર. સુણ૦
 ૨. ચોથું સુખ ન જઈએ ગામ, સું પંચમ સુખ
 રહેવા ઠામ, અતિ અભિરામ, સું સુપુત્ર વિનીત
 પંડિતપણું, સું સાતમે ધર્મ વીતરાગ, સહુમાં સો
 ભાગ. સુણ૦ ૩. ધર્મ વિના જીવ દુઃખ લહે, સું
 કુપુત્ર કુલટા નાર, આંગણે ઝાહ, સું હેહ રોગી અપ્રિય
 ઘણો, સું ન ગમે ધર્મની વાત, કરે રૂપર તાંત.
 સુણ૦ ૪. ધર્મની માતા દયા કહી, સું જે પાળે
 નરનાર, પામે ભવપાર, સું જિત કહે જિન
 ધર્મ કરો, સું જાણી અથિર સંસાર, આતમ
 તાર. સુણ૦ ૫.

૧ ખાનઘાન. ૨ પારકી વાતો.

:૧૪૪:

મૂર્ખને પ્રતિબોધની સજ્ઞાય

જ્ઞાન કદી નવ થાય, મૂરખને જ્ઞાન કદી નવ થાય; કહેતાં પોતાનું પણ જાય, મૂરખને જ્ઞાન કદી નવ થાય. આંકણીં ૧. શ્વાન હોય તે ગંગાજળમાં, સો વેળા જો ન્હાય; અડસઠ તીરથ ફરી આવે પણ, શ્વાનપણું નવિ જાય. મૂરખં ૨. કૂર સર્પ પયપાન કરતાં, અમૃતપણું નવિ થાય; કસ્તૂરીનું ખાતર જો કીજે, વાસ લસણું નવિ જાય. મૂરખં ૩. વર્ષા સમે સુઘરી તે પક્ષી, કપિ ઉપદેશ કરાય; તે કપિને ઉપદેશ ન લાગ્યો, સુઘરી ગૃહ વિખરાય. મૂરખં ૪. નદીમાંહે નિશદિન રહે પણ, પાપાણુપણું નવિ જાય; લોહ ધાતુ ટંકણું જો લાગે, અગ્નિ તરત ઝરાય. મૂરખં ૫. કાગ કંઠમાં મુક્તાફળની, માળા તે ન ધરાય; ચંદન-ચરિત અંગ કરીજે, ગર્દભ ગાય ન થાય. મૂરખં ૬. સિંહચર્મ કોઈ શિયાળસુત તે, ધારી વેષ બનાય; શિયાળસુત પણ સિંહ ન હોવે, શિયાળપણું નવિ જાય. મૂરખં ૭. તે માટે મૂરખથી અળગા, રહે તે સુખિયા થાય; ઉખરભૂમિ બીજ ન હોવે, ઊલકું બીજ તે જાય. મૂરખં ૮. સમકિત-ધારી સંગ કરીજે, ભવભય લીતિ મીટાય; મયાવિજય સદ્ગુરુ સેવાથી, બોધિબીજ સુખ થાય. મૂરખં ૯.

૧ દૂધ. ૨ ગધેડો.

: ૧૪૫ :

હિંસા ન કરવાની સજ્જાય

(મૈદ આઠ મહામુનિ વારીએ-એ રાગ)

ચિત્ત ચતુર ચેતન ચેતીએ, અહિંસાને નહિ
કોઈ તોલે રે; હિંસા છોડીને દયા પાળીએ, પ્રભુ વીર
જિનેશ્વર બોલે રે. ચિત્ત૦ ૧. હિંસાથી દૌર્ભાગ્ય
આપદા, હિંસાથી મલીનતા થાય રે; હિંસાથી નાસે
સુખસંપદા, હિંસાથી કીર્તિક્ષય થાય રે. ચિત્ત૦ ૨.
મહા મૂઢમતિને મતે મોહીને, કરે હિંસા અપરંપાર રે;
જઘ નર્કપુરીમાં ઉપજે, સહે જમડાના નિત્ય માર
રે. ચિત્ત૦ ૩. જુઓ મેતારજ ઋષિરાજિયા, કૈંચ
પક્ષીની દયા આણી રે; કેવળ પામી કર્મને જીતીયા,
હિંસા વળે એમ જાણી રે. ચિત્ત૦ ૪. વળી અર્જુન-
માળી મત્સરી, સાત જીવોનો વધ નિત્ય કીધો રે;
સંયમ મહાવ્રત આદરી, સમતાથી શિવસુખ લીધો રે.
ચિત્ત૦ ૫. તમે હિંસા નિવારો દુઃખકારી, પાળો અહિંસા
સુખકારી રે; દયા વિદ્યા મતિ બુદ્ધિ આપીને, ક્ષણમાં
ઉતારે ભવપારી રે. ચિત્ત૦ ૬. ધન્ય ધન્ય તે નરનારીને,
જે સમતારસમાં ઝીલે રે; કહે મણિવિજય દયાથકી,
તે કર્મ કઠિણને પીલે રે. ચિત્ત૦ ૭.

સત્યની સજ્જાય

(ભરતની પાઠે ભૂપતિ રે-એ રાગ)

સત્ય વચન મુખે બોલિયે રે, સત્ય સમાન નહિં

: ૧૪૬ :

કોય સહુણા; સત્ય વચને જગ વશ હુવે રે, સત્યથી
 યશ ખહુ હોય. સહુણાં ૧. ગુણ અનંતા સત્યતણા રે,
 કહી શક્યા નવિ જાય સહુણા; સત્ય વચન સાક્ષા-
 ત્થી રે, આતમ નિર્મળ થાય. સહુણાં ૨. સત્ય
 પ્રતિજ્ઞા જોહની રે, તસ દિયે પંડિત માન સહુણા;
 સત્ય વચન વદનારનું રે, હેવ હેવી ધરે ધ્યાન.
 સહુણાં ૩. શૂર સુભટ સંગ્રામમાં રે, પ્રાણની ન
 ગણે હાણ સહુણા; દુઃખદાયી પણ કષ્ટમાં રે, સત્ય-
 વાદી તેમ જાણ. સહુણાં ૪. કોટી પુરુષ વિષે
 વડો રે, રાજ હરિશ્ચંદ્ર સાર સહુણા; એક જ સત્યને
 કારણે રે, ત્યાગી ઋદ્ધિ અપાર. સહુણાં ૫. સત્ય-
 માંહિ સવિ ધર્મ વસે રે, સત્યમાંહિ જ વિવેક
 સહુણા; સત્યમાંહિ સુખસંપદા રે, તમે રાખો
 સત્યની ટેક. સહુણાં ૬. સત્ય સુધારસ સ્વાદમાં રે,
 ગુણીજન કરે વિલાસ સહુણા; મણિવિજય કહે
 સત્યમાં રે, સુક્રિનો માર્ગ છે ખાસ. સહુણાં ૭.

ચોરી ન કરવાની સજ્જાય

(વીરા મારા ગજથકી ઉતરો-એ રાત્ર)

ચોરી તમે ચિત્તથી પરિહરો, ચોરી ભવભય આપે રે;
 ચોરી સંતોષ ક્ષય કરે, ચોરી શિવસુખ કાપે રે. ચોરીં ૧.
 ચોરી કરે જે પાપીયા, હિંસામાં તે પૂરા રે;
 સાતે વ્યસને રાગિયા, લંપટમાં હોય શૂરા રે. ચોરીં ૨.

:૧૪૭:

કઠણ હૃદય કરી ચોરટા, નજરે દીકું ન મેલે રે;
 કૂડ કપટ વિષે રાતડા, પુષ્પ કર્મને ઠેલે રે. ચોરી૦૩
 નિર્લજ્જ નિપટપણું ધરી, ખોલે કડવા વેણુ રે;
 દુષ્ટ બુદ્ધિ ધારણ કરી, કહ્યું ન માને કે'ણુ રે. ચોરી૦૪
 ભગવંતને માને નહિં, ઉજ્જવળ ધર્મ વગોવે રે;
 ગુરુવાણી નવિ સદહે, શુદ્ધ માર્ગને ખોવે રે. ચોરી૦ ૫
 ઇંડ લોકે ફટ ફટ હુવે, રાજ શૂળી ચડાવે રે;
 આર્ત શૈત્રે રડવડી, નક નિગોદમાં જાવે રે. ચોરી૦ ૬
 લક્ષ્મી જે ચોરીતણી, ઘરમાં રહે નહિં વાસો રે;
 મણિવિજય કહે ચોરીને, કાઠો ગળે દઈ ફાંસો રે. ચો૦૭

શિયળની સજ્જાય

(દર્શન તારા દષ્ટિમાં—એ રાગ)

શિયળ સુહંકર જાણિયે, મનમોહન મેરે, જગત-
 માંહે એક સાર, મનમોહન મેરે, શિયળવંત વખા-
 ણીએ, મનમોહન મેરે, આનંદ મંગળકાર. મન-
 મોહન મેરે. ૧. શિયળથી સુખ સંપન્ને, મન૦ શિય-
 ળથી દુઃખ દૂર જાય, મન૦ શિયળથી બુદ્ધિ ઉપજે,
 મન૦ શિયળથી જગ જશ ગાય. મન૦ ૨. શિયળથી
 સંપત્તિ સ્તવિ મળે, મન૦ શિયળથી નવ નિધ થાય,
 મન૦ શિયળથી દુર્ગતિ દૂરે ટળે, મન૦ શિયળથી

૧ આસક્ત.

:૧૪૮:

સુર વંદે પાય. મન૦ ૩. જગમાતા સીતા સતી, મન૦ શિયળવંતી સુખખાણુ, મન૦ શેઠ સુદર્શન શિયળથી, મન૦ કર્મ કઠિણુ કરે હાણુ. મન૦ ૪. ધન્ય ધન્ય તે નરનારને, મન૦ જે ધરે શિયળશું રાગ, મન૦ મણિવિજય કહે તે લહે, મન૦ શિવરમણી મહાભાગ. મન૦ ૫.

લોભના ત્યાજ્યપણાની સજ્જાય

વ્યસન નિવારે રે ચેતન! લોભનું, લોભ છે પાપનું મૂળ; લોભે વાહ્યા રે મૂઠા પ્રાણિયા, ન તરે ભવજળકુળ. વ્યસન૦ ૧. લક્ષ્મી કાળે રે રણુમાં રણુવડે, વળી ચડે ગિરિ વિકરાળ; લોભે રક્ષુધા તૃષ્ણા રે અતિ સહે, જઈ પડે સમુદ્ર મોઝાર. વ્યસન૦ ૨. લોભે માનમર્યાદા નવિ રહે, ન રહે વચનવિશ્વાસ; લોભી નરને લાંડે જગ સહુ, કોઈ ન આપે રે વાસ. વ્યસન૦ ૩. લોભી દીન પરે દીનતા કરે, કરે નિત્ય પાપવ્યાપાર; લોભી પ્રાણુ હરે પરજીવના, માને લક્ષ્મી જ સાર. વ્યસન૦ ૪. લોભી નિર્લજ્જ થઈ ધન મેળવે, સોગન ભૂટા રે ખાય; લોભી પરધન-ઘણું ઝોળવી, મરી અધોગતિ જાય. વ્યસન૦ ૫. આઠમો ચક્રી સુભૂમ રાજ્યો, કીધો લોભ અપાર; આર્ત ધ્યાને રે જળમાં ડૂબિયો, ગયો નર્ક મોઝાર.

૧ ભવસમુદ્ર. ૨ ભખ. ૩ તરસ.

: ૧૪૮ :

વ્યસન૦ ૬. લોભી માતપિતા પરિવારને, દિવે બહુલા
રે દુઃખ; મણિવિજય કહે વારો લોભને, તો મળે
પૂરણ સુખ. વ્યસન૦ ૭.

માયાની સજ્જાય

(કપૂર હોયે અતિ બજળો રે-એ રાગ)

માયા મનથી પરિહરો રે, માયા આળપંપાળ;
માયાવી જગ જીવની રે, કોઈ ન કરે સંભાળ રે
પ્રાણી ! માયાશલ્ય નિવાર, એહ છે દુર્ગતિ દ્વાર
રે પ્રાણી ! માયા૦ ૧. માયા વિષની વેલડી રે,
માયા દુઃખની ખાણુ; માયાહોષ પ્રગટ કરે રે, માયા
હજાહજ^૧ જાણુ રે પ્રાણી ! માયા૦ ૨. માયામાં
મોહિત થઈ રે, અંધો જીવ ગમાર; કૂડ-કપટ બહુ
કેળવે રે, આણે ન શરમ લગાર રે પ્રાણી ! માયા૦
૩. માયાવીને નિદ્રા નહીં રે, નહીં સુખનો લવલેશ;
માયાવી ધર્મ ન ચિંતવે રે, પગ પગ પામે
કલેશ રે પ્રાણી ! માયા૦ ૪. રાતદિવસ રહે ઝુરતો રે,
માયાસેવનથી જીવ; દુર્ગતિમાં જઈ ઉપજે રે, પાડે
નિરંતર રીવ^૨ રે પ્રાણી ! માયા૦ ૫. માયાવી નર
ફીટીને રે, પામે સ્ત્રીનો અવતાર; સ્ત્રી ટળી નપુંસક
હોવે રે, એહી જ માયાનો સાર રે પ્રાણી ! માયા૦ ૬.
મણિવિજય કહે માયાને રે, વળે^૩ ધન્ય નર જોહ;

૧ ઝેર જેવી. ૨ રાડો.

: ૧૫૦ :

સંતોષે સુખી થઈ રે, શિવસુખ પામે તેહ રે
પ્રાણી ! માયા૦ ૭.

શ્રી દેવાનંદાની સજ્જાય

જિનવર રૂપ દેખી મન હરખી, સ્તનસેં દૂધ
ઝરાયા; તવ ગૌતમકું લયા અચંખા, પ્રશ્ન કરણુકું
આયા. ગૌતમ ! એ તો મેરી અમ્મા. આંકણી. ૧.
તસ કુખે તુમ કાહુ ન વસિયા, કવણુ કિયા ઇણુ કમ્મા ?
પૂરવ ભવ તવ વીરણુ પ્રકાશે, એ એણે કીધા કમ્મા.
ગૌતમ ! ૦ ૨. ત્રિશલા દેવી દેરાણી હુંતી, દેવાનંદા
જેઠાણી; વિષય લોભ કરી કાંઈ ન જાણ્યો, કપટ વાત
મન આણી. ગૌતમ ! ૦ ૩. દેરાણીકી રત્ન જ ડાખલી,
ખહુલાં રત્ન ચોરાયાં; અઘડો કરતાં ન્યાય હુઓ તવ,
કુરચ નાણા નહીં પાયા. ગૌતમ ! ૦ ૪. ઐસા શ્રાપ દિયા
દેરાણી, તુમ સંતાન ન હોજો; કર્મ આગળ કોઈનું
ન ચાલે, ઇંદ્ર ચકવત્તીં પણુ જોજો. ગૌતમ ! ૦ ૫.
ભરતરાય જખ ઋષભને પૂછે, એહમેં કોઈ જિણુંદા;
મરિચી પુત્ર ત્રિદન્ડી તેરો, ચોવીશમે જિણુંદા
ગૌતમ ! ૦ ૬. કુળનો ગર્વ કિયો મેં ગૌતમ !, ભરત-
રાય જખ વંદા; મન-વચ-કાયાએ કરીને, હરખ્યો
અતિ આણુંદા. ગૌતમ ! ૦ ૭. કર્મસંજોગે ભિક્ષુક
કુળ પાયા, જન્મ ન હોવે કખહુ; ઇંદ્ર અવધિએ
જોતાં અપહર્યો, દેવ ભુજંગમ ખાહુ. ગૌતમ ! ૦ ૮.
ત્યાશી દિન તિહાં કણે વસિયો, હરિણુગમેષી જખ

: ૧૫૧ :

આયા; સિદ્ધારથ ત્રિશલા દેવી રાણી, તસ કુખે
છટકાયા. ગૌતમ ! ૦ ૯. ઋષભદત્ત ને દેવાનંદા,
લેશે સંયમભારા; તખ ગૌતમ ! એ મુગતે જાશે,
ભગવતીસૂત્ર વિચારા. ગૌતમ ! ૦ ૧૦. સિદ્ધારથ ત્રિશ-
લાદેવી રાણી, અચ્યુત દેવલોક જાશે; ખીજે સ્કંધે
આચારાંગે, તે સૂત્રે કહેવાશે. ગૌતમ ! ૦ ૧૧ તપગચ્છ
શ્રી હીરવિજયસૂરિ, દિયો મનોરથ વાણી; સકળચંદ્ર
પ્રભુ ગૌતમ પૂછે, ઉલટ મનમાં આણી. ગૌતમ ! ૦૧૨.

નરક દુઃખ સ્વરૂપ સજ્ઞાય

હાં રે લાલા પાપકર્મથી પ્રાણીયા!, ઉપજે નરક મોઝાર
રે લાલા, (૧) પરમાધામી (૨), પરસ્પર વેદન (૩)
વેદનક્ષેત્ર વિચાર રે લાલા, ભવતરણે કરણી કરો હાં રે
લાલા. આંકણી ૦ ૧. હાં રે લાલા ત્રિકું નરકે ત્રણ વેદના,
ખીજ ત્રિકમાં હોય રે લાલા; સાતમીએ ક્ષેત્ર એહથી,
ક્ષણભર સુખ ન હોય લાલા. ભવ૦૨. હાં રે લાલા
લાઠી લંગર કોરડા, ચાખૂકતણા પ્રહાર રે લાલા;
ઝટ પકડ કર આંધીને, દેવે મુદ્ગર માર રે લાલા.
ભવ૦૩. હાં રે લાલા સાંકળે ઘાલી સામટા રે, મારે
વિવિધ પ્રકાર રે લાલા; ઘોર અંધારે ઘાલીને,
પડિયા કરે પોકાર રે લાલા. ભવ૦૪. હાં રે લાલા
તીક્ષ્ણ રૌદ્ર પરિણામથી, જીવ ઘણા સંહાર રે લાલા;
વેર આંધી ઉપજ્યા નરકમેં, પામે દુઃખ અપાર રે

: ૧૫૨ :

લાલા. ભવ૦૫. હાં રે લાલા પરમાધામીએ ઘેરિયા રે,
 સાંકળે ઘાલ્યા સોય રે લાલા; શસ્ત્ર ઉઘાડા તે લિયે,
 મારણુ લાગ્યા તોય રે લાલા. ભવ૦૬. હાં રે લાલા
 જીવહિંસા પાપે કરી, હુઆ નારકી જોહ રે લાલા;
 પરમાધામી તેહને મારવા, ઘાલે કુંલીગેહ રે લાલા.
 ભવ૦૭. જાતાં વાડ ઝંઝેરતા, ચપળ સ્વભાવી જીવ રે
 લાલા; માથે મુદ્ગર પડતાં થકાં, બહુલી પાડે રીવ રે
 લાલા. ભવ૦૮. હાં રે લાલા રાગતણા રસિયા વળી,
 મુણી મુણી કરતા તાન રે લાલા; ધર્મકથા નહિં
 સાંભળે, તેહના કાપે કાન રે લાલા. ભવ૦૯. હાં રે
 લાલા પરરમણી રૂપનો, વિષય વખાણે જોય રે લાલા;
 દેવગુરુ નીરખે નહિં, કાઢે આંખો સોય રે લાલા.
 ભવ૦૧૦. હાં રે લાલા એહવું જાણી ચેતજો, એહી
 શિખામણુ સાર રે લાલા; ખીમાવિજય મુનિ ધમ
 કહે, તમે રાખો ધર્મશું પ્યાર રે લાલા. ભવ૦૧૧.

શ્રી આનંદવનજીકૃત પદ

(રાગ-આશાવરી)

અબધુ એસો જ્ઞાન વિચારી, વામેં કે.ણુ પુરુષ કે.ણુ
 નારી ? અબધું બમ્મનકે ઘર નહાતી ધોતી, જોગીકે
 ઘર ચેલી; કલમા પઢપઢ ભઈ રે તરકડી તો, આપ
 હી આપ અકેલી. અબધું૦૧. સસરો અમારો બાળો
 ભોળો, સાસુ બાળકુમારી; પિયુજી અમારો પોઢયો

: ૧૫૩ :

પારણીએ, મેં હું ઝુલાવનહારી. અખધુ૦૨. નહિં હું
 પરણી નહિં હું કુંવારી, પુત્ર જણાવણહારી; કાળી
 દાઢીકે કોઈ નહિં છોડયો તો, હજુએ હું બાળ-
 કુમારી. અખધુ૦૩. અઢીઢીપમેં ખાટે ખટુલી, ગગન
 ઓશીકું તલાઈ; ધરતીકે છેડો આલકી પીછોડી,
 તોય ન સોડ ભરાઈ. અખધુ૦૪. ગગનમંડળમેં ગાય
 વીયાણી, વસુધા^૧ દૂધ જમાઈ; સૌ રે સુનો ભાઈ!
 વલોણું વલોવે તો, તત્ત્વઅમૃત કોઈ પાઈ. અખધુ૦૫.
 નહિં જઈ સાસરીએ નહિં જઈ પિયરીયે, પિયુજીકી
 સેજ બીછાઈ; આનંદઘન કહે સુનો ભાઈ સાધુ તો,
 જ્યોતિસેં જ્યોત મિલાઈ. અખધુ૦૬.

શ્રી નેમિનાથની સજ્જાય

એક કારિકા ^૨નયરી રાજ રે, કુળણ નૃપ જયો;
 તાસ છે લઘુ બ્રાતા નામે રે, ગજસુકુમાળ જયો.
 ૧. તે પૂછે નેમજિણુંદને રે, ગુજસુકુમાળ
 મુનિ; તે મુજથી દુઃખ ન ખમાય રે, સુણો
 જિનરાજ ગુણી. ૨. તે કારણ એવું દાખો રે,
 અક્ષય જેમ વહેલું; હું પામું જગગુરુ ભાખે રે,
 સુણો મુનિ છે દોહીલું. ૩. આજ ^૩દગ્ધભૂમિકા જઈને
 રે, કાઉસગ્ગ જો કરશો; આજ ^૪રજની કેવળ પામી રે,
 શિવપદને વરશો. ૪. તેણે સુણી પ્રભુજીની વાણી રે,

૧. પૃથ્વી. ૨ નગરી. ૩ સ્મશાન. ૪ રાત્રિ.

: ૧૫૪ :

દુગ્ધભૂમિ ચાલ્યો; તિહાં ઠાળેણં મોળેણં જ્ઞાળેણં, કાઉ-
સગ્ગમાં મ્હાલ્યો. ૫. તખ સોમિલ સસરે આવી રે,
શિર ઉપર સઘડી; કરી ભરી અંગારા તાળ રે,
ચાલ્યો દુષ્ટ ઘડી. ૬. તિહાં મુનિવર સમતા ભાવે રે,
ક્ષપકશ્રોણી ચડી; તુરંગમ કેવળ બેસી રે, શિવપંથ
ચાલ્યો ચડી. ૭. સખી ! ગજસુકુમાળ મુનિને રે,
ભવિયાણુ જે નમશે; તે શિવકમળા મુવિવેકે રે,
ન્યાયમુનિ લેશે. ૮.

ભવિષ્યની સજ્ઞાય

ભવિષ્યમાં લખ્યું હોય તે થાય, હહાપણુ કોઈનું
કામ ન આવે; ક્રોડ કરોને ઉપાય, ભવિષ્યમાં લખ્યું
હોય તે થાય. ૧. રાજને મન રઠ જ લાગી, ત્યારે
મૃગયા રમવા જાય; સાધુ મુનિને સંતાપિયા ત્યારે,
સર્પદંશ ત્યાં થાય. ભવિં ૨. મંગળ મુહૂર્ત શુભ
ચોઘડિયું, પ્રથમ ગ્રહ પૂજાય; પણ બેશી જાણતાં
છતાં, રંગભર શીદને રંડાય ? ભવિં ૩. રામચંદ્ર
જાણતાં છતાં, વનમાં શીદને જાય ?; સતી સીતાને
કલક આવ્યું, ત્યારે રાવણુ શિશ રોળાય. ભવિં ૪.
અર્જુન લીમ નકુળ સહદેવ, રાજ ધર્મ કહેવાય;
પંચે પાંડવ જાણતાં છતાં, દ્રૌપદી શીદને લુટાય ?
ભવિં ૫. ચંદનખાળા ચઉટે વેચાણી, એને રાખ્યા
છે મૂળાગેહ;^૧ હાથે પગે બેડી સહકલાએ, તેને રાખ્યા

૧ મૂળા નામની શેઠાણીના ઘરમાં.

: ૧૫૫ :

છે ગુપ્ત જ ગેહ. ભવિં ૬. સતી અંજનાને કલંક આવ્યું ત્યારે, સાસુએ દીધું છે આળ; માઆપે પાણી ન પાયું, ત્યારે એમને કાઠી વનવાસ. ભવિં ૭. સતી સુભદ્રાને કલંક આવ્યું ત્યારે, સાસુએ દીધું છે આળ; જીહ્વાગ્રે તરણું કાઢ્યું ત્યારે, સુનિને ટીલું થાય. ભવિં ૮. હીરવિજય ગુણુ ગાય; માણેકવિજય સુનિ એમ ભણે છે, તુમે સાંભળો રાખી સમાય. ભવિં ૯.

નિદ્રાની સજ્જાય

અરસપરસ ડ્રગ કુલ્હા રે બાઈ, વીચેવીચે હરી રે ખભુર; ઘેર બેઠાં કાંઈ કરો રે બાઈ, ઘો સમકિતની નીવ. નિદ્રા તુને વેચશું રે બાઈ, જો કોઈ ગ્રાહક હોય. આંકણી. પહો ફાટી પગહો હુઓ રે બાઈ, સૂતા આવે રે નિંદ; સુનિવર આવી પાછા ગયા રે બાઈ, નહીં દરિશનનો જોગ. નિદ્રાંર. વ્રત નહિ નહિ આખડી રે બાઈ, નવિ સમરો નવકાર; સૂતા તે ઘરના પ્રાહુણા બાઈ, જ્યું આવ્યા યું જાય. નિદ્રાં ૩. તેજી છૂટયા શહેર-માં રે બાઈ, કીસીપેં પડ્યો રે પોકાર; દરવાજા જડી હાથ કરે બાઈ, નીકળી ગયા અસવાર. નિદ્રાં ૪. જિગ્યા સો તો આથમશે રે બાઈ, કુલ્યા સો તો કરમાય; જ્યા સો તો જાયશે રે બાઈ, શોચ કરે બલાય. નિદ્રાં ૫. જે ઘેર નોખત બાજતી રે બાઈ, જે ઘરે ઘરે રે

: ૬૫૬ :

નિશાન; એ મંદિર સૂના પડ્યા રે બાઈ, ચુંટણુ
લાંબ્યા કાન. નિદ્રાં ૬. શેર શેર સોનું પહેરતી રે
બાઈ, મોતીડે તપત લલાટ; એ સમય તો વહી
ગયો રે બાઈ, ઘર ઘરની પનિહાર. નિદ્રાં ૭.
દાન શિયળ તપ ભાવના રે બાઈ, શિવપુર મારગ
ચાર; કર્મ અપાવી સુકતે ગયા રે બાઈ, ત્યાં વરત્યો
જયજયકાર. નિદ્રાં ૮. રાજવિજય રંગે ભણે રે
બાઈ, જીણે લીધો શિવપુર વાસ; રાજઋદ્ધિ ધન
સંપદા રે બાઈ, જીણે જીત્યા જયજયકાર. નિદ્રાં ૯.

ચરખાની સજ્ઞાય

સુણ ચરખાવાલી, ચરખો ચાલે છે તારો ચું,
ચું, ચું, જળ થાયે થળ ઉપરે રે, ઉપની આપોઆપ;
એક અચાલો એસો સુણો, બેટીએ જાયો બાપ રે.
સુણુ ૧. નાને તારો વિવાહ કર્યો છે, વિણ જાયો ભર-
થાર; વિણ જાયો જો નવિ મળે તો, અમ તુમશું
વિવાહ રે. સુણુ ૨. સાસુ મરી ગઈ સસરો મરી
ગયો, પરણ્યો બી મર જાય; એક હોસો એમ કહે
ત્યારે, ચરખો તેણે બતાય. સુણુ ૩. જ્ઞાન-ધ્યાન
જો રૂ મંગાવે, સુતર પીંજળણહાર; જ્ઞાન-પીંજરો
પીંજળુ બેઠો, ત્યાં કરે ઝણ ઝણકાર. સુણુ ૪. ચરખો
તારો રચણ રંગીલો, પુણી છે ઘણી સારી; આનંદ-
ધન વિધિશું કાંતો તો, ઉતારે ભવપાર. સુણુ ૫.

૧ ઘણી. ૨ કપાસ-૩.

: ૧૫૭ :

શ્રી શાલિભદ્રની સજ્જાય

રાજગૃહી નયરી મોઝારોજી, વણુઝારા દેશાવર સારોજી;
ઘણુ વેળાજી, રતનકંબળ લેધ આવીયાજી. ૧

લાખ લાખની વસ્તુ લાખેણી, એ વસ્તુ છે અતિ ઝીણી;
કાંઈ પરિમલજી, ગઠ મઠ મંદિર પરિહરીજી. ૨

પૂછે ગામને ચોતરે, લોક મળ્યા વિધવિધ પરે;
જઈ પૂછોજી, શાલિભદ્રને મંદિરેજી. ૩

તેડાવ્યો ભંડારીજી, વીશ લાખ નિરધારીજી;
ગણી દેજોજી, એહને ઘેર પહોંચાડજોજી. ૪

શેઠાણી સુભદ્રા નિરખેજી, રતનકંબળ લઈ પરખેજી;
લઈ પહોંચાડેજી, શાલિભદ્રને મંદિરેજી. ૫

રાણી કહે સુણો રાજજી, આપણું રાજ શેં કાજજી ?
સુજ કાજે, એક ન લીધી કંબલીજી. ૬

સુણ હો ચેલણા રાણીજી, એહ વાત મેં જાણીજી;
પીછાણીજી, એ વાતનો અચંબો ઘણોજી. ૭

દાતણુ તો જખ કરશુંજી, શાલિભદ્ર સુખ જ્ઞેશુંજી;
શણુગારોજી, ગજ રથ ઘોડા પાલખીજી. ૮

આગળ કોતળ હીંચાવતા, પાછળ પાય નચાવતા;
રાય શ્રેણિકજી, શાલિભદ્ર ઘેર આવીયાજી. ૯

પહેલે ભુવને પગ દિયો, રાજ મનમાં ચમકિયો;
કાંઈ જ્ઞેજોજી, આ ઘર તો ચાકરતણાજી. ૧૦

: ૧૫૮ :

- બીજે ભુવને પગ દિયો, રાજા મનમાં ચમકિયો;
કાંઈ જોજોજી, આ ઘર તો સેવકતણાજી. ૧૧
- ત્રીજે ભુવને પગ દિયો, રાજા મનમાં ચમકિયો;
કાંઈ જોજોજી, આ ઘર તો દાસીતણાજી. ૧૨
- ચોથે ભુવને પગ દિયો, રાજા મનમાં ચમકિયો;
કાંઈ જોજોજી, આ ઘર તો શ્રેષ્ઠીતણાજી. ૧૩
- રાય શ્રેણિકની સુદ્રિકા ખોવાઈ, ખોળ કરાવે રાય;
માતા ભદ્રાજી, થાળ ભરી તવ લાવિયાજી. ૧૪
- જગો જગો મોરા નંદજી, કેમ સૂતા આણુંદજી?
કાંઈ આંગણેજી, શ્રેણિકરાય પધારિયાજી. ૧૫
- હું નવિ જાણું માતા ખોલમાં, હું નવિ જાણું માતા તોલમાં;
તુમ લેજોજી, જિમ તુમને સુખ ઉપજોજી. ૧૬
- પૂર્વે કદી પૂછતાં નહીં, તો આમાં શું પૂછો સહી?
મોરી માતાજી, હું નવિ જાણું વણજમાંજી. ૧૭
- રાય કરિયાણું લેજોજી, મુહ માગ્યા દામ દેજોજી;
નાણા ચૂકવીજી, રાય ભંડારે નખાવી દીયોજી. ૧૮
- વળતું માતા ઇમ કહે, સાચું નંદન સદહે;
કાંઈ સાચેજી, શ્રેણિકરાય પધારિયાજી. ૧૯
- ક્ષણમાં કરે કાંઈ રાજયો, ક્ષણમાં કરે ખેરાજયો;
કંઈ ક્ષણમાંજી, ન્યાય અન્યાય કરે સહીજી. ૨૦
- પૂર્વે સુકૃત નવિ કીધાં, સુપાત્રે દાન નવિ દીધાં;
મુજ માથેજી, હજી પણ એહવા નાથ છેજી. ૨૧

: ૧૫૯ :

અખ તો કરણી કરશુંજી, પંચ વિષય પરિહરશુંજી;
પાળી સંયમજી, નાથ સનાથ થશું સહીજી. ૨૨

ઈદ્રિવત્ અંગ તેજજી, આવે સહુને હેજજી;
નખ શિખ લગીજી, અંગોપાંગ શોભે ઘણાજી. ૨૩

મુકતાકૃણ જિમ ચળકેજી, કાને કુંડળ ઝળકેજી;
રાજ શ્રેણિકેજી, શાલિભદ્ર ખોળે લીઓજી. ૨૪

રાજ કહે સુણો માતાજી!, તુમ કુમાર સુખશાતાજી;
હવે એહનેજી, પાછો મંદિર મોકલોજી. ૨૫

શાલિભદ્ર નિજ ઘર આવ્યાજી, રાય શ્રેણિક
ઘેર સીધાવ્યાજી;

પછી શાલિભદ્રજી, ચિંતા કરે મનમાં ઘણીજી. ૨૬
શ્રી જિનનો ધર્મ આદરું, મોહમાયાને પરિહરું;

હું છાંડુંજી, ગજ રથ ઘોડા પાલખીજી. ૨૭
સુણીને માતા વિલખેજી, નારીઓ સઘળી તલખેજી;

તિણ વેળાજી, અશાતા પામ્યા ઘણીજી. ૨૮
માતા પિતા ને જાતજી, સહુ આળપંપાળની વાતજી;

ઇણ જગમાંજી, સ્વારથનાં સર્વે સગાંજી. ૨૯
હંસ વિના શાં સરોવરિયાં? પિયુ વિના શાં મંદિરિયાં?

મોહવશ થકાંજી, ઊચાટ એમ કરે ઘણોજી. ૩૦
સર્વ નારીઓ અમૂલ્યજી, વાટકડે તેલ રૂલેલજી;

શાહ ધન્યજી, શરીર સમારણ માંડીઓજી. ૩૧
ધન ઘેર સુભદ્રા નારીજી, ખેઠા મહેલ મોઝારીજી;

સમરંતાજી, એકજ આંસુ ખેરીયુંજી. ૩૨

: ૧૬૦ :

ગૌભદ્ર શેઠની બેટડી, ભદ્રાબાઈ તોરી માવડી;
 સુણુ સુંદરીજી !, તેં કેમ આંસું ખેરિયુંજી ? ૩૩
 શાલિભદ્રની બેનડી, બત્રીશ ભોળાઈની નણુદડલી;
 તો તાહરેજી, શા માટે રોવું પડેજી ? ૩૪
 જગમાં એક જ ભાઈ માહરે, સંયમ લેવા મન કરે;
 નારી એક એકજી, દિન દિન પ્રત્યે પરિહરેજી. ૩૫
 એ તો મિત્ર કાયરુ, શું લે સંયમભારરુ ?
 જીભલડીજી, મુખ માયાની જુદી જાણવીજી. ૩૬
 કહેવું તો ઘણું સોહલું, પણ કરવું અતિ દોહલું;
 સુણો સ્વામીજી !, એહવી ઋષ્ઠિ કુણુ પરિહરેજી ? ૩૭
 કહેવું તો ઘણું સોહલું, પણ કરવું અતિ દોહલું;
 સુણુ સુંદરીજી !, આજથી ત્યાગી તુજનેજી. ૩૮
 હું તો હસતી મલકીને, તુમે કિયો તમાસો હલકીને;
 સુણો સ્વામીજી !, અખ તો ચિંતા નહિ ધરુંજી. ૩૯
 ચોટી અંબોડો વાળીને, શાહ ધન્નો ઊઠયા ચાલીને;
 કાંઈ આવ્યાજી, શાલિભદ્રને મંદિરેજી. ૪૦
 ઊઠો મિત્ર કાયરુ, સંયમ લઈએ ભારરુ;
 આપણુ હોય જણાજી, સંયમ શુદ્ધ આરાધીએ. ૪૧
 શાલિભદ્ર વૈરાગિયા, શાહ ધન્નો અતિ ત્યાગિયા;
 હોનુ રાગિયાજી, શ્રી વીર સમીષે આવિયાજી. ૪૨
 સંયમ મારગ લીનોજી, તપસ્યાએ મન લીનોજી;
 શાહ ધન્નોજી, માસખમણુ કરે પારણાજી. ૪૩

: ૧૬૧ :

તપ કરી દેહને ગાળીજી, દૂપણુ સઘળાં ટાળીજી;
 વેભારગિરિજી, ઉપર અણુશણુ આદર્યોજી. ૪૪

ચઢતે પરિણામે સોયજી, કાળ કરી જણુ હોયજી;
 દેવગતિએજી, અનુત્તર વિમાને ઉપજ્યાજી. ૪૫

સુરસુખને તિહાં ભોગવી, ત્યાંથી દેવ હોનુ ચ્યવી;
 મહાવિદેહેજી, મનુષ્યપણું તેહ પામશેજી. ૪૬

સૂઘો સંયમ આદરી, સકળ કર્મનો ક્ષય કરી;
 લહી કેવળજી, મોક્ષગતિને પામશે. ૪૭

દાનતણાં ફળ દેખોજી, ધનનો શાલિભદ્ર પેખોજી;
 નહિ લેખોજી, અતુલ સુખ તિહાં પામશેજી. ૪૮

ઇમ જાણી સુપાત્રને પેખોજી, જિમ વેગે પામો મોખોજી;
 નહિ ઝોખોજી, કદીએ જીવને ઉપજેજી. ૪૯

ઉત્તમના ગુણુ ગાવેજી, મનવંછિત સુખ પાવેજી;
 કહે કવિજનજી, શ્રોતાજન તુમે સાંભળોજી. ૫૦

શ્રી ચંદનખાળાની સજ્જાય

(અરણિક મુનિવર આલ્યા ગૌચરી-એ દેશી)

ઢાળ પહેલી

શ્રી સરસતીના પાય પ્રણુમી કરી, થુણુશું ચંદન-
 ખાળાજી; જેણે વીરનો રે અભિગ્રહ પૂરિયો, લાઘી
 મંગળમાળાજી. દાન ઉલટ ધરી લવિયણુ દીજીએ. ૧.
 આંકણી. જેમ લહીએ જગ માનોજી, સ્વર્મતણાં
 સુખ સહેજે પામીએ; નાસે દુર્ગતિ થાનોજી,

: ૧૬૨ :

દાન ઉલટ ધરી ભવિયણુ દીજીએ. ૨. નયરી કૌશાંબી
 રે રાજ્ય કરે તિહાં, નામે શતાનિક બાણુજી; મૃગાવતી
 રાણી રે સહિયર તેહની, નંદી નામે વખાણીએજી.
 દાન૦ ૩. શેઠ ધનાવો રે તિણુ નગરી વસે, ધનવંતમાં
 શિરદારો જી; મૂળા નામે રે ઘરણી બાણીએ, રૂપે રતિ
 અવતારોજી. દાન૦ ૪. એણે અવસર શ્રી વીર જિણેશ્વર,
 કરતા ઉચ્ચ વિહારોજી; પોસ વદ પડવે રે અભિગ્રહ
 મન ધરી, આવ્યા તિણુ પુર સારોજી. દાન૦ ૫.
 રાજસુતા હોય મસ્તક ક્ષુર કરી, ક્રીધા ત્રણ ઉપ-
 વાસોજી; પગમાં બેડી રે રોતી દુઃખભરે, રહેતી
 પરઘરવાસોજી. દાન૦ ૬. ખરે રે બપોરે રે બેઠી
 ઉમરે, એક પગ બાહિર એક માંહેજી; સુપડાને
 ખૂણે રે અડદના બાકળા, સુજને આપે ઉછાહેજી. દાન૦ ૭.
 એહવું ધારી રે મનમાંહે પ્રભુ, ફરતા આહારને
 કાળેજી; એક દિન આવ્યા રે નંદીના ઘરે, ધર્મા-
 સમિતિ બિરાળેજી. દાન૦ ૮. તવ સા દેખી રે મન
 હર્ષિત થઇ, મોદક લઇ સારોજી; વહોરાવે પણ
 પ્રભુજી નવિ લીએ, ક્રીરી ગયા તેણી વારોજી. દાન૦ ૯.
 નંદી જઇને રે સહિયરને કહે, વીર જિનેશ્વર આવ્યાજી;
 ભિક્ષા કાળે રે પણ લેતા નથી, મનમાં અભિગ્રહ
 લાવ્યાજી. દાન૦ ૧૦. તેણીના વચણુ સુણી નિજ નયરમાં,
 ઘણા રે ઉપાય કરાવેજી; એક નારી કિહાં મોદક લઇ
 કરી, એક જણી ગીત જ ગાવેજી. દાન૦ ૧૧. એક નારી

: ૧૬૩ :

શૃંગાર સોહામણા, એક જણી બાળક લેઇજી; એક જણી મૂકે રે વેણુજ મોકળી, નાટક એક કરેઇજી. દાન૦ ૧૨. તેણીપરે રામા રે રમણી રંગભરી, આણી હરખ અપારોજી; વહોરાવે બહુ ભાવભક્તિ કરી, તોહિ ન લીયે આહારોજી. દાન૦ ૧૩. ધન્ય ધન્ય પ્રભુજી વીર જિનેશ્વર, તુજ ગુણનો નહિ પારોજી; દુક્કર પરિસહ ચિત્તમાં આદર્યો, એહ અભિગ્રહ સારોજી. દાન૦ ૧૪. એણીપરે ફીરતાં રે માસ પંચ જ થયા, ઉપર દિન પચવીશોજી; અભિગ્રહ સરિખો રે ભેગ મળે નહિ, વિચરે શ્રી જગદીશોજી. દાન૦ ૧૫.

ઢાળ ખીજી

(નમો નમો મનક મહામુનિ-એ દેશી)

તેણે અવસરે તિહાં જાણીએ, રાય શતાનીક આઠ્યો રે; ચંપાનગરીની ઉપરે, સેના ચતુરંગ દલ લાઠ્યો રે. તેણે અવસરે તિહાં જાણીએ. ૧. આંકણી. દધિવાહન નબળો થયો, સેના સઘળી નાઠી રે; ધારણી ધુઆ વસુમતી, બાંદ પકડયા થઇ માઠી રે. તેણે ૨. મારગમાં જાતાં થકાં, સુભટને પૂછે રાણી રે; શું કરશે અમને તમે ? કરશું ઘરણી ગુણુખાણી રે. તેણે ૩. તેહ વચન શ્રવણે સુણી, સતીય શિરોમણિ તામ રે; તત્ક્ષણુ ગ્રાણુ તળયા સહી, જોજો કર્મનાં કામ રે. તેણે ૪. વસુમતી કુમરી લેઇ કરી, આઠ્યો નિજ ઘરમાંહિ રે; કોપ કરી ઘરણી તિહાં, દેખી

: ૧૬૪ :

કુમરી ઉત્સાહી રે. તેણે ૫. પ્રાતઃસમય ગયો
 વેચવા, કુમરીને નિરધારો રે; વેશ્યા પૂછે મૂલ તેહનું,
 કહે શત પંચ દિનારો રે. તેણે ૬. એહવે તિહાં
 કણે આવિયો, શેઠ ધનાવો નામ રે; તે કહે કુમરી
 લેશું અમે, ખાસાં આપીશ દામ રે. તેણે ૭. શેઠ
 વેશ્યા ઝગડે તિહાં, માંહોમાંહે વિવાહો રે; ચક્રેસરી
 સાનિધ કરી, વેશ્યા ઉતાર્યો નાહો રે. તેણે ૮. વેશ્યાથી
 મૂકાવીને, શેઠ તેડી ઘર આવે રે; મનમાં અતિ
 હર્ષિત થકો, પુત્રી કહીને બોલાવે રે. તેણે ૯. કુમરી
 રૂપે રુઝાડી, શેઠતાણું મન મોહે રે; અભિનવ જાણે
 સરસ્વતી, કળા ચોસઠ સોહે રે. તેણે ૧૦. કામ-
 કાજ ઘરના કરે, બોલે અમૃતવાણી રે; ચંદનબાળા
 તેહનું, નામ દીધું ગુણ જાણી રે. તેણે ૧૧. ચંદન-
 બાળા એક દિને, શેઠતાણા પગ ધોવે રે; વેણી
 ઉપાડી શેઠજી, મૂળા બેઠી જોવે રે. તેણે ૧૨. તે
 દેખીને ચિંતવે, મૂળા મન સંદેહ રે; શેઠજી રૂપે
 મોહિયા, કરશે ઘરણી એહ રે. તેણે ૧૩. મનમાં
 ક્રોધ કરી ઘણો, નાવીને તેડાવી રે; મસ્તક ભદ્ર કરા-
 વીયું, પગમાં બેઠી જડાવી રે. તેણે ૧૪. ઓરડામાંહિ
 ઘાલીને, તાણું દઈને જોવે રે; મૂળા મન હર્ષિત થઈ,
 બીજે દિને શેઠ આવે રે. તેણે ૧૫. શેઠ પૂછે કુમરી
 ક્રીડાં ? ઘરણીને તિણે કાળે રે; તે કહે હું જાણું
 નહી, એમ તે ઉત્તર આલે રે. તેણે ૧૬. એમ કરતાં

: ૧૬૫ :

દિન ત્રણ થયા, તોહી ન જાણે વાત રે; પાડોશણુ
એક ડોકરી, સઘળી કરી તેણે વાત રે. તેણે ૧૭.
કાઠી બહાર ઉઘાડીને, ઉમરા વચ્ચે બેસારી રે;
આપ્યા અડદના બાકળા, સુપડામાંહિ તિણુ વારી રે.
તેણે ૧૮. શેઠ લુહાર તેડણુ ગયો, કુમરી ભાવના
ભાવે રે; ધણુ અવસર વહોરાવીએ, બે કોધ
સાધુજી આવે રે. તેણે ૧૯.

ઢાળ ત્રીજી

(બેડલે ભાર વણો છે રાજ ! બાતાં કેમ કરો છો ?-એ દેશી)

એણે અવસર શ્રી વીર જિનેશર, જંગમ સુરતરુ
આયા; અતિ ભાવે તે ચંદનબાળા, વંદે જિન સુખ
કાયા. આઘા આમ પધારો વીર, સુજને પાવન કીજે.
એ આંકણી. ૧. આજ અકાળે આંબો મોરિયો, મેહ
અમીરસ વુઠયા; કર્મતણુ ભય સર્વે નાઠા, અમને જિન-
વર તુઠયા. આઘા ૨. એમ કહીને અડદના બાકળા,
જિનજીને વહોરાવે; યોગ્ય જાણી પ્રભુજી વહોરે, અભિ-
ગ્રહ પૂરણુ થાવે. આઘા ૩. બેડી ટળીને ઝાંઝર હુઆ,
મસ્તક વેણી રુડી; દેવ કરે તિહાં વૃષ્ટિ સોવનની,
સાડી બારહ કોડી. આઘા ૪. વાત નગરમાં સઘળે
વ્યાપી, ધન લેવા નૃપ આવે; મૂળાને પણ ખબર
થઈ છે, તે પણ તિહાં કણે જાવે. આઘા ૫. શાસન-
દેવી સાનિધ્ય કરવા, બોલે અમૃત વાણી; ચંદન-

:૧૬૬:

ખાળાનું છે એ ધન, સાંભળ ગુણુમણિખાણી. આઘાં૬.
 ચંદનખાળા સંયમ લેશે, તવ એ ધન ખરચારો;
 રાજને એણી પરે સમજાવે, મનમાં ધરી ઉઠાસે.
 આઘાં ૭. શેઠ ધનાવો કુમરી તેડી, ધન ઘર લેઈ આવે;
 સુખસમાધે તિહાં કણે રહેતાં, મનમાં હર્ષ ન માવે.
 આઘાં ૮. હવે તેણે કાળે વીર જિણુંદજી, હુઆ કેવળ-
 નાણી; ચંદનખાળા વાત સુણીને, હૈડામાં હરખાણી.
 આઘાં ૯. વીર કને જઈ દીક્ષા લીધી, તત્ક્ષણુ કર્મ
 ખપાવ્યા; ચંદનખાળા ગુણુહ વિશાળા, શિવમંદિર
 સીધાયા. આઘાં ૧૦. એહવું જાણી રુડા પ્રાણી!,
 કરજો શિયળ જતન; શિયળથકી શિવસંપદ લહીએ,
 શિયળે રૂપ રતન. આઘાં ૧૧. નયન વસુ સંજમને
 લેહે, (૧૭૮૨) સંવત સુરત મઝારો; વદિ આપાઠતણી
 છઠ દિવસે, ગુણુ ગાયા રવિવારો. આઘાં ૧૨. શ્રી
 વિદ્યાસાગર સૂરિશિરોમણિ, અચળગચ્છ સોહાયા;
 મહિયલ મહિમા અધિક ખિરાજે, દિનદિન તેજ
 સવાયા. આઘાં ૧૩. વાચક સહજસુંદરનો સેવક,
 હરખ ધરી ચિત્ત આણી; શીલ ભલી પરે પાળો
 ભવિયણુ, કરે નિત્ય લાભ એ વાણી. આઘાં ૧૪.

શ્રી સીતા સતીની સન્ન્યાય

ઝળહળતી ખળતી ઘણું રે લાલ, ઝીલે ઝાળ.
 અપાર રે, સુજાણુ સીતા; જાણે કેસુ કુલીયા રે લાલ,
 રાતા ખચર અંગાર રે, સુજાણુ સીતા ધીજ કરે,

: ૧૬૭ :

સીતા સતીય રે લાલ. આંકણીં ૧. સતીયતણે પર-
 માણુ રે સુજાણુ, લખમણુ રામ ખડા તિહાં રે લાલ;
 નિરખે રાણા રાણુ રે સુજાણુ, સીતા ધીજ^૧ કરે. ૨.
 સ્નાન કરી નિર્મળ જળે રે લાલ, ખિમણે રૂપ દેખાય
 રે સું ધીં આવીઆ નરનારી ઘણા રે લાલ,
 ઊભા કરે પોકાર રે સું ધીં ૩. ભસ્મ હોશે ઘણુ
 આગમાં રે લાલ, રામ કરે છે અન્યાય રે સું ધીં
 રામ વિના વાંછયો હોવે રે લાલ, સુપને ૧૬ નર
 કોય રે. સું ધીં ૪. તો મુજ અગની પ્રજાળજો રે
 લાલ, નહીં તો પાણી હોય રે સું ધીં એમ કહી પેઠી
 આગમાં રે લાલ, તુરત થયો અગ્નિ નીર રે. સું ધીં
 ૫. જાણે દ્રહ જળસેં ભર્યો રે લાલ, ઝીલે ધરમની
 ધાર રે સું ધીં દેવ કુસુમવર્ષા કરે રે લાલ, એહ
 સતી શિરદાર રે સું ધીં ૬. સીતા ધીજથી ઉતરી
 રે લાલ, ભાસ^૨ કરે સંસાર રે સું ધીં રલિયાત^૩ મન
 સહુકો થયા રે લાલ, સઘળે થયો ઉછરંગ સું ધીં
 ૭. લખમણુ રામ ખુશી થયા રે લાલ, સીતા સયળ
 સુરંગ રે સું ધીં જગમેં જય થયો જેહનો રે લાલ,
 અવિચળ શિયળ સનાહ^૪ રે સું ધીં ૮. સતીઓના
 ગુણુ ગાવતાં રે લાલ, આણુંદ અત્યંત થાય રે
 સું ધીં કહે જિનહર્ષ સીતાતણા રે લાલ, પ્રણુમીજે
 નિત પાય રે સું ધીં ૯.

૧ અગ્નિમાં પડવું વિગેરે ધીજ (દિવ્ય) કહેવાય છે.
 ૨ વખાણુ. ૩ ખુશીવાળા. ૪ શિયળરૂપી જખતર.

: ૧૬૮ :

હરિયાલી

એક નારી હોય પુરુષ મળીને, નારી એક નિપાઈ,
હાથ પગ નવિ દિસે તેહના, મા વિના ખેટી જાઈ,
ચતુર નર ! એ કુણુ કહીએજી નારી ? ॥ ૧ ॥
ચિર ચુંદડી ચરણા ચોળી, નવિ પહેરે તે સાડી;
છેલ પુરુષ દેખીને મોહે, તેહવી તેહ રૂપાલી.

ચતુર નર ! ॥ ૨ ॥

ઉત્તમ જાતિ નામ ધરાવે, મન માને ત્યાં જાવે;
કંઠે વળગી લાગે ખ્યારી, સાહેબને રીઝાવે.

ચતુર નર ! ॥ ૩ ॥

ઉપાસરે તો કદિય ન જાવે, દેરે જાવે હરખી;
નરનારીશું રંગે રમતી, સહુકો સાથે સરખી.

ચતુર નર ! ॥ ૪ ॥

એક દિવસનું જીવન તેહનું, ફરીય નાવે કામ;
પાંચ અક્ષર છે સુંદર તેહના, શોધી લેજો નામ.

ચતુર નર ! ॥ ૫ ॥

ઉદય વાચક એણી પેરે જાંચે, સુણુજો નર ને નારી;
એ હરિયાલીનો અર્થ કરે જે, સજજનની ખલિહારી.

ચતુર નર ! એ કુણુ કહીએજી નારી ? ॥ ૬ ॥

ચૈત્યવંદન

શ્રી પાર્શ્વજિન દશ ભવનું ચૈત્યવંદન

મરુભૂતિ ને કમઠ વિપ્ર, પહેલે ભવ કહીએ;
 બીજે ગજ 'કુર્કુટ'અહિ, ત્રીજે ભવ કહીએ. ૧
 અઠમ કદપ પાંચમી નરક, કિરણવેગ ખગ^૨ જાણું;
 મહોરગ સર્પ ચોથે ભવે, અચ્યુત સુર મન આણું. ૨
 છઠ્ઠી નરક પાંચમે ભવે, છઠ્ઠે રાય વજ્જનાભ;
 ચંડાળ કુળે કમઠજનિત, મધ્ય ઐવેચકે લાભ. ૩
 લલિતાંગ દેવ સાતમે ભવે, સાતમી નરકે લાગ;
 કનકબાહુ ચક્રી થયા, કમઠ સિંહનો માગ. ૪
 પ્રાણુત કદપ ચોથી નરક, પાર્શ્વનાથ ભવ દશમે;
 કમઠ થયો તાપસ વળી, અન્ય તીર્થી બહુ પ્રણમે. ૫
 દીક્ષા લઇ સુકતે ગયા, પાર્શ્વનાથ જિન દેવ;
 પદ્મવિજય સુપસાહિલે, જિત પ્રણમે નિતમેવ. ૬

શ્રી પુંડરીકસ્વામીનું ચૈત્યવંદન

ઋષભદેવના પ્રથમ પદ્મધર, પુંડરીક ગણુધર નામ;
 દીક્ષા લીધી પ્રભુજી કને, સાધ્યું ધરિષ્ઠ કામ. ૧
 ઋષભદેવના પૌત્ર ને, ભરત પિતા છે જેના;
 સુકિારમણી મેળવી, હણી કરમની સેના. ૨

૧ કુર્કુટ જાતિનો સર્પ. ૨ વિદ્યાધર.

: ૧૭૦ :

કમળ લાંછન પાય શોભતું, કમળ પરે નિર્લેપ;
નમીએ નિત ઉદય કરી, જાય કમનો એપ. ૩

શ્રી ગૌતમસ્વામીનું ચૈત્યવંદન

ગૌતમ જિનઆણા ગયે, દેવશર્મકે હેત;
પ્રતિબોધી આવત સુના, જાતા નહિ સંકેત. ૧
વીર પ્રભુ મોક્ષે ગયા, છોડી મુજ સંસાર;
હા ! હા ! ભરતે હો ગયા, મોહ અતિ અંધકાર. ૨
વીતરાગ નહિં રાગ હૈ, એક પખો મુજ રાગ;
નિષ્કળ એમ ચિંતત ગયો, ગૌતમ મનસેં રાગ. ૩
માન કિયો ગણુધર હુઓ, રાગ કિયો ગુરુભક્તિ;
ખેદ કિયો કેવળ લિયો, અદ્ભુત ગૌતમશક્તિ. ૪
દીપ જગાવે રાય ને, તિણે દીવાળી નામ;
એકમ ગૌતમ કેવળી, ઉત્સવ દિન અભિરામ. ૫

શ્રી મહાવીરસ્વામીના ચૈત્યવંદનો

[૧]

ત્રીશ વરસ ઘરવાસમાં, ત્રણ જ્ઞાને સ્વામી;
ચૈજ્ઞાની ચારિત્રિયા, નિજ આતમરામી. ૧
બાર વરસ ઉપર વળી, સાડાષ્ટ માસ;
ઘોર અભિગ્રહ આદર્યો, કિમ કહીએ તાસ. ૨
માધવ શુદિ દશમી દિને, પામ્યા કેવળજ્ઞાન;
પદ્મ કહે મહોત્સવ કર્યો, ચૈવિધ સુર મંડાણ. ૩

: ૧૭૧ :

[૨]

ત્રીશ વરસ કેવળપણે, વિચર્યા મહાવીર;
 પાવાપુરી પધારિયા, જિનશાસન ધીર. ૧
 હસ્તિપાળ નૃપરાયની, ઋજુકા સભા મોઝાર;
 ચરમ ચોમાસું ત્યાં રહ્યા, લઈ અભિગ્રહ સાર. ૨
 કાશી કોશલ દેશના, રાણા રાય અઢાર;
 સ્વામી સુણી સૌ આવીઆ, વંદણુને નિરધાર. ૩
 સોળ પહોર દીયે દેશના, જાણી લાલ અપાર;
 નિજતમ હિત કારણે, પીધી તેહી જ પાર. ૪
 દેવશર્મા બોધન ભણી, ગોચમ ગયા સુજાણુ;
 કાર્તિક અમાવાસ્યા દિને, પ્રભુ પામ્યા નિર્વાણુ. ૫
 ભાવ ઉઘોત ગયો હવે, કરો દ્રવ્ય ઉઘોત;
 ધમ કહી રાય સવે મળી, ક્રીધી દીપક જ્યોત. ૬
 દીવાળી તિહાંથી થઈ, જગમાંહિ પરસિદ્ધ;
 પદ્મ કહે આરાધતાં, લહીએ અવિચળ ઋદ્ધ. ૭

[૩]

સુણી નિર્વાણુ ગૌતમ ગુરુ, પાછાં વળતાં જેમ;
 ચિંતવતા વીતરાગતા, વીતરાગ હુવા તેમ. ૧
 વીર નાણુ નિર્વાણુ વળી, ગૌતમ કેવળજ્ઞાન;
 ગુણુ ગણીએ તેહનું, છઠ્ઠ તપ સુનિર્વાણુ. ૨
 સંભારે ગોચમ નામથી, કેવળી પચાસ હજાર;
 નાણુ દીવાળી પ્રણમતા, પદ્મ કહે ભવપાર. ૩

: ૧૭૨ :

[૪]

જ્ઞાન ઉજ્જવળ દીવા કરો, મેરૈયા સજ્જાય;
 તય જપ સેવ સુવાળીયા, અધ્યાતમ કહેવાય. ૧
 શુદ્ધ આહાર સુખભક્ષિકા, સત્ય વચન તંબોળ;
 શિયળ આભૂષણ પહેરીએ, કરીએ રંગરોળ. ૨
 નિંદ આળસ દૂરે કરી, મોહ ગેહ સમાવો;
 કેવળ લક્ષ્મી લાવવા, નિજ ગેહમે આવો. ૩
 દાનાદિક સ્વસ્તિક રચે, એ સાધર્મી સેણ;
 એમ દીવાળી કીજીએ, સુણીએ ગુરુના વેણ. ૪
 એહ દીવાળી દિન ભલોએ, જિન ઉત્તમ નિર્વાણ;
 પદ્મ કહે આરાધતાં, લહીએ અવિચળ ઠાણ. ૫

[૫]

મગધ દેશ પાવાપુરી, પ્રભુ શ્રી વીર પધાર્યા;
 સોળ પહોર દીએ દેશના, ભવિક જીવને તાર્યા. ૧
 ભૂપ અઠાર ભાવે સુણે, અમૃત જૈસી વાણી;
 દેશના દીએ રચણીએ, પરણ્યા શિવ પટરાણી. ૨
 રાય ઊઠી દીવા કરે, અજવાળાના હેતે;
 અમાવાસ્યા તે દિન કહી, તે દિન દીવા કીજે. ૩
 મેરુથકી આવ્યા તિહાં, હાથે લઈ દીવી;
 મેરૈયા દેવ સકળ ગ્રહી, લોક કહે સવિ જીવી. ૪
 કલ્યાણક જાણી કરી, દીવા તો કીજે;
 જપ જપો જિનરાજનો, પાતિક સવિ છીજે. ૫

: ૧૭૩ :

બીજે દિન ગોતમ મુણી, પામ્યા કેવળનાથુ;
 બાર સહસ્ર ગુણુથુ ગણો, ઘેર ઘેર કોડ કદ્યાથુ. ૬
 સુર નર કિન્નર સહુ મીઠી, ગોતમને આપે;
 ભદ્રારક પદવી તિહાં, સહુ સાથે થાપે. ૭
 જુહાર ભદ્રારકથકી, લોક કરે જુહાર;
 બહેને ભાઇ જમાડિયા, નંદિવર્ધન સાર. ૮
 ભાઇબીજ તિહાં થકી, વીરતણો અધિકાર;
 જયવિજય ગુરુસંપદા, મુજને દિયો મનોહાર. ૯

શ્રી રોહિણી તપનું ચૈત્યવંદન

શ્રી વાસુપૂજ્ય જિન વંદીએ, જગદીપક જિનરાજ;
 રોહિણી તપકૃણ વર્ણવું, ભવજળતારણુ જહાજ. ૧
 શુદ્ધિ વૈશાખે રોહિણી, ત્રીજતણે દિન બાણુ;
 શ્રી આદીશ્વર જિનવર, વરસી પારણું બાણુ. ૨
 રોહિણી નક્ષત્રને દિને, ચઠાવહાર ઉપવાસ;
 પોસહ પડિક્કમણું કરી, તોડો કરમનો પાસ. ૩
 તે દિનથી તપ માંડીએ, સાત વરસ લગ સીમ;
 સાત માસ ઉપર વળી, ધરીએ એહી જ નીમ. ૪
 જિમ રોહિણી કુંવરી, અશોક નામ ભૂપાળ;
 એ તપ પૂર્ણ આરાધી, પામ્યા સુરગતિ વિશાળ. ૫
 ઇમ ભવિજન તપ કીજીએ, શાસ્ત્રતણે અનુસાર;
 જન્મ-મરણના ભયથકી, ટાળે એ તપ સાર. ૬

૧૨

: ૧૭૪ :

તપ પૂરણુ તેહ જ સમે, કરો ઉજમાણુ' સાર;
યથાશક્તિ હોય જોહની, તિમ કરીએ ધરી પ્યાર. ૭

શ્રી વાસુપૂજ્ય જિનરાજની, પૂજા કરો ત્રણુ કાળ;
દેવ વંદી વળી ભાવશું, સ્વસ્તિક પર્વ વિશાળ. ૮

એ તપ જે સહી આદરે, પહોંએ મનની કોડ;
મનવાંછિત ફળે તેહના, હંસ કરે કરજોડ. ૯

શ્રી બીજતું ચૈત્યવંદન

શ્રી જિનપદ પંકજ નમો, સેવો ધરી બહુ પ્યાર;
બીજતણુ દિન જિનતણા, પંચ કલ્યાણુક સાર.
મહા શુદ્ધિ બીજે જનમિયા, અભિનંદનસ્વામી;
વાસુપૂજ્ય કેવળ લહ્યો, નમીએ શિર નામી. ૨

ફાગણુ શુદ્ધિ દ્વિતીયા વળી, ચવિયા શ્રી અરનાથ;
વદ વૈશાખે બીજની, શીતળ શિવપુર સાથ. ૩

આવણુ શુદ્ધિની બીજ તિથે, સુમતિ વ્યવન જિણુંદ;
તે જિનવરને પ્રણમતાં, પામો અતિ આણુંદ. ૪

અતીત અનાગત વર્તમાન, જિન કલ્યાણુક જોહ;
બીજ દિને ચિત્ત ધારીએ, હિયડે હરખ ધરોહ. ૫

દ્વિવિધ ધર્મ ભગવંતજી, ભાખ્યો સૂત્ર મોઝાર;
તેહ ભણી બીજ આરાધતાં, શિવપંથ સાધનહાર. ૬

પ્રહ જીડીને નિત નમી, અઘણી પ્રમ અપાર;
હંસવિજય પ્રભુનામથી, પામે સુખ શ્રીકાર. ૭

: १७५ :

श्री ज्ञानपंचमीनुं यैत्यवंदन

- सकण सुरासुर साडिओ, नमिथे जिनवर नेम;
पंचमी तिथि जग परवडो, पाणो दिन ञहु प्रेम. १
- जिन कड्याणुक ओ तिथे, संभव केवणज्ञान;
सुविधि जिनेश्वर जनमिया, सेवो थछ सावधान. २
- व्यवन चंद्र प्रभु ञणीओ, अजित सुमति अनंत;
पंचमी दिन मोक्षे गया, लेटो भविजन संत. ३
- कंथु जिन संजम ग्रहो, पंचमी गति जिनधर्म;
नेमि जन्म वणाणीओ, पंचमी तिथि जगशर्म. ४
- पंचमीना आराधने, पामे पंचम ज्ञान;
गुणुमंजरी वरदत्त जे, पडोता मोक्ष सुथान. ५
- कार्तिक दिन पंचमीथडी, तप मांडीजे पास;
पंच वर्ष आराधीओ, उपर वणी पंच मास. ६
- दश क्षेत्रे नेवुं जिनतणा, पंचमी दिन कड्याणु;
ओड तिथे आराधतां, पामे शिवपद ठाणु. ७
- पडिऊमणु होय टंकना, करीओ शुद्ध आचार;
हेव वंदी त्रिहु काणना, पडोंचाडे भवपार. ८
- नमो नाणस्त गुणुणु गणुओ, नोकारवाणी वीश;
साभायिक शुद्धे मने, धरीओ शियण जगीश. ९
- धणुी परे पंचमी पाणरी, भविजन प्राणी जेड;
अजरामर सुभ पामरी, डंस कडे गुणुगेड. १०

: ૧૭૬ :

શ્રી અષ્ટમીનું ચૈત્યવંદન

શાસનનાયક સમરીએ, વર્ધમાન જિનચંદ; ૧
 અષ્ટમી તિથિનું ફળ કહું, ધ્યાવો મન આણુંદ. ૧
 ઋષભ જન્મ દીક્ષા પ્રભુ, સુવિધિ ચ્યવન જિણુંદ; ૨
 અજિત સુમતિ નમિનાથજી, જન્મ્યા તિથિ આણુંદ. ૨
 સંભવ ને સુપાસજી, ચ્યવન કહ્યાણુક જાણુ; ૩
 અભિનંદન શ્રીપાસ પ્રભુ, પામ્યા પદ નિર્વાણુ. ૩
 સુનિસુવત અષ્ટમી તિથિ, જન્મ્યા જિનવર શ્યામ; ૪
 દ્વિદિક દ્વાદશ કહ્યા, કહ્યાણુક શુભ કામ. ૪
 પર્વ તિથે પોસહ કરો, આણી મન એક તાર; ૫
 અષ્ટ કર્મમદ તોડવા, સેવો એ તિથિ સાર. ૫
 સુજશ રાજની પરે, સેવો ધરી બહુ પ્યાર; ૬
 ઋષિ સિદ્ધિ ઘર પામશે, સેવો સહુ નર-નાર. ૬
 શિયળ સંતોષ ધારીએ, તજીએ જૂઠ અભિમાન; ૭
 મન-વચ-કાયા સેવતાં, પામો અમર વિમાન. ૭
 ઇણી પરે અષ્ટમી તિથિ, પમાડે ભવનો પાર; ૮
 હંસ કહે પ્રભુ સેવતાં, નિત્ય નિત્ય જયકાર. ૮

શ્રી મૌન એકાદશીનું ચૈત્યવંદન.

નેમિ જિનેશ્વર ગુણનીલો, બ્રહ્મચારી શિરદાર; ૧
 સહસ્ર પુરુષશ્યું આદરે, દીક્ષા જિનવર સાર. ૧
 પંચાવનમે દિન લહું, નિર્મળ કેવળનાણુ; ૨
 ભવિક જીવ પડિઓહતા, વિચરે મહિચલ જાણુ. ૨

: ૧૭૭ :

વિહાર કરતાં આવીઆ, બાવીશમા જિનરાય;
 દ્વારિકાનગરી સમોસર્યા, સમવસરણુ તિહાં થાય. ૩
 બાર પર્વદા જિહાં મળી, ભાષે જિનવર ધર્મ;
 સર્વ પર્વતિથિ સાચવો, જિમ પામો શિવશર્મ. ૪
 તવ પૂછે હરિ^૧ નેમિને, દાખો દિન મુજ એક;
 થોડો ધર્મ^૨ કર્યા થકી, શુભ કૃણ પામું અનેક. ૫
 નેમિ કહે કેશવ^૩ મુણો, વર્ષ દિવસમાં જોય;
 મૃગશિર શુદિ એકાદશી, એ સમ અવર ન કોય. ૬
 એણે દિન કલ્યાણુક હુઆ, નેવું જિનના સાર;
 એ તિથિ વિધિ આરાધતાં, સુનતેલિયો ભવપાર. ૭
 તે માટે મોટી તિથિ, આરાધો મન શુદ્ધ;
 અહોરત્તો પોસહ કરી, મન ધરી આતમબુદ્ધ. ૮
 હોદસો કલ્યાણુકતાણું, ગુણુ ગણો મનરંગ;
 એ તિથિ વિધે આરાધીએ, જિમ પામો શિવસંગ. ૯
 ઉજમણુ પણ કીજીએ, ચિત્ત ધરી ઉલ્લાસ;
 પુંઠા ને વિટામણા, ઇત્યાદિક કરો ખાસ. ૧૦
 એમ એકાદશી ભાવશું, આરાધે ^૩નરરાય;
 ક્ષાયક સમકિતનો ધણી, જિન વંદી ઘર જાય. ૧૧
 એકાદશી ભવિયણુ કરો એ, ઉજવણુ ગુણુ જિમ થાય;
 ખીમાવિજય જસ ધ્યાનથી, શુભ સુરપતિ ગુણુ ગાય. ૧૨

૧ કૃષ્ણ. ૨ કૃષ્ણ. ૩ કૃષ્ણ.

: ૧૭૮ :

શ્રી પર્યુષણનાં ચૈત્યવંદનો

[૧]

- સકળ પર્વ શૃંગારહાર, પર્યુષણ કહીએ; ૧
 મંત્રમાંહિ નવકાર મંત્ર, મહિમા જગ લહીએ.
- આઠ દિવસ અમારી સાર, અઠાઈ પાળો; ૨
 આરંભાદિક પરિહરી, નરભવ અભુઆળો.
- ચૈત્યપરિપાટી શુદ્ધ સાધુ, વિધિ વંદન જાવે; ૩
 અઠમ તપ સંવચ્છરી, પદિક્રમાણું ભાવે.
- સાધર્મિક જન આમણાં, ત્રિવિધશું કીજે; ૪
 સાધુસુખ સિદ્ધાંત કાંત, વચનામૃત રસ પીજે.
- નવ વ્યાખ્યાને કલ્પસૂત્ર, વિધિપૂર્વક સુણીએ; ૫
 પૂજા તપ પ્રભાવના, નિજ પાતિક હણીએ.
- પ્રથમ વીરચરિત્ર બીજ, પાર્શ્વચરિત્ર અંકુર; ૬
 નેમિચરિત્ર પ્રબંધ બંધ, સુખસંપત્તિ પૂર.
- ઋષભ ચરિત્ર પવિત્ર પત્ર, શાખા સમુદાય; ૭
 સ્થવિરાવલિ બહુ કુસુમપુર, સરિખો કહેવાય.
- સમાચારી શુદ્ધતાએ, વર ગંધ વખાણો; ૮
 શિવસુખપ્રાપ્તિ ફળ લહો, સુરતરુ સમ જાણો.
- ચૈદ પૂર્વધર શ્રી ભદ્રબાહુ, જિજ્ઞે કલ્પ ઉદ્ધરિયો; ૯
 નવમા પૂર્વથી યુગપ્રધાન, આગમ જળ દરિયો.
- સાત વાર શ્રી કલ્પસૂત્ર, જે સુણે ભવિ પ્રાણી; ૧૦
 ગોતમને કહે વીરજિન, પરણે શિવપટરાણી.
- કાલિકસૂરિ કારણે એ, પજ્જુસણ કીધા; ૧૧
 ભાદરવા શુદ્ધ ચોથમાં, નિજ કારજ સીધા.

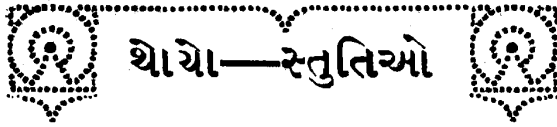
: ૧૭૯ :

પંચમી કરણી ચોથમાં, જિનવર વચન પ્રમાણે;
વીરથકી નવશે એંશી, વરસે તે આણે. ૧૨
શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરીશ્વર એ, પ્રમોદસાગર સુખકાર;
પર્વ પળુસણુ પાળતાં, હોવે જય જયકાર. ૧૩

[૨]

પર્વ પળુસણુ ગુણનીલો, નવકલ્પ વિહાર;
ચાર માસાંતર થિર રહી, એહી જ પર્વ ઉદાર. ૧
અસાડ શુદ્ધિ ચૌદશથકી, સંવરછરી પચાસ;
મુનિવર દિન સીત્તેરમે, પઠિક્કમતાં ચઉમાસ. ૨
શ્રાવક પણ સમતા ધરી, કરે ગુરુના બહુમાન;
કલ્પસૂત્ર સુવિહિત મુખે, સાંભળીએ એકતાન. ૩
જિનવર ચૈત્ય જુહારીએ, ગુરુભક્તિ સુવિશાળ;
પ્રાથે અષ્ટ ભવાંતરે, વરીએ શિવ વરમાળ. ૪
દર્પણથી નિજ રૂપને, જોઈ સુદૃષ્ટિ રૂપ;
દર્પણુ અનુભવ અર્પણુ, જ્ઞાનરયણુ મુનિ ભૂપ. ૫
આત્મસ્વરૂપ વિલોકતાંએ, પ્રગટથો મિત્ર સ્વભાવ;
રાય ઉદાયી ખામણા, પર્વ પળુસણુ દાવ. ૬
નવ વખાણુ પૂજી સુણો, શુકલ ચતુર્થી સીમ;
પંચમી દિન વાંચે સુણે, હોય વિરાધક નીમ. ૭
એહ પર્વ જે પંચમી, સર્વ સમાણી ચોથે;
ભવભીરુ મુનિ માનશે, ભાખ્યું અરિહાનાથે. ૮
શ્રુતકેળવી વચણા સુણીએ, લહી માનવ અવતાર;
શ્રી શુભવીરને શાસને, પામે જય જયકાર. ૯

શ્રી વીરજિન સ્તુતિ

નમો દુર્વારરાગાદિ, વૈરિવારનિવારિણે;
 અહંતે થોગિનાથાય, મહાવીરાય તાયિને. ૧
 પન્નગે ચ સુરેંદ્રે ચ, કૌશિકે પાદસંસ્પૃશિ;
 નિર્વિશેષમનસ્કાય, શ્રીવીરસ્વામિને નમઃ. ૨
 કૃતાપરાધેઽપિ જને, કૃપામંથરતારથોઃ
 ઇષદ્દુઃખાબ્પાદ્રંથોર્ભદ્રં, શ્રીવીરજિનનેત્રયોઃ. ૩
 નમો દલિતહોષાય, મિથ્યાદર્શનસૂદિને;
 મકરધ્વજનાશાય, વીરાય વિગતદ્વિષે. ૪
 સર્વેષાં વેધસામાઘ-માદિમં પરમેષ્ઠિનમ્;
 દેવાધિદેવં સર્વજ્ઞં, શ્રીવીરં પ્રણિદધ્મહૈ. ૫

શ્રી પંચપરમેષ્ઠી સ્તુતિ

અહંતો ભગવંત ઈદ્રિમહિતાઃ સિદ્ધાશ્ચ સિદ્ધિસ્થિતાઃ,
 આચાર્યા જિનશાસનોન્નતિકરાઃ પૂજ્યા ઉપાધ્યાયકાઃ
 શ્રીસિદ્ધાંતસુપાઠકા સુનિવરા, રત્નત્રયારાધકાઃ,
 પંચૈતે પરમેષ્ઠિનઃ પ્રતિદિનં કુર્વન્તુ વો મંગલમ્. ૧

શ્રી આદિજિન સ્તુતિ

જય ત્વં જગદાધાર !, જય ત્વં પરમેશ્વર ! ;
 જય ત્વં ત્રિજગત્સાર !, જય ત્વં વિમળેશ્વર ! ૧

: ૧૮૧ :

જય ત્વં ત્રિજગત્પૂજ્ય !, જય ત્વં ત્રિજગદ્ગુરો ! ;
 જય ત્વં ત્રિજગદેવ !, જય ત્વં ત્રિજગદ્દેવર ! ૨
 જય ત્વં ત્રિજગન્નાથ !, વિશ્વકલ્યાણુકારક ! ;
 જય ત્વં ત્રિજગદ્દેવીર !, ભવભયનિવારક ! ૩
 કૃપાયચોરલુંટાકૈ-ર્વચિતોડહં સદા વિભો ! ;
 કૃપાં કૃત્વા મયિ દીને, રક્ષ મામ્ વૃષભપ્રભો ! ૪
 આધિવ્યાધ્યુપાધિભ્યશ્ચ, પાહિ પાહિ દયાનિધે ! ;
 મામ્ ત્વં સ્મરવીરેભ્યઃ, રક્ષ રક્ષ કૃપાનિધે ! ૫

શ્રી શાંતિજિન થાય

સકળ સુખાકર, પ્રણુમિત નાગર, સાગર પરે
 ગંભીરાણુ; સુકૃત લતાવન, સિંચન ઘન સમ,
 ભવિજન મનતરુ કીરાણુ; સુર નર કિન્નર, અસુર
 વિદ્યાધર, વંદિત પદ અરવિંદણુ; શિવસુખકારણુ,
 શુભ પરિણામે, સેવો શાંતિ જિણુંદણુ. ૧. સયળ
 જિનેશર, ભુવનદિણેશર, અલ્લવેસર અરિહંતાણુ;
 ભવિજન કુસુદ સંખોધન શશિસમ, ભયભંજન
 ભગવંતાણુ; અષ્ટ કરમ ^૧કરી, દલ અતિગંજન,
 રંજન સુનિજન ચિત્તાણુ; મન શુદ્ધે જે, જિન
 આરાધે, તેહને શિવસુખ દિત્તાણુ. ૨. સુવિહિત
 સુનિજન, માન સરોવર, સેવિત રાજમરાણો^૨;
 કલિમળ સકળ, નિવારણુ ^૩જળધર, નિર્મળ સૂત્ર

૧ હાથી. ૨ રાજહંસ. ૩ વરસાદ.

: ૧૮૨ :

રસાળોજી; આગમ અકળ, સુપદ પદ શોભિત,
 ઊંડા અર્થ અગાધોજી; પ્રવચન વચનતંણી જે
 રચના, ભવિજન ભાવે આરાધોજી. ૩. વિમળ કમળ-
 દલ નિર્મળ લોચણુ, ઉદ્ધસિત ઉરે લલિતાંગીજી;
 ધ્રુવાણી દેવી નિર્વાણી, વિઘ્નહરણુ કણુચંગીજી^૧;
 મુનિવર મેઘરત્ન પદ અનુચર, અમરરત્ન અનુભા-
 વેજી; નિર્વાણી દેવી પ્રભાવે, ઉદય સદા સુખપાવેજી. ૪.

શ્રી પાર્શ્વજિન થોય

શ્રીપાસ જિનેશર, પૂજા કરું ત્રણ કાળ,
 મુજ શિવપુર આપો, ટાળો પાપની જાળ;
 જિન દરિશણુ દીઠે, પહોંચે મનની આશ,
 રાય રાણા સેવે, સુરપતિ થાવે દાસ. ૧

વિમળાચળ આખ, ગઠ ગિરનારે નેમ,
 અષ્ટાપદ સંમેત, પાંચે તીરથ એમ;
 સુર અસુર વિદ્યાધર, નર નારીની કોડ,
 ભલી જીગતે વાંદું, દયાળુ જે કર જોડ. ૨

સાકરથી પણ મીઠી, શ્રી જિનકેરી વાણી,
 ખડુ અરથ વિચારી, ગુંથી ગણુધર જાણી;
 તેહ વચન સુણીને, મુજ મન હર્ષ અપાર,
 ભવસાયર તારો, વારો દુર્ગતિ ચાર. ૩

કાને કુંડળ ઝળકે, કંઠે નવસર હાર,

૧ કનકવર્ણી.

: ૧૮૩ :

પદ્માવતી દેવી, સોહે સવિ શણુગાર;
જિનશાસનકેરા, સઘળા વિઘન નિવાર,
પુણ્યરત્નને જિનજી, સુખસંપત્તિ હિતકાર. ૪

શ્રી મહાવીરસ્વામીની થોય

મૂરતિ મનમોહન, કંચન કોમળ કાય,
સ્નિધ્યારથનંદન, ત્રિશલા દેવી સુમાય;
મૃગનાયક લાંછન, સાત હાથ તનુમાન,
દિન દિન સુખદાયક, સ્વામીશ્રી વર્ધમાન. ૧

સુર નરવર કિન્નર, વંદિત પદ અરવિંદ,
કામિત ભાવ પૂરણુ, અભિનવ સુરતરુ કંદ;
ભવિયણુને તારે, પ્રવહણુ સમ નિશદિશ,
ચોવીશે જિનવર, પ્રણમું વીધ્યા વીશ. ૨

અરથે કરી આગમ, ભાખ્યા શ્રી ભગવંત,
ગણુધર તે ગુંથ્યા, ગુણુનિધિ જ્ઞાન અનંત;
સુરગુરુ પણ મહિમા, કહી ન શકે એકાંત,
સમરું સુખદાયક, મનશુદ્ધે સૂત્ર સિદ્ધાંત. ૩

સિદ્ધાયિકા દેવી, વારે વિઘન વિશેષ,
સહુ સંકટ ચૂરે, પૂરે આશ અશેષ;
અહનિશિ કર જોડી, સેવે સુરનર હંદિ,
જંપે ગુણુગણુ ધમ, શ્રીજિનલાભસૂરીંદ. ૪

શ્રી સિદ્ધાયજીની થોય

આગે પૂરવ વાર નવાણુ, આદિ જિનેશર આયા

: ૧૮૪ :

જી, શત્રુજય લાલ અનંતો જાણી, વંદું તેહના પાયા
 જી; જગખંધવ જગતારણ એ ગિરિ, દીઠા દુર્ગતિ
 વારે જી, યાત્રા કરંતા છ-રી પાળે, કાજ પોતાના
 સારે જી. ૧. શ્રી શત્રુજય અષ્ટાપદ નંદીશર,
 ઉજ્જવળ અર્ધુદ આહે જી; સયળ તીરથ ને સમેત-
 શિખરગિરિ, સકળ જન્મ જે વાંહે જી; અતીત
 અનાગત ને વર્તમાન, જિનવર હુઆ ને હોશે જી;
 જે જન તીર્થ એણી ચેરે વાંહે, તેહને શિવપદ થાશે
 જી. ૨. સીમંધર જિન સુરપતિ આગે, શત્રુજય
 મહિમા દાખ્યો જી, વંદું આગમ ગણધર ગુંધ્યું,
 જેણે એ તીરથ ભાખ્યો જી; સિદ્ધ અનંતા એણી ગિરિ
 હુઆ, ધન આગમ એમ ખોલેજી, સકળ તીરથમાં
 રાજા કહીએ, નહિં કોઈ શત્રુજય તોલેજી. ૩. કવડ
 યક્ષ ચક્રેસરી દેવી, શત્રુજય સાનિધ્યકારી જી, સકળ
 મનોરથ સંઘના પૂરે, વાંછિત સમકિતધારી જી;
 વિમુળાચળ જગમાં જયવંતુ, સખળ શક્તિ તુમારી
 જી, દેજે દેવા શત્રુજય સેવા, કાર્યસિદ્ધિ અમારી જી. ૪.

શ્રી દીવાળીની થોય

શાસનનાયક શ્રી મહાવીર, સાત હાથ હેમ વર્ણ
 શરીર, હરિ^૧ લાંછન જિન ધીર; જેહનો ગૌતમ-
 સ્વામી વજીર, મદન^૨ સુભટ ગંજન વડવીર, સાયર

૧ સિંહ. ૨ કામદેવ.

: ૧૮૫ :

પરે ગંભીર; કાર્તિક^૧ અમાવાસ્યાએ નિર્વાણુ, દ્રવ્ય ઉદ્યોત કરે નૃપ જાણુ, દીપકશ્રેણી મંડાણુ; દીવાળી પ્રગટ્યું અભિધાન, પશ્ચિમ રજનીએ ગૌતમ જ્ઞાન, વર્ધમાન ધરું ધ્યાન. ૧. ચૌવીશ એ જિનવર સુખકાર, પર્વ દીવાળી અતિ મનોહાર, સકળ પર્વ શિણુગાર; મેરાધયા કેરો અધિકાર, મહાવીર સર્વજ્ઞાય પદ સાર, જાપ જપીએ હોય હજાર; મનિઝમ રજની દેવ વંદીને, મહાવીર પારંગતાય નમીને, તસ સહસ હોય ગુણીને; વળી ગૌતમ સર્વજ્ઞાય નમીને, પર્વ દીવાળી ઘણી પરે કીને, માનવ ભવ ફળ લીને. ૨. અંગ અગ્યાર ઉપાંગ જ પાર, પયજા દશ છ છેદ મૂળ ચાર, નંદી અનુયોગદાર; છ લાખ ને છત્રીશ હજાર, ચૌદ પૂરવ વિરએ ગણુધાર, ત્રિપદીનો વિસ્તાર; વીર પંચમ કલ્યાણુક જેહ, કલ્પસૂત્રમાંહિ ભાખ્યું તેહ, દીપોત્સવી ગુણુગેહ; ઉપવાસ છઠ્ઠ અઠ્ઠમ કરે જેહ, સહસ લાખ કોટી ફળ લહે તેહ, શ્રી જિનવાણી એહ. ૩. વીર નિર્વાણુ સમય સુર જાણી, આવે ઈદ્ર અને ઇદ્રાણી, ભાવ અધિક મન આણી; હાથ ગ્રહી દીવી નિશિ જાણી, મેરાધયા સુખ ખોલે વાણી, દીવાળી કહેવાણી; ઘણી પરે દીવાળી કરજે પ્રાણી!, સકળ સુમંગળ કારણુ જાણી, લાભવિમળ ગુણુખાણી; વદતી રત્નવિમળ બ્રહ્માણી, કમળ કમંડળ વીણા પાણી, ઘો સરસ્વતી વરવાણી. ૪.

૧ ગુજરાતી આસો માસ. ૨ મધ્યરાત્રિ.

: ૧૮૬ :

શ્રી શાંતિજિન થોય

ગજપુર અવતારા, વિશ્વસેન કુમારા,
 અવનીતળે ઉદારા, ચક્રવીલચ્છીધારા;
 પ્રતિદિવસ સવાયા, સેવીએ શાંતિ સારા,
 ભવજલધિ અપારા, પામીએ જેમ પારા. ૧
 જિન ગુણુ જસ મહિ, વાસના વિશ્વવહ્ની,
 મનસદન ચસહિ, માનવંતી નિસહ્ની;
 સકળ કુશલવહ્ની, રૂંલડે વેગ રૂંલી,
 દુર્ગતિ તસ ડૂલી, તાસદા શ્રી ખડુલી. ૨
 જિનકથિત વિશાળા, સૂત્રશ્રેણી રસાળા,
 સકળ સુખ સુખાળા, મેળવા સુક્રિતમાળા;
 પ્રવચન પદ માળા, દુતિકાએ દયાળા,
 ઊર ધરી સુકુમાળા, મૂકીએ મોહભળા. ૩
 અતિ અપળ વખાણી, સૂત્રમાં જે પ્રમાણી,
 ભગવતી બ્રહ્માણી, વિઘ્નહંતા નિર્વાણી;
 જિનપદ લપટાણી, કોડી કલ્યાણુ ખાણી,
 ઉદયરત્ને જાણી, સુખદાતા સયાણી. ૪

શ્રી અરનાથ જિન થોય

અરજિનાય સુસાધુ સુરાસુરા, નમી નરેશર
 ખેચર ભૂચરા; ગણિ વિરાજિત જેહ જિનેશ્વરા,
 ભુજગ કિત્તર સેવિત ભૂધરા. ૧. દોષ અષ્ટાદશ દલિત
 જે દુર્દરા, જગત પાવન સર્વ તીર્થકરા; મદન-

: ૧૮૭ :

ભાંજન ગંજન જે જરા, અનંત તેહ નમો અજરા-
 મરા. ૨. વિશ્વપ્રકાશક કેવળભાષિતા, દુર્ગતિ પંથ
 પડે તસ શખિતા; તેહ પીસ્તાળીશ સૂત્ર સંભારીએ,
 દુરિત પડળ દૂરે જિમ વારીએ. ૩. પીન પયોધર
 ધારતી ધારિણી, વિધન શાસન વાર નિવારિણી; પરમ
 ઉદય પદ સંપદકારણી, મંગળવેલને સિંચન સારણી. ૪

શ્રી નેમિનાથ જિન સ્તુતિ

શ્રી ગિરનારે જે ગુણુનીલો, તે તરણુતારણુ ત્રિભુવન
 તીલો; નેમીશર નમીએ તે સદા, સેવ્યા આપે સુખ સંપદા.
 ૧. ઇદ્રાદિક દેવ જેહને નમે, દર્શન દીઠે દુઃખ ઉપ-
 શમે; જે અતીત અનાગત વર્તમાન, તે જિનવર વંદુ વર
 પ્રધાન. ૨. અરિહંતે વાણી ઉચ્ચરી, ગણુધરે તે રચના
 કરી; પીસ્તાળીશ આગમ જાણીએ, અર્થ તેહના ચિત્ત
 આણીએ. ૩. ગઠ ગિરનારની અધિષ્ઠાયિકા, જિન-
 શાસનની રખવાલિકા; સમરું સા દેવી અંખિકા, કવિ
 ઉદયરત્ન સુખદાયિકા. ૪.

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વજિન સ્તુતિ

કલ્યાણુકારક, દુઃખનિવારક, સકળ સુખ આવાસ,
 સંસારતારક, મદનમારક, શ્રી શંખેશ્વર પામ;
 અશ્વસેનનંદન, ભવિયાનંદન, વિશ્વવંદન દેવ,
 ભવલીતમંગળ, કમઠંગંજન, નમીજે નિત્યમેવ. ૧

: ૧૮૮ :

મૈલોક્યદીપક, મોહક્ષિપક, શિવ સરોવર હંસ,
 સુનિ ધ્યાનમંડન, દૂરિતખંડન, ભુવનશિર અવતંસઃ
 દ્રવ્ય ભાવ થાપન, નામ લેદી, જસ નિક્ષેપા ચાર,
 તે દેવ દેવા, સુક્રિા લેવા, નમો નિત્ય સુખકાર. ૨
 ષડ્ દ્રવ્ય ગુણુ, પરભય નયગમ, ભેદ વિશદ વખાણી,
 સંસાર પાશવાર તરણી, કુમતિ કંદ કૃપાણી;
 મિથ્યાત ભૂધર, શિખર ભેદન, વજ્ર સમ જેહ જાણી,
 અતિ ભક્તિ આણી, ભવિ પ્રાણી, સુણો તેહજિનવાણી. ૩
 જસ વદન શારદ, ચંદ સુંદર, સુધાસદન વિશાળ,
 નિષ્કલંક સકળ, કલંક તમહર, અંગ અતિ સુકુમાળ;
 પદ્માવતી સા, ભગવતિ સ્વિ, વિઘ્નહરણુ સુજાણી,
 શ્રીસંઘને, કલ્યાણુકારિણી, હંસ કહે હિત આણી. ૪

શ્રી સીમંધર પ્રમુખ વિચરતા જિનની સ્તુતિ

શ્રી સીમંધરસેવિત સુરવર, જિનવર જગ જય-
 કારીણ; ધનુષ્ય પાંચશે કંચન વરણી, મૂરતિ
 મોહનગારીણ; વિચરંતા પ્રભુ મહાવિદેહે, ભવિજનને
 હિતકારીણ; પ્રહ ભીઠી નિત્ય નામ જપીજે, દ્વદ્ય-
 કમળમાં ધારીણ. ૧. સીમંધર યુગબાહુ સુખાહુ,
 સુજાત સ્વયંપ્રભ નામણ; અનંત સુર વિશાળ,
 વજ્રંધર ચંદ્રાનન અભિરામણ; ચંદ્ર ભુજગ ઇંધર
 નેમપ્રભ, વીરસેન ગુણુધામણ; મહાભદ્ર ને દેવમશા
 વણી, અજિત કરું પ્રણામણ. ૨. પ્રભુમુખ વાણી

: ૧૮૯ :

બહુ ગુણુખાણી, મીઠી અમીય સમાણીજ; સૂત્ર
અને અર્થે ગુંથાણી, ગણુધરથી વીર વાણીજ;
કેવળનાણી બીજ વખાણી, શિવપુરની નિશાણીજ;
ઉલટ આણી દિલમાંહે જાણી, વ્રત કરે ભવિ
પ્રાણીજ. ૩. પહેરી પટોળા ચરણા ચોળી, ચાક્ષી
ચાલ મરાલીજ; અતિ રૂપાળી અધર પ્રવાલી,
આંખલડી અણીયાળીજ; વિઘ્ન નિવારી સાનિધ્યકારી,
શાસનની રખવાળીજ; ધીરવિમળ કવિરાયનો સેવક,
બોલે નય નિહાળીજ. ૪.

બીજની સ્તુતિ

મહીમંદણું પુત્રસોવત્રદેહં, જણાણુંદણું કેવળ-
નાણુગેહં; મહાનંદલચ્છ બહુબુદ્ધિરાયં, સુસેવામિ
સીમંધરં તિત્થરાયં. ૧. પુરા તારગા જેહ જીવાણુ
જયા, ભવિસ્સંતિ તે મવ્વ ભવ્વાણુ તાયા; તહા
સપયં જે જિણા વટ્ટમાણા, સુહં દિન્તુ તે મે
તિલોયપ્પહાણા. ૨. દુરુત્તારસંસારકુવાયપોયં,
કલંકાવલીપંકપખખાલતોયં; મનોવંછિયત્થે સુમં-
દારકપ્પં, જિણુંદાગમં વંદિમો સુમહપ્પં. ૩. વિકોસે
જિણુંદાણુણુંભોજલીણા, કલારૂવલાવણુણુસોહગ્ગ-
પીણા; વહંતસ્સ ચિંતામણિત્તંપિ આણું, સિરિ-
ભારથ ! દેહિ મે સુદ્ધનાણું. ૪.

: ૧૯૦ :

પંચમીની સ્તુતિ

નેમિ જિનેસર પ્રભુ પરમેસર, વંદો મન ઉક્લાસજી,
 આવણુ શુદ્ધિ પંચમી દિન જન્મ્યા, હુઓ ત્રિજગ પ્રકા-
 શજી; જન્મ-મહોત્સવ કરવા સુરપતિ, પાંચ રૂપ કરી
 આવેજી, મેરુશિખર પર ઓચ્છવ કરીને, વિબુધ
 સયળ સુખ પાવેજી. ૧. શ્રી શત્રુંજય ગિરિનાર વંદું,
 કંચનગિરિ વૈભારજી, સમેતશિખર અષ્ટાપદ આખૂ,
 તારંગગિરિને જીહારજી; શ્રી કૃણવર્ધિ પાસ મંડોવર,
 શંખેશ્વર પ્રભુ દેવજી, સયળ તીરથનું ધ્યાન ધરીને,
 અહોનિશિ કીજે સેવજી. ૨. વરદત્ત ને ગુણમંજરી
 પ્રખંધ, નેમિ જિનેશર દાખ્યોજી, પંચમી તપ કરતાં
 સુખ પામ્યા, સૂત્ર સકળમાં ભાખ્યોજી; નમો નાળસ
 ધમ ગુણુ ગણીએ, વિધિ સહિત તપ કીજેજી,
 ઉલટ ધરી ઉજમણું કરતાં. પંચમી ગતિ સુખ
 લીજેજી. ૩. પંચમીનું તપ જે નર કરશે, સાનિધ્ય
 કરે અંબાઇજી, હોલતદાયી અધિક સવાઇ, દેવી દો
 ઠકુરાઇજી; તપગચ્છ અંબર દિનકર સરિખો, શ્રી
 વિજયત્રિંદસૂરીશજી, વીરવિજય પંડિત કવિરાજ,
 વિબુધ સદા સુજગીશજી. ૪.

એકાદશીની સ્તુતિ

માધવ ઉજ્જવળ એકાદશી, ગણધર પદ થાપત
 ચિત્ત વસી; ચઉ સહસ્ત્ર અધિક સય ચાર રિસી,

: ૧૬૧ :

ક્રીયા ત્રિશલાનંદન સમરસી. ૧. ઉત્સર્પિણી અતિમ
જિનવરા, અવસર્પિણી આદિમ ગુણુભરા; દશમી
દિન કેવળશ્રી વરા, દશ ક્ષેત્રે વિચરે તીર્થકરા. ૨.
પ્રભુવદન પદ્મદ્રહ નીસરી, જગપાવન ત્રિપદી સુરસરી;
પ્રસરી ગણુધર હૂદે પાપ હરી, મુનિ મહંત ઝીલે
રંગભરી. ૩. મહાવીર પદાંબુજ મધુકરી, રણુઝણુતી
થાયે જીઉરી; સિક્કાઇ દેવી મુશાન્તિ કરી, જિન-
વિજયશું ભક્તિ અલંકરી. ૪.

આઠમની સ્તુતિ

(પ્રહ ભડી વંદુ-એ દેશી)

અભિનંદન જિનવર, પરમાનંદ પદ પામે,
વળી તિમ નેમિશર, જન્મ લાહી શિવકામે;
તિમ મોક્ષ ચ્યવન બેહુ, પાસ દેવ મુપાસ,
આઠમને દિવસે, સુમતિ જન્મ સુપ્રકાશ. ૧
વળી જન્મ ને દીક્ષા, ઋષભતણા જિહાં હોય,
સુવ્રત જિન જન્મ્યા, સંભવ ચ્યવનનું ભોય;
વળી જન્મ અજિતનો, ઇમ અગ્યાર કદ્યાણુ,
સંપ્રતિ જિનવરના, આઠમને દિન જાણુ. ૨
જિહાં પ્રવચન માતા, આઠતણો વિસ્તાર,
અહભંગીએ જાણો, સવિ જગજીવ વિચાર;
તે આગમ આદર, આણીને આરાધો,
આઠમને દિવસે, આઠ અક્ષયમુખ સાધો. ૩

: १६२ :

शासन-रथवाणी, विधादेवी शोण,
समकितनी सानिध्य, करती छाकमछोण;
अनुभवरस लीला, आपे सुजस जगीश,
कवि धीरविभणनो, ज्ञानविभण कडे शिश. ४

दीपमालिका स्तुति

पापायां पुरि चारुषष्ठतपसा, पर्यकपर्यासनः,
क्ष्मापालप्रभुहस्तिपालविपुल-श्रीशुक्लशालामनु ।
गोसे कार्तिकदर्शनागकरण-तुर्यारकांते शुभे,
स्वातौ यः शिवमाप पापरहितं, संस्तौमि वीरप्रभुम् ॥ १ ॥
यद् गर्भागमनोद्भवव्रतवर-ज्ञानाक्षरासिद्धिणे,
संभूयाशु सुपर्वसंततिरहो, चक्रे महस्तत्क्षणात् ।
श्रीमन्नाभिभवादिवीरचरमा-स्ते श्रीजिनाधीश्वराः,
संघायानघचेतसे विदधतां, श्रेयांस्यनेकानि च ॥ २ ॥
अर्थात्पूर्वमिदं जगाद् जिनपः, श्रीवर्धमानाभिध-
स्तत्पश्चाद् गणनायका विरचयां, चक्रुस्तरां सूत्रतः ।
श्रीमत्तीर्थसमर्थनैकसमये, सम्यग्दृशां भूस्पृशाम्,
भूयाद् भावुककारकप्रवचनं, चेतश्चमत्कारि यत् ॥ ३ ॥
श्रीतीर्थाधिपतीर्थभावनपरा, सिद्धायिका देवता,
चंचच्चक्रधरा सुरासुरनता, पायादपायादसौ ।
अर्हन् श्रीजिनचंद्रगीस्सुमतिनो, भव्यात्मनः प्राणिनः,
या चक्रेऽवमकष्टहस्तिनिधने, शार्दूलविक्रीडितं ॥ ४ ॥

: ૧૯૩ :

શ્રી ઋષભદેવની સ્તુતિ

(કલ્યાણકાંડની સ્તુતિની દેશી)

શ્રી આદિ દેવા પદપદ્મ સેવા, શ્રી મારુદેવાસુત
પાપખેવા; યુગાદિદેવા વૃષ ચિહ્ન લેવા, નમામિ
ભક્ત્યા શિવપંથ મેવા. ૧. સહસ્ર ચારે જિન આદિ
ધીરો, શ્રી મહિ પાસો સય એક વીરો; દીક્ષા
શતોસેં પદ વાસુપૂજ્યો, શેષા સહસ્રાધિક પાપ ધૂળો. ૨.
જિનેંદ્ર વાની ગુણ રત્નખાની, નિર્વાણ ઠાની સખ
કર્મહાની; અર્થપ્રદાની સુખકી નિશાની, સુધા
સમાની હરમાન માની. ૩. ચક્રેસરી શાસન શાંતિ-
કારી, ગોસુખ યજ્ઞો હિત સંઘકારી; આનંદસૂરિ
તપગચ્છ ધૌરી, સદા નમે વહ્નભ હાથ જોરી. ૪.

શ્રી શાંતિજિન સ્તુતિ

(ત્રાવણ શુદ્ધિ દિન પંચમીએ-એ રાગ)

શાંતિ જિણેશર સેવીએ એ, સંપદ શાંતિ
દાતાર તો, વિશ્વસેન કુળ દીપતા એ, અચિરા માત
મ્લહાર તો; રાજપાટ સખ ત્યાગકે એ, સંજમસે
ચિત્ત ધાર તો, આઠ કર્મકો જરકે એ, પહુતા
મુક્તિ મોઝાર તો. ૧. શાંતિનાથ ચક્રી હુઆ એ,
કુંથુ અર પિણુ તેમ તો, વાસુપૂજ્ય જિનરાજજી
એ, વીર પાસ મહિ નેમ તો; રાજ્યસંપદા નવિ
બ્રહ્મીએ, શેષા મંડલિક રાજ્ય તો, દીક્ષા બ્રહ્મી કેવળ
લહ્મીએ, પામ્યા શિવપુર રાજ્ય તો. ૨. શાંતિનાથ

: ૧૯૪ :

જ્ઞાની હુઆ એ, ભાષે સાર વચન તો, દુવિધ
 ધર્મકો જાણીએ એ, શ્રાવક સાધુ જતન તો;
 આશ્રવ દ્વારકો ત્યાગીએ એ, સંવર ચિત્તમેં ધાર તો,
 દર્શન જ્ઞાન ચરિત્તસે એ, પામે ભવજળ પાર તો. ૩.
 ગરુડ યક્ષકો સમરીએ એ, દેવી નિર્વાણી નામ તો,
 શાસન સાનિધ્યકો કરે એ, કરે નિત ધર્મકે કામ તો;
 તપગરુઠનાયક ગુણુ ભર્યો એ, શ્રી વિજયાનંદસૂરિ-
 રાય તો, વહ્નભ નિશદિન ભાવસે એ, નમન કરત
 તસ પાય તો. ૪.

શ્રી નેમિજિન સ્તુતિ

(શિખરિણી)

યદુવંશાકાશે ઉદુપતિ^૧ સમા નેમિ જિનજી,
 શરીરે રંભાભા^૨ રતિમદહરી^૩ રાજુલ તજી;
 ગ્રહી દીક્ષા ભારી ભવિજન વિખોધે^૪ દિનકરી,
 કરો દષ્ટિ સ્વામી ! હરિણુ પશુ જેસે હિતકરી. ૧
 ગયે મુક્તિ સ્વામી ગિરિશિખર ઉન્નિજંતશિરસી,
 અપાપામેં વીરો શિવસુખ અનંતુ વિફરસી;
 જયાભૂ^૫ અપામેં ધવળગિરિ^૬ નાભેય^૭ જિનજી,
 સમેતે^૮ આનંદામૃતરસકરા વીશ જિનજી. ૨

૧ અંદ્રમા. ૨ રંભા જેવી. ૩ રતિના મદને હરનારી.
 ૪ સૂર્ય સરખી. ૫ વાસુપૂજ્ય. ૬ અષ્ટાપદ. ૭ ઋષભદેવ.
 ૮ સમેતશિખર.

: ૧૮૫ :

અનેકાન્ત સ્વાદ્વાદ નયગમભંગાદિ વિધિશુઃ,
 અજ્ઞેયા હિ તીર્થાંતર શત ભુધૈઃ ક્રીટ સમશુઃ;
 નિહારી વાણી ચોજન અતિશયા પાંચસતહાં,
 સુધાધારા સારા જિનમુખથકી નિર્ગત સુહા. ૩
 અધિષ્ઠાતા અંબા પ્રવચનસૂરિ નેમિ જિનજી,
 કરો ગોમેધો હિ સતત સુખશાંતિ અતિધણી;
 વિજય આનંદ શ્રી તપગણમણિ વહ્નિભં સદા,
 નમો ભાવે શુદ્ધે મન-વચન-કાયા ફળ તદા. ૪

શ્રી પર્યુષણની થોય

વળી વળી હું આણું ગાણું જિનવર વીર,
 એમ પર્વ પળુસણ દાખ્યા ધર્મના શિર;
 અશાહ ચોમાસું હોતા દિન પચાસ,
 પડિક્કમણું સંવરછરી કરીએ ત્રણ ઉપવાસ. ૧
 ચોવીશે જિનવર પૂજી સત્તર પ્રકાર,
 કરીએ ભવિ ભાવે ભરીએ પુન્યભંડાર;
 વળી ચૈત્યપ્રવાડી કરતાં લાભ અનંત,
 ઇમ પર્વ પળુસણ સહુમેં મહિમાવંત. ૨
 પુસ્તકની પૂજા વિનય સાથ વંચાય,
 શ્રી કલ્પસૂત્ર જીહાં ઠવતાં પાપ પલાય;
 પ્રતિદિન પ્રભાવના ધૂપ અગર ઉખેવ,
 ઇમ ભવિયણુ પ્રાણી પર્વ પળુસણ સેવ. ૩

૧ પ્રભુની વાણી પાંચને સાતે ગુણીએ તેટલા (૩૫) ગુણુવાળી છે.

: ૧૯૬ :

વળી સામિવચ્છલ કરીએ વારંવાર,
કેઈ ભાવના ભાવે કેઈ તપસી ગુણુધાર;
અઠ્ઠાઈ દિન પળુસણુ ઇમ સેવિત અનંત,
સુહદેવી સાનિધ કહે જિનલાલસૂરીંદ. ૪

[૨]

વીર જિણેશર અતિ અલવેસર, પ્રાતઃસમય પ્રણુ-
મીનેજી, વડા કલ્પનો વખાણુ સુણીને, છઠ્ઠતણો તપ
કીનેજી; જન્મકલ્યાણુક પડવાને દિવસે, ચોરછવ
મહોત્સવ કીનેજી, પૂર્વ પુન્યે પર્વ પળુસણુ, આવ્યા
લાહો લીનેજી. ૧. પ્રાતસમે દીક્ષા કલ્યાણુક, બીજ
દિવસ ચિત્ત ધરીએજી, સાંજ સમે સ્વામી મુકતે
પહોતા, તાસ ભવિયણુ અનુસરીએજી; ત્રીજતણે દિન
પાસ નેમિશર, પંચકલ્યાણુક સુણીએજી, ચોવીશ
જિનના અંતર કહીએ, સત્ય વચન ચિત્ત ધરી-
એજી. ૨. આઠ દિવસ લગી અમર પળાવો, દાન
સંવચ્છરી દીનેજી, તપ અઠ્ઠમ કરી ખારશેં સુણીએ,
મુગતિતણા ફળ લીનેજી; ધિરાવળી ને સમાચારી,
પદાવલી ગુણુ કીનેજી, લખો લખાવો ભણો ભણાવો,
શાસ્ત્ર સૌ પ્રણુમીનેજી. ૩. સંવચ્છરી પડિક્કમણું
કીને, ખામણા સાથે કરીએજી, પારણે સ્વામીવચ્છલ
કરતાં, પુન્ય ભંડાર તે ભરીએજી; શાસનદેવી સમ-
કિતધારી, સંઘ સકળ હિતકારીજી, શ્રી વિજયસિંહ-
સૂરિ સેવક પભણે, બુદ્ધિવિજય જયકારીજી. ૪.

: ૧૬૭ :

[૩]

પર્વ પશુસાણુ પુન્યે પામી, વીરવચન આરા-
 થોળ, મનખા દેહે શ્રાવક જન્મ, એ તો દુર્લભ
 લાધોળ; સામાયિક પડિક્કમણું યોસહ, ભાવ સહિત
 સૌ સાધોળ, સમકિત શુદ્ધ કરો તિમ કિરિયા, જીમ
 ગુણુઠાણામાંહે વાધોળ. ૧. ચોવીશ જિનવરનું
 મહાત્મ્ય, કલ્પસૂત્રમાંહે ભાખ્યુંજી, પુણ્યવંત શ્રવણે
 સાંભળીને, દ્વદયકમળમાંહે રાખ્યુંજી; ક્રોધ લોભ અરુ
 માયાકરો, વીરે દોષ તે દાખ્યોજી, ચાર પ્રકારે ધર્મ
 જિણે કીધો, શિવરમણી સુખ ચાખ્યોજી. ૨. આઠ
 દિવસ અઠાઇ પાળો, કર્મ કાઠિયા ટાળોજી, જીવદયા
 જતનશું પાળો, મન સંવેગે વાળોજી; માયાનો
 મત કરજો ચાળો, ટાળો ચંચળ ચાલોજી, જન્મ
 જરાના ભયને ટાળો, સિદ્ધના સુખ નીડાળોજી. ૩.
 નવ વખાણુ શ્રવણે સાંભળતા, દેહ તે નિર્મળ થાયજી,
 છઠ્ઠ અઠ્ઠમનો તપ આરાધી, વિઘન વિષમ દૂર ભાયજી;
 શ્રી તપગચ્છનાયક ધર્મધુરંધર, વિજયદેવસૂરિ
 ધ્યાવોજી, જક્ષ ચક્રેશ્વરી સાનિધ્યકારી, શાંતિકુશળ
 ગુણુ ગાવોજી. ૪.

(અરિહંતપદની સ્તુતિ મળી નથી.)

શ્રી સિદ્ધપદની થોય

(પહેલી થોય મળી શકી નથી તેથી નાખી નથી)

પરસંગ તજીને લીન ભયો નિજ સંગ,

: ૧૯૮ :

જસુ રૂપ અરૂપી આતમ સત્તારંગ;
 ઇગ સિદ્ધ અવગાહે સિદ્ધ અનંત સમાય,
 ભક્તિભર પ્રણુમું સિદ્ધ સકળ ગુણુદાય. ૨
 ભવિ તાપ શમાવન ભાવન અમૃતવાર,
 ભવિ દાયક સંવર સંખળ^૧ શિવપથમાંહ;
 અહી પાસ પાસ વસુ^૨ વારણુ ગારુડી જાણુ,
 એ પ્રવચન ભજ ભજ ભજિયો અભિમત નાણુ. ૩
 જિનશાસન પાળક ધારે જિનવર આણુ,
 અહનિશિ જિનપદ જે સેવી કરે ખહુમાન;
 સૌભાગ્યશિરોર્માણુ શ્રી ચક્રેસરી માય,
 પ્રસાદ કરો નિધિ ઉદય ચરિત્ર મન લાય. ૪

શ્રી આચાર્યપદની થાય

ધન ધન સિદ્ધચક્રે પ્રણુમું વારંવાર,
 શિવસુરતરુ કંઠે શ્રી જિન સ્કંધમઝાર;
 સિદ્ધાદિક શાખા પડિશાખા ગુણુધાર,
 નવ નિધિ સુર પુષ્પે^૩ શિવ શુકલ સંભાર. ૧
 આચારજ નમીએ તીજે પદ ગણુધાર,
 ગરછભાર ધુરંધર પંચાચાર સુવિચાર;
 અપ્રમત્ત ગુણુઠાણુ ચિદાનંદ રસ સ્વાદ,
 જિન શ્રુતિ અનુસારે ભાષે શ્રી સ્યાદ્વાદ. ૨

૧ ભાતું. ૨ આઠ કર્મરૂપી નાગપાસ. ૩ નવ નિધાનને
 સુર-ચાર પ્રકારના દેવ, નવને ચારે ગુણુતાં ૩૬ ગુણુરૂપ પુષ્પે.

:૧૮૮:

જૈનાગમપિટકે શિવપુર ગત સદ્યવાહ,
 પડ્ દ્રવ્યપ્રકાશક આગમજલધિ પ્રવાહ;
 સંવર સુસમાધે ત્યાગે પરગુણ ચાહ,
 શ્રુતિ ઠવાણુ રમણુ કર વંદું નિજ મનમાંહ. ૩
 જે યહ તપ દયાવે જપ તપ કરી શુદ્ધ ભાવ,
 વર રૂપ કળાનિધિ પરિકર સુર નમે પાવ;
 સંઘ સાનિધ્યકારી શ્રી ચક્રેશ્વરી માય,
 તે નિધિ ઉદય કરો ચરિત્ર નંદી સુખ થાય. ૪

શ્રી ઉપાધ્યાયપદની થાય

સૌ પાપપણાસણુ નવપદ શ્રી સિદ્ધચક્ર,
 ભવકાનન છેદક દાયક નિજ ગુણ ^૧શક્ર;
 પૂર્વ પુણ્ય ઉદયથી પાયો ચિંતામણિ સાર,
 ભવિજન સદ્ભાવે સેવો ભક્તિ ઉદાર. ૧
 પાઠક પદ નમીએ આચારજ પદ જોગ,
 ત્રિવિધ સ્તુતિ ભાષે દેઇ અર્થ ઉપયોગ;
 સુરગિરિ સમ ધીર સાગર સમ ગંભીર,
 ઇષુ વર્ગ ગુણુ^૨ સંવર અર્થ સૂત્રનો ^૩સીર. ૨
 નવતત્ત્વ પ્રકાશક આગમ ગ્રંથ વિલોચ,
 નિક્ષેપ નયે કરી સ્યાદ્વાદ મત જોય;
 પરમત ઇમ ખંડન દુર્ધર કેશરીસિંહ,
 જિન આગમ ભજતાં પડ્ મતવાદ અછેહ. ૩

૧ સ્વામી. ૨ ઇષુ એટલે પાંચ તેનો વર્ગ ૨૫ ગુણુ.
 ૩ શિરા—પ્રવાહ.

: ૨૦૦ :

સુખ પુનમ શશિ સમ નેત્ર કમળ સુખકાર,
મણિ કનક વિનિર્મિત નિરૂપમ ભૂષણ ધાર;
ગરુડ વાહન ચક્રેશરી સેવે બહુ જન પાય,
નિધિ ઉદય ચરિત્ર દેવી કરે સુપસાય. ૪

શ્રી સાધુપદની થાય

સુરતરુ સમ ધ્યાવો સિદ્ધચક્ર ગુણધામો,
જન પતિતઉદ્ધારણ આપે વંછિત કામો;
સહુ તાપ શમાવન જળધર સમ સુખકાર,
શિવતરુદ્રણ સાધન સાધુધર્મ દાતાર. ૧

પંચમ પદ નમીએ શિવસાધન અનુકૂળ,
આશ્રવ પ્રતિરોધન સંવર ગુણનો મૂળ;
અપ્રમત્ત પ્રમત્તે વરતે વારંવાર,
સૌ કર્મ અપાવે શુકલ ધર્મ વ્યવહાર. ૨

સિદ્ધાન્ત નમો નિત વિનય કરી બહુ યોગ,
શ્રી જ્ઞાન આરાધો છેદો કરમનો ભોગ;
શ્રુતજલધિ અગાધે નિજ પરિણુતિ અવગાહે,
શુદ્ધાતમ ભાસિત તત્ત્વરમણની ચાહે. ૩

અષ્ટમી શશિ ભાળે શુભ લોચન કજમાન,
સુરધનુ શરમાર્જિત શશાંક સમ સુખ જન;
ઇષુકમળ મનોહર જિનશાસન ઉજમાળ,
નિધિ ઉદય ચરિત્ર ચક્રેશરી રખવાળ. ૪

: ૨૦૧ :

શ્રી દર્શનની થોય

અનુપમ સિદ્ધચક્ર પૂજે ભવિ ચિત્ત લાય,
 મનમંદિરમાંહે ધ્યેય ધ્યાન મિલાય;
 તુજ નિમિત્ત કારણ કાર્ય અનૂપ ઠહરાય,
 જિમ દંડ નિમિત્તે મૃતઘટ^૧ કાર્ય કહાય. ૧
 ત્રિક કરણ^૨ કરીને પામે દર્શન થોય,
 ઇગ દુગ ત્રિક ચઉ પણ દશવિધ^૩ ભેદનો ભોગ;
 ભવિ વંછિતપૂરણ શિવલક્ષ્મી સુરકલ્પ,
 શુદ્ધ પરિણતિ કારણ સોઉ સ્વાદ અનલ્પ. ૨
 દરશન સુરતરુનો ળીજ તત્ત્વ રુચિરૂપ,
 ઉપસર્ગ^૪ નિસર્ગ થડ પણવિધ શાખ સ્વરૂપ;
 જસુ દશવિધ કુસુમે નિજ પદ સુખ ફળભાર,
 શ્રુત જે નિત સેવે પામે જ્ઞાનભંડાર. ૩
 શાસન-રખવાળી શ્રી ચક્રેશ્વરી માય,
 જસુ ધરસુખ ગોદય ઇખુ કજ હરખ ધરાય;
 તસુ મકરંદ કર સિત સેવે ભવિ અલી નંદ,
 નિધિ ઉદય ચરિત્ર ભાણી દેવી કરો સુખકંદ. ૪

શ્રી જ્ઞાનપદની થોય

સુર નર સુનિવંદિત ભક્તિભરે ઇકચિત્ત,
 અવિચળ સુખધામી સેવો પરમ પવિત્ત;

-
- ૧ માટીના ઘડાનું નિમિત્ત કારણ દંડ છે તેમ.
 ૨ યથાપ્રવૃત્ત, અપૂર્વ ને અનિવૃત્તિ-એકાગ્રણ કરણ.
 ૩ એક-બે-ત્રણ-ચાર-પાંચ ને દશ ભેદ સમકિતના.

: ૨૦૨ :

નિજ પર નિત ભાસે પરપરિણુતિ કરે ત્યાગ,
 સિદ્ધચક્ર પ્રસાદે પામ્યો મુજ વૈરાગ. ૧
 મત્યાદિક ભેદે ધ્યાવો જ્ઞાનસ્વરૂપ,
 સ્વપરપ્રકાશક ભાસક આતમ રૂપ;
 દ્રવ્ય ગુણુ પર્યાયે ભેદ અનંતાનંત,
 ષડ્ દ્રવ્ય વિભાસન માર્તંડ જ્ઞાન અનંત. ૨
 મતિ ધારણુ અઠ્ઠાવીશ શ્રુતિ ચૌદ વીશ નાણુ,
 ૫૨ અવધિ અસંખે મનઃપર્યાવ દુય બાણુ;
 લોકાલોકવિભાસક કેવળ એક પ્રકાર,
 દ્વાદશાંગી રૂપે શ્રુત ભજ ભવિ ઉપગાર. ૩
 લક્ષ્મી પ્રતિરૂપે સરસતી સમ ગુણુ ધાર,
 સેવક શ્રુતદાયક બોધભાવ પ્રકાર;
 ભવિવંછિત પૂરણુ કામગવી અનુહાર,
 નિધિ ઉદય ચરિત્ર ભણી ચક્રેસરી સુખકાર. ૪

શ્રી ચારિત્રપદની થાય

સિદ્ધચક્ર પાણુમંતા પામે આતમ રૂપ,
 તત સ્પર્શનો કારણુ પરમાતમ ગુણુભૂપ;
 તું અગમ અગોચર શુદ્ધ ચેતનાવાન,
 શુભ સહજનંદી અલખ સ્વરૂપી જાન. ૧
 ચારિત્ર પદ નમીએ ભજીએ સમ અનુષ્ઠાન,
 ઉપચાર વિચારી સમ વિપાકે માન;
 એ તિન વિભાગે પ્રીતિ ભક્તિ ગુણુખાણુ,
 શુભ ધર્મવચનમેં નિઃસંગ વચનતા બાણુ. ૨

: ૨૦૩ :

કાઉસગ્ગ પ્રતિક્રમણે પ્રત્યાખ્યાને પ્રીતિ,
 વંદન સામાયિક ચઉવિસત્થે ભક્તિ;
 એ આવશ્યકમાંહે અનુધાનનો સંગ,
 જૈનાગમ વચને કેવળજ્ઞાન અસંગ. ૩
 ભવિ વિધન નિવારણુ કામગવી સુખકાર,
 સેવકને આપે રાજરમણી ભંડાર;
 સુર નર સૌ વંદે પૂજે પદ અભિરામ,
 નિધિ ઉદય ચારિત્ર ભણી વંછિત પૂરે કામ. ૪

શ્રી તપપદની થાય

ત્રિકરણુ ભવિ ધ્યાવો સિદ્ધચક્ર શુભ ધ્યાન,
 તમદુરિતવિનાશન અરુણપ્રભ રુચિભાવ;
 જે તન્મય સેવે વ્રત-નિયમાદિક સંગ,
 તે શ્રી શ્રીયાળ સમ પામે લીલ અભંગ. ૧
 તપ પરમ આલંબન બુધવિધભજતા જ્ઞાન,
 ધનકર દિવાનળ નિર્દોષક પરધાન;
 જિન ચરમશરીરી તપ કર કર્મ ખપાય,
 શિવરામા પરણી ચારો અનંત મીલાય. ૨
 ઇમ લોચન લલિત થાયે સહજ સ્વભાવ,
 જંત્રાદિક વિદ્યા સિદ્ધિ ઇન પરભાવ;
 તપ શ્રુત આદરતાં રોગ ભયાદિક નાશ,
 શ્રુત ભજ કર પામે તપ ધારી શિવવાસ. ૩
 આભરણુ અન્નકૃત સોહે ચક્રેસરી હેવી,
 અહનશિ સુરસુરીગણુ ધ્યાવે તસુ પદ સેવી;

: ૨૦૪ :

નિજ સેવક વાંછિત પૂરણ કલ્પ સમૃદ્ધિ,
નિધિ ઉદય ચરિત્ર ભણી દેવી કરો સંસિદ્ધિ. ૪

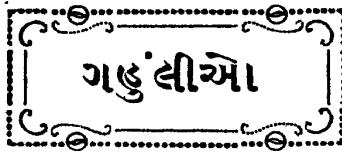
શ્રી પુંડરીકસ્વામીની સ્તુતિ

પાંચ કોટિ મુનિ સાથે સિદ્ધ્યા,
પ્રણમો પુંડરીક સ્વામીજી;
તીર્થંકર ને મુનિ અનંતા,
સિદ્ધ્યા કેવળ પામીજી;
જિન આગમમાં ગિરિવર મહિમા,
હું વંદું શિર નામીજી;
ચક્રેસરી જૈન શાસનદેવી,
ઉદય કરો દુઃખ વામીજી. ૧

શ્રી મહાવીરસ્વામીની સ્તુતિ

રાજનગરમાં વીર જિણુંદા, ભવિ કુમુદ વન ચંદાજી,
શેત્રુંજે શ્રી ઋપસાદિક જિન, પ્રણમું પ્રેમ આણુંદાજી;
સંપદકારી દુરિત નિવારી, જોણે પ્રવચન ભાખ્યુંજી,
શ્રીગુરુ ખીમાવિજય સુપસાથે, મુનિજન ચિત્તમાં
રાખ્યુંજી. ૧.

श्री हरिभद्रसूरिजीनी गडुंढी

(वाडीना लमरा ! द्राक्ष मीडी—ओ राग)

७ रे आगभज्ञानरससागरु, ७ रे जिनशासन
 शणुगार रे; ७ रे चित्रकूटना विप्र ते उता, ७ रे
 योद विद्याना लंडार रे. गुणुवंता गुरु७ हरिभद्रसूरि
 वांढीओ. १. ७ रे चक्री दुग्गंनो पाठ सांलणी, ७ रे
 सभलया न अर्थ लगार रे; गुणुवंता० ७ रे याकिनी
 भडत्तरानी कने, ७ रे अर्थ पूछे छे तेषुी वार रे.
 गुणुवंता० २. ७ रे याकिनी गुरु पासे लध गया, ७ रे
 जिनमत हीक्षा लीधी सार रे; गुणुवंता० ७ रे लंस
 परभलंस साधु ओ, ७ रे आज्ञा लध गया ओङ्कागार
 रे. गुणुवंता० ३. ७ रे ओङ्क कुमत लड कापवा, ७ रे
 सामर्थ्य लीधुं तिहां धार रे; गुणुवंता० ७ रे
 ओङ्क ते लाव कणी गया, ७ रे कर्था ते शिष्योने ठार
 रे. गुणुवंता० ४. ७ रे वात ओ लणुी सूरेश्वरे, ७ रे
 उठाव्या गगन भोजार रे; गुणुवंता० ७ रे योद सो
 न्युम्भाडीश ओङ्कने, ७ रे होमवा कर्था विचार रे.
 गुणुवंता० ५. ७ रे लणु थतां गुरुरायने, ७ रे भोजडी

: ૨૦૬ :

બોધક ગાથા સાર રે; ગુણુવંતાં ૭ રે ચોદ સો
 ચુમ્માલીશ પુસ્તકો, ૭ રે રચ્યાં પ્રાયશ્ચિત્ત વાર રે.
 ગુણુવંતાં ૬. ૭ રે સિદ્ધર્ષિને જોણે બૂઝવ્યા, ૭ રે
 લલિતવિસ્તરા કાર રે; ગુણુવંતાં ૭ રે સૂક્ષ્મ તત્ત્વ
 વિવેચનો, ૭ રે કર્યાં છે જોણે અપાર રે. ગુણુવંતાં ૭.
 ૭ રે ઉપકારી ગુણુ ગાવતાં, ૭ રે આતમ હોય એ
 ગુણુ ધાર રે; ગુણુવંતાં ૭ રે ગુણુ દિગ્દર્શન એ ક્યું,
 ૭ રે સૂરિ લખિધનો નહીં પાર રે. ગુણુવંતાં ૮.

ઉપાધ્યાય શ્રી વીરવિજયજીની ગહુંડી

(રાગ ઉપરનો)

બહેની શાંતસુધારસસાગર,
 બહેની ગુણુગણુ રચણુ ભંડાર રે;
 બહેની વિક્રમ સંવત ઝોગણી સાતમાં,
 બહેની જનમ 'પડવા' નિરધાર રે.
 ગુણુવંતી બહેની વીરવિજય ગુરુને વાંદીએ. ૧
 બહેની મીઠાભાઈ પિતા જોડના,
 બહેની રામબાઈ માત મલહાર રે. ગુણુવંતી ૨
 બહેની વિષય વિરૂપતા દેખીને,
 બહેની સ્વરૂપ અધિર સંસાર રે. ગુણુવંતી ૩
 બહેની 'અંબાલા' શહેરે સંયમ લીધું,
 બહેની ઝોગણીશ સો પાંત્રીશ ધાર રે. ગુણુવંતી ૪
 બહેની વિજયાનંદસૂરીશના,
 બહેની શિષ્યરત્ન મનોહાર રે. ગુણુવંતી ૫

: ૨૦૭ :

- બહેની સૂત્ર સિદ્ધાંતાદિ શાસ્ત્રમાં,
 બહેની ત્રવીણુ થયા જે શ્રીકાર રે. ગુણવંતી૦ ૬
 બહેની 'વાચકપદ' પાટણુ મળ્યું,
 બહેની ઓગણી સો સત્તાવન સાર રે. ગુણવંતી૦ ૭
 બહેની ચાર કષાયને ચૂરતા,
 બહેની ભાવના ભાવતા બાર રે. ગુણવંતી૦ ૮
 બહેની મોહ માયાને મારતા,
 બહેની વારતા વિકથા ચાર રે. ગુણવંતી૦ ૯
 બહેની દોષ બેંતાળીશ ટાળતા,
 બહેની લેતા શુદ્ધ આહાર રે. ગુણવંતી૦ ૧૦
 બહેની વીરવચન વિસ્તારતા,
 બહેની કરતા ઉચ્ચ વિહાર રે. ગુણવંતી૦ ૧૧
 બહેની ઓગણીશ સો પંચોતેરમાં,
 બહેની નગર 'અંભાત' શ્રીકાર રે. ગુણવંતી૦ ૧૨
 બહેની વજ્ર શ્રી કમળસૂરિતણા,
 બહેની પહોંચ્યા સ્વર્ગ દુવાર રે. ગુણવંતી૦ ૧૩
 બહેની દાન ગુરુના ગુણુ ગાવતાં,
 બહેની મેળવે મંગળ રુડા ચાર રે. ગુણવંતી૦ ૧૪

શ્રી બુદ્ધિવિજયજી (બૂદ્ધેરાયજી) મહારાજની ગહુંલી

(અહો ! મુનિ સંયમમાં રમતા-એ સંગ)

અહો ગુરુ અધ્યાતમ રમતા, બુદ્ધિવિજયજી
 મનગમતા; જેણે મારી છે મનથકી મમતા, અહો ગુરુ૦૧.

: ૨૦૮ :

શીખ કુળમાં જનમ ધારી, હેશ પંજબ મોઝારીઃ
 મત ઢુંઢકને દીયો ટારી, અહો ગુરુ ૨. તોડી સુહ-
 પત્તિ સુખ પરથી, ધાર્યું સમકિત જીગરથી; જસ-
 વિજય સ્તવન વાંચન પરથી, અહો ગુરુ ૩. રામન-
 ગર ગુજરાવાલા, તાર્યું પપણાખાવાલા; કર્યાં અનેક
 જીવને ગુણવાળા, અહો ગુરુ ૪. ઘણા ઢુંઢકને યોધ્યા,
 કર્મ મળ અંતરના શોધ્યા; આપી ઉત્તર ઢુંઢકને શોધ્યા,
 અહો ગુરુ ૫. ત્યાંથી ગુજરાત વિચરંતા, લોક વિનવે
 વીલવીલતા; જાઓ અમને કોનું શરણુ દિંતા? અહો
 ગુરુ ૬. અફલુત નરરત્ન થાશે, કીર્તિ ભૂખંડ પથ-
 રાશે; શુદ્ધ ધર્મ તેથી ઘણો વિકસાશે, અહો ગુરુ ૭.
 વિજયાનંદસૂરિ જાગ્યા, ગુરુવર સત્ય વચન લાગ્યા; સિંહ
 જોઈ ઢુંઢક હરણુ ભાગ્યા, અહો ગુરુ ૮. ગુરુજી ગુજ-
 રાતે આઠ્યા, સુકિત વૃદ્ધિ સાથે લાવ્યા; દાદા મણિ-
 વિજય ગુરુ ભાવ્યા, અહો ગુરુ ૯. ગુરુ અધ્યાત્મી
 પૂરા, કોઈ વાતે ન અધૂરા; કર્મસૂદન કરવામાં શૂરા,
 અહો ગુરુ ૧૦. સુકિત વૃદ્ધિ નીતિ નામી, ચોથો
 ક્ષાન્તિ તપોધામી; આત્મારામ શિષ્ય પંચમ જ્ઞાની,
 અહો ગુરુ ૧૧. ગુરુરાજના ગુણુ ગાવે, આત્મ
 કર્મળ વિકસાવે; વરી લખિધ તે શિવપૂર જાવે,
 અહો ગુરુ ૧૨.

: ૨૦૬ :

શ્રી મનક મુનિની ગહુંલી

સખી શ્રી મનક મુનિ ગુણ ગાઘએ રે, ગુણ ગાવાથી
 નિર્મળ થઇએ. સખી૦ વીર પ્રભુના ચોથા પટધારી રે,
 શર્યંભવ સૂરિ હિતકારી રે; તેમના પુત્ર મનક
 બ્રહ્મચારી, સખી૦ ૧. બાળપણમાં બાપની પાસે રે,
 લીધો સંયમ મનમાં ઉદલાસે રે; તેજથી તારા સમ
 ભાસે, સખી૦ ૨. અદ્ય આયુષ્ય સૂરિએ જાણી રે,
 દશવૈકલિક ગુણખાણી રે; રચ્યું સૂત્ર આગમસાર
 તાણી, સખી૦ ૩. માસ છમાં પૂરણ ભણી લીધું રે,
 આજસ અંગથી દૂર કીધું રે; સ્વર્ગે ગમન ઝટપટ
 કરી લીધું, સખી૦ ૪. પુત્રમરણથી દિલગીર થાવે રે,
 પણ હર્ષનાં આંસુડા આવે રે; કારણ આરાધકનું
 જણાવે, સખી૦ ૫. આતમલક્ષ્મી સંપદદાયા રે,
 ગુરુ હંસવિજય કવિરાયા રે; કપૂરે મનક મુનિ
 ગાયા, સખી૦ ૬.

શ્રી વિજયકમળસૂરીશ્વરજીની ગહુંલી

(અરણિક મુનિવર ચાટ્યા ગોયરી-એ રાગ)

શાસનસૂત્રો રે જગથી સીધાવીઓ, વિજયકમળ-
 સૂરિરાયો રે; સંવત ઓગણીસ ત્ર્યાશી સાલમાં,
 મહા વદિ છઠ્ઠ બુધ ઠાયો રે. શાસન૦ ૧. રૂપચંદ
 પિતા રે જિતા માઇએ, શાસન કોહીનૂર સ્થાપ્યો રે;
 જૈન સૂરિ થઇ ધર્મ દીપાવીઓ, રગે રગે પુણ્ય પૂર

: ૨૧૦ :

વ્યાખ્યો રે. શાસન૦ ૨. પરવાહી ઘૂડ ભાનુ જગતિલો,
 નિઃસ્પૃહતા ગુણુ હીરો રે; આતમગુણુમાં અહનિશ
 જગતો, ચારિત્રે શૂર વીરો રે. શાસન૦ ૩. સ્વપર
 ગરબમાં જેના ગુણુ ગ્રહે, ગુણુ ગાતા મુનિરાયા રે;
 સંવેગી સર્વ મુનિમંડળે, તસ સમ રૂપ ન પાયા રે.
 શાસન૦ ૪. સત્ય પ્રરૂપે રે નિર્ભીક નિત્ય એ, માન
 તણુ મુનિરાયો રે; શાસન સ્થંભ એ ભૂપ પ્રબોધતો,
 નૃપવરથી પૂજયો રે. શાસન૦ ૫. મીઠી વાણી રે કઠી
 ન વિસરે, ભાવદયાપ્રધાનો રે; બાળપણાથી રે જ્ઞાની
 ધ્યાની એ, ગુણુ બ્રહ્મચર્ય મહાનો રે. શાસન૦ ૬.
 કામ કરતા રે શાસનવૃદ્ધિના, શાસન દાઝ અપારો રે;
 મૂક્યા અમને અધવચ લટકતા, કોણુ હવે
 આધારો રે ? શાસન૦ ૭. શાસનવૃદ્ધિની નિત્ય
 વર્તના, પૂછંતા અહનિશ રે; છેવટ સમયે પણુ એ
 ભાવના, ધન્ય ધન્ય એ જગદશ રે. શાસન૦ ૮.
 નિહર નિઃસ્પૃહ થઈ કોણુ દેશના, દેશે ગુરુવર
 જેવી રે ? ખોટ પડી આ શાસને તેહની, હાય ! દશા
 એ કેવી રે ? શાસન૦ ૯. શ્રી વિજયાનંદસૂરિવર
 પદ્ધરા, જલાલપુરમાં છોડી રે; કાયા છાયા નિજ
 શિષ્ય મંડળી, સ્વર્ગ ભણી ગયા હોડી રે. શાસન૦ ૧૦.
 શાસનમાંહે રે લલિધ મૂકળે, આપી દેવ
 સહાય રે; જેમ ગુરુ ધારેલી ગુણુવાતની, ઝટપટ
 સિદ્ધિ થાય રે. શાસન૦ ૧૧.

: ૨૧૧ :

શ્રી દેવર્ષિગણિ ક્ષમાશ્રમણની ગહુલી

(યાત્રા નવાણુ કરીએ વિમળગિરિ, યાત્રા-એ દેશી)

દેવર્ષિગણિ ગુરુ પ્યારા હો, ગુણીજનો દેવર્ષિ-
ગણિ ગુરુ પ્યારા; નામ સમરંતા પાપ પલાયે,
ક્ષમાશ્રમણ પદ ધારા હો, ગુણીજનો શશિ સમ
નિર્મળ કાયા ગુરુની, તરણીથી તેજ સવાયા; પ્રૌઢ
પ્રતાપી ને પુન્યશાળી ગુરુ, જગજીવને સુખદાયા
હો. ગુણીં ૧. અમૃત સરખી વાણી સુણીને, હરખે
સકળ નરનારી; જંગમતીર્થ જગગુરુ શોભે, વાર વાર
ખલિહારી હો. ગુણીં ૨. હો વિક્રમ સંવત પાંચ સો
દશમાં, થયા વાત નહિં છાની; એક હાથીપુર
શાહીથી લખાય, તેવા પૂર્વના જ્ઞાની હો. ગુણીં ૩.
પુસ્તક કોડ લખાવ્યા ગુરુએ, શહેર વલ્લભીપુરમાંહે;
દુષમ કાળમાં સંઘની ઉપર, કર્યો ઉપકાર ઉત્સાહે
હો. ગુણીં ૪. એવા ગુરુની મૂર્તિ મનોહર, વલ્લભી-
પુર મોઝાર; હંસવિજય ગુરુના ઉપદેશથી, આવી
છે સુખકાર હો. ગુણીં ૫. પાર્શ્વનાથ પ્રભુના દેવ-
ળમાં, તે ગુરુમૂર્તિ સુહાવે; જે ભવી ભાવ ધરીને
સેવે, મનવાંછિત ફળ પાવે હો. ગુણીં ૬. આતમ-
લક્ષ્મી સંપદાદાયક, ધર્મ હોલતના ભંડાર; હંસવિ-
જય મહારાજ પસાચે, કર્પૂર વંદે વારંવાર હો. ગુણીં ૭.

: ૨૧૨ :

શ્રી આત્મારામજી મહારાજની ગહુંલી

(સાંભળજો તમે અહ્લુન વાતો-એ રાગ)

કહાં ગયા મારા સુગુરુ સ્નેહી ? રત્નત્રયીના ધારી રે;
 જ્ઞાન અપૂર્વ દાન દઇ ગુરુ, જડતા દૂર નીવારી
 રે. કહાં ૧. સંવત ઓગણીશેં ખત્રીશે, રાજ-
 નગર મોઝાર રે; સંયમ લીયા સુવિકિત ગુરુ પાસે,
 સોળ શિષ્ય પરિવાર રે. કહાં ૨. ચરણકરણ ગુણ
 ધાર અનુપમ, શ્રી ગુરુ આતમરામ રે; જિનશાસન
 શણુગાર મહામુનિ, તત્ત્વરમણના ધામ રે. કહાં ૩.
 નય ગમ ભંગ પ્રમાણ કરીને, જીવાદિકનું સ્વરૂપ રે;
 ધ્રુવ ઉત્પાદ નાશથી ગુરુએ, જાણ્યું નિખિલ અનૂપ
 રે. કહાં ૪. જાણ્યા દ્રવ્ય ગુણ પર્યાય, ધર્મધર્મ
 આકાશ રે; પુદ્ગળ કાળ અને વળી ચેતન, નિત્યા-
 નિત્ય પ્રકાશ રે. કહાં ૫. પરમ કર્યો ઉપકાર ગુરુ તમે,
 દુર્મત દૂર નસાય રે; જય જયકાર થયો જિનશાસન,
 આનંદ અધિક સવાય રે. કહાં ૬. જો ન હોત આ
 વખત તુમારા, વચન દીવડા રુડા રે; તો દુષમ
 અંધારી રાતે, લેતે અમે મત કૂડા રે. કહાં ૭.
 વિદ્યાની વૃદ્ધિ કરવામાં, જેના વિવિધ વિચાર રે;
 એ ગુરુનો ઉપકાર કહો કીમ ? ભૂલે આ સંસાર રે.
 કહાં ૮. દેશ ખહુ વિચર્યા ગુરુરાયા, કીડ કર્યા શુભ
 કામ રે; અંતરઘટમાં શાંતિવિજય પણુ, રાખે છે દ્રઢ
 હામ રે. કહાં ૯.

: ૨૧૩ :

[૨]

(ભવિ ! તુમે સુણ્ણે રે, ભગવતીસૂત્રતી વાણી-એ રાગ)

ભવિ ! તમે સુણ્ણે રે, ગુરુસુખ મધુરી વાણી,
 દિલમાં ધરજો રે, સમતારસ ગુણુખાણી. પંજળ
 દેશમાં જન્મ લિયો ગુરુ, ખાળપણે વ્રત લીધા;
 વ્યાકરણાલંકારો ભણીને, દુર્મત દૂરે કીધા. ભવિં ૧.
 નામ સમાન ગુણે શોભંતા, સુમતિ ગુપ્તિના ધારી;
 આતમ નિજપદ ધ્યાનમાં લીના, ભીના જિનગુણુ કચારી.
 ભવિં ૨. આગમ અનુસારી કિરિયામાં, અપ્રમત્ત ગુરુ-
 રાયા; તૃષ્ણા તરુણીથી મન તાણી, સંયમ તાન લગાયા.
 ભવિં ૩. ગામ નગર પુર દેશ-વિદેશે, વિચરંતા વ્રત-
 ધારી; બહુ જનને પ્રતિબોધ દઈને, દુર્મતિ દૂર નિવારી.
 ભવિં ૪. સંશય શત્રુ ભયંકર વારી, ભયથી નિશ્ચિંત
 કીધા; પડ્મત તરવસ્વરૂપ બતાવી, લોચન અમને
 દીધા. ભવિં ૫. કુમત વાદળા દૂર નિવારી, કીધો
 હમ સુપસાય; ઝળહળ હીવડા જિનવાણીના, પ્રગ-
 ઠાયા ગુરુરાય. ભવિં ૬. એહ ઉપકાર તુમારો કહો
 ગુરુ, વિસર્યો કેમ જાય ? સ્મરણુ કરી ઉપકારીતણા
 સહુ, ગુણુ ગાતાં દુઃખ જાય. ભવિં ૭. જ્ઞાન વધે જ્ઞાની
 ગુણુ ગાતાં, જ્ઞાની ગુણુથી ભરીયા; શાંતિવિજય
 કહે ગુરુ ગુણુદરીયા, કેમ તરાયે તરીયા ? ભવિં ૮.

: ૨૧૪ :

શ્રી કલ્પસૂત્રની ગહુંલી

(રઘુપતિ રામ હૃદયમાં રહેલો-એ રાગ)

સુણો સખી ! કલ્પ આગમની વાણી રે; નર-
 નારીના મનમાં સોહાણી સુણો૦ પર્યુષણ દિન
 પર્વમાં મોટા રે, સર્વ પર્વ છે એહથી છોટા રે; જાણો
 મિથ્યા પર્વને ખોટા. સુણો૦ ૧. અઠ્ઠાધધર પોષધ
 લીજે રે, ગુરુવાણી અમૃતરસ પીજે રે; વળી દાન
 સુપાત્રે દીજે, સુણો૦ ૨. ખંડણુ-પીમણાદિ વરજીયે રે,
 વસ્ત્ર-પ્રક્ષાલન પર્વમાં તજીએ રે; એક ચિત્તથી સદ્-
 ગુરુ ભજીએ, સુણો૦ ૩. પ્રાણીઓને અભયદાન આપો
 રે, રાગ-દ્રેષની ગ્રંથી કાપો રે; પુન્યદાન કરી છોડો
 પાપો, સુણો૦ ૪. ચોથ છઠ્ઠ અઠ્ઠમ તપ કરીએ,
 ગુરુભક્તિ વિનય આદરીએ રે; નાગકેતુ પરે શિવ
 વરીએ, સુણો૦ ૫. હય ગય રથ શણુગારીજે રે,
 રાત્રિજગરણુ ભાવથી કીજે રે; કલ્પસૂત્રને ઘેર લાવીજે,
 સુણો૦ ૬. દેવગુરુતણા ગુણુ ગાવો રે, પૂજા આંગી
 રચી ભાવભાવો રે; બહુમાનથી સૂત્ર વધાવો, સુણો૦ ૭.
 કલ્પસૂત્રને પૂરું સાંભળીએ રે, મહાપુરુષના પંથમાં
 ભળીએ રે; નવા કર્મના બંધથી વળીએ, સુણો૦ ૮.
 પ્રતિક્રમણુ સંવત્સરી કીજે રે, સર્વ જીવોને ખામણા
 દીજે રે; જેથી સામાના અંતર ભીંજે, સુણો૦ ૯.
 સ્વામીવાત્સલ્યમાં દિલ લાવો રે, સંઘ ભક્તિથી ઘેર
 પધરાવો રે; લીઓ મનુષ્ય જન્મનો દહાવો,

: २१५ :

सुष्ठो० १०. कल्पसूत्रनुं महात्म्य कडेवुं रे, ते तो
 आस्रतोराणु जेध लेवुं रे; तेनी रचनानुं शुं कडेवुं?
 सुष्ठो० ११. सूरि नीतिविजय गुरुराय रे, तस
 चरणुकभण सुपसाय रे; लघु शिष्य उदय
 गुणु गाय. सुष्ठो० १२.

गुरुमहाराजना विहार वभते भोलवानी गडुंली

(सडीयर शरद पूतमनी रात घणी रणीयामणी हो राज !
 वहेला आवणे महाराज-ये राग)

[१]

तरणुतारणु गुरुराज लदंत, सुष्ठो अेक विनति
 हो राज, वहेला० आपनो विहार जणुिने अभने,
 भणती नथी रति हो राज, वहेला० आप तरकृथी
 भणतो धर्मनो, लाल सोडाभणु हो राज, वहेला०
 आपना दर्शन नित्य थयाथी, उरभ घणु थतो हो
 राज, वहेला० १. परउपकारी गुणु तमारा, नजरे
 हेभतां हो राज, वहेला० उर्षथी हृदय लराय,
 नाम तमारुं सुणुतां हो राज, वहेला० सुभ-दुःभ
 वेडी धर्म हेवामां, राणी नडीं भणु हो राज,
 वहेला० आकर्षक विद्यथी श्रोताजन, जेच्या घणु
 हो राज, वहेला० २. शिवपुर पंथ भतावी सीधो,
 भारग आपीने हो राज, वहेला० सर्टीक्रीकेट हीधुं
 भोक्षनुं, समकित थापीने हो राज, वहेला० विवेक-
 ज्योत हेणीने लागुं, मिथ्यात्व लूतडुं हो राज

: ૨૧૬ :

વહેલાં મોહનું લશ્કર નાસ્તું દેખી, અજ્ઞાન લડ-
 થડયું હો રાજ, વહેલાં૩. જન્મ-મરણના સંકટમાંથી,
 આપે બચાવીઆ હો રાજ, વહેલાં તેથી ભવોભવમાં
 તુમ દર્શન, હૃદયે સ્થાપિયા હો રાજ, વહેલાં
 આપનું સ્મરણ કરશું નિરંતર, શુભ ભાવથી હો
 રાજ, વહેલાં જેથી ભવમાં પડતાં બચાવ્યા, આપે
 પાપથી હો રાજ, વહેલાં૪. આપની પાસે ધર્મ
 સુણીને, લાભ લીધો ઘણો હો રાજ, વહેલાં કોડ
 ઉપાયે તેનો બદલો, ન વળે આપનો હો રાજ,
 વહેલાં જ્ઞાન ખડ્ગથી મોહની ફેજ, નિવારી ભય-
 કરી હો રાજ, વહેલાં અજ્ઞાનતિમિર હરાવી, જ્ઞાન
 અંજન આંજ કરી હો રાજ, વહેલાં૫. ક્યાં જઈ
 કરશું ધર્મની ગોષ્ઠી ? આપ વિના હવે હો રાજ,
 વહેલાં વખાણ આપનું સુણતાં રસ લાગ્યો છે
 તાળવે હો રાજ, વહેલાં હર્ષથી પૂર્ણ ચોમાસું
 જતાં, ખખર પડી નહીં સહી હો રાજ, વહેલાં
 આશ્ચર્ય કીધું આપે, સ્વપ્ન સરખું અહીં રહી હો
 રાજ, વહેલાં૬. અમને બોધ વિનાના, સૂના દિવસો
 લાગશે હો રાજ, વહેલાં મોહની ફેજ સૂતેડી,
 જલ્દી પાછી જાગશે હો રાજ, વહેલાં નવપક્કવ
 થયેડી, ધર્મની ડાળ તે ભાંગશે હો રાજ, વહેલાં
 કુમતિ દૂતી કામણુગારી, કેડે લાગશે હો રાજ,
 વહેલાં૭. કરુણા આણી અમ પર, શીઘ્ર વહેલા

: ૨૧૭ :

પધારશો હો રાજ, વહેલાં નિર્યામક થઈ અમને,
 ભવસાગરથી તારજો હો રાજ, વહેલાં અમને છે
 મોટો આધાર, તુમારો જાણજો હો રાજ, વહેલાં
 શ્રાવક-શ્રાવિકા આપના જાણી, અમને પીછાણજો
 હો રાજ, વહેલાં ૮. સદ્ગુરુ આપની પાસે, નિરંતર
 એક માગણી હો રાજ, વહેલાં દર્શન દેજો વારંવાર,
 જો ધર્મની લાગણી હો રાજ, વહેલાં અમને પ્રભુ-
 વાણીનો વિરહ, હૃદયમાં સાલશે હો રાજ, વહેલાં
 સૂની પાટ દેખીને આંખથી, અશ્રુ ચાલશે હો રાજ,
 વહેલાં ૯. વિહાર આપનો જાણી, અંતર મુજ ગભ-
 રાય છે હો રાજ, વહેલાં શોકનો શંકુ અમને,
 હૃદયમાં ભેદાય છે હો રાજ, વહેલાં મીઠી વાણી
 આપની, અંતરમાં ઉભરાય છે હો રાજ, વહેલાં
 તેનું સ્મરણુ છે તાણું, તેથી ખોલી જવાય છે હો રાજ,
 વહેલાં ૧૦. આપના દર્શન અમને, ક્યારે પાછા
 આપશો હો રાજ ? વહેલાં કરુણા લાવી રાજનગ-
 રમાં, જલ્દી પધારશો હો રાજ, વહેલાં વેળાસર
 આવીને પ્રભુ-વાણી સંભળાવશો હો રાજ, વહેલાં
 ધર્મની નૌકા આપી ગુરુજી !, અમને તરાવશો હો રાજ,
 વહેલાં ૧૧. જ્યારે પુન્ય ઉદયથી, આપના દર્શન પામશું
 હો રાજ, વહેલાં વાણી મુણશું પ્રભુની, ત્યારે દિન ધન્ય
 માનશું હો રાજ, વહેલાં આપના ખોધથી નીતિ, નિત્ય
 હૃદયમાં સ્થાપશું હો રાજ, વહેલાં સુકિતરમણી
 સાથે, ઉદય અમારો કરાવશું હો રાજ, વહેલાં ૧૨.

: ૨૧૮ :

[૨]

(પંચોડા ! સંદેશો કહેજો મારા શ્યામને-એ રાગ)

ગુરુ અમારા વિહાર વિહાર શું કરો ?

કર જોડી કરું વિનતિ વારંવાર જો;

ગુરુજી આપની આગળ વિશેષ શું કહું ?,

ક્ષમાનિધિ ! આપ કૃપાતણા અવતાર જો. ગુરુ ૧

આશ્રય લીધો આજ દિવસ સુધી આપનો,

શરણું લઈશું અમે કોનું હવે ગુરુરાજ જો ?;

આપ વિના અમારી ધર્મની ડાળ તૂટી જશે,

કેમ કરીશ હું સર્વ ધર્મના કાજ જો ? ગુરુ ૨

સૂત્ર સિદ્ધાંતનો ઝોઘ હવે કોણ આપશે ?,

ભરી સલામાં વાંચશે કોણ વખાણ જો ?;

સંશય સર્વે કોણ અમારા કાપશે ?,

આપ છો સમજી ચતુર પુરુષ સુજાણ જો. ગુરુ ૩

ક્યાં જઈ કરશું ધર્મક્રિયા સઘળી અમે ?,

માગશું કોની પાસે અમે આદેશ જો ?;

ધરછકારી ભગવન્ ! હવે કોને ઝોલશું ?,

ઉત્તરમાં કોણ હેશે આદેશ મુનીશ જો ? ગુરુ ૪

ધર્મની ગોષ્ઠી કરશું ક્યાં જઈને અમે ?,

સ્થાનક સૂનું લાગશે અમને આજ જો;

ગુરુજી ગુરુજી કોને જઈ કરશું અમે ?,

પાછું વાળીને જીઓ જરા મહારાજ ! જો. ગુરુ ૫

આટલા દિવસ સુખસિંધુમાં મહાલતા,

: ૨૧૯ :

કોની પાસે કરશું હવે સત્સંગ જો ?;
 સુવિચારે સદ્વર્તનને કોણુ આપશે ?,
 લગાડશે કોણુ અમને ધર્મનો રંગ જો ? ગુરુ ૬
 દાન હમેશાં સત્પાત્રે અમે આપતા,
 તેથી અમે તો મેળવતા મહાલાલ જો;
 તેવું સુપાત્રદાન હવે ક્યાં આપશું ?,
 ઘેર આવીને કોણુ દેશે ધર્મલાલ જો ? ગુરુ ૭
 અનાદિ કાળનું અજ્ઞાન આપે છોડાવીયું,
 પરોપકારની સીમા ન રાખી લગાર જો;
 એક જીવ્જાતી કહી શકું ગુણુ કેમ આપના ?
 આપ છો મોટા ગુણુ મણિના ભંડાર જો. ગુરુ ૮
 કરુણા નજરથી વિવેક લોચન આપીને,
 મારા હૃદયના ખોલ્યા આપે દ્વાર જો;
 જ્ઞાન દીપક દઇ મોહતિમિર હઠાવીયું,
 તે કેમ ભૂકીશ આપનો હું ઉપકાર જો ? ગુરુ ૯
 ભવસાગરમાં પડતા મારા જીવને,
 આપે બચાવી ધર્મની દીધી ટેક જો;
 આટલા કાળમાં તેહવો કોઇ મળીયો નહિ,
 તેથી કહું છું સાચા ગુરુ તમે એક જો. ગુરુ ૧૦
 આપની આજે વિહારની વાત સાંભળી,
 છૂટી કંપારી મારા હૃદયમાં આજ જો;
 અશ્રુની ધારનો પ્રવાહ ચાલ્યો આંખથી,
 અરે ! જરા દયા લાવો ગુરુ મહારાજ ! જો. ગુરુ ૧૧

: ૨૨૦ :

મારા વિહારથી લોકનું પાછળ શું થશે ?,
 એટલો કેમ ન કીધો આપે વિચાર જો ?;
 શાંતિ કરીને થોડો વખત રહો ગામમાં,
 લોકોની ઉપર છોડી ઉપદેશ ધાર જો. ગુરુ ૧૨.
 ભક્તિભાવથી હું બોલું આપ આગળે,
 બોલું લગાડશો નહિં જરા ગુરુરાજ જો;
 વિહારની વાત સાંભળી બોલી જવાય છે,
 દયા લાવીને ક્ષમા કરજો મહારાજ જો. ગુરુ ૧૩
 ધર્મના પંથે કોણ અમને ચડાવશે ?,
 બોધ વિના અમારા દિવસ કેમ જાય જો ?;
 નીતિના નિયમો કોણ અમોને ધરાવશે ?,
 મારા ઉદયમાં કરશે કોણ સહાય જો ? ગુરુ ૧૪

ગુરુ મહારાજ પધારે ત્યારે બોલવાની ગહુંલી
 (સાંભળજો મુનિ સંજ્મ રાગે, ઉપશમત્રેણી ચડિયા ૨-એ દેશી)
 ભાગ્ય ઉદય થયો આજ હમારો, સદ્ગુરુ સાચા
 મળીયા રે; પ્રગટયા પુણ્યતણા અંકુરા, દુઃખ દોહગ
 સ્વિ ટળીયા રે. ભાગ્ય૦૧. ગીતાર્થ થઈને ઉપદેશ હેવા,
 વિચર્યા હેશવિહેશ રે; ગામ અમારું પાવન કીધું,
 આવ્યા સોરઠ હેશ રે. ભાગ્ય૦૨. શાસન ઉન્નતિ સારી
 કરીને, જૈન ધર્મ દીપાવ્યો રે; જ્ઞાનદીપકની જ્યોત
 કરીને, મોહતિમિર હઠાવ્યો રે. ભાગ્ય૦૩. સૂત્ર સિદ્ધાં-
 તનો સદ્બોધ આપી, ધર્મતરુ રોપાવ્યો રે; અહિંસા

: ૨૨૧ :

પરમ ધર્મ એ વીરનો, મુદ્રાલેખ ખતાવ્યો રે.
ભાગ્ય૦૪. આટલા કાળ અજ્ઞાન અંધારે, આથડીયા
મેહજોરે રે; જ્ઞાનનું આજે અંજન આંજી, પાપ-
પડળ ક્યું દૂરે રે. ભાગ્ય૦૫. સોનાનો સુરજ ઊગ્યો
આજે, મોતીતણા મેહ વરસ્યા રે; રત્ન ચિંતામણિ
આવી મળીયું, ધર્મના દાડા ફરસ્યા રે. ભાગ્ય૦૬. ધન્ય
દિવસ ધન્ય ઘડી પળ આજે, વિરતિ રમણી વરાવી રે;
જિનવર પંથે થયા વિશરામી, નીતિનો ઉદય કરાવી
રે. ભાગ્ય૦૭.

જીવોના અદ્વયબહુત્વની ગહુંડી

(સિદ્ધચક્ર ૫૬ વંદો-એ દેશી)

જ્ઞાની ગુરુજી ગામે પધાર્યા, અણુધાર્યા મેહ
વરસ્યા; કરુણાર્થી વાણીનું પાન કરાવ્યું, હતા
અમે તો તરસ્યા રે ભવિકા ! સાંભળજો જિનવાણી.
ગુણ અનંતની ખાણી રે ભવિકા ! સાંભળજો જિન-
વાણી. ૧. ગર્ભજ નરની સંખ્યા થોડી, સમૂચ્છમ
સાથે અસંખ્ય; નારક તિર્યંચ દેવ અસંખ્ય, તરુ
ગણ જીવ અનંત રે, ભવિકા! ૦ ૨. ભૂ જળ તેઉ વાઉ
જીવ અસંખ્ય, પાંચમાનંતે સિદ્ધ; અભવી જીવો
છે ચોથે અનંતે, શાસ્ત્રમાંહે પ્રસિદ્ધ રે, ભવિકા! ૦ ૩.
સમકિત પ્રતિપાતિ પાંચમાનંતે, સિદ્ધનું તે પણ માન;

: ૨૨૨ :

મધ્યમાનંતાના ભેદ અનંત, શાસ્ત્રમાં ક્રીધું પ્રમાણુ
 રે, ભવિકા!૦ ૪. સર્વ જીવોથી લોક ભર્યો છે, એક ન
 ખાલી પ્રદેશ; જીવ નિગોદના એકઠા કરતાં, આઠ-
 માનંતે શેષ રે, ભવિકા!૦ ૫. કહ્યા નિગોદના ગોળા
 અસંખ્ય, ગોળે અસંખ્ય નિગોદ; એક નિગોદે જીવ
 અનંતા, કરતા જન્મ ને મોત રે, ભવિકા!૦ ૬. એકેક
 જીવે અસંખ્ય કહ્યા છે, લોકપ્રમાણુ પ્રદેશ; પ્રતિ-
 પ્રદેશે કર્મવર્ગણા, રુચક મૂકીને શેષ રે, ભવિકા!૦ ૭.
 એક કર્મમાં વર્ગણા અનંતી, કર્મમાં રસ છે વિશેષ;
 રસમાં શક્તિ વિપાક દેવાની, છોડે નહિ લવલેશ રે,
 ભવિકા!૦ ૮. ઇત્યાદિક અમને સમજાવ્યો, અદ્વયબુદ્ધિ
 વિચાર; સત્ર પત્રવણા ત્રીજા પદથી, એહ કહ્યો
 અધિકાર રે, ભવિકા!૦ ૯. કર્મ-અંધનથી પાછા હઠળે,
 સુણીને સૂત્રની વાણી; હૃદયમાં નીતિનો ઉદય કરીને,
 કરળે આત્મકમાણી રે, ભવિકા !૦ ૧૦.

ગુરુ મહાત્મ્યની ગહુંલી

(રાગ ધનાત્રી, વીસરું નહીં પ્રભુ નામ-એ દેશી)

જ્ઞાન કદી નવ થાય, ગુરુ વિણુ જ્ઞાન કદી નવ
 થાય; જ્ઞાન દીપક વિણુ ચારે ગતિમાં, જેમ તેમ
 ગોથાં ખાય. ગુરુ વિણુ જ્ઞાન કદી નવ થાય. ૧.
 ભવસાગરમાં નાવ મળ્યું પણુ, નાવિક વિણુ ન

: ૨૨૩ :

તરાય; ઔષધ મળ્યું પણ નાડી ન જાણી, રોગ નાખૂદ કેમ થાય ? ગુરુ ૨. ગાડી મળી પણ ફાધવર વિના, ચલાવી શી રીતે શકાય ?; અટવી ભયંકર પાર ઉતરવી, સહાયક વિણ ન જવાય. ગુરુ ૩. ગામો-ગામના રસ્તા પીછાણ્યા, ભોમિયા વિણ ન પહોંચાય; ગાડી લાવીને માલ ભર્યો પણ, વૃષભ વિણ ન ખેંચાય. ગુરુ ૪. હુંડી લખી પણ સહી કર્યા વિણ, કેમ શીકારી શકાય ?; પારસમણિ જરા દૂર રહે તો, લોહ કંચન કેમ થાય ? ગુરુ ૫. તાળાને કુંચી લાગુ કરી પણ, કળ વિણ નવિ ખોલાય; દીપકશ્રેણી સન્મુખ છે પણ, આંખ વિણ ન દેખાય. ગુરુ ૬. વાજિત્ર નાદની ધૂન લાગી પણ, કાન વિના ન સુણાય; અરણી કાળમાં અગ્નિ પ્રગટ છે, ઘસારા વિણ નવિ થાય. ગુરુ ૭. ઘીજમાં વૃક્ષ થવાની શક્તિ છે, જળ વિણ અંકુર ન થાય; મંત્રાક્ષરોમાં લખિય રહી પણ, સાધક વિણ ન સધાય. ગુરુ ૮. ઘટ ઉત્પન્નની સત્તા માટીમાં, કુંભાર વિણ કેમ થાય ?; વસ્ત્ર થવાની શક્તિ તંતુમાં, શાળવી વિણ ન વણાય. ગુરુ ૯. તેમજ જ્ઞાનની સત્તા જીવોમાં, ગુરુ વિણ પ્રગટ ન થાય; નીતિસૂરિની કૃપાદષ્ટિથી, ઉદય મનોહર થાય. ગુરુ ૧૦.

: ૨૨૪ :

શ્રી ભગવતી સૂત્રની ગહુંલી

(સાંભળજો તમે અહ્લુત વાતો, વચરકુંવર મુનિવરની રે-એ દેશી)

કૃપા કરી ગુરુદેવ સુણાવે, ભગવતી સૂત્રની વાણી રે;
 તત્ત્વ વાણી ગણજો ગુણખાણી, જેથી કર્મની હાણી રે.
 કૃપા૦ ૧. અર્થથી અરિહંતજીએ પ્રકાશ્યું, સૂત્રથી
 ગણધરે જોડ્યું રે; સત્ય પદાર્થ પ્રરૂપણા કરતું,
 સૂત્ર સુણવા ચિત્ત દોડ્યું રે. કૃપા૦ ૨. એકતા-
 લીશ શતક છે તેમાં, અનુયોગ ચારથી ભરેલું રે;
 શતકે શતકે દશ ઉદેશા, ગણધરે ગુંથીને કરેલું રે.
 કૃપા૦ ૩. દ્રવ્યાનુયોગની સુખ્યતા રાખી, અનુયોગ
 ત્રણની ભજના રે; પ્રશ્નોત્તર છત્રીશ સહસ છે, ગોયમ
 ને વિભુ વીરના રે. કૃપા૦ ૪. ગોયમવાચક જેટલા
 શબ્દો, તેટલી મહોર મૂકાવી રે; સંગ્રામ સોનીએ
 ભગવતી સુણ્યું, ઉપાધિ વધતી રોકાવી રે. કૃપા૦ ૫.
 શ્લોકની સંખ્યા છત્રીશ સહસની, મૂળ ને ટીકા
 મળીને રે; શ્રવણ કરો પ્રભુ વીરના વચનો, દુઃખ
 દારિદ્ર્ય દળીને રે. કૃપા૦ ૬. પાંચમું અંગ વિવાહ-
 પન્નત્તિ, ભગવતીના ઉપનામો રે; અંતર્ગત સુણી
 જયંતીના પ્રશ્નો, પાપથી પામો વિરામો રે. કૃપા૦ ૭.
 પંચમ કાળમાં દઢ આલંબન, જિન આગમને જણા-
 વ્યો રે; વસ્તુ તત્ત્વની ઓળખાણ માટે, દ્રવ્યાનુયોગ
 ગણાવ્યો રે. કૃપા૦ ૮. જડ ચેતનની વહેંચણી અર્થે,

: ૨૨૫ :

જ્ઞાન છે હંસની સરખું રે; નીતિનો ઉદય કરાવે
હૃદયમાં, જ્ઞાન રતન ખરું પરખ્યું રે. કૃપા૦ ૯.

શ્રી વિપાક સૂત્રની ગહુંલી

(ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રાજ-એ રાગ)

ભવ્ય જીવો ! સુણુજો હિતકારી, વિપાક સૂત્રની
વાણી રે; ગણધરદ્વારા સૂત્રે ગુંથાણી, યોગ્ય જીવોને
જાણી રે. ભવ્ય૦ ૧. કર્મપીલણમાં ઘાણી સમાણી,
ગુણ અનેકની ખાણી રે; મોહભેદનમાં વજ્ર સમાણી,
કર્મજંગલને કૃપાણી રે. ભવ્ય૦ ૨. સમકિત વૃક્ષને
સીંચવા માટે, પાણી સદશ પ્રભુવાણી રે; ભવસાગરમાં
નાવડી સરખી, ભાષે છે કેવળનાણી રે. ભવ્ય૦ ૩.
વિપાકસૂત્રમાં બે શ્રુતસ્કંધા, પાપ ને પુન્યના જાણો રે;
એક એક સ્કંધે દશ દશ અધ્યયન, અધ્યયન વીશ
પ્રમાણો રે. ભવ્ય૦ ૪. મૃગાપુત્રાદિ દશ અધ્યયનમાં,
પાપફળના વિપાકો રે; સાંભળી પાપના બંધથી
અટકો, રાખીને ધર્મનો ફાંકો રે. ભવ્ય૦ ૫. સુખાહુ
કુમારાદિક અધ્યયન, પુન્યવિપાકથી ભરિયા રે;
પુન્યાનુબંધી પુન્ય કરીને, દેવલોકથી ઉતરીયા રે.
ભવ્ય૦ ૬. સુખ અનુભવી સંજમ લે છે, ગતિ પંચમ
કહી તેની રે; સુપાત્રદાન તે શિવફળ આપે, ધર્મ-
વેલડી ફળ જેની રે. ભવ્ય૦ ૭. પુન્ય પાપ વિપાક

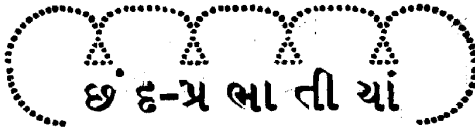
: ૨૨૬ :

ખતાવ્યા, સુખ-દુઃખ શાતા અશાતા રે; સાંભળી નીતિ
નિયમ વધારો, ઉદયથી શિવસુખ દાતા રે. ભવ્ય૦ ૮.

ઘડીઆળની ગહુંલી

(રાગ ગઝલ)

અરે ઘડીઆળ ! રખ શાંતિ, ઘડાઘડ કયોં તું
ચલતી હૈ ? રસિક વ્યાખ્યાન સુનનેકું, જરા લી કયું
ન ઠરતી હૈ ? ભરા સંસાર દુઃખિયારી, ધરમ હૈ સીકું
સુખકારી; મોલા ગુરુરાજ ઉપગારી, જહાં સુખશાંતિ
મીલતી હૈ. અરે૦ ૧. ગુરુ ઉપદેશ દેતે હૈ, વચન શાંતિકા
કહતે હૈ; સવિ સુણનેકું આતે હૈ, જહાં ઘડી હો
નીકળતી હૈ. અરે૦ ૨. નહીં કોઇ ખાત કરતે હૈ, નહીં
ખાળક લી રહતે હૈ; અજખ શાંતિ ધસીયેં હૈ, કટાકટ
તું હી કરતી હૈ. અરે૦ ૩. ચૂપાચૂપ હૈ સખી જના,
કરત હૈ કો નહી શંકા; ખજતે હૈ તું હી ડંકા, શ્રવ-
ણમેં વિદન કરતી હૈ. અરે૦ ૪. રેદર પળ એક ચલતી
હૈ, તું હી ઘંટાસે લગતી હૈ; વખત જલદી ખીતાને મેં,
શરમ તું કયું ન કરતી હૈ ? અરે૦ ૫. પૂરણ ટાઇમ
ઠરતે હૈ, ગુરુજી મોન ધરતે હૈ; ઘડી કોઇ ધસકેં કહતે હૈ,
તું હી કયું જલદી ચલતી હૈ ? અરે૦ ૬. સુધા જયું વાણી
ઝરતી હૈ, પ્રશમ ચારિત્ર ધરતી હૈ; મિલ દર્શનકો
કરતી હૈ, જરા સુન કયોં તું ભગતી હૈ ? અરે૦ ૭.

श्री अंतरीक्ष पार्श्वनाथनो छंद.

- सरस वचन हे सरस्वती मात,
 वहुं श्री आदिजिन विख्यात;
 अंतरीक्ष श्री त्रिभुवननो धणी,
 प्रतिभा पार्श्व जिनेश्वरतणी. १
- लंकाधणी जे रावणु राय,
 तेनो तो भनेवी कुडेवाय;
 भरदूषणु नामे लूपाण,
 अडनिश धर्मतणो प्रतिपाण. २
- सद्गुरु वचन सदा मन धरे,
 तीन काण जिनपूज करे;
 मन आण्डी धरी छे ओम,
 जिनपूज विणु जभवुं नडिं नेम. ३
- ओक दिवस मन उलट धरी,
 गज रथ घोडा पायदण चडी;
 वेगे रयवाडी संचर्यो,
 साथे हेरासर विसर्यो. ४
- हेरासर छे नडिं अपनी पास,
 भीनहेरासर करीशुं केम भास?

: ૨૨૮ :

- રાયતણે મન છે આખડી,
જિનપૂજા વિણુ ન લે સુખડી. ૫
- પ્રતિમા વિણુ લાગી ચટપટી,
દિવસ ચડયો ત્યાં દશ-ખાર ઘડી;
એક વેળુ ને બીજું છાણુ,
પ્રતિમાનો આકાર પ્રમાણુ. ૬
- કીધી પદ્માસન આસની,
પ્રતિમા નીપાઠ શ્રી પાસની;
તે કરતાં ન લાગી વાર,
થાપી મહામંત્ર નવકાર. ૭
- ઘરી પંચપરમેષ્ઠીનું ધ્યાન,
કરી પ્રતિષ્ઠા સહી પ્રધાન;
હેરાસર હેખી હૈકું હસે,
પ્રતિમા હેખી મન ઉલ્લસે. ૮
- આયો રાજા કરી અંધોળ,
બાવનાચંદન કેસર ઘોળ;
પૂજી પ્રતિમા લાગ્યો પાય,
મન હરખ્યો ખરહૂપણુ રાય. ૯
- રાજા હવે મન ચિન્તા કરે,
પ્રતિમા આશાતનાથી ડરે;
તેજ વેળા ને તેહ જ ઘડી,
પ્રતિમા વનતણી પર જડી. ૧૦
- ખેદ કરી ખરહૂપણુ ભૂપ,
પ્રતિમા મૂકી જ્યાં જળકૂપ;

: ૨૨૯ :

- ગયો કાળ જળમાંહે ઘણો,
 પ્રતિમા પ્રગટી તે પણ સુણો. ૧૧
- એલચપુર એલચદે રાય,
 કુદી છે ભૂપતિની કાય;
 ન્યાયવંત નહીં દંડે લોક,
 સદ્ગુણી ખાંધે પુણ્યના થોક. ૧૨
- પ્રતિમા પ્રગટી પુણ્યસંલેગ,
 રાયતણા શરીરે મહા રોગ;
 રયણી ભરણી ચાલ્યો રંગ,
 દિવસે કાયા દિસે ચંગ. ૧૩
- રોમ રોમ કીડા નીસરે,
 રાય રાણી સખ નિંદ પરિહરે;
 રાય રાણી સંકટ લોગવે,
 કર્મના ફળ એકલા નીગમે. ૧૪
- એક વાર હયવર ગડગડયા,
 વેગે રયવાડી રમવા ચડયા;
 સાથે છે સમરથ ભૂપાળ,
 પાયદળ પાલખીનો નહિં પાર. ૧૫
- ભતાં ભાનુ મથાળે થયો,
 તખ રાજ અટવીમાંહે ગયો;
 થાક્યો રાજ વડવિશ્રામ,
 દીઠી છાયા અતિ અભિરામ. ૧૬
- લાગી તૃષા જળ નિર્મળ ઘણું,
 દીકું પાણી જવલતણું;

: ૨૩૦ :

- પાણી પીધું ગલણે ગળી,
 હાથ પાય મુખ ધોયા વળી. ૧૭
 કરી રચવાડી પાછો વળ્યો,
 પાછો જઇ પટરાણી મળ્યો,
 પટરાણી હરખી તૃપ્ત થઇ,
 રાજા પોઢે સેજે જઇ. ૧૮
 આવી નિદ્રા રાયને ઘણી,
 પાસે જઇ પટરાણી મળી;
 હાથ-પાય-મુખ નીરખે જામ,
 તે કીડા નહિં દેખે ઠામ. ૧૯
 રાણીને મન કૌતુક વસ્યું,
 હરખે હૈંડે કારણ કિશ્યું ?
 જાગ્યો રાજા આજસ મોડ,
 રાણી પૂછે ખે કર જોડ. ૨૦
 સ્વામી ! કાલ રચવાડી ગયા,
 હાથ પાય મુખ ધોયા કિહાં ?
 તે જાળનો પ્રભાવ છે ઘણો,
 સ્વામી ! કારજ સરશે આપણો. ૨૧
 રાજા કહે છે રાણી ! મુણો,
 તે અટવી પંથ છે અતિ ઘણો;
 પત્ની પૂછે તેનો ભેદ,
 આપણુ જશું તજીને ખેદ. ૨૨
 રથ જોતરીઆ તુરંગ મનોહાર,
 રાજા રાણી ખેઠા અલિરામ;

: ૨૩૧ :

- વડ પહોંચ્યા તે વેગે તીર,
માન સરોવર જાણો નીર. ૨૩
- ગયો કુષ્ટનો વ્યાધિ જિહાં,
સુવર્ણ સમ દેહ થયો તિહાં;
આવ્યો રાજ એલચપુર,
મનમાંહે આનંદ ભરપૂર. ૨૪
- ઘર-ઘર તરીયા તોરણદ્રાર,
કરી વધામણી માણેક સાર;
ઘર-ઘરના આવે ભેટણાં,
દાન અમુલ્ય આપ્યા ઘણાં. ૨૫
- સક્તમ ભૂમિએ છત્ર પલંગ,
ત્યાં પોઢે રાજ નિઃશંક;
ચંદન કેશર કસ્તૂરી ભરપૂર,
વાસ અગર તન્મય ભરપૂર. ૨૬
- રાજ રાત્રે નિદ્રા તિહાં લહ્યો,
જાણે નર કોઈ આવી કહ્યો;
અતિ ઊંચા અતિ મોટા પલાણુ,
લીલો ઘોડો લીલા કખાણુ. ૨૭
- સુણુ રે એલચપૂરના ભૂપ !
જ્યાં જળ પીધું ત્યાં છે કૂપ;
કરી મલોખાની પાલખી,
માણેક મોતીડે જડી નવલખી. ૨૮
- કાચો તાંતણુ હાથે ધરી,
તેને ઉપર એસારી કરી;

: ૨૩૨ :

- એક દિવસના જાયા જેમ,
બાળ વાછડા જોતરી તેમ. ૨૯
- કાચો તાંતણો મૂકે જામ,
આવી ખેઠા ત્રિભુવન સ્વામ;
રથને જોડયા બે વાછડા,
જોડયા વિણુ તે ચાલે છડા. ૩૦
- ગંધર્વકામિની કરે કલ્લોલ,
વાળે ભેરી ભુંગળ ઢોલ;
તોલી પ્રતિમા ભારી ઘણી,
પાલખડી છે મલોખાતણી. ૩૧
- પાલખડી નહિ ભારે આકાર,
નહિં ભાંગે પરમેશ્વર ભાર;
રાયને મન આવે સંદેહ,
એ પ્રતિમા આવે છે કેમ ? ૩૨
- વાંકી દષ્ટિ કરી આરંભ,
એ પ્રતિમા ત્યાં થઈ સ્થિર સ્થંભ:
રાજા લોક ચિન્તાતુર થયા,
એ પ્રતિમા વિણુ સ્થાનકે રહ્યા. ૩૩
- સૂત્રધાર શિલાવટ સાર,
રાજા લાવે અમુલખ ભંડાર;
આળસ તન મનથી પરિહરો,
વેગે જઈ જિનમંદિર કરો. ૩૪
- શિખર ઉપર રંગ રસાળ,
કીધા જિનેંદ્ર પ્રાસાદ વિશાળ:

: ૨૩૩ :

- દેવજ તોરણ ને મંડપ ચંગ,
 મંડપ મોટા નાટારંભ. ૩૫
 પખાસણુ તો કીધું જિહાં,
 એ પ્રતિમા નવિ બેસે તિહાં;
 અંતરીક્ષ ઊંચે રહ્યા એટલે,
 નીચે સ્વાર જાય તેટલે. ૩૬
 રાજ-રાણી મનની કોડ,
 ખરચ્યા દ્રવ્ય તેણે બહુ કોડ;
 સખત ફણામેં બેઠા પાસ,
 એલચરાયની પૂરી આશ. ૩૭
 પ્રભુને ઉખેવે અગર તગર,
 શ્રીપુર નામે વસાવે નગર;
 રાજલોક ને રાજકામિની,
 સેવા કરે સદા સ્વામીની. ૩૮
 સેવા કરે સદા ધરણેંદ્ર,
 પદ્માવતી ગાવે આનંદ;
 આવે સંઘ સહુ દેશના,
 મોટા ઓચ્છવ માંડે ઘણા. ૩૯
 લાખેણી પ્રભુ પૂજા કરે,
 મોટા મુગટ મનોહર ધરે;
 આરતિ ઓચ્છવ મંગળમાળ,
 ભેરી ભુંગળા ઝાકઝમાળ. ૪૦
 આજ લગી પ્રભુ એમજ રહે,
 હવે એક દોરો ઊંચા રહે;

: ૨૩૪ :

- આગે તો જાતા'તા સ્વાર,
જ્યારે એલચરાય અવતાર. ૪૧
- નર તંતુ જાણે કેવળી,
પરંપરા સદ્ગુરુ કહે વળી;
અશ્વસેનના કુલમાં સાર,
વામાદેવી કુળે અવતાર. ૪૨
- સ્વામી કરો સેવકની સાર,
ખનારસી નગરી અવતાર;
ભણે ગણે જે સમરે ખાસ,
તાસ ઉપદ્રવ ટાળે પાસ. ૪૩
- ધરણીધરતું ધ્યાન જે ધરે,
ઘર ખેઠા જાત્રાકુળ લહે;
સંવત પાંચશે પંચાવન વખાણુ,
વૈશાખ શુદ્ધ ત્રીજ રવિવારી જાણુ. ૪૪
- અખાત્રીજે ઉલટ ભર્યો,
ગાયો પાર્શ્વ જિનેશ્વર જયો;
કવિ લાવણ્યસમય કહે મુદાય,
દરિશનથી સુખ-સંપદા થાય. ૪૫

ૐ શ્રી વિષ્ણુ પાર્શ્વનાથનો મહામંત્ર

ૐ જિતુ ૐ જિતુ ૐ જિતુ ઉપશમે, ૐ જિતુ
પાર્શ્વ અક્ષર જપંતે; ભૂત ને પ્રત જોતીંગ વ્યંતર
સુરા, ઉપશમે વાર એકવીશ ગુણંતે. ૐ ૧. દુષ્ટ
ગ્રહ રોગને શોક જરા જંતુને, તાવ એકાંતરો

: ૨૩૫ :

દિન તપંતે; ગર્ભબંધન વારણ સર્પ વીંછી વિષ,
 બાલકા લાલની વ્યાધિ હંતે. ૐ ૨. શાયણી
 ડાયણી રોહિણી સંધણી, ફેટિકા મોટિકા દુષ્ટ
 હંતી; દાઢ ઉંદરતણી કોલ નોલાતણી, શ્વાન
 શિયાળ વિકરાળ હંતી. ૐ ૩. ધરણ પદ્માવતી સમરી
 શોભાવતી, વાટઆઘાટ અટવી અટંતે; લક્ષ્મી લાહો
 મળે સુજશ વેલા વળે, સર્વ આશા ફળે મન
 હસંતે. ૐ ૪. અષ્ટ મહાભય હરે સર્વ પીડા ટળે,
 ઉતરે શૂળ શિશક ભણુંતે; વદતિ વર પ્રીતિશું પ્રીતિ
 વિમળપ્રભો ! પાર્શ્વજિન નામ અભિરામ સંતે. ૐ ૫.

શ્રી સરસ્વતીનો છંદ

મા ભગવતિ ! વિદ્યાની દેનારી, માતા સરસ્વતી;
 તું વાણીવિલાસ કરનારી, અજ્ઞાનતિમિરને હરનારી.
 તું જ્ઞાનપ્રકાશ કરનારી, માં ૧. મા તું બ્રહ્માણી જગ
 માતા, આદિ ભુવનની તું ત્રાતા, કાશ્મીરમંડળ
 સુખદાતા, માં ૨. માને મસ્તકે સુગટ બિરાળે છે,
 હોય કાને કુંડળ છાળે છે, હૈયે હાર મોતીનો રાળે છે,
 માં ૩. એક હાથે વીણા સોહે છે, બીજે પુસ્તક
 પડિઓહે છે, કલા કર માળા મોહે છે, માં ૪. હંસ
 આસન બેસી જગત ફરે, કવિ જનના સુખમાં સંચરે,
 મા સુજને બુદ્ધિપ્રકાશ કરે, માં ૫. મા સચરા-
 ચરમાં તું વસી, તુજ ધ્યાન ધરે ચિત્ત ઉલસી, તે

: ૨૩૬ :

વિદ્યાને પામે હસી હસી, માં ૬. તું ક્ષુદ્રોપદ્રવ હર-
નારી, તું જનાનંદ ને જયકારી; જિનશાસન દેવી
મનોહારી, હું જાઉં તોરી બલિહારી, માં ૭.

શ્રી નવકારનો છંદ

સુખકારણ ભવિયણ, સમરો નિત્ય નવકાર,
જિનશાસન આગમ, ચોદ પૂર્વનો સાર;
તે મંત્રનો મહિમા, કહેતાં ન લહું પાર,
સુરતરુ જિમચિંતિત, વંછિત ડુળ દાતાર. ૧

સુરદાનવ માનવ, સેવ કરે કરજોડ,
ભુવિમંડળ વિચરે, તારે ભવિયણ કોડ;
સુરછંદે વિલસે, અતિશય જાસ અનંત,
પહેલે પદ નમીએ, અરિગંજન અરિહંત. ૨

ને પત્તર લેહે, સિદ્ધ થયા ભગવંત,
પંચમી ગતિ પહોતા, અષ્ટ કરમ કરી અંત;
કળ અકળ સ્વરૂપી, પંચાનંતક તેહ,
જિનવર પય પ્રણુસું, ખીજે પદ વળી એહ. ૩

ગચ્છાધાર ધુરંધર, સુંદર શશિહર સોમ,
કરે સારણ વારણ, ગુણ છત્રીશે થોભ;
શ્રુતજાણુ શિરોમણિ, સાગર જેમ ગંભીર,
ત્રીજે પદ નમીએ, આચારજ ગુણુધીર. ૪

શ્રતધર ગુણુ આગર, સૂત્ર ભણાવે સાર,
તપવિધિ સંયોગે, ભાષે અર્થ વિચાર;

: ૨૩૭ :

સુનિવર ગુણજીતા, કહીએ તે ઉવજ્જાચ,
 એથે પદ નમીએ, અહોનિશ તેહના પાય. ૫
 પંચાશ્રવ ટાળે, પાળે પંચાચાર,
 તપસી ગુણધારી, વારે વિષયવિકાર;
 વ્રસ થાવર પિયર લોકમાંહે જે સાધ,
 ત્રિવિધે તે પ્રણમું, પરમારથ જિણે લાધ. ૬
 અરિ કરી હરિ સાયણી, ડાયણી ભૂત વેતાળ,
 સવિ પાપ પણાશે, વાધે મંગળમાળ;
 એણે સમરણ સંકટ, દૂર ટળે તત્કાળ,
 ધમ જંપે જિનપ્રભ-સૂરિશિષ્ય રસાળ. ૭

પ્રભાતીયું

પ્રભાતે ઊઠીને લીજે નામ, શિયળવંતને કરું
 પ્રણામ; પહેલા શ્રી નેમીશ્વર રાય, બાળપ્રહ્લચારી
 લાગું પાય. ૧. બીજા જંબૂએ ગ્રહીએ વૈરાગ, આઠ
 રમણીનો જેણે કીધો ત્યાગ; ત્રીજા સ્થૂલભદ્ર ચતુર
 સુજાણુ, કોશ્યા પ્રતિબોધી ગુણખાણુ. ૨. ચોથા વિજય
 શેઠ નર-નાર, વ્રત લઈ ઊતર્યા ભવપાર; પાંચમા
 સુદર્શન શેઠ ગુણવંત, જેણે કીધો ભવનો અંત. ૩.
 સુતા ઊઠી જે લેશે નામ, તસ ઘર લક્ષ્મી લીલા
 ઠામ; કહે સેવક શિયળ મન ધરો, શિવરમણી તમે
 નિશ્ચય વરો. ૪.

: ૨૩૮ :

શ્રી મહાવીરસ્વામીના પંચકલ્યાણકનું ચોઢાળીયું

દુહા

પ્રેમે પ્રણમું સરસ્વતી, માગું અવિરલ વાણુ;
વીરતણા ગુણ ગાઘશું, પંચ કલ્યાણક જાણુ. ૧
ગુણ ગાતાં જિનજીતણા, લઘ્યે ભવનો પાર;
સુખસમાધિ હોય જીવને, સુણુજે સહુ નર-નાર. ૨

ઢાળ ૧ લી

(ચાલો ગરબો રમીએ રૂડા રાજ-એ દેશી)

જંબૂદ્વીપના ભરતમાંજી, રુડું માહણુકુંડ છે ગામ
જે; ઋષભદત્ત માહણુ તિહાં વસેજી, તસ નારી દેવાનંદા
નામ જે. ચરિત સુણો જિનજીતણા રે જે. આંકણી.
જિમ સમકિત નિર્મળ થાય જે, અષ્ટ મહાનિધિ
સંપજે જે; વળી પાતિકે દૂર પલાય જે, ચરિત સુણો
જિનજીતણા રે જે. ચરિતં ૨. ઉજળી છટ્ટ અશાહની
જે, યોગે ઉત્તરાફાલગુની સાર જે; પુણ્યોત્તર સુવિમા-
નથી જે, ચ્યવી કૂખે લીધો અવતાર જે. ચરિતં ૩.
દેવાનંદા તિણે રચણીએ જે, સૂતા સુપન લહ્યાં દશ ચાર
જે; ફળ પૂછે નિજ કંતને જે, કહે ઋષભદત્ત મન
ધાર જે. ચરિતં ૪. ભોગ અરથ સુખ પામશે જે, તમે
લહેશે પુત્રરતન જે; દેવાનંદા તે સાંભળી જે, કીધો
મનમાં તહત્ત વચન જે. ચરિતં ૫. સાંસારિક સુખ

: ૨૩૯ :

ભોગવે જો, સુણો અચરિજ હુવો તેણી વાર જો; સુધર્મા
 ઇંદ્ર તિહાં કણે જો, જોઈ અવધિતણે અનુસાર જો.
 ચરિતં ૬. ચરમ જિણેશર ઉપના જો, દેખી હરખયો
 ઇંદ્ર મહારાજ જો; સાત આઠ પગ સાહમો જઈ જો,
 ઇમ વંદન કરી શુભ સાજ જો. ચરિતં ૭. શકુસ્તવ
 વિધિશું કરી જો, ફરી ઝેઠો સિંહાસન જામ જો; મન
 વિમાસણમાં પડયો જો, ચિત્ત ચિંતવે સુરપતિ તામ
 જો. ચરિતં ૮. જિન ચક્રી હરિ રામ તે જો,
 અંતપંત માહણકુળે જોય જો; આવ્યા નહિ નહિ
 આવશે જો, એ તો ઉગ્ર ભોગ રાજકુળે હોય જો.
 ચરિતં ૯. અંતિમ જિનેશ્વર આવીયા જો, એ તો
 માહણકુળમાં જોય જો; એ તો અછેરાભૂત છે થયું
 જો, હુંડા અવસપિણી તેણે હોય જો. ચરિતં ૧૦.
 કાળ અનંતે જાતે થકે જો, એહવા દશ અછેરા
 થાય જો; ઇણી અવસપિણીમાં થયા જો, તે કહીજે
 ચિત્ત લાય જો. ચરિતં ૧૧. ગર્ભહરણ ઉપસર્ગના
 જો, મૂળ રૂપે આવ્યા રવિ ચંદ્ર જો; નિષ્કળ દેશના
 જે થઈ જો, ગયા સૌધર્મે ચમરેંદ્ર જો. ચરિતં
 ૧૨. એ શ્રી વીરના વારમાં જો, કૃષ્ણ અમરકંકા
 ગયા જાણુ જો; નેમિનાથને વારે સહી જો, સ્ત્રી તીરથ
 મહિ ગુણખાણુ જો. ચરિતં ૧૩. એક સો આઠ
 સિદ્ધયા ઋષભના જો, વારે સુવિધિને અસંજમી જો;
 શીતળનાથ વારે થઈ જો, કુળ હરિવંશની ઉત્પત્તિ

: ૨૪૦ :

જો. ચરિત૦ ૧૪. ધમં વિચાર કરી ઇદલો જો, પ્રભુ
નીચ કુળે અવતાર જો; તેહનો કારણ શું અછે જો,
ધમ ચિંતવી હૃદય મોઝાર જો. ચરિત૦ ૧૫.

ઢાળ ખીજ

(આસો માસે શરદ પૂનમની રાત જો—એ દેશી)

ભવ મોટા કહીએ પ્રભુના સત્તાવીશ જો,
મરિચી ત્રિદંડી તેમાંહિ ત્રીજે ભવે રે જો;
તિહાં ભરત ચક્રીશ્વર વાંદે આવી જોય જો,
કુળનો મદ કરી નીચ ગોત્ર ખાંધયો તેહવે રે જો. ૧
એ તો માહણકુળમાં આવ્યા જિનવર દેવ જો,
અતિ અણુગુણતું થાય થયું થાશે નહીં રે જો;
જે જિનવર ચક્રી નીચ કુળમાંહે જો,
છે માહરો આચાર ધરું ઉત્તમ કુળે સહી રે જો. ૨
ધમ ચિંતી તેહયો હરિણુગમેષી દેવ જો,
કહે માહણકુંડે જઘને એ કારજ કરો રે જો;
છે દેવાનંદાની કૂળે ચરમ જિણુંદ જો,
હર્ષ ધરીને પ્રભુને તિહાંથી સંહરો રે જો. ૩
નયર ક્ષત્રિયકુંડ રાય સિદ્ધારથ ગેહ જો,
ત્રિશલા રાણી તેહની છે રૂપે ભલી રે જો;
તસ કૂળે જઘ સંક્રમાવો પ્રભુને આજ જો,
ત્રિશલાનો જે ગર્ભ અછે તે માહણકુંડે રે જો. ૪
જિમ ઇદ્રે કહ્યું તિમ કીધું તતખીણુ તેણે જો,
ખ્યાશી રાતને અંતરે પ્રભુ સંહર્યા રે જો;

: ૨૪૧ :

માહણી સુપના જાણે ત્રિશલા હરીને લીધે જો,
 ત્રિશલા દેખી ચૈદ સુપન મનમાં ધર્યાં રે જો. ૫
 ગજ વૃષભ અને સિંહ લક્ષ્મી રૂંદની માળ જો,
 ચંદો સૂરજ ધ્વજ કુંભ પદ્મ સરોવરો રે જો;
 સાગર ને દેવવિમાન જ રત્નની રાશ જો,
 ચૈદમે સુપને દેખી અગ્નિ મનોહરો રે જો. ૬
 શુભ સુપના દેખી હરખી ત્રિશલા નાર જો,
 પ્રભાતે ઊઠીને પિયુ આગળ કહે રે જો;
 તે સાંભળી દિલમાં રાય સિદ્ધારથ તેહ જો,
 સુપનપાઠકો તેડીને પૂછે કૃણ સહી રે જો. ૭
 તુમ હોશે રાય અરથ ને સુત સુખભાગ જો,
 સુણી ત્રિશલાદેવી સુખે ગર્ભ પોપણુ કરે રે જો;
 તવ માતાહેતે પ્રભુજી રહ્યા સંલીન જો,
 તે જાણીને ત્રિશલા દુઃખ દિલમાં ધરે રે જો. ૮
 મેં કીધા પાપ અધાર ભવોભવ જેહ જો,
 દૈવ અટારો દ્રેષી દેખી નવિ શકે રે જો;
 સુજ ગર્ભ હર્યો જે કિમ પાસું હવે તેહ જો?,
 રાંકતણુ ઘર રત્નચિંતામણિ કેમ ટકે રે જો? ૯
 પ્રભુજીએ જાણી તતખીણુ દુઃખની વાત જો,
 મોહ વિડંબન જલિમ જગમાં જે લહું રે જો;
 સુજ દીઠા વિણુ પણુ એવડો લાગે મોહ જો,
 નજરે બાંધ્યા પ્રેમનું કારણુ શું કહું રે જો. ૧૦
 પ્રભુજીએ ગર્ભથી અભિગ્રહ લીધો તેહ જો,
 માતપિતા જીવંતા સંજમ લેશું નહીં રે જો;

: ૨૪૨ :

એમ કરુણા લાવી તુરત હલાવ્યું અંગ ભે,
 માતાને મન ઉપન્યો હર્ષ ઘણો સહી રે ભે. ૧૧
 અહો ભાગ્ય અમારું જાગ્યું સહીયર આજ ભે,
 ગર્ભ અમારો હાલ્યો સહુ ચિંતા ગદ્ય રે ભે;
 એમ સુખભર રહેતા પૂરણ હુવા નવ માસ ભે,
 તે ઉપર વળી સાડીસાત રચણી થઇ રે ભે. ૧૨
 તવ ચૈત્રતણી શુદ્ધિ તેરમ ઉત્તરા નક્ષત્ર ભે,
 જન્મ્યા શ્રી જિનવર હુધ વધામણી રે ભે;
 સહુ ધરણી વિકસી જગમાં થયો પ્રકાશ ભે,
 સુધર્મપતિ ધરી વર્ષ વૃષ્ટિ કરે સોવનતણી રે ભે. ૧૩

ઢાળ ત્રીજી

(માહરી સહી રે સમાણી—એ દેશી)

જન્મ સમય શ્રી વીરનો જાણી,
 આવી છપ્પન કુમારી રે, જગજીવન જિનજી;
 જન્મ મહોત્સવ કરી ગીત જ ગાવે,
 પ્રભુજીની જાઉં બલિહારી રે. જન્મ ૦ ૧
 તતખીણ ઇદ્ર સિંહાસન હાલ્યું,
 સુઘોષા ઘંટા વગડાવે રે, જગજીવન જિનજી;
 મળીઆ કોડ સુરાસુર દેવા,
 મેરુ પર્વત આવે રે. જન્મ ૦ ૨
 ઇદ્ર પંચ રૂપે પ્રભુજીને,
 સુરગિરિ ઉપર લાવેરે; જગજીવન ૦

: ૨૪૩ :

- યત્ન કરી હિયડામાં રાખે,
 પ્રભુજીને શિશ નમાવે રે. જન્મ ૩
- એક કોડ સાઠ લાખ કળશા,
 નિર્માણ નીરે ભરિયા રે; જગજીવન૦
 નાનો બાળક એ કિમ સહશે ?,
 ઇંદ્રે સંશય ધરિયા રે. જન્મ ૪
- અતુલબળી જિન અવધે જોઈ,
 મેરુ અંગુઠે ચાંચ્યો રે; જગજીવન૦
 પૃથ્વી હાલકલોલ થઈ તવ,
 ધરણીધર તિહાં કંચ્યો રે. જન્મ ૫
- જિનનું બળ હેખીને સુરપતિ,
 ભક્તિ કરીને ખમાવે રે; જગજીવન૦
 ચાર વૃષભના રૂપ ધરીને,
 જિનવરને નવરાવે રે. જન્મ ૬
- અમૃત અંગુઠે થાપીને,
 માતા પાસે મેલે રે; જગજીવન૦
 દેવ સહુ નંદીશર જાયે,
 ભવના પાતિક ઠેલે રે. જન્મ ૭
- હવે પ્રભાતે સિદ્ધારથ રાજ,
 અતિઘણા ઓચ્છવ મંડાવે રે; જગજીવન૦
 ચકલે ચકલે નાચ કરાવે,
 જગાતના દાણુ છોડાવે રે. જન્મ ૮
- બારમે દિવસે સ્વજન સંતોષી,
 નામ દીધું વર્ધમાન રે; જગજીવન૦

: ૨૪૪ :

અનુક્રમે વધતાં આઠ વરસના,
 હુઆ શ્રી ભગવાન રે. જન્મ૦ ૯
 એક દિન પ્રભુજી રમવા ચાલ્યા,
 તેવ તેવડા સંગાતી રે; જગજીવન૦
 ઇદ્રસુખે પ્રશંસા નિસુણી,
 આવ્યો સુર મિથ્યાતી રે. જન્મ૦ ૧૦
 પન્નગરૂપે ઝાડે વળગ્યો,
 પ્રભુજીએ નાખ્યો ઝાડી રે; જગજીવન૦
 તાડ સમાન વળી રૂપ જ કીધું,
 સુઠીએ નાખ્યો ઉછાળી રે. જન્મ૦ ૧૧
 ચરણે નમીને ખમાવે તે સુર,
 નામ ધરે મહાવીર રે; જગજીવન૦
 જેહવા તુમને ઇદ્રે વખાણ્યા,
 તેવા છો પ્રભુ ધીર રે. જન્મ૦ ૧૨
 માત-પિતા નિશાળે ભણવા,
 મૂકે બાળક જાણી રે; જગજીવન૦
 ઇદ્ર આવ્યા તિહાં પ્રશ્ન જ પૂછે,
 પ્રભુ કહે અરથ વખાણી રે. જન્મ૦ ૧૩
 યૌવન વય જાણી પ્રભુ પરણ્યા,
 નારી જશોદા નામે રે; જગજીવન૦
 અઠાવીશ વરસે પ્રભુજીના,
 માતપિતા સ્વગ પામે રે. જન્મ૦ ૧૪
 ભાઇનો આગ્રહ વિશેષ જાણી,
 હોય વરસ ઘરવાસી રે; જગજીવન૦

: ૨૪૫ :

તેહવે લોકાંતિક સુર બોલે,

પ્રભુ કહો ધર્મ પ્રકાશી રે. જન્મ ૧૫

ઢાળ ચોથી

(ચારે માથે પંચરંગી વર્ણુ સોનારો છોગલો, મારુજી !-એ દેશી)

પ્રભુ આપે વરસીદાનલલુ રવિ ઊગતે, જિનવરજી,
એક કોડીને આઠ લાખ સોનૈયા દિન પ્રતે, જિનવ-
રજી; માગશર શુદ્ધિ દશમી ઉત્તરાભેગે મન ધરી,
જિનવરજી, ભાઈની અનુમતિ માગીને દીક્ષા વરી,
જિનવરજી. ૧. તે દિવસથકી ચૈનાણી પ્રભુજી થયા,
જિનવરજી, સાધિકએક વરસ ચીવર ધારી પ્રભુ રહ્યા,
જિનવરજી; પછે દીધું બ્રાહ્મણુને બે વાર ખંડ ખંડે
કરી, જિનવરજી, પ્રભુ વિહાર કરે એકાકી અભિગ્રહ
ચિત્ત ધરી, જિનવરજી. ૨. સાડાબાર વરસમાં ઘોર
પરીપહ જે સહ્યા, જિનવરજી, શૂળપાણી ને સંગમ
દેવ ગોશાળાના કહ્યા, જિનવરજી; ચંડકોશી ને
ગોવાળે ખીર રાંધી પગ ઉપરે, જિનવરજી, કાને
ખીલા ખોડયા તે દુષ્ટ સહુ પ્રભુ ઉફરે, જિનવરજી. ૩.
લઈ અડદના બાકુલા ચંદનબાળા તારીયા, જિનવ-
રજી, પ્રભુ પરઉપકારી સુખદુઃખમાં ધારીયા, જિન-
વરજી; છ માસી બે ને નવ ચોમાસી કહીએ રે, જિન-
વરજી, અઠી માસ ત્રીન માસ દોઢ માસ એ બે
બે લહીએ રે, જિનવરજી. ૪. ખટ કીધા બે બે માસ
પ્રભુ સોહામણા, જિનવરજી, બાર માસ ને પક્ષ

: ૨૪૬ :

બહોંતેર રળીયામણા, જિનવરણ; છઠ્ઠુ બશેં ઓગણુ-
ત્રીશ બાર અઠ્ઠમ વખાણીએ, જિનવરણ, ભદ્રાદિક
પ્રતિમા દિન બે ચો દશ જાણીએ, જિનવરણ. ૫.
સાડાબાર વરસે તપ કીધો વિણ પાણીએ, જિનવ-
રણ, પારણા ત્રણશેં ઓગણુપચાસ તે જાણીએ,
જિનવરણ; તવ કર્મ અપાવી ધ્યાન શુકલ મન
ધ્યાવતા, જિનવરણ, વૈશાખ શુદિ દશમી ઉત્તરા-
જ્યેષ્ઠે સોડાવતા, જિનવરણ. ૬. શાળ વૃક્ષ તળે
પામ્યા કેવળનાણુ રે, જિનવરણ, લોકાલોકતણા
પ્રકાશી થયા પ્રભુ જાણુ રે, જિનવરણ; ઈદ્રભૂતિ
પ્રસુખ પ્રતિબોધી ગણુધર કીધ રે, જિનવરણ, સંઘ
થાપના કરીને ધર્મની દેશના દીધ રે, જિનવરણ. ૭.
ચૌદ સહસ્ર ભલા અણુગાર પ્રભુને શોભતા, જિન-
વરણ, વળી સાધ્વી સહસ્ર છત્રીશ કહી નિર્લોભતા,
જિનવરણ; ઓગણુસાઠ સહસ્ર એક લાખ તે શ્રાવક
સંપદા, જિનવરણ, ત્રીન લાખ ને સહસ્ર અઠાર તે
શ્રાવિકા સંપદા, જિનવરણ. ૮. ચૌદ પૂરવધારી
ત્રીનશેં સંખ્યા જાણીએ, જિનવરણ, તેરશેં ઓઢી-
નાણી સાતશેં કેવળી વખાણીએ, જિનવરણ; લઙ્ગિધ-
ધારી સાતશેં વિપુલમતિ વળી પાંચશેં, જિનવરણ,
વળી ચારશેં વાદી તે પ્રભુજી પાસે વસે, જિનવરણ.
૯. શિષ્ય સાતશેં ને વળી ચૌદશેં સાધ્વી સિદ્ધ
થયા, જિનવરણ, એ પ્રભુજીનો પરિવાર કહેતાં મન

: ૨૪૭ :

મહાગંધા, જિનવરણ; પ્રભુજીએ ત્રીશ વરસ ઘરવાસે
 ભોગવ્યા, જિનવરણ, છદ્ધસ્થપણામાં ખાર વરસ તે
 ભોગવ્યા, જિનવરણ. ૧૦. ત્રીશ વરસ કેવળ ખેંતાલીશ
 વરસ સંજમપણું, જિનવરણ, સંપૂર્ણ ખહોંતેર
 વરસ આયુ શ્રી વીરતાણું, જિનવરણ; દીવાળી
 દિવસે સ્વાતિ નક્ષત્ર સોહંકરુ, જિનવરણ, મધ્ય-
 રાત્રે મુગતિ પહોતા પ્રભુજી મનોહરુ, જિનવરણ. ૧૧.
 એ પાંચ કલ્યાણુક ચોવીશમા જિનવરણ, જિન-
 વરણ, તે ભણુતા ગુણુતાં હર્ષ હોયે મનમાં ઘણુ,
 જિનવરણ; જિનશાસનનાયક ત્રિશલાસુત ચિત્તરં-
 જણો, જિનવરણ, ભવિયણુને શિવસુખકારી ભવ-
 ભયભંજણો, જિનવરણ. ૧૨.

કુળશ

જય વીર જિનવર સંઘ સુખકર થુણુયો જિન ઉલટ ધરી,
 સંવત સત્તર એકયાશીએ (૧૭૮૧) સુરત ચોમાસું કરી;
 શ્રી સહજસુંદરતણો સેવક ભગતિશું એણી પરે કહે,
 પ્રભુજીશું પૂરણ પ્રેમ પામી નિત્ય લાભ વંછિત લહે. ૧૩.

શ્રી મહાવીરસ્વામીનું ચોઢાળીયું ખીનું

સિદ્ધારથ કુળ ઉપના, ત્રિશલાદે થારી માતજી;
 થેં વરસીદાન દેધ કરી, સંજમ લીધો જગનાથજી.

થેં મન મોહ્યો મહાવીરજી-આંકણી. ૧
 થારી કંચનવરણી છે કાયજી, નયણુ નિધામેં

: ૨૪૮ :

નિરખતાંજ; મારી દીઠડે જય ભૂખજ, થેં મન૦ ૨. આપે એકલા સંજમ આદર્યો, થાને ઉપજ્યું ચોથું જ્ઞાનજ; થેં ઉત્કૃષ્ટો તપ આદર્યો, ધરતાં નિર્મળ ધ્યાનજ. થેં મન૦ ૩. ઉત્ર વિહાર થેં આદર્યો, કદી વાસ કિયો વનવાસજ; કદી વાસો વસ્તીમેં વસી રહ્યા, ન રહ્યા એક ઠેકાણે ચોમાસજ. થેં મન૦ ૪. પ્રભુ પહેલો ચોમાસો થેં કીયો, અત્થીગામ મોઝારજ; દુભે વાણીજગામમેં, પાવાનગરી ચંપામેં સારજ. થેં મન૦ ૫. પાંચ પૃષ્ઠચંપાએ કીયા, વિશાળા નગરીમાં તીનજ; રાજગૃહીમાં ચઉદ કીયા, નાલંદે પાડે લયલીનજ. થેં મન૦ ૬. છ ચોમાસા મિથિલા કીયા, ભદ્રિકા નગરીમાં હોયજ; એક કિયો રે આલભિકા, એક નગરી સાવત્થી પિણુ હોયજ. થેં મન૦ ૭. એક અનારજ દેશમાં, અપાપાનગરીમાં એક જાણજ; એક કિયો પાવાપુરી મધ્યે, જિહાં પહુતા પ્રભુ નિરવાણજ. થેં મન૦ ૮. હસ્તિપાળ રાજધમ વિનવે, હું થારા ચરણારો દાસજ; એક મોટી શાળા મારે સૂઝતી, આપ કરોને તિહાં ચોમાસજ. થેં મન૦ ૯. ચાર ચોમાસા શહેરમાં, દાખ્યા દેશ નગરમાં નામજ; એક અનારજ દેશમાં, એમ સર્વ ચોમાસે ગામજ. થેં મન૦ ૧૦. પ્રભુ ગામ નગર પુર વિચરતાં, જ્યાં લવ્યજવારાં ભાગજ; મારગ ખતાવ્યો જ મોક્ષનો, કર્યો ઉપગાર અથાગજ. થેં મન૦ ૧૧. સાડાખારાં વરસાં લગે, ઉપર આધો માસજ;

: ૨૪૯ :

છક્કસ્થ રહ્યા પ્રભુ એટલા, પછી લિયો કેવળજ્ઞાન
 પ્રકાશજી. થેં મન૦ ૧૨. વરસ ઝેચાલીશાં લગે, પાળ્યું
 સંજમ સધીરજી; ત્રીશ વરસ ઘરમાં રહ્યા, મોક્ષ-
 દાયક મહાવીરજી. થેં મન૦ ૧૩. પ્રભુ પાવાપુરીમાં
 પધારીયા, નરનારી હુઆ ઉલ્લાસજી; ઋષિરામચંદજી
 ઇમ વિનવે, હું આયો પ્રભુજીને પાસજી. થેં મન૦ ૧૪.
 સંવત (૧૮૩૯) અઠાર ઝોગણુચાલીશમાં, નાગોર
 શહેર ચોમાસજી; પૂજ્ય જેમલજીરા પસાયથી, એહ
 કિયો અરદાસજી. થેં મન૦ ૧૫.

ઢાળ ખીજી

શાસનનાયક વીર જિજ્ઞુંદ,
 તીર્થનાથ જાણે પુનમચંદ;
 ચરણે લાગે ચોસઠ ઇંદ્ર,
 સેવા કરે સુર નરનો વૃંદ. ૧

થેં અબકો ચોમાસો સામીજી! અઠે કરોજી,
 થેં ચરમ ચોમાસો સામીજી! અઠે કરોજી,
 અઠે કરોજી, અઠે કરોજી,
 થેં પાવાપુરી સુપાએ આવવા મતિ ધરોજી. થેં ૦ ૨
 હસ્તિપાળ રાજા વિનવે કર જોડ,
 પૂરો પ્રભુજી ! મારા મનડાની કોડ;
 શિશ નમાવી ઊભો જોડી હાથ,
 થેં કરુણાસાગર વાજકૃપાજી નાથ. થેં અબકો ૦ ૩

: ૨૫૦ :

રાય ને રાણી વિનવે રાજલોગ,
 મારે પુન્યલોગે મળિયા સેવારા સંલોગ;
 માને મનવંછિત સહુ મળીયાજી કાજ,
 થેં મયા કરો સામો જઈ જિનરાજ. થેં અખકો ૦ ૪
 શ્રાવક-શ્રાવિકા કેઇ નર-નાર,
 મળી મળી વિનતિ કરે વારોવાર;
 પાવાપુરીમાં પધારીયા શ્રી વીતરાગ,
 પ્રગટી પુન્યાઇ મારા મોટાજી ભાગ. થેં અખકો ૦ ૫
 વળી હસ્તિપાળ રાજ વિનવે ભૂપાળ,
 પ્રભુજી થેં છો જી દીનદયાળ;
 સુઝતી મારી એક મોટી જી શાળ,
 હવે લાલ દિયો પ્રભુ વર્ષાનો કાળ. થેં અખકો ૦૬
 માની વિનતિ પ્રભુજી રહ્યા ચોમાસ,
 પાવાપુરીમાં હુચ્યો હર્ષ ઉલ્લાસ;
 ગૌતમ ગણુધર ગુરાંજીરે પાસ,
 જ્ઞાનરો નિશદિન કરે અભ્યાસ. થેં અખકો ૦૭
 સાધ અનેક રહ્યા કરજોડ,
 સેવા કરે સદા હોડાજી હોડ;
 ચૌદ હજાર ચેલા રતનારી ચાલ,
 જેણે દીક્ષા લઇ છોડયા મોહજાળ. થેં અખકો ૦૮
 ખડી ચેલી ચંદનખાળાજી જાણુ,
 હુઇ કુમરી મહાસતી ચતુર સુજાણુ;
 મોત્યારી માળા છત્રીશ :હજાર,
 સંઘ માવડી સાધવી શિરદાર. થેં અખકો ૦૯

: ૨૫૧ :

ચારો હિ સંઘ નિત સેવા કરે,
 પ્રભુજીને પેખંતા અંખીયાજી ઠરે;
 નવ મહિ નવ લચ્છીજી રાય,
 થારા દરિશણુકેરો ચિતમાંજી ચડાય. થેં અખકો૦૧૦
 સંઘ-સંઘમાં રે હુઠ રંગરણી,
 પુન્યજોગે પ્રભુજીરી સેવા મળી;
 ઋષિ રાયચંદ વિનવે જોડી હાથ,
 માને કૃપા કીજે કરુણા કીજે નાથ. થેં અખકો૦૧૧
 શહેર નાગોરમાં કિયોજી ચોમાસ,
 પ્રભુ માને દીજીએ સુગતિરો વાસ;
 હું સેવક તુમે સાહેબ સામ,
 અવર દેવાશું નહીં રે મારે કામ. થેં અખકો૦૧૨

હાળ ત્રીજી

શાસનનાયક શ્રી મહાવીર,
 તીરથનાથ ત્રિભુવન ધણી;
 પાવાપુરીમાં કિયો ચરમ ચોમાસ,
 હુઠ મોક્ષદાયક ચરમ તણી.
 ગૈાતમને મેલ દીયા શ્રી મહાવીર;
 દેવશર્માને પ્રતિબોધવા. આંકણી. ૧
 ઉત્તરાધ્યયનનાં છત્રીશ અધ્યયન,
 કાર્તિક વદિ અમાવાસ્યાએ કહ્યા;
 એક સો ને દશ અધ્યયન,
 વળી સૂત્ર વિપાકતણા લહ્યા. ગૈાતમને૦૨

: ૨૫૨ :

- યોસા કીના મહાવીરજી રે પાસ,
 હેશ અઢારરા રાજ્યા;
 નવ મહિ નવ લચ્છી રાય,
 વીરરા ભક્ત બાજ્યા. ગૌતમને૦૩
- પ્રભુ શાસણુરા શિરદાર,
 સર્વ સંઘને સંતોષતા;
 સોળ પહોર લગે હેશના દીધ,
 પછી વીર બિરાજ્યા મોક્ષમાં. ગૌતમને૦૪
- તીન વરસ સાડાઆઠ માસ,
 ચોથા આરાના બાકી રહ્યા;
 દિન દોયતણો સંથાર,
 કર્મ ખપાવી મુકતે ગયા. ગૌતમને૦૫
- ઈંદ્ર આવ્યાજી ચિત્ત ઉદાર,
 દેવ દેવીયાં રે સાથમેં;
 બાણુ કે જગમંગળ ગરહી જોત,
 અમાવાસ્યારી રાતમેં. ગૌતમને૦૬
- મુગતે પહોતા પ્રભુ એકાકી એક,
 સાતશેં સિધ્યા રાજા કેવળી;
 ચઉદશેં સાધવીઆ હુધ સિદ્ધ,
 હું સહુને વંદું મન રૂલી. ગૌતમને૦૭
- પ્રભુ ત્રીશ વરસ રહ્યા ઘરવાસ,
 બ્યાલીશ વરસ સંજમ પાલીયો;
 પ્રભુ જગતારણુ શ્રી જગદીશ,
 દયા મારગ ઉજવાળીયો. ગૌતમને૦૮

: ૨૫૩ :

આવે હોજી દેવ દેવી ને ઇદ્ર,
 નિર્વાણુરો મહોચ્છવ કિયો;
 અરિહંત થારો પડયો વિલ્લેગ,
 સુર નરનો ભયો હિયો.

ગૌતમને૦૬

સાધુ-સાધ્વીઓ કરતાં શોચ,
 શ્રાવક-શ્રાવિકા પણ ઘણો;
 ભરતખેતરમાં પડયો વિલ્લેગ,
 આજ પછી અરિહંતતણો.

ગૌતમને૦૧૦

પછી પાટે ખેઠા સુધર્માજી સ્વામ,
 ખીરૂંધ સંઘ ચરણ સેવતાં;
 જાસ પાળતાં અખંડ આણુ,
 સેવ કરે દેવી ને દેવતા.

ગૌતમને૦૧૧

મુગતગઢમાં ગયા શ્રી મહાવીર,
 પ્રભુ સુખ પામ્યા છે શાશ્વતા;
 ઋષિ રાયચંદજી ભણે એમ,
 મારે અરિહંત વચનારી આશતા.

ગૌતમને૦૧૨

ઠાળ ચોથી

શ્રી મહાવીર હુઆ નિરવાણી,
 ગૌતમસ્વામીએ વાત જાણી;
 ગુરાંજી! થેં માને ગોડે ન રાખ્યો,
 માને મુગતિ જાણુરો મારગ ન દાખ્યો. ગુરાંજી! ૧

: ૨૫૪ :

હું સઘળા પહેલો હુઓ થારો ચેલો,
 થેં ધણુ વેળા આઘો કિમ મેલ્યો ? ગૌતમ૦
 પ્રભુ તુમ ચરણે મારો ચિત્ત લાગો,
 પિણુ થેં તો મુને મેલ દીઓ આઘો. ગુરાંજી ! ૨
 મુને દરશણુ આપરો લાગત ખ્યારો,
 આપ પહુતા નિર્વાણુ મુને મેલ દીઓ ન્યારો; ગૌતમ૦
 આપને મોશું અંતર રાખ્યો,
 પિણુ થેં મારા મનરો દર્દ ન દાખ્યો. ગુરાંજી ! ૩
 હું કાંઈ આડો રહી ન ઝાલતો પલો,
 પિણુ સાહેબ કામ કિયો થેં ભલો; ગૌતમ૦
 હું થાને અંતરાય ન દેતો,
 કાંઈ મોખમાં લઈ જવા વચન ન લેતો. ગુરાંજી ! ૪
 દુસકડાઈ ન કરતો કાંઈ,
 થારે સાથમેં હું મોખમાં આઈ; ગૌતમ૦
 હવે હું પૂછા કરશ કોણુ આગે ?,
 પ્રભુ! મારો તો મન એક થાશુંજ લાગે. ગુરાંજી ! ૫
 મારો સાંસો કહો કુણુજ ટાળે ?,
 આપ વિના પાખંડીયારા મદ કુણુ ગાળે? ગૌતમ૦
 હું તો ચૈાદપૂર્વી ને ચઉનાણી,
 પિણુ મોહની કર્મ લપેટયો આણી. ગુરાંજી ! ૬
 એસા ગૌતમસ્વામી કિયા વિલોપાત,
 મોહિનીરી કાંઈ અચરજ વાત; ગૌતમ૦

: ૨૫૫ :

હવે મોહિની કર્મ ધરે ટાળે,
 ગૌતમસ્વામી સુરત સંભાળે. ગુરાંજી ! ૭
 વીતરાગ રાગ ને દ્રેષ શું જીત્યા,
 હવે મારે ચિત્તમાં આઈ ગઈ ચિંતા; ગૌતમ૦
 તિણ વેળા નિરમળ ધ્યાન ધ્યાયો,
 કેવળજ્ઞાન ગૌતમસ્વામી પાચો. ગુરાંજી ! ૮
 ખાર વરસ રહ્યા કેવળનાણી,
 વાત જસુ કાંઈ ન રહી છાની; વીતરાગ૦
 ગૌતમ પિણ કિયો સુગતિમાં વાસો,
 સંસારી કાંઈ ખાજી તમાસો. ગુરાંજી ! ૯
 જીણ રાતે સુગતે ગયા વર્ધમાન,
 ધંદ્રભૂતિને ઉપજે કેવળજ્ઞાન; વીતરાગ૦
 તિણ દિનથી વાજી દીવાળી,
 મોટો દિન ને મંગળમાન. ગુરાંજી ! ૧૦

શ્રી દેવચંદ્રજકૃત

શ્રી સીમંધરસ્વામીની વિનંતિ

પ્રભુ નાથ તું ત્રિલોકનો, પ્રત્યક્ષ ત્રિભુવન ભાણુ;
 સર્વજ્ઞ સર્વદર્શી તુમે, તુમે શુદ્ધ સુખની ખાણુ.
 જિનજી ! વિનતિ છે એક ॥ ૧ ॥ પ્રભુ જીવ જીવન
 ભવ્યના, પ્રભુ સુખ જીવનપ્રાણુ; તાહરે દરિશણુ
 સુખ લાહું, તુંહિ જગત સ્થિતિ જાણુ ॥ જિનજી ॥ ૨ ॥
 તુજ વિના હું ચક્ર ગતિ ભર્યો, ધર્યાં વેષ અનેક; નિજ

: ૨૫૬ :

ભાવને પરભાવનો, જાણ્યો નહિ સુવિવેક ॥ જિનજી ॥ ૩૩ ॥
 ધન્ય તેહ જે નિત્ય પ્રહસમે, દેખે શ્રી જિનમુખ
 ચંદ; તુજ વાણી અમૃતરસ લહે, પામે તે પરમા-
 નંદ ॥ જિનજી ॥ ૪ ॥ એક વચન શ્રી જિનરાજનું,
 નય ગમ ભંગ પ્રધાન; જે સુણે રુચિથી તે લહે,
 નિજ તત્ત્વસિદ્ધિ અમાન ॥ જિનજી ॥ ૫ ॥ જે
 જે ક્ષેત્રે વિચરે નાથજી, તે ક્ષેત્ર અતિ સુપસત્ય;
 તુજ વિણ જે ક્ષણ જાય છે, તે માનીએ અકયત્ય
 ॥ જિનજી ॥ ૬ ॥ શ્રી વીતરાગ દરિશણ વિના,
 વીત્યો જે કાળ અતીત; તે અકુળ મિચ્છા દુકુંડ,
 તિવિહં તિવિહંની રીત ॥ જિનજી ॥ ૭ ॥ પ્રભુ વાત
 મુજ મનની સહુ, જાણો તમે જગનાથ; થિર ભાવ જે
 તુમચો લહું તો, મીલે શિવપુર સાથ ॥ જિનજી ॥
 ॥ ૮ ॥ પ્રભુ મીલે હું સ્થિરતા લહું, તુજ વિરહે
 ચંચળ ભાવ; એક વાર જે તન્મય રમું તો, કરું અચળ
 સ્વભાવ ॥ જિનજી ॥ ૯ ॥ પ્રભુ અછો ક્ષેત્ર વિદેહમાં,
 હું રહું ભરત મોઝાર; તો પણ પ્રભુના ગુણ વિષે,
 રાખું સ્વચેતન સાર ॥ જિનજી ॥ ૧૦ ॥ જે ક્ષેત્રલેદ
 ટળે પ્રભુ તો, સરે સઘણાં કાજ; સન્મુખ ભાવ
 અલેદતા, કરી વરું આતમરાજ ॥ જિનજી ॥ ૧૧ ॥ પર-
 પુઠે ઇલાં જેહની, એવડી જે છે મામ; હાજરહજુર
 જે મીલે તો, નીપજે તે કેટલો કામ ॥ જિનજી ॥ ૧૨ ॥
 હું ઇદ ચંદ નરિંદનું, પદ ન માગું તિલમાત્ર; માગું છું

: ૨૫૭ :

મુજ્જ મનથકી, નવિ વિસરો ક્ષણમાત્ર ॥ જિનજી ॥ ૧૩ ॥
 જો પૂરણ સિદ્ધ સ્વભાવની, નવિ કરી શકું નિજ ઋદ્ધ;
 તો ચરણ શરણ તુમારડાં, એહી જ મુજ નવનિધ.
 ॥ જિનજી ॥ ૧૪ ॥ માહરી પૂર્વ વિરાધના, જોગે પડયો
 એ ભેદ; વસ્તુ ધર્મ વિચારતાં, તુજ મુજ નહિ છે
 ભેદ ॥ જિનજી ॥ ૧૫ ॥ પ્રભુ ધ્યાન રંગ અભેદથી, કરી
 આત્મભાવ અભેદ; છેદી વિભાવ અનાદિનો, અનુ-
 ભવું સ્વસંવેગ ॥ જિનજી ॥ ૧૬ ॥ વિનવું અનુભવ મિત્રને,
 તું મ કરીશ પર રસ ચાહ; શુદ્ધાત્મ રસરંગી થઈ,
 કરી પૂર્ણ શક્તિ અખાહ ॥ જિનજી ॥ ૧૭ ॥ જિનરાજ
 સીમંધર પ્રભુ, તેં લલ્યો કારણ શુદ્ધ; હવે આત્મ-
 સિદ્ધિ નીપાવવી, શી ઠીલ કરવી બુદ્ધ ? ॥ જિનજી ॥
 ॥ ૧૮ ॥ કારણ કારજસિદ્ધિનો, કરવો ઘટે ન વિલંબ;
 સાધવી પૂર્ણાનંદતા, નિજકર્તૃતા અવિલંબ ॥ જિનજી ॥
 ॥ ૧૯ ॥ નિજ શક્તે પ્રભુગુણમાં રમે, તે કરે પરમા-
 નંદ; ગુણીગુણ ભાવ અભેદથી, પીજએ શમ મક-
 રંદ ॥ જિનજી ॥ ૨૦ ॥ પ્રભુ સિદ્ધ બુદ્ધ મહોદયી,
 ધ્યાને થઈ લયલીન; નિજ દેવચંદ્ર પદ આદરે,
 નિત્યાત્મ રસસુખ પીન ॥ જિનજી ॥ ૨૧ ॥

હરિયાળીઓ

હરિયાલી ૧

વરસે કાંબલ ભીંને પાણી—કાંબલી કહેતાં ઈંદ્રિય વરસે, અને પાણી કહેતાં જીવ કર્મે ભારે થાય છે એટલે ઈંદ્રિયરૂપ કાંબલ વરસતાં જીવરૂપ પાણી કર્મજાળથી ભીંજાય છે.

માછલીએ બગ લીધો તાણી—માછલી તે લોભ અને બગલો તે જીવ, તેને લોભે સંસારમાં તાણી લીધો છે.

ઊડે રે આંબા કોયલ મોરી—ઊડે કહેતાં સાવધાન થાય, આંબો કહેતાં જીવ, કોયલ કહેતાં તૃષ્ણા, મોરી કહેતાં વિસ્તરી.

કલિય સીંચતાં ફલીય બીજેરી ॥૧૧॥—કલીય કહેતાં માયારૂપી કળીને સીંચતાં લોભરૂપ બીજેરું વૃક્ષ ફળ્યો એટલે વાધ્યો.

ઢાંકણીએ કુંભારજ ઘડીઓ—ઢાંકણી કહેતાં માયા કહીએ, તે માયાએ કુંભાર તે જીવ તેને ઘડ્યો—સંસારમાં ભમાડ્યો.

લગડા ઉપર ગદ્ગદ ચઢાયો—લગડો કહેતાં રાગ-દ્રેષ-અભિમાન તે ઉપર ગદ્ગદરૂપ જીવ ચઢ્યો.

નિશા ધોવે ઓઢણુ રોવે—નિશા કહેતાં કાયા, ધોવાણી એટલે જરા આવી તે જોઈ ઓઢણુ તે જીવ રોવે એટલે ખેદ પામે છે.

: ૨૫૮ :

સકરો એઠો કૌતુક જોવે ॥૨૧॥—સકરો કહેતાં સઘળું
કુટુંબ એકું એકું વિનોદ જીએ છે પણ સહાય કરી
શક્તા નથી તેમ જાણવું.

આગ બળે અંગીઠી તાપે—કોઈરૂપી અગ્નિ તે બળે,
અને અંગીઠી તે શરીર તાપે કહેતાં ઉત્તાપ પામે છે.

વિશ્વાનલ એઠો ટાઢે કંપે—વિશ્વાનળ તે કામાગ્નિ, તેની
પાસે વિષયતૃષ્ણાથી ધ્રુજતો જીવ એઠો છે. ટાઢને
વિષયતૃષ્ણારૂપ જાણવી.

ખીલો દુઝે ને લેંશ વીલોએ—ખીલો તે જીવ પુણ્યે કરીને
દુઝે, તેનાવડે લેંશ તે કાયા વીલોએ કહેતાં સુખ ભોગવે.

મીની એઠી માખણ તાપે ॥૩૧॥—મીની તે માયા ને
માખણ તે જીવ, તેને તાપે તે સંસારસમુદ્રમાં રોલાવે.

વહુ વીઆઈ સાસુ જાઈ—વહુ તે કુમતિ, વીઆઈ તે
વ્યાપી તેણે ચિંતારૂપી સાસુ ઉપાઈ-નીપજાવી.

લહુડે દેવરે માતા નીપાઈ—લહુડે દેવરે તે હજવા કર્મોરૂપ
દિયરે માતા કહેતાં સુમતિ નીપજાવી. લહુકર્મીએ
સુમતિ માતા ઉત્પન્ન કરી.

સસરો સૂતો વહુ હીંડોળે—સસરો તે જીવ, સૂતો તે પ્રમાદમાં
પડ્યો, તિહાં વહુ તે સુમતિ જીવને હીંડોળે છે.

હાલો હાલો સો ભાવી બોલો ॥૪૧॥—તે એમ કહે છે કે
હાલો હાલો એટલે ઉદમ કરો; ઉદમ કરો, કાળ
હુકડો આવે છે.

સરોવર ઉપર ચઢી બીલાઈ—સરોવર કહેતાં શરીરની
ઉપર ચઢી કહેતાં વ્યાપી, બીલાઈ કહેતાં જરા.

: ૨૬૦ :

ખંભણુ ઘરે ચંડાલણી જાઇ—ખંભણુ કહેતાં જ્ઞાનવંત
જીવ, એહને ઘરે ચંડાલી તે કદાચક્રતા ઉપજવે છે.
જ્ઞાનવંત જીવને ત્યાં કદાચક્રરૂપ ચંડાલી ઉત્પન્ન થઇ છે.

કીડી સૂતી પોલી ન માવે—કીડી તે માયા તે સૂતી કહેતાં
વિસ્તાર પામી છે તે પોલી કહેતાં કાયા તેની અંદર
સમાતી નથી, ઘણી વિસ્તરી ગઇ છે.

ઉંટ વહી પરનાળે જાવે ॥૫૫—ઉંટ તે લોભ, વ્યાપા-
રાદિક પાપ તે પરનાળે વહી જાય છે.

ડોકરી દુઝી ભેંશ વહુકે—ડોકરી તે ચિંતા હુએ છે ત્યારે
ભેંશ કહેતાં કાયા તે વસુકે છે—સુકાય છે.

ચોર ચોરે ને તલાર ખાંધી મૂકે—ચોર તે મન ચોરા
કરે છે, પાપ કરે છે અને તલાર કહેતાં કોટવાળરૂપ
શરીરનો સ્વામી તે અંધનપણું પામે છે.

એ હરિઆલી જે નર જાણે—એ હરિઆલીનો અર્થ
કોઇ ચતુર હોય તે જાણે.

મૂરખ કવિ દેપાળ વખાણે ॥૬૫—તે મૂર્ખ હોય
તો પણ દેપાળ નામનો કવિ એને વખાણે છે.

હરિયાલી ૨

સખી રે મેં તો કૌતુક દીકું—વજ્રસ્વામી આશરે છ માસના
હતા ત્યારે તેની માતા સુનંદાએ ધનગિરિ સાધુને સોંખ્યા-
વહોરાવ્યા. તેને સાધ્વીના ઉપાશ્રયમાં પાલણે સુવારીને
શ્રાવિકાઓ હીંચોળતી થકી હાલરડાં ગાતી ગાતી માંહો-
માંહે સખીઓને કહે છે—હો સખી ! મેં કૌતુક દેખ્યું.

: ૨૬૧ :

સાધુ સરોવર ઝીલતા રે—સ્નાન વળ્યું છે તો પણ મુનિ
સમતારૂપ જળથી ભરેલા ઉપશમ સરોવરમાં નહાય
છે-ઝીલે છે.

સ૦ નાકે રૂપ નીહાળતા રે—તપસ્યાએ કરી સંભિન્નશ્રોતા-
દિક લખિધએ ઉપજી છે જેને તેવા મુનિ આંખ મીચી
હોય છતાં નાસિકાએ કરી નેત્રનું કામ કરે-રૂપાદિક જીએ.

સ૦ લોચનથી રસ જાણુતા રે—તથા નેત્રે કરી રસેન્દ્રિયનું કામ
કરે એટલે દીઠા થકી મીઠો-ખાટો રસ માલમ પડે.
એકેકી ઈન્દ્રિયવડે પાંચે ઈન્દ્રિયોનું કામ કરે-પાંચ
ઈન્દ્રિયોનું જ્ઞાન થાય.

સ૦ મુનિવર નારી શું રમે રે ॥૧૧॥—વિરતિરૂપી જે નારી
તેની સાથે મુનિરાજ સદૈવ-નિરંતર રમે છે.

સ૦ નારી હીંચીએ કંથને રે—સમતા સુંદરી તે નારી
પોતાનો આત્મારૂપી જે ભર્તાર તેને ધ્યાનરૂપ હીંચીએ
એસાડીને હીંચીએ છે.

સ૦ કંથ ઘણા એક નારીને રે--તૃષ્ણારૂપી જે સ્ત્રી તેણે
જગતના સર્વ જીવોને ભર્તારરૂપ કર્યા છે-સર્વને
પરણી છે એટલે તેને સ્વામી ઘણા છે.

સ૦ સદા યૌવન નારી તે રહે રે—વળી મોટું કૌતુક એ
છે કે તૃષ્ણા નારીને પરણેલા અનેક સંસારી જીવો
મૃત્યુ પામ્યા છતાં પણ તે સ્ત્રી યૌવનવતી જ છે,
કદાપિ વૃદ્ધપણું પામતી જ નથી. વિધવા પણ થતી નથી.

સ૦ વેશ્યા વિલુધા કેવળી રે ॥ ૨ ॥—મુક્તિરૂપી સ્ત્રીને
અનંત સિદ્ધોએ ભોગવી તેથી તે વેશ્યા કહેવાય

: ૨૬૨ :

તેની સાથે કેવળજ્ઞાની એવા લુપ્ધ થયા છે કે ક્રી
ક્રીને સંસારમાં આવતા જ નથી.

સ૦ આંખ વિના દેખે ઘણું રે—કેવળજ્ઞાનીને દ્રવ્યે-
દ્રિયનું પ્રયોજન નથી તેથી આંખ એટલે નેત્ર વિના
પણ તે ઘણું દેખે છે. જ્ઞાન-નેત્રે કરીને આખા
જગતને દેખે છે.

સ૦ રથ બેઠા મુનિવર ચલે રે—અઠાર હજાર શીલાંગરૂપ
રથમાં બેઠા થકા મુનિરાજ મુક્તિમાર્ગ તરફ ચાલે છે.

સ૦ હાથ જળે હાથી ડુબીયો રે—અર્ધપુદ્ગળપરાવર્ત-
માંહે સંસાર તે હાથ જળ સંસાર કહીએ, જે જીવ ઉપ-
શમશ્રેણીએ ચડતો થકો સરાગ સંયમે પડતો
કદાચિત્ મિથ્યાત્વપણું પામે છે ને સંસારમાં રખડે છે
તે હાથી સરખા જીવ હાથ જળે ડુબ્યા બાણવા.

સ૦ કુતરીએ કેશરી હણ્યો રે ॥૩૧॥—નિદ્રારૂપી કુત-
રીએ ચૌદ પૂર્વધર સરીખા કેશરીસિંહને હણ્યા
એટલે પાડી દીધા—પ્રમાદને યોગે ચૌદ પૂર્વધર :પણ
સંસારમાં ભમે છે. અનંતકાળ પરિભ્રમણ કરે છે.

સ૦ તરસ્યો પાણી નહીં પીયે રે—સંસારી જીવ અનાદિ
કાળથી તરસ્યો છે. તેને પરમાત્માની વાણીરૂપ અમૃત
ગુરુ પ્રાય છે પણ તે પીતો નથી.

સ૦ પગવિહુણો મારગ ચલે રે—શ્રાવક તથા સાધુનો
ધર્મ એ બે પગમાંહેલો એકે પગ સાન્ને નથી
અને આત્મા પરભવના માર્ગે ચાલે છે તે બહુ
દુઃખને પામે છે.

: ૨૬૩ :

સ૦ નારી નપુંસક લોગવે રે—મન નપુંસક છે, તે ચેતનારૂપી સ્ત્રીને લોગવે છે એટલે મન સહચારી ચેતના યથેચ્છાએ વિષયાદિકને વિલસે છે.

સ૦ અંખાડી ખર ઉપરે રે ॥૪૪॥—ભવાભિનંદી દુર્ભવ્ય અથવા અભવ્ય અથવા અરોચક કૃષ્ણપક્ષીયા મનુષ્યને ગર્હભ કહીએ, તેને ચારિત્ર આપવું તે ગર્ધેડા ઉપર અંખાડી બાણવી.

સ૦ નર એક નિત્ય ભલો રહે રે—સદૈવ એક પુરુષ ભલો જ રહે છે, તે ચૌદ રાજપ્રમાણ એક પુરુષ છે, તેની મધ્યે કહ્યા અને કહેશે તેવા સર્વ ભાવ-પદાર્થો રહેલા છે, તે લોક પંચાસ્તિકાયરૂપ ભિર્વ, અધો અને તિરછો એમ ત્રણ વિભાગવાળો છે. તે પુરુષાકારે છે, જેમ પુરુષ એ પગ પહોળા કરી કેડે એ હાથ રાખી ભલો રહે તે આકારે બાણવો.

સ૦ બેઠો નથી નવિ બેસશે રે—શાશ્વતો લોક છે તે ભલા રહેલા પુરુષને આકારે છે, માટે લોકપ્રકાશને પુરુષ કહી બોલાવેલ છે. તે બેઠો નથી તેમ બેસશે પણ નહીં.

સ૦ અર્ધ ગગન વચ્ચે તે રહે રે—ભિર્વ, અધો અને તિરછો એમ ચોતરફ અલોક છે, તે મધ્યે લોક છે, માટે અનંત આકાશપ્રદેશની વચ્ચે અદ્ધર લોક રહ્યો છે.

સ૦ માંકડે મહાજન ઘેરીયો રે ॥ ૫ ॥—વહેવારીયા ભવ્ય જીવ મનુષ્ય, દેવ અને તિર્યાચાદિક ગતિને પામ્યા થકા સંસારમાં રહે છે, તેને મહાજન કહીએ, તેને

: ૨૬૪ :

કંઠર્પરૂપ માંકડે સંસારમાં ઘેરી રાખ્યા છે, મુક્તિમાં જવા દેતો નથી.

સ૦ ઉંદરે મેરુ હલાવીયો રે—પંચ મહાવ્રતને ધારણ કરનાર મુનિરાજ છે તેને કદાચિત્ સંજ્વલનને ઉદ્દયે અતિચારરૂપ ઉંદર બે લાગે તો પંચ મહાવ્રતરૂપ મેરુ હાલે અને સંજ્વલન કષાયરૂપ ઉંદર ઉતરગુણને વિરાધે.

સ૦ સૂરજ અજવાળું નવિ કરે રે—એકેંદ્રિયાદિક પંચેંદ્રિય પર્યાંત સંસારી જીવને તિરોહિત ભાવે કેવળજ્ઞાન છે, પણ તેનો આવિર્ભાવ થયા વિના આત્મામાં અજવાળું પડતું નથી. કેવળજ્ઞાનરૂપ સુરજ સમજવો.

સ૦ લઘુ બંધુ બત્રીશ ગયા રે—અજ્ઞાનથી સંસારમાં રહેતા થકા વચ અને બળ હાનિ પામ્યું. વળી જીભની પછી જન્મ્યા એવા જે બત્રીશ દાંત તે જીભના નાના ભાઈ છતાં પ્રથમ જ ગયા—પહેલા પડી ગયા.

સ૦ શોકે ઘટે નહીં બેનડી રે ॥ ૬ ॥—બત્રીશ લઘુ ભાઈ ગયા તેના શોકથી પણ મોટી બેન જીભ વૈરાગ્ય પામી નહીં, તેને આહારાદિકની લાલચ વધતી બચ છે, પણ લોહુપતા ઘટતી નથી—ઓછી થતી નથી એટલે ચેતન જરા (વૃદ્ધાવસ્થા) આવ્યા છતાં ચેતતો નથી.

સ૦ શ્યામલો હંસ મેં હેખીયો રે—સમકિત વિનાના આત્મારૂપી હંસને કાળો જ કહીએ. અથવા કૃષ્ણ લેશ્યાના પરિણામે ચેતનરૂપ હંસ કાળો જ દિસે છે.

સ૦ કાટ વળ્યો કંચનગિરિ રે—અઠી દ્વીપમાં એક હબર કંચનગિરિ છે, તેની જેવા અથવા મેરુપર્વતનું નામ કંચનગિરિ છે તેની જેવા નિર્મળ આત્માના

: ૨૬૫ :

અસંખ્યાતા પ્રદેશો છે, તેને કર્મરૂપ કાટ વળ્યો છે; માટે તે સંસારી કહેવાયો છે.

સ૦ અંજનગિરિ ઉજ્જવળ થયા રે—અંજનગિરિના શિખર-રૂપ માથાના શ્યામ કેશ પણ ઉજ્જવળ થયા, આત્મા જરાવસ્થાવડે કંપવા લાગ્યો અને મરણની સન્મુખ થયો.

સ૦ તો એ પ્રભુ ન સંભારીયા રે ॥ ૭ ॥—તો પણ સ્ત્રી, પુત્ર, ગૃહ, ધન વિગેરેની લીલાને વાંછે છે, પ્રભુનું સ્મરણ કરતો નથી, ધર્મની સામગ્રી પામ્યા છતાં મનુષ્યભવ એળે ગુમાવે છે.

સ૦ વચરસ્વામી પાલણે સૂતા રે—વજ્રકુમાર બાળપણે ભાવચારિત્રીયા થકા પારણામાં સૂતા છે.

સ૦ શ્રાવિકા ગાવે હાલરાં રે—શ્રાવિકા સાધ્વી પાસે ભણતી થકી કુંવરને હીચોળતી થકી એ કૂલરૂપ હાલરાંને ગાય છે.

સ૦ થઈ મોટા અર્થ તે કહેજો રે—વળી કહે છે કે-હું વજ્રકુમાર ! તમે મોટા થઈ ચારિત્ર લેજો અને હરિયાળીનો અર્થ કહેજો.

સ૦ શ્રી શુભવીરને વાલેરાં હોજો રે ॥ ૮ ॥—પંડિત શ્રી શુભવિજય ગણિ શિષ્ય પંડિત શ્રી વીરવિજય ગણિને આનો અર્થ કરીને ઠહાલા થજો.

: ૨૬૬ :

હરિયાળી ૩

ચેતન ! ચેતો ચતુર અખોલા—હે ચેતન ! ચતુર વાક્યે
શિક્ષાને સમજે

ચતુર અખોલે જે નર ખીજે—ચતુરની ચતુરાઈએ જે
મૂર્ખ અણસમજણે કરી ખીજે,

મૂરખ વાતે હાંકું રીજે—અને ચાર મૂર્ખા મળે તેની સાથે
વાતો કરી જેનું મન રીજે,

તેહને શી શાખાશી દીજે ? ॥ ૧ ॥—તે મૂર્ખને પંડિત
શી રીતે શાખાશી આપે ? મૂર્ખ છે, ગર્હલ
છે, એવી રીતે શાખાશી આપે. મૂર્ખ આગળ
શાસ્ત્ર તે શસ્ત્રરૂપ જ છે માટે ચતુર હોય તે સમજે.

પાયે ખોટે મહેલ ચણાવે—આત્મા મનુષ્યભવ પામી
સમકિતરૂપ પાયા વિના ચરણસીત્તરીરૂપ ચિત્રશાળાવાળો
મહેલ ચણાવે એટલે તે ચારિત્રરૂપી મહેલ ન શોભે.

થંભ મલોખે માળ જડાવે—વળી દાન, શીળ, તપ અને ભાવ
એ ચારસ્તંભ ચોખખા—સારા નથી, તેને મલોખા સરખા
જાણવા. તેને આધારે માળ ચડાવે છે તે યોગ્ય નથી.

વાઘની ખોડે ખાર મુકાવે—પરમાધામીરૂપ વાઘ સામા
વસે છે, તે પશુ જીવ અવિરતિરૂપ ખારણું ઉઘાડાં
મૂકે છે તે મૂર્ખ છે.

વાંદરા પાસે નેવ ચળાવે ॥ ૨ ॥—મનરૂપ ચપળ
વાંદરા પાસે પાપ ઠાંકવારૂપ નેવ—નેવાં ચળાવે છે,
તે કેમ ઠંકાય ?

: ૨૬૭ :

નારી મોટી કંથ છે છોટો—સંસારમાં તૃષ્ણારૂપી નારી
મોટી છે અને આત્મારૂપ ભર્તાર છોટો કહેતાં નાનો છે.

નાવે ભરતાં પાણીનો લોટો—અજ્ઞાની જીવને ઉપશમરૂપ
જળનો લોટો ભરતાં પણ ન આવડે.

પૂંજ વિના વેપાર છે મોટો—જ્ઞાનરૂપી પૂંજ-ધન વિના
કષ્ટક્રિયારૂપ વેપાર મોટો કરે છે.

કહો ઘરમાં કેમ ન આવે ટોટો ? ॥ ૩ ॥—તે માટે કહો !
ઘરમાં ટોટો કેમ ન આવે ? અજ્ઞાની કષ્ટક્રિયા
કરતાં ઊલટા દુર્ગતિમાં જાય છે.

બાપ થઈને બેટીને ધાવે—આત્મારૂપ પિતાથી કર્મની
બહુલતાએ કુમતિ નામની બેટી થઈ તેને જીવ ધાવે છે.

કુલવંતી નારી કંત નચાવે—કુળવંતી સ્ત્રી ઘરમાં ધંધ મચાવે
છે. આત્મા અશુભ ચેતનારૂપ સ્ત્રીને પરણ્યો. તે સ્ત્રી
આત્મારૂપ ભર્તાને નચાવે છે.

વરણ અઠારનું એકું ખાવે—તે સ્ત્રીના જોરે અનંતા
સિદ્ધોની એક ખાય છે એટલે પુદ્ગલાભિનંદી જીવ
સંસારી અવસ્થામાં સિદ્ધના અનંત જીવોએ
આહારાદિક પુદ્ગલો ભક્ષણ કરી કરીને વમેલા છે તે
પુદ્ગલોરૂપ અઠારે વર્ણની એકને અશુદ્ધ ચેતનાયોગે
જીવ લોગવે છે-ખાય છે.

નાગર બ્રાહ્મણ તેહ કહાવે ॥ ૪ ॥—આ પ્રમાણે છતાં શુદ્ધ
સ્વરૂપી આત્મા હું જીવત્વપણે નાગર તે સિદ્ધ જેવો
હું એમ કહેવરાવે છે.

: ૨૬૮ :

મેરુ ઉપર એક હાથી ચડીયો—ઉપશમશ્રેણિરૂપ મેરુપર્વત ઉપર ચૌદ પૂર્વધર મૂનિરૂપ હાથી ચઢ્યો છે. ક્રીડીની કુંકે હેઠો પડીયો—પણ તે નિદ્રારૂપી ક્રીડીની કુંકે હેઠો પડ્યો એટલે પ્રમાદવશે કરી સંસારમાં પાછો પડીયો. કહ્યું છે કે:—

“ચુદસપુવ્વી આહારગા ય મળનાળી વીયરાગા વિ હુંતિ ।
પમાયપરવસા તય-ગંતરમેવ ચુગર્હ્યા ॥”

“ચૌદપૂર્વી, આહારક શરીરી, મન:પર્ધવજ્ઞાની અને વીતરાગ છદ્મસ્થ (૧૧ મા ગુણુઠાણુવાળા) પ્રમાદને પરવશ થયા થકા અનંતર ભવમાં ચારે ગતિમાં જાય છે. ”

હાથી ઉપર વાંદરો ખેડો—ચારિત્રરૂપી હાથી અને અભવ્યરૂપી વાંદરો એટલે અભવ્ય ચારિત્ર ઉપર ખેડો છે. તે ક્રિયાના બળે નવ શ્રેયેચક સુધી જાય છે.

ક્રીડીના દરમાં હાથી ખેડો ॥ ૫ ॥—હાથી સરખા ચૌદ પૂર્વધર પ્રમાદના યોગે નિગોદરૂપી ક્રીડીના દરમાં ખેડે છે. એટલું જ્ઞાન મેળવ્યા છતાં પણ પડે છે.

ઠાંકણીએ કુંભાર જ ઘડીયો—માયારૂપી ઠાંકણીએ આત્માને ઘડ્યો. આત્મા ચતુર છે પણ તેને અજ્ઞાની હોવાથી કુંભાર કહ્યો.

લગડા ઉપર ગર્દભ ચઢીયો—તે કુંભારને ઘેર મનરૂપ ગર્દભ છે, તે રાગ-દ્વેષરૂપી લગડા ઉપર ચડ્યો છે.

આંધળો દરપણુમાં મુખ નીરખે—અજ્ઞાનથી અંધ થયેલો આત્મા ધ્યાનરૂપ દર્પણુમાં મુખ જુએ છે, એટલે

: ૨૬૯ :

અતીત (બાવા) લોક સમાધિ ચઢાવે, પણ તેથી તેની મુક્તિ થતી નથી.

માંકડું ખેડું નાણું પરખે ॥ ૬ ॥—તેમ વળી જૈન શાસન પામ્યો તો પણ શી સિદ્ધિ થઈ? ચપળ ચિત્તે અતિવિષયી છતો નવતત્ત્વાદિક નાણું પરખે છે એટલે નાણું તો ચોખ્ખું પણ વ્રતધારી ચપળ મર્કટ જેવો છે તે કૌતુક છે.

મુકે સરોવર હંસ તે મહાલે—જ્ઞાન-ઉપશમરૂપી જળ-રહિત મૃગતૃષ્ણા જેવા સાંસારિક-સુખરૂપ મુકા સરોવરે જીવરૂપ હંસ મહાલે છે. અથવા પડવાઈ મુનિ ચારિત્રરૂપ સરોવરથી ભ્રષ્ટ થયા, તે સંસારમાં વિષયરૂપ મુકા સરોવરમાં રતિ પામે છે.

પર્વત ઊડી ગગને ચાલે—તે ભ્રષ્ટ ચારિત્રીયા પર્વત સરખા સંયમથી પડવાઈ થયા ત્યારે એકેન્દ્રિયપણું પામી તદ્રૂપ આકાશમાં રહે છે.

છછુંદરીથી વાઘ તે ભડકયા—તે મુનિ અવધિજ્ઞાની, મનઃ-પર્યાવજ્ઞાની અને પૂર્વધર હોવાથી વાઘ સરખા હતા, તે પણ માયારૂપ છછુંદરીથી ભડકયા—સંસારમાં પડ્યા.

સાયર તરતાં જહાજ તે અટક્યાં ॥ ૭ ॥—તે મુનિ ચારિત્રરૂપી જહાજ (વહાણું) વહે ભવસાગર તરતા હતા તેમાં માનરૂપ ગિરિ પાસેના વમળમાં અટકયા છે, તે કોઈક કાળે ભારંડ પક્ષીરૂપ જ્ઞાની મળશે ત્યારે તરશે.

મુતર તાંતણે સિંહ બંધાણે—સિંહ સરખા આર્દ્રકુમા-

: ૨૭૦ :

રાદ્ધિક સુતરને તાંતણે બંધાયા-ધરવાસે રહ્યા એ ભાવાર્થ છે.

છીલર જળમાં તારુ મુંઝાણો—ઉપશમશ્રેણી પામતાં સંસાર અદ્ય કર્યો છે, તે પછુ સરાગ સંયમે દેવગતિ પામ્યો એ થોડા જળમાં તારુ છતાં મુંઝાયો.

ઉંઘણુ આળસુ ઘણું કમાયો—જે મુનિ પાંચે ઇન્દ્રિયોના વિષયો દેખવા, સાંભળવા અને ભોગવવામાં ઉંઘણુ છે તથા નવીન કર્મબંધ કરવામાં આળસુ છે તે મુનિ કેવળજ્ઞાનરૂપ ધન કમાયા છે ને કમાય છે.

કીડીએ એક હાથી જાયો ॥ ૮ ॥—તે વખતે ચરમ ગુણુઠાણે ચરમ શ્રેણીરૂપ કીડીએ સિદ્ધસ્વરૂપ હાથી જણ્યો એટલે સિદ્ધસ્વરૂપ જીવ થયો.

પંડિત એહનો અર્થ તે કહેજો—પંડિત કહેતાં પંડિતપણું હોય તે એહનો અર્થ કહેજો.

નહીં તે બહુ શ્રુત ચરણે રહેજો—નહીંતર ગીતાર્થ-બહુ-શ્રુત મુનિની પાસે રહેજો એટલે તેનો અર્થ પામશો.

શ્રી શુભવીરનું શાસન પામી—શ્રી વીર પરમાત્માનું ઉત્તમ શાસન પામીને,

બાધા પીધાની ન કરો ખામી ॥ ૯ ॥—બાધા-પીધાની ખામી ન રાખશો એટલે જ્ઞાનામૃત ભોજનની અને ઉપશમ જળ પીવાની ખામી રાખશો નહીં. તે ભોજન અને પાણી વાપરવા અહર્નિશ ઉદ્યમવંત થજો. શ્રી શુભવિજય ગણી શિષ્ય પંડિત શ્રી વીર-વિજય ગણી આ પ્રમાણે કહે છે.

શ્રી માનવિજયશકૃત
દશ ચંદરવા ખાંધવાની સજ્જાય
ઢાલ ૧ લી

સમરી સિદ્ધ અનંત મહંત, કેવલજ્ઞાની સિદ્ધિ
વર્તીત; ચંદરવા ઘરમાં દશ ઠામ, તેહતણાં કહું સુણુને
નામ ॥ ૧ ॥ ભોજન^૧ પાન^૨ પીપણુ^૩ ખાંડણે^૪, શરયા
સંજેરે^૫ અન્નતણે; ઘર દેરાસર^૬ સામાયિક^૭ જાણુ, છાશ
દહિં વિગયાદિક^૮ ઠામ ॥ ૨ ॥ ચૂલા^૯ ઉપર ચતુર
સુજાણુ, ચંદરવા ખાંધો ગુણુખાણુ;^{૧૦} તેહતણાં કુળ
સુણુને સહુ, શાસ્ત્રાંતરથી જાણી કહું ॥૩॥ જંબૂદ્રીપ
ભરતમંડણો, શ્રીપુરનગર દુરિત ખંડણો; રાજ
કરે શ્રી જિન મહારાજ, તસ નંદન કુષ્ટિ દેવરાજ ॥૪॥
ત્રિક ચોક ચાચર ને ચોતરે, પડહ વજાવી એમ ઉચરે;
કોઠ ગમાવે નૃપસુતતણો, અર્ધ^{૧૧} રાજ દેઉ^{૧૨} તસ
આપણો ॥ ૫ ॥ જસાદિત્ય વ્યવહારીતણી, એણી
પેરે કુંવરી સખલી બાણી; (લક્ષ્મીવંતી નામ છે)
પડહ છળી તેણે ટાળ્યો રોગ, પરણ્યા તે બહુ વિલસે
ભોગ ॥ ૬ ॥ અભિનંદનને આપી રાજ, દીક્ષા
લહે રાજ જિનરાજ, દેવરાજ હુઆ મહારાજ,
અન્ય દિવસ આવ્યા સુનિરાજ ॥ ૭ ॥ સુણી
વાત વંદન સંચર્યો, હય ગય રથ પાયક પર-

૧. એક દશમો વધારાનો રાખવાનું કહેલ છે.

: ૨૭૨ :

વર્યો; અભિગમ પંચ તિહાં અનુસરી, નૃપ બેઠો ગુરુ
 વંદન કરી ॥ ૮ ॥ સુણી દેશના પૂછે વાત, વિલસી
 સાત વરસ જે વ્યાધ; કિમ કુંવરી કર ફરસે ટળી,
 કિમ કરે પીડન એહશું વળી ? ॥ ૯ ॥ જ્ઞાની ગુરુ કહે
 સુણુ તું ભૂપ, પૂરવ ભવનું એહ સ્વરૂપ; મિથ્યામતિ-
 વાસિત પ્રાણીયો, દેવદત્ત નામે વાણીયો ॥ ૧૦ ॥
 મહેશ્વરીનંદન તસ સુત ચાર, લઘુ બંધવ તું તેહ
 મઝાર; કૂડ-કપટ કરી પરણી હુઆ, મૃગસુંદરી શ્રાવ-
 કની ધુઆ ॥ ૧૧ ॥ લઘુ વયથી તેણીને નિયમ,
 જિનવંદન વિણુ નવિ ભુજિમ; શુભ ગુરુને વળી દેહ
 દાન, રાત્રિભોજનનું પચ્ચખાણુ ॥ ૧૨ ॥ પરણીને
 ઘરે તેડી વહુ, રાતે જમવા બેઠા સહુ; મૂળા મોઘરી
 ને વંતાક, ઇત્યાદિક તિહાં પીરસ્યાં શાક ॥ ૧૩ ॥
 તેડે વહુ જમવા પાંતમાં, તે કહે હુ ન જમું જિહાં લગે
 તમા; સસરો કહે તુમ પડયા ફંદમાં, મત વાંદો
 જિનવર મહાતમા ॥ ૧૪ ॥ ત્રણ દિવસ ક્રીધા ઉપ-
 વાસ, ચોથે દિન ગઘ સુનિવર પાસ; વાંદી કહે
 નિશિભોજન તણું, કિમ જિન ચરણકમળને ભણું ?
 કિણી પરે દઉં સુનિવરને દાન, મિથ્યામતિ ઘરમાં
 અસમાન ॥ ૧૫ ॥

૧ રાત્રિ.

: ૨૭૩ :

લાળ ૨ જી

(પુન્ય પ્રશંસીએ-દેશી.)

શાસ્ત્ર વિચારી ગુરુ કહે રે, સુણ મૃગસુંદરી
 બાળ; ચૂલા ઉપર ચંદ્રવો રે, તું બાંધે ચોસાળ રે,
 લાલ એ છે ઘણો ॥ ૧ ॥ પંચતીર્થ દિનપ્રતે
 કરે રે, શત્રુજય ગિરનાર; આબૂ અષ્ટાપદ વળી રે,
 સમેતશિખર શિરદારો રે ॥ લાલ ૦ ॥ ૨ ॥ પાંચ
 સુનિવરને ભાવથી રે, પડિલાલે જોડલો; તેટલો ફળ તું
 જાણુજે રે, એક ચંદ્રોદય સારો રે ॥ લાલ ૦ ॥ ૩ ॥
 ગુરુ વાંદી નિજ ઘર જઈ રે, ચૂલા ઉપર ચંગ; ચંદ્રો-
 દય તેણે બાંધ્યો રે, જીવદયા મન રંગ રે ॥ લાલ ૦ ॥ ૪ ॥
 સસરે નિજ સુતને કહું રે, દેખી તેણે તત્કાળ; તુજ
 કામિની કામણ કીયાં રે, તેણે તે નાખ્યો જવાલ^૧ રે.
 ॥ લાલ ૦ ॥ ૫ ॥ વળી વળી બાંધે કામિની રે, વળી
 વળી જવાલે રે કંત; સાત વાર એમ જવાળીયો રે,
 ચંદ્રોદય તેણે તંત રે ॥ લાલ ૦ ॥ ૬ ॥ સસરો
 કહે શું માંડીયો રે?, એ ઘરમાંહે રે ધંધ; શ્યો ચંદ્રવો
 શ્યું કરે રે? નિશિભોજન તુમે મંડો રે ॥ લાલ.
 ॥ ૭ ॥ સા કહે જીવ જતના ભણી રે, એ સઘળો રે
 પ્રયાસ; નિશિભોજન હું નવિ કરું રે, જો છે કાયામાં
 શ્વાસ રે ॥ લાલ ૦ ॥ ૮ ॥ શેઠ કહે નિશિભોજન

૧. બાળી દીધો.

: ૨૭૪ :

કરો રે, તો રહો અમ આવાસ; નહિ તો પીયર
પહોંચજો રે, તુમ શું શ્યો ઘરવાસ રે ॥લાભના ૯ ॥
સા કહે જેમ જન પરવર્યા રે, તેડી લાવ્યા છો ગોડઃ
તિમ મુજ પરિવારે પરવર્યા રે, પહોંચાડો સસનેહ ૧
॥ લાભ૦ ॥ ૧૦ ॥

ઢાળ ૩ ૭

(કપૂર હોયે અતિ ઉજલો રે-એ દેશી.)

દેવદત્ત વ્યવહારીયો રે, આણી મનમાં રીસ; વહુ
વોલાવણુ ચાલીયો રે, લઘ સાથે જગીશ રે પ્રાણી !
જીવદયા મન આણુ ॥ ૧ ॥ એ સઘણા જિનની
વાણી રે પ્રાણી ! એ ધર્મરાય પટરાણી રે પ્રાણી ! એ
આપે કોડી કલ્યાણી રે પ્રાણી ॥ જીવ૦ ॥ ૨ ॥
અનુક્રમે મારગ ચાલતાં રે, શેઠ સહોદર ગામ
જામિની જમવા તેડીયા રે, તે તેણે નિજ ધામ
પ્રાણી ॥ જીવ૦ ॥ ૩ ॥ ન જમે શેઠ તે વહુ વિના ૧
વહુ પણુ ન જમે રાત; સાથે સર્વે નવિ જમ્યા
વાધી બહુલી રાત રે પ્રાણી ॥ જીવ૦ ॥ ૪ ॥ શે
સગા રાતે જમ્યા રે, મરી ગયા તે આપ; ચોખા
ચરમાં દેખીયો રે, રાતે રંધાણો સાપ રે પ્રાણી
॥ જીવ૦ ॥ ૫ ॥ શેઠ કહે અમ કુળતણી રે, તું
કુળદેવી માય; કુડુંબ સહુ જીવાડીયો રે, એમ કહી
લાગ્યો પાય રે પ્રાણી ॥ જીવ૦ ॥ ૬ ॥ નમસ્કા

: ૨૭૫ :

મંત્ર ભણી કરી રે, છાંટીયાં સહુને નીર; ધર્મપ્રભાવે
 તે થયા રે, ચેતન સઘળા જીવ રે પ્રાણી ॥ જીવં ॥ ૭૭ ॥
 મૃગસુંદરીએ પ્રતિબૂઝવ્યો રે, શેઠ સચલ વડભાગ;
 જનશાસન દીપાવીયો રે, પામી તે સચલ સોભાગ રે
 પ્રાણી ॥ જીવં ॥ ૮ ॥ રચણીભોજન પરિહર્યા રે,
 ચંદ્રુવા સુવિશાળ; ઠામ ઠામ બંધાવીયા રે, વત્યો જ્ય
 જ્યકાર રે પ્રાણી ॥ જીવં ॥ ૯ ॥ ચુલક ઘરંટી
 ઉખલો રે, ગૃહની સંમાર્જની જેહ; પાણિયાડં એ ઘર-
 કેરાં રે, પાંચ આખેટક એહ રે પ્રાણી ॥ જીવં ॥ ૧૦ ॥
 પાંચે આખેટક દિન પ્રત્યે રે, કરતાં પાતક જેહ; ચૂલા
 ઉપર ચંદ્રુવો રે, નંવિ બાંધે તસ ગેહ રે પ્રાણી ॥ જીવં
 ॥ ૧૧ ॥ સાત ચંદ્રુવા બાળીયા રે, તેણે કારણ ભવ
 સાત; કોઠપરાભવ તેં સહ્યો રે, ઉપર વરસ તે સાત રે.
 પ્રાણી ॥ જીવં ॥ ૧૨ ॥ જ્ઞાની ગુરુમુખથી સુણી રે,
 પૂરવ ભવ વિસ્તાર; જ્ઞાતસમરણ ઉપન્યુ રે, જાણ્યો
 મથિર સંસાર રે પ્રાણી ॥ જીવં ॥ ૧૩ ॥ પંચ
 ક્રોડાવત આદરી રે, પાળી નિરતિચાર; સ્વર્ગે
 સિધાવ્યા દંપતી રે, જિહાં માદળના ધોંકાર રે પ્રાણી
 ॥ જીવં ॥ ૧૪ ॥ સંવત (૧૭૩૮) સતર આડત્રીશમે
 રે, વદિ દશમી બુધવાર; રત્નવિજય ગણિવર-
 તણો રે, એ રચિયો અધિકાર રે પ્રાણી ॥ જીવં ॥ ૧૫ ॥
 તપગચ્છનાયક સુંદર રે, શ્રી વિજયપ્રભસૂરીંદ;
 ક્રીતિવિજય વાચકતણો રે, માનવિજય કહે શિષ્ય રે
 પ્રાણી ॥ જીવં ॥ ૧૬ ॥

: ૨૬૬ :

ક્યારે કેટલી અસજ્જાય

૧. તારા ખરે તે સૂત્રની અસજ્જાય એક પહોર સુધી
૨. પાંચવર્ષી વાદળાં થાય તે ,, ,,
૩. અકાળે ગાજવીજ થાય તે ,, ,,
૪. અકાળે વીજળી થાય તે ,, ,,
૫. અકાળે (કરા) પડે તે ,, ,,
૬. અંજવાળી ળીજની ,, રાતની ૪ ઘડી સુધી
૭. ધુંવર(ધુમસ) પડે તે સૂત્રની ,, વરસે ત્યાં સુધી
૮. ઠાર પડે તે સૂત્રની ,, પડે ત્યાં સુધી
૯. લીલું હાટકું પડ્યું હોય તે ઉત્કૃષ્ટ ૧૦૦ હાથ, જઘન્ય ૬૦
૧૦. મંસ (માંસ) પડ્યું હોય તે ઉત્કૃષ્ટ ૧૦૦ હાથ, જઘન્ય ૬૦
૧૧. આંધી (વટોળીયો) ચડે તે સૂત્રની અસજ્જાય જ્યાં લગી રહે ત્યાં સુધી
૧૨. રુધિર (લોહી) પડે તે અસજ્જાય ઉત્કૃષ્ટ ૧૦૦ હાથ, જઘ. ૬૦
૧૩. મસાણુ ભૂમિથી અસજ્જાય ૧૦૦ હાથ સુધી
૧૪. અંદ્રગ્રહણ વખતે ,, ઉત્કૃષ્ટ ૧૨ પહોર, જઘન્ય ૮
૧૫. સૂર્યગ્રહણ વખતે ,, ઉત્કૃષ્ટ ૧૨ પહોર, જઘન્ય ૮
૧૬. સ્ત્રીશરીરમાં અશુચિ પાતું હોય તે દ્રષ્ટિમાં આવે ત્યાં સુધી અસ૦
૧૭. મોટો રાજા પડે તે નવો રાજા બેસે ત્યાં સુધી
૧૮. પંચેંદ્રિયનું કલેવર પડ્યું હોય તે ૧૦૦ હાથ, જઘન્ય ૬૦
૧૯. પ્રાતઃકાળે, મધ્યાહ્ને, સંધ્યાએ, મધ્યરાત્રિએ બે ઘડી.
૨૦. રાજાઓની લડાઈ થતી હોય તે લડાઈ થતાં સુધી.

